

Hartshorne – Algebraic geometry

Zadania

Jędrzej Garnek

25 stycznia 2020

1. Varieties

Podrozdział 1.1

- 1.1.1 (a) odwzorowanie $\Phi(P(x, y)) := P(x, x^2)$ indukuje izomorfizm $k[x, y]/(y-x^2) \cong k[x]$. Istotnie, zapisując $P(x, y)$ za pomocą algorytmu dzielenia z resztą jako: $P(x, y) = S(x) + (y-x^2) \cdot T(x, y)$ dostajemy $\Phi(P(x, y)) = S(x)$, więc $P \in \ker \Phi \Leftrightarrow S(x) \equiv 0 \Leftrightarrow y-x^2 | P(x, y)$, czyli $\ker \Phi = (y-x^2)$. Ponadto $\Phi(P(x)) = P(x)$, więc Φ jest "na".
- (b) jeżeli $\Psi : k[x, y]/(yx-1) \rightarrow k[z]$ byłoby izomorfizmem k -algebr, to $1 = \Psi(1) = \Psi(xy) = \Psi(x)\Psi(y)$, więc $\deg(\Psi(x)) = \deg(\Psi(y)) = 0$ oraz $\text{im } \Psi \subset k$ (bo x, y generują $k[x, y]/(yx-1)$ jako k -algebrę) – sprzeczność!
- (c) (dla $\text{char } k \neq 2$) Zauważmy, że odwracalne odwzorowania afiniczne między rozmaitościami (tzn. $x \mapsto ax+by+c, y \mapsto a'x+b'y+c', ab' - a'b \neq 0$) indukują izomorfizmy odpowiednich ciał funkcyjnych.

Niech $C : a_2x^2 + a_1x + b_2y^2 + b_1y + cxy + d = 0$ będzie nierozkładalną krzywą stopnia 2. Wtedy jeżeli $a_2, a_1 \neq 0$, to podstawienia typu $x \mapsto x - \alpha, y \mapsto y - \beta$ sprowadzają krzywą do postaci $a'_2x^2 + b'_2y^2 + cxy + d' = 0$. Dalej podstawienie typu $x \mapsto x + \gamma y$ daje postać: $a'_2x^2 + b'_2y^2 + d'' = 0$. Skalując zmienne, dostajemy: $x^2 - y^2 + d''' = 0$, a następnie (zauważmy, że $d''' \neq 0$ – inaczej wyjściowy wielomian byłby rozkładalny) $x^2 - y^2 = 4$. Podstawiając $u = \frac{x+y}{2}, v = \frac{x-y}{2}$ dostajemy krzywą $uv = 1$.

Jeżeli $a_2 \neq 0, a_1 = 0$, to analogiczne podstawienia sprowadzają krzywą do postaci $y = x^2$.

Jeżeli $a_2, a_1 = 0, c \neq 0$, to podstawienia typu $x \mapsto x + \alpha, y \mapsto y + \beta$ dają krzywą w postaci $C : cxy + d' = 0$, gdzie (tak jak poprzednio) $d' \neq 0$, więc po przeskalowaniu jednej ze zmiennych: $C : xy - 1 = 0$.

- 1.1.2 Oczywiście $Y = Z((y-x^2, z-x^3))$. Aby wykazać, że Y jest rozmaitością afiniczną wymiaru 1 wystarczy wykazać izomorfizm: $A(Y) = \frac{k[x, y, z]}{(y-x^2, z-x^3)} \cong k[x]$ – jest on indukowany przez odwzorowanie $P(x, y, z) \mapsto P(x, x^2, x^3)$ (dowód jak w 1.1a).

- 1.1.3 Zauważmy, że:

$$\begin{cases} x^2 - yz = 0 \\ xz - x = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \left(\begin{cases} 0 - yz = 0 \\ x = 0 \end{cases} \text{ lub } \begin{cases} x^2 - y = 0 \\ z - 1 = 0 \end{cases} \right) \Leftrightarrow \left(\begin{cases} y = 0 \\ x = 0 \end{cases} \text{ lub } \begin{cases} z = 0 \\ x = 0 \end{cases} \text{ lub } \begin{cases} x^2 - y = 0 \\ z - 1 = 0 \end{cases} \right)$$

więc $Y = Z((x, y)) \cup Z((x, z)) \cup Z((x^2 - y, z - 1))$. Ponadto $k[x, y, z]/(x, y) \cong k[z], k[x, y, z]/(x, z) \cong k[y], k[x, y, z]/(x^2 - y, z - 1) \cong k[y]$ (izomorfizm jest indukowany przez $P(x, y, z) \mapsto P(x, x^2, 1)$) – są to dziedziny całkowitości, więc te trzy zbiory są nierozkładalne.

- 1.1.9 Składowe nierozkładalności $Z(\mathfrak{a})$ odpowiadają minimalnym ideałom pierwszym zawierającym ideał $\mathfrak{a}$ (tzw. *składowe izolowane*). Niech $\mathfrak{p}$ będzie jednym z tych ideałów. Wtedy z Wniosku 11.16 z Atiyaha-Macdonalda mamy: $ht(\mathfrak{p}) \leq r$ (szybki dowód: $ht(\mathfrak{p}) = \dim(k[x_1, \dots, x_n]_{\mathfrak{p}}) \leq$ ilość generatorów ideału $\mathfrak{p}$ -prymarnego $\mathfrak{a}$), zaś z Theorem 1.8A(b) z Hartshorne'a mamy: $\dim(Z(\mathfrak{p})) = \dim(k[x_1, \dots, x_n]/\mathfrak{p}) = \dim(k[x_1, \dots, x_n]) - ht \mathfrak{p} \geq n - r$.

- 1.1.11 Zauważmy, że $Y = Z(\mathfrak{p})$, gdzie $\mathfrak{p} = \{f \in k[x, y, z] : f(t^3, t^4, t^5) = 0\}$ (w szczególności $\mathfrak{p}$ jest ideałem pierwszym, bo $f(x, y, z) \mapsto f(t^3, t^4, t^5)$ indukuje zanurzenie $k[x, y, z]/\mathfrak{p} \hookrightarrow k[t]$, zaś $k[t]$ jest dziedziną całkowitości).

Mamy: $ht(\mathfrak{p}) = \dim(k[x, y, z]) - \dim(k[x, y, z]/\mathfrak{p}) = 3 - \dim(k[\bar{x}, \bar{y}, \bar{z}])$ (gdzie $\bar{x}, \bar{y}, \bar{z}$ są obrazami x, y, z w $k[x, y, z]/\mathfrak{p}$). Ale $\bar{x}$ jest algebraicznie niezależne nad k (jeżeli $P(x) \in \mathfrak{p}$, to $P(t^3) \equiv 0$, więc $P \equiv 0$), zaś $\bar{y}, \bar{z}$ są algebraicznie zależne nad $k(\bar{x})$ (bo $x^4 - y^3, x^5 - z^3 \in \mathfrak{p}$), co daje:

$$\dim(k[\bar{x}, \bar{y}, \bar{z}]) = \text{trdim}(k(\bar{x}, \bar{y}, \bar{z}) : k) = \text{trdim}(k(\bar{x})(\bar{y}, \bar{z}) : k(\bar{x})) + \text{trdim}(k(\bar{x}) : k) = 0 + 1$$

oraz $ht(\mathfrak{p}) = 2$.

Ponadto minimalna liczba generatorów $\mathfrak{p}$ jest nie mniejsza od liczby generatorów ideału $P := \mathfrak{p}k[x, y, z]_{\mathfrak{p}}$, czyli $\dim_{\kappa}(P/P^2)$ (gdzie $\kappa = k[x, y, z]_{\mathfrak{p}}/P$). Aby pokazać, że $\mathfrak{p}$ nie jest generowany przez 2 elementy, wystarczy więc pokazać, że $[xz - y^2], [x^4 - y^3], [y^5 - z^3] \in P/P^2$ są liniowo niezależne nad κ . Niech:

$$(xz - y^2) \cdot A(x, y, z) + (x^4 - y^3) \cdot B(x, y, z) + (y^5 - z^3) \cdot C(x, y, z) \in P^2$$

dla pewnych $A, B, C \in k[x, y, z]_{\mathfrak{p}}$. Wtedy po podstawieniu $(y, z) \mapsto (t^4, t^5)$ wielomian

$$(xt^5 - t^8) \cdot A(x, t^4, t^5) + (x^4 - t^{12}) \cdot B(x, t^4, t^5) + 0 \cdot C(x, t^4, t^5)$$

ma podwójny pierwiastek w $x := t^3$ (bo poprzedni wielomian należał do P^2). Stąd po podzieleniu przez $x - t^3$, stwierdzamy, że wielomian

$$t^5 \cdot A(x, t^4, t^5) + (x^3 + t^3x^2 + t^6x + t^9) \cdot B(x, t^4, t^5)$$

ma pierwiastek w $x := t^3$, więc:

$$t^5 \cdot A(t^3, t^4, t^5) + 4t^9 \cdot B(t^3, t^4, t^5) = 0$$

Analogicznie dostajemy układ równań:

$$\begin{cases} t^5 \cdot A(t^3, t^4, t^5) & + 4t^9 \cdot B(t^3, t^4, t^5) & + 0 \cdot C(t^3, t^4, t^5) & = 0 \\ -2t^4 \cdot A(t^3, t^4, t^5) & - 3t^8 \cdot B(t^3, t^4, t^5) & + 5t^{16} \cdot C(t^3, t^4, t^5) & = 0 \\ t^3 \cdot A(t^3, t^4, t^5) & + 0 \cdot B(t^3, t^4, t^5) & + -3t^{10} \cdot C(t^3, t^4, t^5) & = 0 \end{cases}$$

o wyznaczniku:

$$\begin{vmatrix} t^5 & 4t^9 & 0 \\ -2t^4 & -3t^8 & 5t^{16} \\ t^3 & 0 & -3t^{10} \end{vmatrix} = t^5 \cdot t^4 \cdot t^3 \cdot \begin{vmatrix} 1 & 4t^4 & 0 \\ -2 & -3t^4 & 5t^{12} \\ 1 & 0 & -3t^7 \end{vmatrix} \neq 0$$

więc $A(t^3, t^4, t^5) = B(t^3, t^4, t^5) = C(t^3, t^4, t^5) = 0$ czyli $A(x, y, z), B(x, y, z), C(x, y, z) \in P$, co daje liniową niezależność.

Podrozdział 1.2

1.2.4 (b) Niech $I := I(Y)$ i założmy, że Y jest nierozkładalne. Niech $a \cdot b \in I$. Bez straty ogólności (zastępując a, b przez ich części jednorodnie o największej gradacji) możemy przyjąć, że a, b są jednorodnie. Wtedy:

$$Y = Z(I(Y)) = (Z(a) \cap Y) \cup (Z(b) \cap Y),$$

zatem z nierozkładalności $Z(a) \cap Y = Y$ lub $Z(b) \cap Y = Y$. Założmy, że $Z(a) \cap Y = Y$, tzn. $Y \subset Z(a)$. Wtedy $a \in I(Z(a)) \subset I(Y) = I$, zatem I jest ideałem pierwszym.

1.2.5

(a) Niech $V_1 \supset V_2 \supset \dots$ będzie dowolnym ciągiem zstępujących domkniętych zbiorów $\mathbb{P}^n$. Z zadania 2.4 (a) ciąg $I_k := I(V_k)$ jest wstępującym ciągiem radykałowych ideałów jednorodnych zawartych w $k[x_0, \dots, x_n]$. Z noetherowskości ciąg ten musi się stabilizować, więc ciąg $V_k = Z(I_k)$ również.

(b) teza wynika z podpunktu (a) oraz Stwierdzenia 1.5 – zbiory domknięte w $\mathbb{P}^n$ to zbiory algebraiczne, zaś zbiory domknięte nierozkładalne to nierozkładalne algebraiczne zbiory.

1.2.6 Załóżmy, że $Y_i \neq \emptyset$ – wtedy $x_i \neq 0$ w pierścieniu $S(Y)_{x_i}$, więc możemy rozpatrywać lokalizację $S(Y)_{x_i}$. Oznaczmy przez S_0 elementy wagi 0 w pierścieniu z gradacją $S(Y)_{x_i}$.

Zauważmy, że $A(Y_i) \cong S_0$ – istotnie, jeżeli $X_1, \dots, X_{i-1}, X_{i+1}, \dots, X_n$ są afinicznymi współrzędnymi, to izomorfizm dany jest przez:

$$A(Y_i) \ni f(X_1, \dots, X_n) \mapsto f\left(\frac{x_1}{x_i}, \dots, \frac{x_n}{x_i}\right) \in S_0$$

(dowolny element S_0 jest z definicji postaci $g(x_1, \dots, x_n)/x_i^m$ gdzie g jest jednorodny stopnia m , czyli jest równy $g(\frac{x_1}{x_i}, \dots, \frac{x_n}{x_i})$ – to daje izomorfizm odwrotny).

Stąd: $S(Y)_{x_i} = \bigoplus_{k \in \mathbb{Z}} x_i^k S_0 \cong \bigoplus_{k \in \mathbb{Z}} x_i^k A(Y_i) = A(Y_i)[x_i, x_i^{-1}]$.

Zauważmy jeszcze, że $S(Y)_{x_i}$ oraz $S(Y)$ są skończonymi k -algebrami oraz mają to samo ciało ułamków, więc mają ten sam wymiar (jako że dla skończonych k -algebr, będących dziedzinami całkowitości wymiar jest równy wymiarowi przestępnemu). Ponadto $\dim A(Y_i)[x_i, x_i^{-1}] = \dim A(Y_i) + 1$ (x_i jest przestępny nad $A(Y_i)$). To daje:

$$\dim S(Y) = \dim S(Y)_{x_i} = \dim A(Y_i)[x_i, x_i^{-1}] = \dim A(Y_i) + 1 = \dim Y_i + 1$$

Stąd $\dim Y_i = \dim S(Y) - 1$ (o ile tylko $Y_i \neq \emptyset$). Pozostaje zauważyć, że $(Y_i)_i$ jest otwartym pokryciem Y , więc z zadania 1.10: $\dim Y = \sup_i \dim Y_i = \dim S(Y) - 1$.

1.2.7

(a) $\dim \mathbb{P}^n =$ (poprzednie zadanie) $\dim S(\mathbb{P}^n) - 1 = \dim k[x_0, \dots, x_n] - 1 = n$

(b) z dowodu zad. 2.6 wynika, że $\dim \bar{Y} = \dim \bar{Y}_i$, o ile tylko $\bar{Y}_i \neq \emptyset$. Ze stwierdzenia 1.10: $\dim \bar{Y}_i = \dim \bar{Y}_i = \dim Y_i$ (zauważmy, że ϕ_i zadaje homeomorfizm między U_i oraz $\mathbb{A}^n$ – stwierdzenie 2.2, więc $\overline{\phi_i(Y)} = \phi_i(\bar{Y})$). Stąd (ponieważ Y_i jest otwartym pokryciem Y) z zadania 1.10: $\dim Y = \sup_i \dim Y_i = \dim \bar{Y}$.

1.2.9

(a) niech $\alpha : k[x_0, \dots, x_n]_{\text{hom}} \rightarrow k[y_1, \dots, y_n]$ oraz $\beta : k[y_1, \dots, y_n] \rightarrow k[x_0, \dots, x_n]_{\text{hom}}$ będą przekształceniami zdefiniowanymi w Proposition 2.2.

Niech $f \in I(\bar{Y})$ będzie dowolnym wielomianem jednorodnym. Wtedy $\alpha(f)$ należy do $I(Y)$ (bo $\alpha(f)(y_1, \dots, y_n) = f(1, y_1, \dots, y_n) = 0$ jako że $(1, y_1, \dots, y_n) \in \bar{Y}$ oraz $f \in I(\bar{Y})$), więc $f = \beta(\alpha(f)) \in \beta(I(Y))$. Stąd $I(\bar{Y}) \cap k[x_0, \dots, x_n]_{\text{hom}} \subset \beta(I(Y))$, więc (jako że ideał jednorodny jest generowany przez wielomiany jednorodne) $I(\bar{Y}) \subset (\beta(I(Y)))$.

Na odwrót, niech $g \in I(Y)$. Wtedy $\phi_0(Y) \subset Z(\beta(g))$, więc $\bar{Y} = \overline{\phi_0(Y)} \subset Z(\beta(g))$, czyli $\beta(g) \in I(\bar{Y})$. Stąd $\beta(I(Y)) \subset I(\bar{Y})$, więc $(\beta(I(Y))) \subset I(\bar{Y})$.

(b) z zadania 1.1.2:

$$I(Y) = \{f \in k[x, y, z] : f(x, x^2, x^3) = 0\} = (x^2 - y, x^3 - z) = (x^2 - y, xy - z)$$

Niech $J = (x^2 - yw, xy - zw, y^2 - xz)$; wykażemy, że:

(1) $I(\bar{Y}) = \{f \in k[w, x, y, z] : f(a^3, a^2b, ab^2, b^3) \equiv 0 \text{ w pierścieniu } k[a, b]\}$,

(2) $J = I(\bar{Y})$,

(3) $\bar{Y} = Y \cup \{(0 : 0 : 0 : 1)\}$,

(4) $(\beta(x^2 - y), \beta(xy - z)) = (x^2 - yw, xy - zw) \subsetneq J$

ad. (1) Zauważmy, że z podpunktu (a):

$$\begin{aligned} I(\bar{Y}) &= (\beta(I(Y))) = (\{\beta(f) : f(x, x^2, x^3) \equiv 0\}) = \left(\{f \in k[w, x, y, z]_{\text{hom}} : f(1, x, x^2, x^3) \equiv 0\} \right) = \\ &= (\text{z jednorodności}) = \left(\{f \in k[w, x, y, z]_{\text{hom}} : f(a^3, a^2b, ab^2, b^3) \equiv 0\} \right) \end{aligned}$$

Zauważmy jednak, że jeżeli $F \in k[w, x, y, z]$ jest wielomianem o częściach jednorodnych $F_0, F_1, \dots$, to $F(a^3, a^2b, ab^2, b^3) \in k[a, b]$ jest wielomianem o częściach jednorodnych $F_i(a^3, a^2b, ab^2, b^3)$ ($i = 0, 1, \dots$), więc

$$F(a^3, a^2b, ab^2, b^3) \equiv 0 \Leftrightarrow \forall_i \quad F_i(a^3, a^2b, ab^2, b^3) \equiv 0$$

Stąd:

$$I(\bar{Y}) = \left(\{f \in k[w, x, y, z]_{hom} : f(a^3, a^2b, ab^2, b^3) \equiv 0\} \right) = \{f \in k[w, x, y, z] : f(a^3, a^2b, ab^2, b^3) \equiv 0\}$$

ad. (2) Zauważmy, że $J \subset I(\bar{Y}) = \{f \in k[w, x, y, z] : f(a^3, a^2b, ab^2, b^3) \equiv 0\}$. Aby pokazać drugą implikację, niech $f \in I(\bar{Y})$ będzie jednorodny, wtedy $f(1, a, a^2, a^3) \equiv 0$.

Fakt Każdy jednomian przystaje modulo $J = (x^2 - yw, xy - zw, y^2 - xz)$ do jednomianu postaci $z^a w^b$, $x \cdot z^a w^b$ lub $y \cdot z^a w^b$.

Dowód: niech $x^\alpha y^\beta z^\gamma w^\eta$ będzie dowolnym jednomianem. Jeżeli $\alpha \geq 2$, to

$$x^\alpha y^\beta z^\gamma w^\eta \equiv x^{\alpha-2} x^2 y^\beta z^\gamma w^\eta \equiv x^{\alpha-2} \cdot yw \cdot y^\beta z^\gamma w^\eta \equiv x^{\alpha-2} y^{\beta+1} z^\gamma w^{\eta+1} \pmod{J}$$

– dostajemy więc jednomian o mniejszym $\alpha' + \beta' = \alpha + \beta - 1$. Analogicznie dla $\beta \geq 2$. Jeżeli zaś $\alpha = \beta = 1$, to $xyz^\gamma w^\eta \equiv z^{\gamma+1} w^{\eta+1} \pmod{J}$.

Z **Faktu** wynika, że f przystaje $\pmod{J}$ do wielomianu postaci: $P(z, w) + x \cdot Q(z, w) + y \cdot R(z, w)$, gdzie P, Q, R są jednorodne. Ale $P(z, w) + xQ(z, w) + yR(z, w) \in I(\bar{Y})$, więc $P(1, x^3) + xQ(1, x^3) + x^2R(1, x^3) = 0$. Porównując współczynniki przy potęgach x przystających odpowiednio do 0, 1, 2 $\pmod{3}$ dostajemy: $P(1, x^3), Q(1, x^3), R(1, x^3) = 0$, więc z jednorodności: $P, Q, R = 0$ oraz $f \in J$.

ad. (3) Zauważmy, że $Z(J) = Y \cup \{(0 : 0 : 0 : 1)\}$. Istotnie:

$$(w : x : y : z) \in Z(J) \Leftrightarrow \begin{cases} x^2 = yw \\ x^3 = zw^2 \\ y^3 = wz^2 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} w \neq 0 \\ (x/w)^2 = y/w \\ (x/w)^3 = z/w \\ (y/z)^3 = w/z \end{cases} \text{ lub } \begin{cases} w = 0 \\ x = 0 \\ y = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow (1, x/w, y/w, z/w) \in Y \text{ lub } (x : y : z : w) = (0 : 0 : 0 : 1)$$

Ale $I(\bar{Y}) = J$, więc $\bar{Y} = Z(J)$.

ad. (4) Łatwo sprawdzić, że $Z((x^2 - yw, x^3 - zw^2)) = Y \cup \{(0 : y : z : 0) \in \mathbb{P}^3\} \supsetneq Z(J)$, więc $(\beta(x^2 - y), \beta(x^3 - z)) = (x^2 - yw, x^3 - zw^2) \subsetneq J$.

1.2.10

(a) niech $(a_0, \dots, a_n) \in k^{n+1}$ oraz niech $f_1, \dots, f_m$ będą wielomianami jednorodnymi generującymi ideał jednorodny $S(Y)$. Mamy:

$$(a_0, \dots, a_n) \in C(Y) \Leftrightarrow (a_0 : \dots : a_n) \in Y \text{ lub } (a_0, \dots, a_n) = 0 \Leftrightarrow \forall_i \quad f_i(a_0, \dots, a_n) = 0$$

$$\Leftrightarrow (a_0, \dots, a_n) \in Z(I(Y))$$

więc $C(Y) = Z(I(Y))$ oraz $I(C(Y)) = I(Z(I(Y))) = I(Y)$ ($I(Y)$ jest ideałem zbioru algebraicznego, więc $\sqrt{I(\bar{Y})} = I(Y)$).

(b) zbiory te mają ten sam ideał, zaś nierozkładalność jest równoważna z pierwszością tego ideału.

(c) $\dim C(Y) = \dim A(C(Y)) = \dim(k[x_0, \dots, x_n]/I(Y)) = \dim S(Y) = (\text{zad. 2.6} + \text{zad. 2.10 a}) = \dim Y + 1$

1.2.12 Przed rozwiązywaniem zadania zauważmy, że:

(Fakt 1) $f(\rho_d(P)) = (\theta f)(P)$.

(Fakt 2) obrazem θ są wielomiany jednorodne stopnia podzielnego przez d i wszystkie ich kombinacje.

Dowód faktu 2: Wystarczy pokazać, że wszystkie jednomiany stopnia $k \cdot d$ należą do obrazu θ , ale to jest oczywiste – dowolny jednomian stopnia $k \cdot d$ jest iloczynem k jednomianów stopnia d , zaś te są obrazami $y_0, \dots, y_N$.

- (a) jeżeli $f(y_0, \dots, y_N) \in \mathfrak{a}$, to wszystkie części jednorodnego wielomianu f należą do $\mathfrak{a}$ – istotnie, wystarczy porównać części tego samego stopnia w równości $0 \equiv \theta(f) = f(M_0(x_0, \dots, x_n), \dots, M_N(x_0, \dots, x_n)) \equiv 0$ (wszystkie jednomiany M_i są stopnia d).

Ponadto $\mathfrak{a}$ musi być ideałem pierwszym – jest jądrem odwzorowania w dziedzinę całkowitości.

- (b) **inkluzja** $\text{im } \rho_d \subset Z(\mathfrak{a})$:

– wynika ona z równości: $f(\rho_d(P)) = (\theta f)(P)$.

inkluzja $Z(\mathfrak{a}) \subset \text{im } \rho_d$:

załóżmy, że $R = (y_0, \dots, y_N) \in V(\mathfrak{a})$. Przenumerowując zmienne, niech $M_i(x_0, \dots, x_n) = x_i^d$ dla $i = 0, \dots, n-1$. Wykażemy, że przynajmniej jedna z liczb $y_0, \dots, y_{n-1}$ jest niezerowa. Istotnie, wielomian $T(Y_0, \dots, Y_N) = Y_r^d - M_r(Y_0, \dots, Y_{n-1})$ należy do $\mathfrak{a}$ (bo $T(M_0(x_0, \dots, x_{n-1}), \dots, M_N(x_0, \dots, x_{n-1})) = M_r(x_0, \dots, x_{n-1})^d - M_r(x_0^d, \dots, x_{n-1}^d) = 0$), więc $y_r^d = M_r(y_0, \dots, y_{n-1})$ dla dowolnego r i gdyby $y_0 = \dots = y_{n-1} = 0$, to wszystkie zmienne zerowałyby się.

Bez straty ogólności niech $y_{n-1} \neq 0$. Dla uproszczenia przenumerujmy zmienne tak, by $M_i(x_0, \dots, x_{n-1}) = x_i^{d-1} x_{n-1}$ dla $i = 0, \dots, n-1$ (tak by $\frac{M_i(x_0, \dots, x_{n-1})}{M_n(x_0, \dots, x_{n-1})} = \frac{x_i}{x_{n-1}}$). Niech $P = (y_0, y_1, \dots, y_{n-1})$; wykażemy, że $\rho_d(P) = R$. Istotnie, ustalmy r i niech $M_r(x_0, \dots, x_n) = x_0^{\beta_0} \dots x_n^{\beta_n}$. Rozważmy wielomian:

$$\begin{aligned} W_r(Y_0, \dots, Y_{n-1}) &= Y_r Y_{n-1}^{d-1} - \underbrace{M_r(Y_0, Y_1, \dots, Y_{n-1})}_{= M_r\left(\frac{Y_0}{Y_{n-1}}, \dots, \frac{Y_{n-2}}{Y_{n-1}}, 1\right) \cdot Y_{n-1}^d} \end{aligned}$$

i zauważmy, że $W_r \in \mathfrak{a}$. Istotnie,

$$\begin{aligned} W_r(M_0(x_0, \dots, x_n), \dots, M_{n-1}(x_0, \dots, x_n)) &= M_r \cdot M_{n-1}^{d-1} - \left(\left(\frac{M_0}{M_{n-1}}\right)^{\beta_0} \left(\frac{M_2}{M_{n-1}}\right)^{\beta_1} \dots \left(\frac{M_{n-2}}{M_{n-1}}\right)^{\beta_{n-2}} \right) \cdot M_{n-1}^d = \\ &= M_r \cdot x_{n-1}^{d \cdot (d-1)} - \left(\left(\frac{x_0}{x_{n-1}}\right)^{\beta_0} \cdot \left(\frac{x_1}{x_{n-1}}\right)^{\beta_1} \cdot \dots \cdot \left(\frac{x_{n-2}}{x_{n-1}}\right)^{\beta_{n-1}} \right) \cdot x_{n-1}^{d^2} = M_r \cdot x_{n-1}^{d \cdot (d-1)} - \left(x_0^{\beta_0} \cdot \dots \cdot x_{n-2}^{\beta_{n-2}} \right) x_{n-1}^{d^2 - \beta_1 - \dots - \beta_{n-2}} = \\ &= M_r \cdot x_{n-1}^{d \cdot (d-1)} - \left(x_0^{\beta_0} \cdot \dots \cdot x_{n-2}^{\beta_{n-2}} x_{n-1}^{\beta_{n-1}} \right) \cdot x_{n-1}^{d^2 - d} = 0 \end{aligned}$$

więc ponieważ $R \in Z(\mathfrak{a})$, to $W_r(R) = 0$, czyli $y_r = \frac{1}{y_{n-1}} M_r(P)$, co daje $R = \left(\frac{1}{y_{n-1}} M_0(P), \dots, \frac{1}{y_{n-1}} M_N(P)\right) = (M_0(P), \dots, M_N(P)) = \rho_d(P)$.

- (c) mamy:

- ρ_d **jest różnowartościowe:** niech $P = (p_0, \dots, p_n), Q = (q_0, \dots, q_n) \in \mathbb{P}^n$ oraz $\rho_d(P) = \rho_d(Q)$. Niech bez straty ogólności: $p_0 \neq 0$, $M_i = x_i^d$, $M_{n+i} = x_i^{d-1} x_0$ ($i = 0, \dots, n$) – wtedy porównując współrzędne w równości $\rho_d(P) = \rho_d(Q)$ dostajemy: $p_i^d = q_i^d$ (w szczególności $q_0 \neq 0$), $p_i^{d-1} p_0 = q_i^{d-1} q_0$ – dzieląc te dwie równości dostajemy $p_i/p_0 = q_i/q_0$, więc $P = Q$.
- ρ_d **jest ciągłe:** obrazy zbiorów domkniętych są domknięte: $\rho_d^{-1}(Z(I)) = Z(\theta(I))$ – istotnie:

$$P \in Z(\theta(I)) \Leftrightarrow \forall f \in I (\theta f)(P) = 0 \Leftrightarrow \forall f \in I f(\rho_d(P)) = 0 \Leftrightarrow \rho_d(P) \in Z(I) \Leftrightarrow P \in \rho_d^{-1}(Z(I))$$

- ρ_d **jest domknięte:** mamy $\rho_d(Z(J)) = Z(\theta^{-1}(J))$ – istotnie, dla $\rho_d(P) \in \rho_d(Z(J))$ mamy:

$$\forall f \in \theta^{-1}(J) \quad f(\rho_d(P)) = (\theta(f))(P) = 0 \Rightarrow \rho_d(P) \in Z(\theta^{-1}(J))$$

Na odwrót, niech $R \in Z(\theta^{-1}(J))$, zaś $f \in J$ będzie jednorodny. Mamy: $Z(\theta^{-1}(J)) \subset Z(\mathfrak{a}) = \text{im } \rho_d$, więc $R = \rho_d(P)$. Z **Faktu 2** mamy $f^d = \theta(g)$ dla pewnego $g \in \theta^{-1}(J)$. Mamy więc: $R = \rho_d(P) \in Z(\theta^{-1}(J)) \Rightarrow 0 = g(\rho_d(P)) = \theta(g)(P) = f^d(P)$, więc $f(P) = 0$ oraz $P \in Z(J)$, $R \in \rho_d(Z(J))$.

- (d) w zadaniu 1.2.9 wykazałem, że $I(\bar{Y}) = \{f \in k[w, x, y, z] : f(a^3, a^2b, ab^2, b^3) \equiv 0 \text{ w pierścieniu } k[a, b]\}$, zaś zbiór po prawej stronie to $\ker \theta$. Stąd: $\bar{Y} = Z(I(\bar{Y})) = Z(\ker \theta) = \text{im } \rho_d$.

1.2.13 Niech $C \subset \mathbb{P}^2$ będzie przeciwobrazem Z – wtedy C jest również krzywą (wymiar jest własnością topologiczną, nie zmienia się przy homeomorfizmach), jest więc hiperpowierzchnią w $\mathbb{P}^2$, musi więc być zadany przez pojedyncze równanie (co wynika np. z zad. 2.8): $C = Z((f))$, gdzie f jest jednorodny oraz bez straty ogólności ma parzysty stopień (możemy zastąpić f przez f^2). Z poprzedniego zadania wynika jednak, że obraz C to $Z(\theta^{-1}((f)))$ oraz że obrazem θ są kombinacje wielomianów jednorodnych stopni podzielnych przez 2. Stąd $f = \theta(g)$, więc $\theta^{-1}((f)) = \theta^{-1}((\theta(g))) = (g) + \ker \theta$, istotnie, oczywiście $\theta^{-1}((f)) \supset (g) + \ker \theta$, zaś jeżeli $h \in \theta^{-1}((f))$, tzn. $\theta(h) = af$, to (patrząc na stopnie części jednorodnych) $a \in \text{im } \theta$, $a = \theta(A)$ oraz $\theta(h - A \cdot g) = \theta(h) - af = 0$, więc $h - A \cdot g \in \ker \theta$, $h \in (g) + \ker \theta$.

Stąd: $Z = Z(\theta^{-1}((f))) = Z((g) + \ker \theta) = Z((g)) \cap Z(\ker \theta) = Z((g)) \cap Y$.

1.2.15

(a) z zadania 2.14 wystarczy wykazać, że $Q = \ker \mathbf{a}$, tzn. że

$$\ker \left(P(x, y, z, w) \mapsto P(XZ, YW, XW, YZ) \right) = (xy - zw)$$

Inkluzja $\ker (P(x, y, z, w) \mapsto P(XZ, YW, XW, YZ)) \supset (xy - zw)$ jest oczywista. Załóżmy, że $P(XZ, YW, XW, YZ) = 0$ – wtedy wszystkie części jednorodne P spełniają to samo równanie (wystarczy porównać części jednorodne obu stron), więc bez straty ogólności można założyć, że P jest jednorodny. Wtedy jednak podstawiając $(X, Y, Z, W) := (z, 1, w, 1)$ w równości $P(XZ, YW, XW, YZ) = 0$ mamy: $P(wz, 1, z, w) = 0$, czyli wielomian $P(x, 1, z, w) \in k[z, w][x]$ ma pierwiastek w $x = zw$ oraz $P(x, 1, z, w) = (x - zw) \cdot R(x, z, w)$, czyli ujednorodniając: $P(x, y, z, w) = (xy - zw) \cdot \tilde{R}(x, y, z, w) \in (xy - zw)$.

(b) Niech:

$$L_{(x_0:z_0)} = Z(x_0y - z_0w, xz_0 - zx_0)$$

$$M_{(x_0:w_0)} = Z(x_0y - zw_0, xw_0 - wx_0)$$

– wtedy L_t, M_t są prostymi (izomorfizm z $\mathbb{P}^1$ dany jest przez $L_t \ni (x : y : z : w) \mapsto (y : w) \in \mathbb{P}^1$), są zawarte w Q ($(x : y : z : w) \in L_{(a:1)} \Rightarrow ay = w, x = az \Rightarrow xy = azy = zw$) a ponadto dla $a \neq b$ $L_{(a:1)} \cap L_{(b:1)}$ jest zbiorem rozwiązań układu:

$$\begin{cases} ay = w \\ x = az \\ by = w \\ x = bz \end{cases} \Rightarrow \begin{cases} (b-a) \cdot y = 0 \\ (b-a) \cdot z = 0 \\ by = w \\ x = bz \end{cases} \Rightarrow (\text{ponieważ } b-a \neq 0) \Rightarrow x = y = z = w = 0$$

–układ nie ma więc rozwiązań w $\mathbb{P}^3$. Podobnie pokazujemy, że $L_{(a:1)} \cap L_{(1:0)} = \emptyset$.

Układ równań:

$$\begin{cases} ay = w \\ x = az \\ by = z \\ x = bw \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = aby \\ z = by \\ w = ay \end{cases} \Leftrightarrow (x : y : z : w) = (ab : 1 : b : a)$$

pokazuje zaś, że $L_{(a:1)} \cap M_{(b:1)} = \{(ab : 1 : b : a)\}$

(c) Z zadania 2.9 widzimy, że "twisted cubic curve" jest zawarte w Q , ale jest różne od L_t, M_t (łatwo to sprawdzić, obliczając np. przekrój tych krzywych z równań). Stąd $\Psi : \mathbb{P}^1 \times \mathbb{P}^1 \rightarrow Q$ nie jest homeomorfizmem (inaczej wszystkie krzywe w Q byłyby postaci L_t lub M_t)

1.2.17

(a) niech $\mathfrak{p} := I(Y)$, $R := k[x_0, \dots, x_n]_{\mathfrak{p}}$. Wtedy: $\sqrt{\mathfrak{a}} = I(Z(\mathfrak{a})) = \mathfrak{p}$, więc ideał $\mathfrak{a}R$ jest $\mathfrak{p}$ -radykałowy; w szczególności (z jednej z definicji wymiaru pierścienia lokalnego): $q = \text{ilość generatorów } \mathfrak{a} \geq \text{ilość generatorów } \mathfrak{a}R \geq \dim R$
Stąd:

$$\dim Y = \dim S(Y) - 1 = (\dim k[x_0, \dots, x_n] - 1) - \dim R = n - \dim R \geq n - q$$

(b) (por. <http://mathoverflow.net/q/15584/>)

Lemat Niech $I \subseteq k[x_0, \dots, x_n]$ będzie wielomianem jednorodnym. Jeżeli I jest generowany przez s elementów, to jest również generowany przez s elementów **jednorodnych**.

Dowód: Niech $I = (f_1, \dots, f_r)$ będzie minimalnym zbiorem generatorów jednorodnych I . Oznaczmy: $\mathfrak{m} = (x_0, \dots, x_n)$, $A = k[x_0, \dots, x_n]_{\mathfrak{m}}$. Zauważmy, że A jest pierścieniem z gradacją – elementy jednorodnego stopnia d są postaci f/g , gdzie f jest jednomianem stopnia d , zaś $g \notin \mathfrak{m}$. Rozważmy przekształcenie:

$$M := \bigoplus_{k=1}^r A \rightarrow I \rightarrow 0, \quad (y_i) \mapsto \sum_i y_i f_i$$

i niech $K := \ker(M \rightarrow I)$. Zauważmy, że $K \subset \mathfrak{m}M$. Istotnie, w przeciwnym wypadku istniałoby $(a_0, \dots, a_r) \in M$ takie, że $\sum_i a_i f_i = 0$ oraz indeks i taki, że $a_i \notin \mathfrak{m}$. Bez straty ogólności $i = 1$. Wtedy jednak:

$$f_1 = - \sum_{j \geq 2} \frac{a_j}{a_1} f_j,$$

przecząc minimalności $(f_1, \dots, f_r)$ (zauważmy, że $I \subset \mathfrak{m}$, więc minimalna liczba generatorów jednorodnych jest taka sama nad $k[x_0, \dots, x_r]$ oraz nad A). Stąd $K \subset \mathfrak{m}M$.

Tensorując ciąg dokładny

$$0 \rightarrow K \rightarrow M \rightarrow I \rightarrow 0$$

przez $k = A/\mathfrak{m}$ dostajemy (jako że $K \subset \mathfrak{m}M$) $M \otimes_A k \cong I \otimes_A k$, czyli:

$$\dim_k M \otimes_A k = \dim_k I \otimes_A k.$$

Z lematu Nakayamy:

$$\dim_k I \otimes_A k = \text{minimalna liczba generatorów } I = s.$$

$$\dim_k M \otimes_A k = r.$$

To kończy dowód.

Załóżmy, że $I(\bar{Y}) = (f_1, \dots, f_{n-r})$ dla pewnych wielomianów jednorodnych f_i – wtedy: $Y = Z((f_1, \dots, f_{n-r})) = Z((f_1) + \dots + (f_{n-r})) = \bigcap_{i=1}^{n-r} Z((f_i))$.

(c) Niech: $H_1 = Z(x^2 - yw)$, $H_2 = Z(z^2w + y^3 - 2xyz)$. Wtedy:

$$(0 : x : y : z) \in H_1 \cap H_2 \Leftrightarrow \begin{cases} x^2 = 0 \\ 0 + y^3 = 2xyz \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x = 0 \\ y = 0 \end{cases} \Leftrightarrow [0 : x : y : z] = [0 : 0 : 0 : 1]$$

oraz

$$\begin{aligned} (x : y : z : 1) \in H_1 \cap H_2 &\Leftrightarrow \begin{cases} x^2 = y \\ z^2 + y^3 = 2xyz \end{cases} \Leftrightarrow (x : y : z : 1) \in H_1 \cap H_2 \Leftrightarrow \begin{cases} x^2 = y \\ z^2 + y^3 = 2xyz \end{cases} \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow \begin{cases} x^2 = y \\ z^2 + x^6 = 2x^3z \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x^2 = y \\ (z - x^3)^2 = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow \begin{cases} x^2 = y \\ z = x^3 \end{cases} \Leftrightarrow (x : y : z : 1) \in Y \end{aligned}$$

więc $H_1 \cap H_2 = Y \cup \{(0 : 0 : 0 : 1)\} = \bar{Y}$.

Z drugiej strony, $I(\bar{Y}) = (x^2 - yw, xy - zw, y^2 - xz)$ nie może być wygenerowane przez 2 elementy. Istotnie, założmy nie wprost, że $I(\bar{Y}) = (A(w, x, y, z), B(w, x, y, z))$. Niech A_i, B_i będą częściami jednorodnymi stopnia i dla A, B . Zauważmy, że $A_0, A_1, B_0, B_1 = 0$ (ideał $I(\bar{Y})$ jest jednorodny i nie występują w nim elementy stopnia < 2 , bo wszystkie jego generatory są stopnia 2). Niech $x^2 - yw = F^{(1)}(w, x, y, z) \cdot A + F^{(2)}(w, x, y, z) \cdot B$ – wtedy biorąc części jednorodnego stopnia 2 dostajemy:

$$x^2 - yw = (x^2 - yw)_2 = (F^{(1)}(w, x, y, z) \cdot A + F^{(2)}(w, x, y, z) \cdot B)_2 = f_1 \cdot A + f_2 \cdot B$$

gdzie $f_i = F^{(i)}(0, 0, 0, 0) \in k$ są wyrazami wolnymi wielomianów F_i . Analogicznie:

$$xy - zw = g_1 \cdot A + g_2 \cdot B$$

$$y^2 - xz = h_1 \cdot A + h_2 \cdot B$$

dla pewnych $g_i, h_i \in k$. Reasumując: $\text{Span}_k(x^2 - yw, xy - zw, y^2 - xz) \subset \text{Span}_k(A, B)$, więc $x^2 - yw, xy - zw, y^2 - xz$ powinny być liniowo zależne nad k . To jednak nie jest możliwe, bo wielomiany te składają się z różnych jednomianów.

Podrozdział 1.3

1.3.1 **Fakt** Dowolny zbiór skończony w $\mathbb{A}^n$ jest domknięty. Zbiory domknięte w $\mathbb{A}^1$ to dokładnie zbiory skończone.

Dowód: Aby pokazać pierwsze stwierdzenie, wystarczy zauważyć, że punkty są domknięte – ale $(a_1, \dots, a_n) = Z((x_1 - a_1, \dots, x_n - a_n))$.

Dowolny zbiór domknięty w $\mathbb{A}^1$ jest postaci $Z(I)$ dla pewnego ideału I . Ale $k[x]$ jest dziedziną ideałów głównych, więc $I = (f)$ dla pewnego $f(x) = a \cdot (x - a_1) \cdot \dots \cdot (x - a_n) \in k[x]$ – wtedy $Z(f) = \{a_1, \dots, a_n\}$.

- (a) z zadania 1.1 wiemy, że dowolna krzywa stożkowa jest izomorficzna z krzywą $C_1 : y = x^2$ lub $C_2 : xy = 1$. Pierwsza z tych krzywych jest izomorficzna z $\mathbb{A}^1$ – izomorfizmy są dane przez:

$$C_1 \ni [x, y] \mapsto x \in \mathbb{A}^1$$

$$\mathbb{A}^1 \ni x \mapsto [x, x^2] \in C_1$$

zaś druga z $\mathbb{A}^1 \setminus \{0\}$ – izomorfizmy to:

$$C_2 \ni [x, y] \mapsto x \in \mathbb{A}^1 \setminus \{0\}$$

$$\mathbb{A}^1 \setminus \{0\} \ni x \mapsto [x, 1/x] \in C_2$$

- (b) założmy nie wprost, że $\mathbb{A}^1 \cong U$ – wtedy z **Faktu:** $U = \mathbb{A}^1 \setminus \{P_1, \dots, P_n\}$. Wystarczy więc dowieść, że $k[x] = A(\mathbb{A}^1) \not\cong \mathcal{O}(U) = k[x]_S$, gdzie $S = k[x] \setminus \bigcup_i \mathfrak{m}_{P_i}$ jest zbiorem mnożącym. To jest jednak oczywiste – jeżeli $\Phi : k[x]_S \rightarrow k[x]$ byłoby izomorfizmem k -algebr, to $\Phi(\frac{1}{x-a}) = \frac{1}{\Phi(x)-a}$, więc $\deg \Phi(x) = 0$ oraz $\text{im } \Phi \subset k$ – sprzeczność kończy dowód.
- (c) niech Y będzie stożkową w $\mathbb{P}^2$, zaś Y' jej dowolną niepustą afiniczną częścią. Wtedy z zadania 1.1 Y' jest izomorficzna z krzywą $y = x^2$ lub $xy = 1$ – stąd $Y = \overline{Y'}$ jest izomorficzne z krzywą $yz = x^2$ lub $xy = z^2$. Wystarczy więc zauważyć, że $C : xy = z^2$ jest izomorficzne z $\mathbb{P}^1$ – izomorfizmy dane są przez:

$$\Phi : \mathbb{A}^1 \rightarrow C, \quad \Phi(s, t) = (s^2, t^2, st)$$

$$\Psi : C \rightarrow \mathbb{A}^1, \quad \Psi(x, y, z) = \begin{cases} (x, z) & \text{dla } x \neq 0 \\ (z, y) & \text{dla } y \neq 0 \end{cases}$$

- (d) założmy nie wprost, że $\Psi : \mathbb{A}^2 \rightarrow \mathbb{P}^2$ jest homeomorfizmem. Niech C_0, C_1 będą dowolnymi krzywymi w $\mathbb{A}^2$ takimi, że $C_0 \cap C_1 = \emptyset$ (np. $C_0 : x = 0, C_1 : x = 1$). Wtedy $\Psi(C_i)$ muszą być krzywymi w $\mathbb{P}^2$, spełniającymi $\Psi(C_0) \cap \Psi(C_1) = \emptyset$. To jest jednak niemożliwe – sprzeczność z zadaniem 3.7 (a).
- (e) założmy, że $Y \cong X$, gdzie Y jest rozmaitością afiniczną, zaś X – rzutową. Wtedy z Theorem 3.2 oraz Theorem 3.4 wynika, że mamy $A(Y) \cong \mathcal{O}(Y) \cong \mathcal{O}(X) \cong k$ (jako k -algebry). Stąd: $k[x_1, \dots, x_n]/I(Y) \cong k$ jest dziedziną całkowitości, więc $I(Y)$ jest ideałem maksymalnym. Ale ze „słabego” Nullstellensatz wiemy, że każdy ideał maksymalny w $k[x_1, \dots, x_n]$ (dla $k = \bar{k}$) jest postaci $(x - a_1, \dots, x - a_n)$ dla pewnego $P = (a_1, \dots, a_n) \in \mathbb{A}^n$. Stąd: $Y = Z(I(Y)) = Z((x - a_1, \dots, x - a_n)) = \{P\}$.

- 1.3.2 (a) jeżeli $\phi(t) = \phi(u)$, czyli $(t^2, t^3) = (u^2, u^3)$ to albo $t = u = 0$, albo $t, u \neq 0$ – wtedy $t = t^3/t^2 = u^3/u^2 = u$. Ponadto ϕ jest „na” – mamy $\phi(0) = (0, 0)$, zaś jeżeli $y^2 = x^3$ dla $x, y \neq 0$, to przyjmując $t = y/x$ mamy: $\phi(t) = (t^2, t^3) = (y^2/x^2, y^3/x^3) = (x^3/x^2, y^3/y^2) = (x, y)$.

Ponadto ϕ jest morfizmem (współrzędne są zadane przez wielomiany), jest więc ciągle. Aby pokazać domkniętość, zauważmy, że z **Faktu** zbiory domknięte w $\mathbb{A}^1$ są skończone, więc obraz zbioru domkniętego przez ϕ jest skończony, a więc domknięty.

Aby pokazać, że φ nie jest izomorfizmem, skorzystamy z faktu z rozdziału I.5: gładkość krzywej jest niezmiennikiem izomorfizmu. Wystarczy zauważyć, że $\mathbb{A}^1$ jest gładkie, zaś $y^2 = x^3$ ma osobliwość w $(0,0)$.

- (b) jeżeli $\phi(t) = \phi(u)$, to $t^p = u^p$, więc $(t-u)^p = 0$ oraz $t-u = 0$, $t = u$. Ponadto $k = \bar{k}$, więc dowolny element ma p -ty pierwiastek oraz ϕ jest surjekcją.

Ale obraz/przeciwobraz zbioru skończonego jest skończony, więc z **Faktu** ϕ jest ciągle i domknięte, co dowodzi biciałości.

Aby zauważyć, że nie jest to izomorfizm, wystarczy zauważyć (Proposition 3.5), że $\phi^* : \mathbb{A}^1 \rightarrow \mathbb{A}^1$ nie jest izomorfizmem – to jest jednak oczywiste, bo $\phi^*(k[x]) = k[x^p] \subsetneq k[x]$ nie jest surjekcją.

1.3.3

- (a) jeżeli $f \in \mathcal{O}_{\varphi(P),Y}$ jest funkcją regularną w otoczeniu U punktu $\varphi(P)$, to $\varphi_{\varphi(P),Y}^*(f) := f \circ \varphi$ jest regularna w punkcie P z definicji morfizmu i określona na zbiorze otwartym $\varphi^{-1}(U)$. Nie zależy ona również od wyboru „reprezentanta kielka”. Jest to oczywiście homomorfizm.
- (b) Niech $\psi = \varphi^{-1} : Y \rightarrow X$ będzie odwrotnym homeomorfizmem – chcemy sprawdzić, że jest on morfizmem. Niech $U \subset X$ będzie otwarty, zaś $f : U \rightarrow k$ będzie regularne; pokażemy, że $f \circ \psi$ jest regularne w każdym punkcie $\psi^{-1}(U)$. Niech $P \in \psi^{-1}(U)$ – wtedy z założenia $\varphi^* : \mathcal{O}_{\varphi(P),Y} \rightarrow \mathcal{O}_{P,X}$ jest izomorfizmem, niech $F : \mathcal{O}_{P,X} \rightarrow \mathcal{O}_{\varphi(P),Y}$ będzie izomorfizmem odwrotnym. Zauważmy, że

$$F(f)(Q) = F(f)(\varphi \circ \psi(Q)) = (\varphi^* \circ F)(f)(\psi(Q)) = f(\psi(Q))$$

więc $f \circ \psi = F(f) \in \mathcal{O}_{\varphi(P),Y}$ jest regularne w punkcie P – to kończy dowód.

- (c) założmy, że f jest funkcją określoną na otoczeniu $U \subset Y$ punktu $\varphi(P) \in Y$ oraz $f \in \ker \varphi_{\varphi(P),Y}^*$, tzn. $\forall_{Q \in \varphi^{-1}(U)} 0 = \varphi_{\varphi(P),Y}^*(f)(Q) = f(\varphi(Q))$. Stąd $\varphi(\varphi^{-1}(U)) \subset \{R \in U : f(R) = 0\}$, czyli $U \cap \text{im } \varphi \subset \{R \in U : f(R) = 0\}$. Ale $\text{im } \varphi = Y$, więc $\overline{U \cap \text{im } \varphi} = U$ (domknięcie rozpatrujemy w topologii indukowanej na U ; patrz lemat poniżej). Zbiór $\{R \in U : f(R) = 0\}$ jest jednak w tej topologii domknięty (jako przekrój zbioru algebraicznego z U), więc $\{R \in U : f(R) = 0\} = U$ oraz $f \equiv 0$.

Lemat Niech Y będzie nierozkładalną przestrzenią topologiczną, $Z \subset Y$ – gęstym podzbiorem, zaś $U \subset Y$ – niepustym otwartym zbiorem. Wtedy $Y \cap U$ jest gęsty w U , tzn. $cl_U(Y \cap U) = U$.

Dowód: mamy: $Y = cl_Y(Z) = cl_Y((Z \cap U) \cup (Z \cap U')) = cl_Y(Z \cap U) \cup cl_Y(Z \cap U')$, więc z nierozkładalności $Y = cl_Y(Z \cap U)$ lub $Y = cl_Y(Z \cap U')$. Ale $Z \cap U' \subset U'$, więc $cl_Y(Z \cap U') \subset U' \subsetneq Y$. Stąd $cl_Y(Z \cap U) = Y$, więc $cl_U(Z \cap U) = cl_Y(Y \cap U) \cap U = U$.

- 1.3.5 H jest hiperpowierzchnią, więc $H = Z(f)$ dla pewnego $f \in k[x_0, \dots, x_n]_{hom}$ stopnia d (zadanie 2.8). Niech $\rho_d : \mathbb{P}^n \rightarrow \mathbb{P}^N$ będzie d -tuple embedding (gdzie $N = \binom{n}{d} - 1$) – wtedy z zadania 2.12: $\rho_d(Z(f)) = Z(\theta^{-1}(f))$. Ale $f = \theta(g)$ dla pewnego wielomianu $g \in k[y_0, \dots, y_N]$ stopnia 1, więc $\rho_d(Z(f)) = Z((g) + \ker \theta) = Z(g) \cap \text{im } \rho_d$ oraz $\rho_d(\mathbb{P}^n \setminus Z(f)) = \text{im } \rho_d \setminus \rho_d(Z(f)) = \text{im } \rho_d \setminus Z(g)$. Ale $\mathbb{P}^n \setminus Z(g)$ jest izomorficzne z $\mathbb{A}^N$ (zawsze możemy zamienić zmienne liniowo tak, by $g = y_1$) – stąd (i z zadania 3.4)

$$\mathbb{P}^n \setminus H \cong \text{im } \rho_d \setminus \rho_d(Z(f)) = \text{im } \rho_d \cap (\mathbb{P}^N \setminus Z(g))$$

jest rozmaitością afiniczną (afiniczną częścią rozmaitości rzutowej $\text{im } \rho_d$).

- 1.3.6 **Krok I:** $\mathcal{O}(X) = k[x, y]$ („algebraiczny lemat Hartshoga”).

Dowolna funkcja regularna na X jest funkcją wymierną na $\mathbb{A}^1$, więc należy do $k(x, y)$. Niech $f(x, y)/g(x, y) \in \mathcal{O}(X)$. Bez straty ogólności, możemy założyć, że $NWD(f, g) = 1$ ($k[x, y]$ ma jednoznaczność rozkładu). Z regularności, dla każdego $P \neq (0,0)$ istnieją wielomiany F, G takie, że $f/g = F/G$ oraz $G(P) \neq 0$ – ze względnej pierwszości mamy jednak $f|F, g|G$, więc $g(P) \neq 0$.

Stąd $Z(g) \subset \{(0,0)\}$. Ale, jeżeli g byłby niestały, to $\dim Z(g) = 1$, sprzeczność! Stąd $g(x, y) = c$ jest stały oraz $f/g \in k[x, y]$, czyli $\mathcal{O}(X) \subset k[x, y]$. Druga inkluzja jest jasna.

Krok II: z twierdzenia I.3.5, jeżeli X byłoby afiniczne, to ponieważ $A(X) = k[x, y] = A(\mathbb{A}^2)$, to byłoby $X \cong \mathbb{A}^2$. Załóżmy nie wprost, że $F : X \rightarrow \mathbb{A}^2$, $G : \mathbb{A}^2 \rightarrow X$ są izomorfizmami. Wtedy $F(x, y) = [f_1(x, y), f_2(x, y)]$ dla pewnych $f_i \in \mathcal{O}(X) = k[x, y]$, więc F można przedłużyć do odwzorowania $\tilde{F} : \mathbb{A}^1 \rightarrow \mathbb{A}^1$. Morfizmy $G \circ \tilde{F} : \mathbb{A}^2 \rightarrow \mathbb{A}^2$ oraz $id_{\mathbb{A}^2}$ są równe na zbiorze gęstym X , więc są równe, co jest niemożliwe – wtedy $G(\tilde{F}(0, 0)) = (0, 0)$, przecząc temu, że $(0, 0) \notin G(\mathbb{A}^2)$. To kończy dowód.

1.3.7

- (a) niech C_1, C_2 będą krzywymi w $\mathbb{P}^2$ – wtedy z zadania 2.8: $C_i = Z(f_i)$ dla pewnych wielomianów $f_i \in k[x, y, z]_{hom}$. Ale $\sqrt{(f_0) + (f_1)} \neq S_+$ – istotnie, w przeciwnym przypadku (f_0, f_1) byłby S_+ -radykałowym ideałem o dwóch generatorach, więc $ht(S_+) \leq 2$. Ale $0 \subsetneq (x) \subsetneq (x, y) \subsetneq (x, y, z) = S_+$, więc $ht(S_+) \geq 3$. Stąd (bo $Z(I) = \emptyset$ wtw. gdy $\sqrt{I} = S_+$): $Z(f_0) \cap Z(f_1) = Z((f_0) + (f_1)) \neq \emptyset$.
- (b) załóżmy nie wprost, że $Y \subset \mathbb{P}^n \setminus H$ – wtedy z zadania 3.5 $\mathbb{P}^n \setminus H$ jest rozmaitością afiniczną, więc Y (jako podrozmaitość rozmaitości afinicznej oraz $\mathbb{P}^n$) jest afiniczna oraz rzutowa. Z zadania 3.1 (e) oznacza to, że Y jest jednopunktowa – sprzeczność z $\dim Y \geq 1$ kończy dowód.

1.3.8 Niech $f \in \mathcal{O}(\mathbb{P}^n \setminus (H_i \cap H_j))$ – wtedy $f \in \mathcal{O}(\mathbb{P}^n \setminus H_i) \cong S(\mathbb{P}^n)_{(x_i)}$, więc na zbiorze $\mathbb{P}^n \setminus H_i$: $f = \frac{g_i}{x_i^{n_i}}$ dla pewnego $g_i \in k[x_0, \dots, x_n]_{n_i}$. Analogicznie na zbiorze $\mathbb{P}^n \setminus H_j$: $f = \frac{g_j}{x_j^{n_j}}$ dla pewnego $g_j \in k[x_0, \dots, x_n]_{n_j}$. Oznacza to, że $x_j^{n_j} \cdot g_i = x_i^{n_i} \cdot g_j$. Wtedy z jednoznaczności rozkładu na wielomiany nierozkładalne w $k[x_0, \dots, x_n]$: $x_i^{n_i} | x_j^{n_j} \cdot g_i$, więc $x_i^{n_i} | g_i$, więc (ponieważ $\deg g_i = n_i$) $g_i = c \cdot x_i^{n_i}$ dla pewnej stałej $c \in k$ oraz $f = c \in k$.

1.3.9 Mamy: $\rho_2(S : T) = [S^2 : ST : T^2] : \mathbb{P}^1 \rightarrow \mathbb{P}^2$. Niech $V = \{[x : y : z] \in \mathbb{P}^2 : xz = y^2\}$. Rozważmy funkcję $\Psi : V \rightarrow \mathbb{P}^1$:

$$\Psi(x : y : z) = \begin{cases} (x : y), & \text{dla } x \neq 0 \text{ lub } y \neq 0 \\ (y : z), & \text{dla } y \neq 0 \text{ lub } z \neq 0 \end{cases}$$

– wtedy $\rho_2 \circ \Psi = id$ oraz $\Psi \circ \rho_2 = id$, więc $\rho_2(\mathbb{P}^1) = V$.

Z drugiej strony $S(\mathbb{P}^1) = k[S, T]$, zaś $S(V) = k[x, y, z]/(xz - y^2) = k[\bar{x}, \bar{y}, \bar{z}]$ – pierwszy pierścień posiada własność jednoznaczności rozkładu, zaś drugi nie, ponieważ rozkłady $\bar{y}^2 = \bar{y} \cdot \bar{y} = \bar{x} \cdot \bar{z}$ są różnymi rozkładami na elementy nierozkładalne.

1.3.10 Niech $U' \subset Y'$ będzie dowolnym zbiorem otwartym, $V' := \varphi^{-1}(U) \cap X' \subset X'$ oraz $P \in V'$, zaś $f : X' \rightarrow Y'$ – dowolną funkcją regularną. Pokażemy, że $f \circ \varphi|_{V'}$ jest regularne w P . Bez straty ogólności: $f = \frac{F}{G}$ dla pewnych wielomianów F, G (G nie zeruje się na V) – wtedy f jest dobrze określone i regularne na zbiorze otwartym $V := D_Y(G) := \{R \in Y : G(R) \neq 0\}$, więc (jako że $\varphi : X \rightarrow Y$ jest morfizmem) $f \circ \varphi : X \rightarrow Y$ jest regularne oraz $f \circ \varphi : X' \rightarrow Y'$ również.

1.3.11 Bez straty ogólności załóżmy, że X jest rozmaitością afiniczną (jeżeli X jest quasi-rzutowy/afiniczny, to możemy go domknąć, a następnie zastąpić przez dowolną część afiniczną X' , do której należy punkt P – podrozmaitości w X' będą odpowiadały podrozmaitościom w X przez wzięcie domknięcia).

Wtedy $\mathcal{O}_P \cong A(X)_{\mathfrak{m}_P} = (k[x_1, \dots, x_n]/I(X))_{\mathfrak{m}_P}$, więc ideały pierwsze w $\mathcal{O}_P$ odpowiadają bijektywnie ideałom pierwszym $\mathfrak{p}$ spełniającym: $I(X) \subset \mathfrak{p} \subset \mathfrak{m}_P$. Te zaś ideały będą odpowiadały bijektywnie rozmaitościom $V(\mathfrak{p})$, spełniającym: $\{P\} = V(\mathfrak{m}_P) \subset V(\mathfrak{p}) \subset V(I(X)) = X$, co dowodzi tezy.

1.3.12 Bez straty ogólności możemy najpierw założyć, że X jest rozmaitością afiniczną lub rzutową (jeżeli jest quasiafiniczna/quasirzutowa to $\bar{X}$ spełnia z zadania 2.7: $\dim X = \dim \bar{X}$; ponadto $\mathcal{O}_P$ nie zmieni się – są to funkcje zdefiniowane w otoczeniu P). Następnie możemy zastąpić X przez jego dowolny niepusty afiniczny kawałek (dowód zadania 2.6 pokazuje, że nie zmienia to wymiaru).

Jeżeli zaś X jest rozmaitością afiniczną, to z Twierdzenia 3.2: $\mathcal{O}_P = A(X)_{\mathfrak{m}_P}$. Ale k jest uniwersalnie łańcuchowym pierścieniem (wykład z Algebry Przemiennej), więc $\dim A(X)_{\mathfrak{m}_P} = \dim A(X)$, co dowodzi równości

$$\dim \mathcal{O}_P = \dim A(X)_{\mathfrak{m}_P} = \dim A(X) = \dim X$$

1.3.13 Niech

$$\mathfrak{m}_{Y, X} := \{ \langle f, U \rangle \in \mathcal{O}_{Y, X} : \forall P \in Y \cap U \quad f(P) = 0 \}$$

Zauważmy, że dowolna funkcja z $\mathcal{O}_{Y,X}$ może być rozpatrywana jako funkcja wymierna na Y – to daje epimorfizm $\mathcal{O}_{Y,X} \rightarrow K(Y)$, którego jądrem jest (z definicji) $\mathfrak{m}_{Y,X}$, co daje: $\mathcal{O}_{Y,X}/\mathfrak{m}_{Y,X} \cong K(Y)$. W szczególności ideał $\mathfrak{m}_{Y,X}$ jest maksymalny.

Wykażemy, że $\mathcal{O}_{Y,X} \setminus \mathfrak{m}_{Y,X} \subset \mathcal{O}_{Y,X}^*$, co dowiedzie lokalności $\mathcal{O}_{Y,X}$. Istotnie, niech $\langle f, U \rangle \in \mathcal{O}_{Y,X} \setminus \mathfrak{m}_{Y,X}$ oraz $W = D(f)$. Wtedy $\langle 1/f, W \rangle$ jest elementem odwrotnym do $\langle f, W \rangle$.

Bez straty ogólności możemy znów założyć, że X, Y są rozmaitościami afinicznymi – krótkie uzasadnienie:

niech X, Y będą rozmaitościami rzutowymi oraz niech X', Y' będą częściami afinicznymi, spełniającymi $X', Y' \neq \emptyset$. Wtedy mamy izomorfizm $\mathcal{O}_{X,Y} \cong \mathcal{O}_{X',Y'}$ – zadany jest on przez obcięcie: $\mathcal{O}_{X,Y} \rightarrow \mathcal{O}_{X',Y'}$, $\langle f, U \rangle \rightarrow \langle f|_{U \cap Y'}, U \cap Y' \rangle$. Oznaczmy przez cl_X domknięcie w przestrzeni X . Obcięcie jest:

- iniekcją – jeżeli $f|_{U \cap Y'} = 0$, to z równości $cl_Y(Y') = Y$ mamy: $cl_U(Y' \cap U) = U$ oraz $f \equiv 0$ na U .
- surjekcją – jeżeli $\langle f, U \rangle \in \mathcal{O}_{Y',X'}$, to U jest również otwarty w Y , więc $\langle f, U \rangle \in \mathcal{O}_{Y,X}$.

Ponadto (zad. 1.2.7b) mamy: $\dim X = \dim X'$ oraz $\dim Y = \dim Y'$.

Dla rozmaitości afinicznych mamy jednak: $\mathcal{O}_{Y,X} \cong A(X)_{I(Y)}$. Istotnie, jeżeli funkcja wymierna $f/g \in K(X) \cong A(X)$ należy do $\mathcal{O}_{Y,X}$, to istnieje punkt $P \in Y$ spełniający $g(P) \neq 0$, więc $g \notin I(Y)$. Na odwrót, dowolny element $A(X)_{I(Y)}$ poprawnie określa element $\mathcal{O}_{Y,X}$.

Ideały pierwsze w $A(X)_{I(Y)}$ odpowiadają jednak ideałom pierwszym $\mathfrak{p} \leq k[x_1, \dots, x_n]$ spełniającym $I(X) \subset \mathfrak{p} \subset I(Y)$. Z własności „uniwersalnej łańcuchowości” ciała k (Wykład z Algebry Przemiennej) oraz Tw. 1.8A (b):

$$\begin{aligned} \dim \mathcal{O}_{Y,X} &= \dim A(X)_{I(Y)} = \text{height}(I(Y)) - \text{height}(I(X)) = \\ &= \dim \left(k[x_1, \dots, x_n]/I(X) \right) - \dim \left(k[x_1, \dots, x_n]/I(Y) \right) = \dim X - \dim Y \end{aligned}$$

1.3.14

(a) niech $P = [1 : p_1 : \dots : p_{n+1}]$ oraz $Q = [q_0 : \dots : q_{n+1}]$ – wtedy prosta przez punkty P i Q to zbiór

$$\{aP + bQ : a, b \in k, (a, b) \neq 0\} = \{cP + Q : c \in k\} \cup \{P\} = \{[c + q_0 : cp_1 + q_1 : \dots : cp_{n+1} + q_{n+1}] : c \in k\}$$

oraz jej przekrój z $\mathbb{P}^n = \{[0 : s_1 : \dots : s_{n+1}]\}$ to punkt $-q_0P + Q = [0 : -q_0p_1 + q_1 : \dots : -q_0p_{n+1} + q_{n+1}]$. Stąd:

$$\varphi(Q) = [0 : -q_0p_1 + q_1 : \dots : -q_0p_{n+1} + q_{n+1}]$$

Wystarczy więc zauważyć, że φ jest dane przez wielomiany jednorodne bez wspólnego zera różnego od P (wtedy na każdym kawałku afinicznym $\mathbb{P}^n$ możemy skorzystać z kryterium z zadania 3.6, aby dowieść, że ϕ jest morfizmem) – istotnie, jeżeli $\forall_i -q_0p_i = q_i$ to $q_0 \neq 0$ (w przeciwnym wypadku $\forall_i q_i = 0$) oraz $Q = [q_0 : \dots : q_{n+1}] = [q_0 : q_0p_1 : \dots : q_0p_{n+1}] = [1 : p_1 : \dots : p_{n+1}] = P$.

(b) z zadań 1.2.9 oraz 1.2.12 (po przenumеровaniu zmiennych): $Y = Z(yz - xw, y^2 - xz, z^2 - yw)$. Zauważmy, że $\phi([x : y : z : w]) = [x : y : 0 : w]$. Wykażemy, że $Q = [x : y : 0 : w] \in \phi(Y)$ wtw. gdy $y^3 = wx^2$, tzn. że $\varphi(Y) = Z(y^3 - wx^2)$.

- jeżeli $x, y \neq 0$ to $Q \in Y$ wtw. gdy istnieje z spełniające $0 = yz - xw = y^2 - xz = z^2 - yw$. Po wyznaczeniu z z pierwszego i drugiego równania: $z = y^2/x = xw/y$, więc $y^3 = x^2w$. Na odwrót, jeżeli $y^3 = x^2w$ to z dane przez $z = y^2/x = xw/y$ spełnia też trzecie równanie: $z^2 = y^2/x \cdot xw/y = yw$.
- jeżeli $x = 0$, to $Q \in Y$ wtw. gdy istnieje z spełniające $0 = yz = y^2 = z^2 - yw$, wtw. gdy $0 = y = z$ wtw. gdy $Q = [0 : 0 : 0 : 1]$. Jest to jednak jedyny punkt na $C : y^3 = x^2w$ ($C \subset \mathbb{P}^2$) spełniający $x = 0$.
- jeżeli $y = 0$, to $Q \in Y$ wtw. gdy istnieje z spełniające $0 = -xw = -xz = z^2$, wtw. gdy $0 = z$ oraz $xw = 0$, wtw. gdy $Q = [0 : 0 : 0 : 1]$ lub $Q = [1 : 0 : 0 : 0]$. Są to jednak jedyne dwa punkty na $C : y^3 = x^2w$ spełniające $y = 0$.

1.3.17

W zadaniu będziemy kilkakrotnie korzystać z podpunktu (d):

(d) Z Atiyaha–MacDonalda (Stwierdzenie 5.13):

$A(Y)$ jest całkowicie domknięty wtw. gdy dla każdego ideału maksymalnego $\mathfrak{m}$ pierścienia $A(Y)_{\mathfrak{m}}$ jest całkowicie domknięty. Mamy jednak: $A(Y)_{\mathfrak{m}} = \mathcal{O}_P$, gdzie P – punkt odpowiadający ideałowi maksymalnemu $\mathfrak{m}$. To dowodzi tezy.

(a) Dowolna stożkowa w $\mathbb{P}^2$ jest postaci $Y : x^2 = yz$. Wystarczy więc pokazać, że jej części afiniczne: $Y_1 : x^2 = y$ oraz $Y_2 : 1 = yz$ są normalne. Ale pierścienie:

$$A(Y_1) = k[x, y]/(x^2 - y) \cong k[x]$$

$$A(Y_2) = k[y, z]/(yz - 1) \cong k[y, 1/y] \cong k[y]_y$$

są całkowicie domknięte – pierwszy jest dziedziną ideałów głównych, zaś drugi jest całkowicie domknięty jako lokalizacja $k[y]$ na elemencie y (Stwierdzenie 5.12 z Atiyah–MacDonalda).

(b) **Powierzchnia** $Q_1 : xy = zw$:

Analogicznie wystarczy sprawdzić, że pierścienie współrzędnych części afinicznych są całkowicie domknięte. Niech $Q' : xy = z$, $Q' \subset \mathbb{P}^2$ – wtedy:

$$A(Q') = k[x, y, z]/(xy - z) \cong k[x, y]$$

(izomorfizm dany jest przez $f(x, y, z) \mapsto f(x, y, xy)$). Ale $k[x, y]$ jest całkowicie domknięte jako dziedzina z jednoznacznością rozkładu.

Powierzchnia $Q_2 : xy = z^2$:

Rozważmy afiniczne części:

- $Q' = Q \cap \{(x : y : z : w) : z \neq 0\}$ o równaniu $Q' : xy = 1$,
- $Q'' = Q \cap \{(x : y : z : w) : y \neq 0\}$ o równaniu $Q'' : x = z^2$,
- $Q''' = Q \cap \{(x : y : z : w) : z \neq 0\}$ o równaniu $Q''' : y = z^2$.

– wtedy $Q = Q' \cup Q'' \cup Q''' \cup \{(0 : 0 : 0 : 1)\}$. Rozmaitości afiniczne Q', Q'', Q''' są normalne:

- $A(Q') = k[x, y, w]/(xy - 1) \cong k[x, w]_x$ jest całkowicie domknięte jako lokalizacja całkowicie domkniętego pierścienia,
- $A(Q'') = k[x, z, w]/(x - z^2) \cong k[z, w]$ jest całkowicie domknięte jako pierścień z jednoznacznością rozkładu; analogicznie dla $A(Q''')$.

Aby pokazać, że punkt $P = (0 : 0 : 0 : 1)$ jest normalny, zauważmy, że:

$$\begin{aligned} \mathcal{O}_P &= \left(\frac{k[x, y, z]}{(xy - z^2)} \right)_{\mathfrak{m}_P} = \left(\frac{k[x, y, z]}{(xy - z^2)} \right)_{(x, y, z)} = \\ &= \frac{k[x, y, z]_{(x, y, z)}}{(xy - z^2)} = \frac{k[x, y, z]_{(x, y, z)}}{(y - z^2/x)} \cong k[x, z]_{(x, z)} \end{aligned}$$

– ostatni izomorfizm indukowany jest przez

$$\phi : k[x, y, z]_{(x, y, z)} \rightarrow k[x, z]_{(x, z)}, \quad \phi(f(x, y, z)) = f(x, z^2/x, z)$$

Istotnie – ϕ jest ”na” ($\phi(f(x, z)) = f(x, z)$) oraz $\ker \phi = (xy - z^2)$, ponieważ jeżeli $f(x, y, z) = g(x, y, z)/(xyz)^n \in \ker \phi$ (gdzie $g \in k[x, y, z]$), to $f(x, z^2/x, z) \equiv 0$, więc $g(x, z^2/x, z) \equiv 0$, więc (traktując g jako element $k[x, z]_{(x, z)}[y]$) $y - \frac{z^2}{x}$ dzieli $g(x, z^2/x, z)$ w $k[x, z]_{(x, z)}[y]$, więc $g \in (xy - z^2)$, co daje $f \in (xy - z^2)$.

Pierścień $k[x, z]_{(x, z)}$ jest zaś całkowicie domknięty, jako lokalizacja całkowicie domkniętego.

- (c) Pierścień $R = k[x, y]/(y^2 - x^3) = k[\bar{x}, \bar{y}]$ nie jest całkowicie domknięty, ponieważ $\bar{y}/\bar{x} \in \text{Frac}(R)$ jest pierwiastkiem $P(T) = T^2 - \bar{x} \in R[x]$ (bo $\bar{y}^2/\bar{x}^2 = \bar{x}^3/\bar{x}^2 = \bar{x}$), ale nie należy do R . Istotnie, gdyby $\bar{y}/\bar{x} = P(\bar{x}, \bar{y}) \in R$, to $y - x \cdot P(x, y) \in (y^2 - x^3)$, tzn. $y - x \cdot P(x, y) = (y^2 - x^3) \cdot R(x, y)$ dla pewnego $R \in k[x, y]$. Ale w wyrażeniu $(y^2 - x^3) \cdot R(x, y)$ nie może występować y (pojawiają się tam tylko jednomiany stopnia ≥ 1) – to dowodzi, że $\bar{y}/\bar{x} \notin R$.
- (e) Będziemy korzystać z tego, że kategorie rozmaitości afinicznych oraz skończonych k -algebr będących dziedzinami całkowitości są równoważne.

Niech B będzie domknięciem całkowitym $A(X)$ w $K(X)$ – wtedy B jest skończoną k -algebrą (z Twierdzenia 3.9A), dziedziną całkowitości oraz jest całkowicie domknięta. Spełnia więc: $B = A(\tilde{Y})$, gdzie $\tilde{Y}$ jest pewną rozmaitością normalną. Ponadto inkluzja $A(Y) \hookrightarrow A(\tilde{Y})$ odpowiada odwzorowaniu $\pi : \tilde{Y} \rightarrow Y$.

Niech $\varphi : Z \rightarrow Y$ będzie dominującym morfizmem z rozmaitości normalnej Z . Wtedy $\varphi^* : A(Y) \rightarrow A(Z)$ jest monomorfizmem:

- jeżeli

$$\forall_P \quad 0 = \varphi^*(g)(P) = g(f(P))$$

to $f(Z) \subset g^{-1}(0)$, więc $Y = \overline{f(Z)} \subset g^{-1}(0)$ oraz z twierdzenia Hilberta o zerach: $g = 0$ w $A(Y)$

tak więc przedłuża się do odwzorowania między ciałami ułamków: $\varphi^* : K(Y) \rightarrow K(Z)$. Oczywiście φ^* jest izomorfizmem na swój obraz, więc $\varphi^*(A(\tilde{Y}))$ jest domknięciem całkowitym $\varphi^*(A(Y))$ w $\varphi^*(K(Y))$. Ale pierścień $A(Z)$ (zawierający $\varphi^*(A(Y))$) jest z założenia całkowicie domknięty, więc $\varphi^*(A(\tilde{Y})) \subset A(Z)$. Niech $\theta : Z \rightarrow \tilde{Y}$ będzie odwzorowaniem odpowiadającym złożeniu $A(\tilde{Y}) \xrightarrow{\cong} \varphi^*(A(\tilde{Y})) \hookrightarrow A(Z)$. Zauważmy, że $\varphi^* : A(Y) \rightarrow A(Z)$ odpowiada złożeniu $A(Y) \xrightarrow{\varphi^*} A(\tilde{Y}) \xrightarrow{\theta^*} A(Z)$, więc $\varphi = \pi \circ \theta$.

1.3.18

- (a) Niech Y_i będzie i -tą częścią afiniczną Y – wtedy $A(Y_i) = S(Y)_{(x_i)}$ (nawias oznacza, że rozpatrujemy tylko elementy gradacji 0). Ale $S(Y)$ jest całkowicie domknięty, więc lokalizacja $S(Y)_{x_i}$ również (lokalizacja całkowicie domkniętego pierścienia jest całkowicie domknięta – Stwierdzenie 5.12/Atiyah-Macdonald). Wystarczy więc pokazać:

Lemat Jeżeli $R = \bigoplus_i R_i$ jest całkowicie domkniętym pierścieniem z gradacją, to R_0 jest również całkowicie domknięte.

Dowód: jeżeli $r \in \text{Frac}(R_0)$ jest całkowite nad R_0 :

$$r^n + \sum_i a_i r^i = 0, \quad (\text{gdzie } a_i \in R_0) \quad (*)$$

to jest też całkowite nad R , więc $r \in R$. Niech $r = r_0 + \dots + r_d$ (gdzie $r_d \neq 0$) będzie rozkładem na części jednorodnie i założymy nie wprost, że $d \geq 1$. Wtedy porównując części stopnia nd w równaniu (*) dostajemy $r_d = 0$ – sprzeczność oznacza, że $r \in R_0$. $\square$

- (b) normalność wynika z podpunktu (c).

Niech $S(Y) = k[x, y, z, w]/I(Y) = k[\bar{x}, \bar{y}, \bar{z}, \bar{w}]$. Zauważmy, że $I(Y) = \{f \in k[x, y, z, w] : f(t^4, t^3u, tu^3, u^4) \equiv 0\}$ oraz że $(xw - yz, z^3 - yw^2, y^3 - x^2z) \subset I(Y)$. Element $\frac{xz}{y} \in \text{Frac}(S(Y))$ jest całkowity nad $S(Y)$, bo spełnia równanie $T^2 - \bar{y}z = 0$ – mamy bowiem:

$$\left(\frac{xz}{y}\right)^2 = \frac{(\bar{x}z) \cdot \bar{z}}{\bar{y}^2} = \frac{\bar{y}^3 \cdot \bar{z}}{\bar{y}^2} = \bar{y}z$$

Element ten nie należy jednak do $S(Y)$ – gdyby $\frac{xz}{y} = f(\bar{x}, \bar{y}, \bar{z}, \bar{w})$ dla $f \in k[x, y, z, w]$ to $xz - y \cdot f(x, y, z, w) \in I(Y)$ oraz rozpatrując części jednorodnie stopnia 2 (zauważmy, że $I(Y)$ jest jednorodny) możemy założyć bez straty ogólności, że $f(x, y, z, w) = ax + by + cz + dw$ jest stopnia 1. Wtedy jednak:

$$0 \equiv t^4 \cdot tu^3 - t^3 \cdot u \cdot f(t^4, t^3u, tu^3, u^4) = t^5 \cdot u^3 - t^3 \cdot u \cdot (at^4 + bt^3u + ctu^3 + du^4)$$

co jest niemożliwe, bo wszystkie jednomiany powyżej są różne.

(c) izomorfizmy $Y \cong \mathbb{P}^1$ dane są jako:

$$\mathbb{P}^1 \ni (t, s) \mapsto (t^4, t^3u, tu^3, u^4) \in Y$$

$$Y \ni (X, Y, Z, W) \mapsto \begin{cases} (Z, W), & \text{dla } W \neq 0 \\ (X, Y), & \text{dla } X \neq 0 \end{cases} \in \mathbb{P}^1$$

– są one zadane przez wielomiany bez wspólnych zer należących do dziedziny, a ponadto składają się do identyfikacji.

Pierścień $S(\mathbb{P}^1) = k[x, y]$ jest oczywiście całkowicie domknięty, jako dziedzina z jednoznacznością rozkładu.

1.3.19

(a) niech ψ będzie izomorfizmem odwrotnym – wtedy $\phi \circ \psi = id$, więc (z własności macierzy Jakobiego) $[D\phi] \cdot [D\psi] = I$, więc $\det[D\phi] \cdot \det[D\psi] = 1$ w $k[x_1, \dots, x_n]$. Iloczyn wielomianów może być jednak stałą wtw. gdy są one wielomianami stałymi.

1.3.20

(a) Bez straty ogólności możemy założyć, że Y jest rozmaitością quasifiniczną. Skorzystamy z następującej charakteryzacji pierścieni całkowicie domkniętych (*znalezionej na Wikipedii*):

Fakt Niech R – noetherowska dziedzina całkowitości. Wtedy R jest całkowicie domknięty (CD) wtw. gdy spełnia następujące warunki:

(A) $\forall_{ht(\mathfrak{p})=1} R_{\mathfrak{p}}$ jest pierścieniem dyskretnej waluacji,

(B) $\bigcap_{ht(\mathfrak{p})=1} R_{\mathfrak{p}} = R$.

Dowód:

- $(CD \Rightarrow A)$: R jest całkowicie domknięty $\Rightarrow$ (Stwierdzenie 5.13/Atiyah-Macdonald) $\forall_{ht(\mathfrak{p})=1} R_{\mathfrak{p}}$ jest całkowicie domknięty $\Rightarrow R_{\mathfrak{p}}$ jest całkowicie domknięty, wymiaru $ht\mathfrak{p} = 1$ oraz noetherowski $\Rightarrow R_{\mathfrak{p}}$ jest lokalnym pierścieniem Dedekinda $\Rightarrow R_{\mathfrak{p}}$ jest DVR.
- $(CD \Rightarrow B)$: Hartshorne, Proposition II.6.3 A, str. 132.
- $(A + B \Rightarrow CD)$: niech $x^n + \sum a_i x^i = 0$, $a_i \in R$, $x \in \text{Frac}(R)$. Ustalmy $\mathfrak{p}$ spełniające $ht(\mathfrak{p}) = 1$ i niech $v_{\mathfrak{p}}$ będzie dyskretną waluacją związaną z $\mathfrak{p}$. Załóżmy nie wprost, że $v_{\mathfrak{p}}(x) < 0$ – wtedy

$$\begin{aligned} n \cdot v_{\mathfrak{p}}(x) &= v_{\mathfrak{p}}(x^n) = v_{\mathfrak{p}}(-\sum a_i x^i) \geq \min_i \{v_{\mathfrak{p}}(a_i x^i)\} = \min_i \{v_{\mathfrak{p}}(a_i) + i v_{\mathfrak{p}}(x)\} \geq \\ &\geq \min_i \{0 + i v_{\mathfrak{p}}(x)\} \geq (n-1)v_{\mathfrak{p}}(x) \quad n \cdot v_{\mathfrak{p}}(x) \geq (n-1)v_{\mathfrak{p}}(x) \end{aligned}$$

czyli $v_{\mathfrak{p}}(x) \geq 0$ - sprzeczność. Stąd $v_{\mathfrak{p}}(x) \geq 0$, więc $x \in R_{\mathfrak{p}}$ oraz $x \in \bigcap_{ht(\mathfrak{p})=1} R_{\mathfrak{p}} = R$.

Niech $f \in \mathcal{O}(Y \setminus \{P\})$, zaś $\mathfrak{p}_1, \dots, \mathfrak{p}_s$ będą wszystkimi ideałami pierwszymi wysokości 1 w $\mathcal{O}_P$. Ustalmy i oraz niech $W := V(\mathfrak{p}_i)$. Wtedy (zadanie 3.13) $\mathcal{O}_{W,Y} = (\mathcal{O}_P)_{\mathfrak{p}_i}$, więc z całkowitej domkniętości $\mathcal{O}_P$ oraz z $(CD) \Rightarrow (A)$ pierścień $\mathcal{O}_{W,Y}$ jest DVR; niech v będzie związaną z nim waluacją oraz niech $\mathfrak{m}_{W,Y} = h\mathcal{O}_{W,Y}$. Widzimy też, że $1 = \dim \mathcal{O}_{W,Y} = \dim Y - \dim W \geq 2 - \dim W$, tzn. $\dim W \geq 1$.

Załóżmy nie wprost, że $v(f) = -n < 0$. Wtedy $f = \frac{g}{h^n}$ dla pewnego $g \in \mathcal{O}_{W,Y}^*$. Oznacza to, że g nie zeruje się na pewnym podzbiorku otwartym $U \subset W$. Ale $\dim U = \dim W \geq 1$, więc możemy wybrać $R \in U \setminus \{P\}$ – wtedy $g(R) \neq 0$. Wtedy jednak $f(R) = \frac{g(R)}{h^n(R)}$ jest nieokreślone, co daje sprzeczność z regularnością f na $Y \setminus \{P\}$!

Stąd $f \in \mathcal{O}_{W,Y} = (\mathcal{O}_P)_{\mathfrak{p}_i}$ oraz (z warunku $(CD) \Rightarrow (B)$) $f \in \bigcap_i (\mathcal{O}_P)_{\mathfrak{p}_i} = \mathcal{O}_P$, co kończy dowód.

(b) rozważmy dowolną krzywą eliptyczną $E : y^2z = x^3 + Axz^2 + Bz^3$. Wtedy, jeżeli $[x : y : z] \in E$ oraz $z = 0$, to $x = 0$ oraz $[x : y : z] = [0 : 1 : 0]$. Funkcja $\frac{y}{z}$ jest więc regularna poza punktem $[0 : 1 : 0]$ – w nim nie może być określona (bo w mianowniku jest zero, zaś w liczniku nie).

1.3.21

- (a) odwzorowanie μ jest oczywiście regularne (jest wielomianem) i spełnia aksjomaty grupy (pochodzi od działania grupowego na k). Odwzorowanie „elementu odwrotnego” jest dane jako: $a \mapsto -a$ i również jest regularne.
- (b) odwzorowanie μ jest oczywiście regularne (jest wielomianem) i spełnia aksjomaty grupy (pochodzi od działania grupowego na k^*). Odwzorowanie „elementu odwrotnego” jest dane jako: $a \mapsto 1/a$ i również jest regularne.
- (c) działanie na $Hom(X, G)$ jest zadane jako dodawanie „po współrzędnych”, tzn. jako: $(f, g) \mapsto \mu(f, g)$ – jest to morfizm (jako złożenie morfizmu $P \mapsto (f(P), g(P))$ z morfizmem μ). Działanie to spełnia aksjomaty grupy, jako że spełnia je μ .
- (d) Elementy $Hom(X, G_a)$ są regularnymi funkcjami $f : X \rightarrow G_a = \mathbb{A}^1$ wraz z dodawaniem „po współrzędnych”, więc z definicji $Hom(X, G_a) \cong \mathcal{O}(X)$.
- (e) Elementy $Hom(X, G_m)$ są regularnymi funkcjami $f : X \rightarrow G_m = \mathbb{A}^1 \setminus \{0\}$ wraz z mnożeniem „po współrzędnych”, tzn. regularnymi funkcjami $f : X \rightarrow \mathbb{A}^1$, które nie przyjmują zerowych wartości (a więc są odwracalne jako elementy $\mathcal{O}(X)$). Z definicji mamy więc $Hom(X, G_m) \cong \mathcal{O}(X)^*$.

Podrozdział 1.4

1.4.3

- (a) f jest określona tam, gdzie ma niezerowy mianownik, czyli na zbiorze otwartym: $\{x_0 \neq 0\}$.
- (b) teraz mamy: $f(x_0, x_1, x_2) = [\frac{x_1}{x_0}, 1] = [x_1, x_0]$. Aby funkcja była dobrze określona, przynajmniej jedna współrzędna musi być niezerowa. Stąd jest ona określona na zbiorze $\mathbb{P}^2 \setminus \{(0, 0, 1)\}$.

1.4.4

- (a) w zadaniu 3.1 (b) udowodniłem, że dowolna kwadryga jest izomorficzna z $\mathbb{P}^1$, w szczególności jest biwymierna z $\mathbb{P}^1$.
- (b) izomorfizmy między ciałami funkcyjnymi $k(\bar{x}, \bar{y}) = \text{Frac}(k[x, y]/(y^2 - x^3))$ oraz $k(t)$ dane są przez:

$$\begin{aligned} \Phi : k(\bar{x}, \bar{y}) &\rightarrow k(t), & \text{indukowane przez } \tilde{\Phi} : k[x, y] &\rightarrow k(t), & \tilde{\Phi}(P(x, y)) &= P(t^2, t^3) \\ \Psi : k(t) &\rightarrow k(\bar{x}, \bar{y}), & \Psi(P(t)) &= P(\bar{y}/\bar{x}) \end{aligned}$$

– istotnie:

- Φ jest dobrze określone, bo $\ker \tilde{\Phi} = (y^2 - x^3)$ – istotnie, mamy: $\tilde{\Phi}(y^2 - x^3) = t^6 - t^6 = 0$, więc $(y^2 - x^3) \subset \ker \tilde{\Phi}$. Na odwrót, jeżeli $f(t^2, t^3) = 0$, to działając w $k[\sqrt{x}][y]$ i podstawiając $t = \pm\sqrt{x}$ mamy $f(x, \pm x\sqrt{x}) = 0$, więc $f(x, y)$ ma (jako wielomian zmiennej y) pierwiastki w $y = \pm x\sqrt{x}$ oraz $(y - x\sqrt{x}) \cdot (y + x\sqrt{x}) = y^2 - x^3$ dzieli $f(x, y)$.
Stąd $\tilde{\Phi} : k[x, y]/(y^2 - x^3) \rightarrow k[t]$ jest iniekcją, więc indukuje odwzorowanie między ciałami ułamków: $\Phi : k(\bar{x}, \bar{y}) \rightarrow k(t)$.
- $\Phi \circ \Psi = id$, bo $\Phi \circ \Psi(P(t)) = \Phi(P(\bar{y}/\bar{x})) = P(t^3/t^2) = P(t)$,
- $\Psi \circ \Phi = id$, bo $\Psi \circ \Phi(P(\bar{x}, \bar{y})) = \Psi(P(t^2, t^3)) = P((\bar{y}/\bar{x})^2, (\bar{y}/\bar{x})^3) = P(\bar{x}, \bar{y})$ (równość $\bar{y}^2 = \bar{x}^3$ implikuje, że $(\bar{y}/\bar{x})^2 = \bar{x}$ oraz $(\bar{y}/\bar{x})^3 = \bar{y}^3/\bar{y}^2 = \bar{y}$),

- (c) Niech

$$k(\bar{x}, \bar{y}, \bar{z}) = K(Y) = \left(\frac{k[x, y, z]}{(y^2 \cdot z - x^2 \cdot (x + z))} \right)_{((0))}$$

Rzutowanie z zadania dane jest wzorem: $\phi((x, y, z)) = (x, y)$. Zauważmy, że równanie $\bar{y}^2 \cdot \bar{z} = \bar{x}^2 \cdot (\bar{x} + \bar{z})$ jest równoważne $\bar{z} = \frac{\bar{x}^3}{\bar{y}^2 - \bar{x}^2}$ tak więc $\phi^* : k(x, y) \rightarrow k(\bar{x}, \bar{y}, \bar{z})$, dane wzorem $\phi(P(x, y)) = P(\bar{x}, \bar{y})$ jest izomorfizmem:

- jest ono „na”, bo $P(\bar{x}, \bar{y}, \bar{z}) = P(\bar{x}, \bar{y}, \frac{\bar{x}^3}{\bar{y}^2 - \bar{x}^2}) = \phi \left(P(x, y, \frac{x^3}{y^2 - x^2}) \right)$,
- jest ono iniekcją, bo jeżeli $\phi(P/Q) = 0$ dla pewnych wielomianów P, Q , to $P(\bar{x}, \bar{y}) = 0$, czyli $P(x, y) \in (y^2 \cdot z - x^2 \cdot (x + z))$, więc $P(x, y) \equiv 0$ (w przeciwnym razie P musiałyby mieć dodatni stopień ze względu na zmienną z).

To oznacza, że ϕ jest biwymierne.

1.4.6

(a) mamy:

$$\begin{aligned} (\phi \circ \phi)(a_0, a_1, a_2) &= \phi(a_1a_2, a_0a_2, a_0a_1) = (a_0a_2 \cdot a_0a_1, a_1a_2 \cdot a_0a_1, a_1a_2 \cdot a_0a_2) = \\ &= (a_0a_1a_2 \cdot a_0, a_0a_1a_2 \cdot a_1, a_0a_1a_2 \cdot a_2) = (a_0, a_1, a_2) \end{aligned}$$

Zgodnie z treścią zadania, ϕ jest dobrze określone na zbiorze otwartym $U = \mathbb{P}^2 \setminus \{(1, 0, 0), (0, 1, 0), (0, 0, 1)\}$ – istotnie, jeżeli $(a_1a_2, a_0a_2, a_0a_1) = (0, 0, 0)$, to przynajmniej 2 z liczb a_0, a_1, a_2 muszą być zerowe.

(b) mamy: $\phi(U) \subset U$ oraz $\phi \circ \phi = id$, więc $\phi : U \rightarrow U$ jest izomorfizmem.

(c) funkcja $\phi = \phi^{-1}$ jest określona na zbiorze otwartym U (zdefiniowanym powyżej) i w żadnym punkcie poza nim, co łatwo wynika z jednoznaczności rozkładu w $k[a_0, a_1, a_2]$ – istotnie, gdyby dla pewnych jednorodnych $f, g \in k[a_0, a_1, a_2]$ funkcje $\frac{a_1a_2f(a_0, a_1, a_2)}{g(a_0, a_1, a_2)}$, $\frac{a_0a_2f(a_0, a_1, a_2)}{g(a_0, a_1, a_2)}$, $\frac{a_0a_1f(a_0, a_1, a_2)}{g(a_0, a_1, a_2)}$ nie zerowałyby się jednocześnie w $(0, 0, 1)$, to musiałyby zachodzić: $a_0a_1|g$ oraz $a_0, a_1 \nmid f$ – wtedy jednak funkcje te nie byłyby dobrze określone w $(0, 0, 1)$ (zero w mianowniku).

1.4.7 Konstrukcja przebiega podobnie jak w Theorem 4.4. Bez straty ogólności możemy założyć, że X, Y są quasifiniczne. Niech $\phi : \mathcal{O}_{P,X} \rightarrow \mathcal{O}_{Q,Y}$ oraz $\theta : \mathcal{O}_{Q,Y} \rightarrow \mathcal{O}_{P,X}$ będą izomorfizmami k -algebr, zaś $x_1, \dots, x_n$ oraz $y_1, \dots, y_m$ generatorami algebr odpowiednio $A(X)$ oraz $A(Y)$. Wtedy $\phi(x_1), \dots$ są funkcjami regularnymi w pewnym otoczeniu $U_{Q,Y}$ punktu Q oraz analogicznie dla $\theta(x_1), \dots$, które są określone w otoczeniu $U_{P,X}$. Niech:

$$\Phi : U_{Q,Y} \rightarrow \mathbb{A}^n, \quad \Phi(R) = (\phi(x_1)(R), \dots, \phi(x_n)(R))$$

$$\Theta : U_{P,X} \rightarrow \mathbb{A}^m, \quad \Theta(S) = (\theta(y_1)(S), \dots, \theta(y_m)(S))$$

Wtedy:

- $im \Phi \subset X$, bo jeżeli $f \in I(X)$, to

$$f(\Phi(R)) = f(\phi(x_1)(R), \dots, \phi(x_n)(R)) = \phi(f(x_1, \dots, x_n))(R) = 0$$

(skorzystałem z tego, że ϕ jest homomorfizmem k -algebr, więc $P(\phi(y_1), \dots) = \phi(P(y_1, \dots))$ oraz z tego, że $f(x_1, \dots, x_n)$ jest trywialne w $\mathcal{O}_{P,X}$).

- $\Phi \circ \Theta = id$, bo

$$\Phi \circ \Theta = \Phi(\theta(y_1), \dots, \theta(y_m)) = \left(\phi(x_i)(\theta(y_1), \dots, \theta(y_m)) \right)_i = \left((\theta \circ \phi)(x_i)(y_1, \dots, y_m) \right)_i = (x_1, \dots, x_n)$$

(skorzystałem z tego, że θ jest homomorfizmem k -algebr, więc $P(\theta(y_1), \dots) = \theta(P(y_1, \dots))$ oraz z tego, że $\theta \circ \phi = id$)

- $\Phi(P) = Q$, bo jeżeli $f \in \mathfrak{m}_Q$, to $\phi(f) \in \mathfrak{m}_P$ (ϕ jest bowiem izomorfizmem), więc $f(\Phi(P)) = \phi(f)(P) = 0$ oraz $\Phi(P) \in Z(\mathfrak{m}_Q) = \{Q\}$

Analogicznie $im \Theta \subset Y$, $\Theta \circ \Phi = id$, $\Theta(Q) = P$. Oczywiście Θ oraz Φ są ciągłe (są zadane funkcjami wymiernymi).

Pozostaje dobrać otoczenia otwarte punktów P oraz Q , na których Θ oraz Φ będą wzajemnie odwrotne.

Bez straty ogólności (zastępując $U_{Q,Y}$ przez $U_{Q,Y} \cap \Theta^{-1}(U_{P,X})$) można założyć, że $U_{Q,Y} \subset \Theta^{-1}(U_{P,X})$. Niech $U := U_{Q,Y}$ oraz $V := \Theta^{-1}(U_{Q,Y}) = \Phi(U_{Q,Y})$ – wtedy $\Phi : U \rightarrow V$ oraz $\Theta : V \rightarrow U$ są wzajemnie odwrotne, więc $U \cong V$.

1.4.8

(a)

- (b) niech C będzie dowolną krzywą, zaś $f : C \rightarrow \mathbb{P}^1$ dowolną bijekcją. Zauważmy, że zbiory domknięte w $\mathbb{P}^1$ to zbiory skończone. Ale obraz/przeciwobraz zbioru skończonego jest skończony, wystarczy więc wykazać, że zbiory domknięte w C to zbiory skończone. Istotnie, każdy zbiór domknięty jest skończoną sumą nierozkładalnych. Jeżeli zaś pewien podzbiór C jest nierozkładalny, to musi on być podrozmaitością wymiaru 0 (jedyna podrozmaitość wymiaru 1 to całe C), czyli punktem. To kończy dowód.

1.4.9 Będziemy potrzebowali twierdzenia o elemencie pierwotnym w mocniejszej wersji niż podana w książce:

Twierdzenie o elemencie pierwotnym

Jeżeli F jest ciałem, zaś $\alpha, \beta \in F^{sep}$, to dla **prawie wszystkich** $a \in F$ mamy: $F(\alpha, \beta) = F(\alpha + a\beta)$.

Wniosek

Jeżeli $k \subset F$ są nieskończonymi ciałami, oraz $\alpha_1, \dots, \alpha_m \in F^{sep}$, to istnieją $a_1, \dots, a_m \in k$ takie, że $F(\alpha_1, \dots, \alpha_m) = F(a_1\alpha_1 + \dots + a_m\alpha_m)$.

Dowód: indukcja po m : dla $m = 1$ nie ma czego dowodzić. Z założenia indukcyjnego, istnieją $a'_1, \dots, a'_{m-1} \in k$ takie, że mamy: $F(\alpha_1, \dots, \alpha_{m-1}) = F(a'_1\alpha_1 + \dots + a'_{m-1}\alpha_{m-1})$. Z powyższego twierdzenia, ponieważ $|k| = \infty$, to istnieje $a \in k$ takie, że

$$F(\alpha_1, \dots, \alpha_m) = F(a'_1\alpha_1 + \dots + a'_{m-1}\alpha_{m-1}, \alpha_m) = F(a'_1\alpha_1 + \dots + a'_{m-1}\alpha_{m-1} + a\alpha_m)$$

co kończy dowód.

Bez straty ogólności możemy założyć, że X jest rozmaitością afiniczną. Niech $K(X) = k(x_1, \dots, x_n)$, gdzie x_i są funkcjami współrzędnymi „indukowanymi” z danego zanurzenia w $\mathbb{P}^n$. Wtedy z twierdzeń 4.8 A oraz 4.7A możemy bez straty ogólności założyć, że $x_1, \dots, x_r$ tworzą rozdzielczą bazę transcendentną. tzn. że

$$k(x_1, \dots, x_r)(x_{r+1}, \dots, x_n)/k(x_1, \dots, x_r)$$

jest skończonym rozdzielczym rozszerzeniem. Z powyższego **Wniosku** wiemy, że dla $y = \sum_{i=r+1}^n \alpha_i x_i$ (dla pewnych $\alpha_i \in k$) mamy:

$$k(x_1, \dots, x_r)(x_{r+1}, \dots, x_n) = k(x_1, \dots, x_r)(y)$$

Bez straty ogólności możemy założyć (po liniowej zamianie zmiennych), że $y = x_{r+1}$. Zauważmy, że $r + 1 < n$, więc $x_n \neq x_{r+1}$. Rzutowanie z punktu $P = (0, 0, \dots, 0, 1)$ na płaszczyznę $\mathbb{A}^n = \{x_n = 0\}$ jest dane wzorem: $\phi(p_1, \dots, p_n) = (p_1, \dots, p_{n-1})$ oraz indukuje naturalne zanurzenie: $K(X') = k(x_1, \dots, x_{n-1}) \hookrightarrow k(x_1, \dots, x_n) = K(X)$. Zanurzenie to jednak jest na, bo $x_{r+1} \in k(x_1, \dots, x_{n-1})$ oraz: $K(X) = k(x_1, \dots, x_r)(x_{r+1}) \subset k(x_1, \dots, x_{n-1}) = K(X')$. Równość $K(X) = K(X')$ oznacza, że X oraz X' są biwymierne.

- 1.4.10 Zbiór $\varphi^{-1}(Y) \subset \mathbb{A}^2 \times \mathbb{P}^1$ zadany jest równaniami: $y^2 = x^3$ oraz $xu = ty$. Niech $\tilde{Y}_1 = \tilde{Y} \cap \{t \neq 0\}$, zaś $\tilde{Y}_2 = \tilde{Y} \cap \{u \neq 0\}$ – wtedy $\tilde{Y} = \tilde{Y}_1 \cup \tilde{Y}_2$.

Obliczmy $\tilde{Y}_1$: niech $t \neq 0$, bez straty ogólności $t = 1$. Wtedy $\varphi^{-1}(Y) \cap \{t \neq 0\}$ dany jest wzorami: $y^2 = x^3$ oraz $xu = y$, czyli $x^2 \cdot u^2 = x^3$ oraz $xu = y$. Dzieląc przez x^2 (pochodzi to od przeciwobrazu $\mathcal{O}$), stwierdzamy, że $\tilde{Y}_1$ jest zadane wzorami $u^2 = x$ oraz $xu = y$, czyli:

$$\tilde{Y}_1 = D(t) \cap Z(u^2 - xt, xu - yt)$$

Analogicznie, $\varphi^{-1}(Y) \cap \{u \neq 0\}$ dane jest wzorami: $y^2 = x^3$ oraz $x = yt$, czyli $y^2 = y^3 \cdot t^3$ oraz $xu = y$. Dzieląc przez y^2 (pochodzi to od przeciwobrazu $\mathcal{O}$), stwierdzamy, że $\tilde{Y}_2$ jest zadane wzorami $1 = y \cdot t^3$ oraz $xu = y$. Zauważmy, że $\tilde{Y}_1 = \tilde{Y}_2 \cup \{(0, 0), [1 : 0]\}$ – istotnie, jeżeli $((x, y), [t : u]) \in \tilde{Y}_2 \setminus \tilde{Y}_1$, to $t = 0$, co daje sprzeczność z równością $1 = y \cdot t^3$. Jeżeli zaś $((x, y), [t : u]) \in \tilde{Y}_1 \setminus \tilde{Y}_2$, to $u = 0$, więc $0 = x^3$ oraz $0 = y$, czyli $((x, y), [t : u]) = ((0, 0), [1 : 0])$.

Stąd $\tilde{Y} = \tilde{Y}_1 \cup \tilde{Y}_2 = \tilde{Y}_1$. Ale $\tilde{Y}_1 \cong \mathbb{A}^1$, izomorfizmy zadane są przez:

$$\tilde{Y}_1 \ni ((x, y), [t : u]) \mapsto u \in \mathbb{A}^1 \quad \text{oraz} \quad \mathbb{A}^1 \ni u \mapsto ((u^2, u^3), [1 : u]) \in \tilde{Y}_1$$

Podrozdział 1.5

1.5.3

(a) Niech $P = (0, 0)$ oraz $f = f_1 + \dots$ będzie rozkładem na części jednorodny. Wtedy $f_1 = \sum_i \frac{\partial f}{\partial X_i}(P) \cdot X_i$, więc:

$$\begin{aligned} \mu_P(Y) = 1 \quad \Leftrightarrow \quad f_1 = \sum_i \frac{\partial f}{\partial X_i}(P) \cdot X_i \neq 0 \quad \Leftrightarrow \quad \left(\frac{\partial f}{\partial X_1}(P), \dots, \frac{\partial f}{\partial X_n}(P) \right) \neq (0, 0, \dots, 0) \quad \Leftrightarrow \\ \Leftrightarrow \quad (\text{z definicji}) P \text{ nie jest osobliwy} \end{aligned}$$

(b) w każdym z podpunktów punktem osobliwym jest $(0, 0)$, wystarczy więc odczytać numer największej niezerowej części jednorodnej – odpowiedzi to kolejno: 2, 2, 2, 3.

1.5.4

(a) **skończoność** $(Y \cdot Z)_P$:

zauważmy, że $(\mathcal{O}_P/(f, g))$ ma skończoną długość jako $\mathcal{O}_P$ -moduł wtw. gdy jest pierścieniem Aritnowskim, czyli wtw. gdy (Atiyah-MacDonald, Twierdzenie 8.5) jest noetherowski i wymiaru 0. Noetherowskość jest oczywista (jest to skończona algebra nad ciałem). Aby wykazać, że wymiar to 0, załóżmy nie wprost, że istnieje ideał pierwszy $(f, g) \subsetneq \mathfrak{p} \subsetneq \mathfrak{m}_P \subset \mathcal{O}_P$. Mamy jednak: z twierdzenia Krulla o ideałach głównych: $ht((f)) = ht((g)) = 1$ oraz (np. z zadania 3.12) $\dim \mathcal{O}_P = \dim \mathbb{A}^2 = 2$, więc $0 \subset (f) \subset \mathfrak{m}_P$ jest maksymalnym łańcuchem ideałów pierwszych. Rozważając łańcuch $0 \subset (f) \subsetneq \mathfrak{p} \subsetneq \mathfrak{m}_P$ dostajemy sprzeczność.

nierówność $(Y \cdot Z)_P \geq \mu_P(Y) \cdot \mu_P(Z)$:

(z pomocą [Fulton, William Fulton – Algebraic Curves: An introduction to Algebraic Geometry])

Niech $P = (0, 0)$, $Y : f = 0$, $Z : g = 0$, $\mu_P(Y) = a$, $\mu_P(Z) = b$.

Lemat $\text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^r) = 1 + 2 + \dots + r = \frac{r(r+1)}{2}$.

Dowód: z filtracji $\mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^r \supset \mathfrak{m}_P/\mathfrak{m}_P^r \supset \mathfrak{m}_P^2/\mathfrak{m}_P^r \supset \dots \supset \mathfrak{m}_P^{r-1}/\mathfrak{m}_P^r \supset 0$ dostajemy:

$$\text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^r) = \sum_{i=0}^{r-1} \text{length}_{\mathcal{O}_P}((\mathfrak{m}_P^i/\mathfrak{m}_P^r)/(\mathfrak{m}_P^{i+1}/\mathfrak{m}_P^r)) = \sum_{i=0}^{r-1} \text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathfrak{m}_P^i/\mathfrak{m}_P^{i+1})$$

Ale

$$\mathfrak{m}_P^i/\mathfrak{m}_P^{i+1} = \bar{x}^i \cdot k \oplus \bar{x}^{i-1} \bar{y} \cdot k \oplus \dots \oplus \bar{x} \bar{y}^{i-1} \cdot k \oplus \bar{y}^i \cdot k$$

więc $\text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathfrak{m}_P^i/\mathfrak{m}_P^{i+1}) = \dim_{\mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P}(\mathfrak{m}_P^i/\mathfrak{m}_P^{i+1}) = \dim_k(\mathfrak{m}_P^i/\mathfrak{m}_P^{i+1}) = i + 1$.

Mamy: $\text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathcal{O}_P/(f, g)) \geq \text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathcal{O}_P/(f, g, \mathfrak{m}_P^{a+b}))$, bo $(\mathcal{O}_P/(f, g, \mathfrak{m}_P^{a+b}))$ jest modułem ilorazowym $(\mathcal{O}_P/(f, g))$. Rozważmy ciąg dokładny $\mathcal{O}_P$ -modułów:

$$\mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^b \times \mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^a \xrightarrow{\alpha} \mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^{a+b} \xrightarrow{\beta} \mathcal{O}_P/(f, g, \mathfrak{m}_P^{a+b}) \rightarrow 0$$

gdzie $\alpha(\overline{A(x, y)}, \overline{B(x, y)}) = \overline{A(x, y)f(x, y) + B(x, y)g(x, y)}$ (warunki $f \in \mathfrak{m}_P^a$, $g \in \mathfrak{m}_P^b$ łatwo implikują, że α jest dobrze określone), zaś β jest naturalnym odwzorowaniem ilorazowym. Istotnie, sprawdźmy dokładność:

- $(\beta \circ \alpha)(A, B) = \overline{Af + Bg} \equiv 0 \pmod{(f, g, \mathfrak{m}_P^{a+b})}$, więc $\text{Im } \alpha \subset \ker \beta$,
- jeżeli $\beta(\bar{h}) = 0$, to $\bar{h} \in (f, g, \mathfrak{m}_P^{a+b})$, więc $h = Af + Bg + h_1$ dla $h \in \mathfrak{m}_P^{a+b}$, czyli $\bar{h} = \alpha(\overline{A}, \overline{B})$.

Stąd, z addytywności długości dla ciągu: $0 \rightarrow \ker \beta \rightarrow \mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^{a+b} \rightarrow \mathcal{O}_P/(f, g, \mathfrak{m}_P^{a+b})$ oraz z dokładności powyższego ciągu:

$$\begin{aligned} \text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathcal{O}_P/(f, g, \mathfrak{m}_P^{a+b})) &= \text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^{a+b}) - \text{length}_{\mathcal{O}_P}(\ker \beta) = \text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^{a+b}) - \text{length}_{\mathcal{O}_P}(\text{Im } \alpha) \geq \\ &\geq \text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^{a+b}) - \text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^b \times \mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^a) = \\ &= \text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^{a+b}) - \text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^a) - \text{length}_{\mathcal{O}_P}(\mathcal{O}_P/\mathfrak{m}_P^b) = \\ &= \frac{(a+b)(a+b+1)}{2} - \frac{a(a+1)}{2} - \frac{b(b+1)}{2} = ab \end{aligned}$$

(b)

Lemat Dla $Y : f(x, y) = 0$, $L : y = \alpha x + \beta$, $P = (a, b)$ mamy:

$$(L \cdot Y)_P = \text{krotność } a \text{ jako pierwiastka wielomianu } f(x, \alpha x + \beta)$$

Dowód: podstawiając $x \mapsto x - a$, $y \mapsto y - b$, możemy bez straty ogólności założyć, że $P = (0, 0)$ – wtedy również $\beta = 0$. Zauważmy, że $y - \alpha x | f(x, y) - f(x, \alpha x)$, więc: $(f(x, y), y - \alpha x) = (f(x, \alpha x), y - \alpha x)$. Oczywiście jest, że

$$\frac{\mathcal{O}_P}{(f(x, \alpha x), y - \alpha x)} = \frac{k[x, y]_{(x, y)}}{(f(x, \alpha x), y - \alpha x)} \cong \frac{k[x]_{(x)}}{(f(x, \alpha x))}$$

(naturalna iniekcja $k[x]_{(x)}/(f(x, \alpha x)) \mapsto k[x, y]_{(x, y)}/(f(x, \alpha x), y - \alpha x)$ jest też surjeksją, bo y jest wyrażone przez x). Niech $f(x, \alpha x) = x^r \cdot f_1(x)$, gdzie $f_1(0) \neq 0$. Wtedy $f_1(x)$ jest odwracalne w $k[x]_{(x)}$ oraz $f(x, \alpha x)k[x]_{(x)} = x^r k[x]_{(x)}$. Ale $k[x]_{(x)}$ jest pierścieniem dyskretnej waluacji i wszystkie jego ideały to $(x), (x^2), (x^3), \dots$ – stąd łańcuch ideałów $(x^r) \subset (x^{r-1}) \subset \dots \subset (x) \subset k[x]_{(x)}$ jest maksymalny oraz $(L \cdot Y)_{(0,0)} = \text{length}\left(\frac{k[x]_{(x)}}{x^r}\right) = r$, co kończy dowód lematu.

Bez straty ogólności $P = (0, 0)$. Niech $f = f_r + \dots$ dla $f_r \neq 0$. Wtedy wielomian $f_r(1, t)$ jest niezerowy (w przeciwnym wypadku $f_r(x, y) = x^r \cdot f_r(1, y/x) \equiv 0$), ma więc skończenie wiele pierwiastków. Jeżeli α nie jest jego pierwiastkiem (czyli, równoważnie, jeżeli $y = \alpha x$ nie jest styczna do Y w P) to $f_r(x, \alpha x) = x^r f_r(1, \alpha)$ oraz

$$f(x, \alpha x) = x^r \cdot (f_r(1, \alpha) + f_{r+1}(1, \alpha) \cdot x + f_{r+2}(1, \alpha) \cdot x^2 + \dots)$$

więc 0 jest pierwiastkiem krotności r oraz $L_\alpha : y = \alpha x$ spełnia $(Y \cdot L_\alpha)_{(0,0)} = \mu_{(0,0)}(Y)$.

- (c) Niech $f_d(x, y)$ będzie częścią jednorodną f największego stopnia. Bez straty ogólności (zmieniając współrzędne za pomocą rzutowych transformacji afinicznych danych macierzami 3×3) możemy założyć, że $L : y = 0$ oraz że $[1, 0, 0] \notin Y$ – wtedy wszystkie punkty przecięcia L oraz Y znajdują się w $\mathbb{A}^2$. Wartość „ujednorodnienia” wielomianu f w $[1, 0, 0]$ to: $f_d(1, 0) \neq 0$. Stąd: $f_d(x, 0) = f_d(1, 0) \cdot x^d$ jest wielomianem stopnia d , więc również $\deg(f(x, 0)) = d$. Z powyższego **Lematu** oraz Zasadniczego Twierdzenia Algebry:

$$\sum_{(a,b)} (Y \cdot L)_{(a,b)} = \sum_{(a,b)} (\text{krotność } a \text{ jako pierwiastka } f(x, 0)) = \deg(f(x, 0)) = d$$

1.5.6

- (a) **node:** zbiór algebraiczny dany układem:
$$\begin{cases} xy &= x^6 + y^6 \\ xu &= ty \end{cases} \quad (\text{gdzie } [t, u] \in \mathbb{P}^1, [x, y] \in \mathbb{A}^2)$$
 będzie miał dwie

składowe – „rozdmuchaną” krzywą $\tilde{Y}$ oraz prostą $x = y = 0$. Istotnie, bez straty ogólności przyjrzymy się części afinicznej dla $t \neq 0$. Podstawiając $t = 1$, a następnie równość $y = xu$ do pierwszego równania dostajemy:

$x^2 \cdot (u - x^4 - x^6 u^6) = 0$, więc część afiniczna $\tilde{Y}$ dana jest przez
$$\begin{cases} u &= x^4 + x^6 u^6 \\ xu &= y \end{cases}$$
. Licząc macierz Jacobiego dla tych równań, dostajemy:

$$\begin{bmatrix} -u & 1 & -x \\ -4x^3 & 0 & 1 - 6x^4 u^5 \end{bmatrix}$$

– macierz ta mogłaby mieć rząd 1 tylko gdyby drugie wiersz był zerowy, ale to nie jest możliwe dla $\text{char } k \neq 2$ (jeżeli $-4x^3 = 0$, to $1 - 6x^4 u^5 = 1$). Stąd ta część afiniczna $\tilde{Y}$ jest nieosobliwa, podobnie sprawdzamy to dla części danej przez $u \neq 0$.

ostrze: analogicznie – rozpatrujemy zbiór algebraiczny dany układem:
$$\begin{cases} x^3 &= y^2 + x^4 + y^4 \\ xu &= ty \end{cases}$$
. Podstawiając

$t = 1$ oraz $y = xu$ w pierwszym równaniu i wydzielaając je przez x^2 dostajemy jedną z części afinicznych $\tilde{Y}$ – jest ona zadana równaniami $x = u^2 + x^2 + x^2 u^4$ oraz $y = xu$. Analogicznie druga część jest zadana równaniami: $yt^3 = 1 + y^2 t^4 + y^2$ oraz $x = yt$. Macierze Jacobiego odpowiednich części to:

$$\begin{bmatrix} -u & 1 & -x \\ 1 - 2x - 2xu^4 & 0 & -2u - 4x^2 u^3 \end{bmatrix} \quad \text{oraz} \quad \begin{bmatrix} 1 & -t & -y \\ 0 & t^3 - 2yt^4 - 2y & 3yt^2 - 3y^2 t^3 \end{bmatrix}$$

Jeżeli więc punkt (x, y, u) na pierwszej części byłby osobliwy, to:

$$\begin{cases} x &= u^2 + x^2 + x^2u^4 \\ 1 &= 2x + 2xu^4 \\ 2u &= -4x^2u^3 \end{cases}$$

Wtedy $x \neq 0$ (z drugiego równania) oraz $u \neq 0$ (z pierwszego równania byłoby wtedy $x = x^2$, zaś z drugiego: $1 = 2x$), więc z trzeciego równania: $u^2 = \frac{-1}{2x^2}$. Podstawiając to do pierwszego i drugiego równania:

$$\begin{cases} x &= \frac{-1}{2x^2} + x^2 + x^2 \cdot \frac{1}{4x^4} \\ 1 &= 2x + 2x \cdot \frac{1}{4x^4} \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 4x^3 &= 4x^4 - 1 \\ 2x^3 &= 4x^4 + 1 \end{cases}$$

Dodając i odejmując te równania stronami dostajemy: $6x^3 = 8x^4$ oraz $-2x^3 = 2$, czyli $x = 2/3$ oraz $x^3 = 1 -$ sprzeczność oznacza, że pierwsza część jest nieosobliwa.

Dla drugiej części dostajemy analogiczny układ:

$$\begin{cases} yt^3 &= 1 + y^2t^4 + y^2 \\ t^3 &= 2yt^4 + 2y \\ 3yt^2 &= 3y^2t^3 \end{cases}$$

Łatwo zauważyć, że $t, y \neq 0$. Z trzeciego równania mamy więc $yt = 1$ – podstawiając to do pierwszego i drugiego dostajemy $t^2 = -1$ oraz $t^4 = -2$ – sprzeczność oznacza, że druga część jest nieosobliwa.

- (b) bez straty ogólności założymy, że $P = (0, 0)$ jest nodem dla $Y : f(x, y) = 0$, zaś proste styczne w P dane są wzorami: $y = \alpha x$, $y = \alpha' x$ dla $\alpha \neq \alpha'$; tzn. $f(x, y) = (\alpha x - y) \cdot (\alpha' x - y) + f_3(x, y) + f_4(x, y) + \dots$. Wtedy zbiór algebraiczny dany układem: $\begin{cases} f(x, y) &= 0 \\ xu &= ty \end{cases}$ (gdzie $[t, u] \in \mathbb{P}^1$, $[x, y] \in \mathbb{A}^2$) będzie miał dwie składowe – „rozdmuchaną” krzywą $\tilde{Y}$ oraz prostą $x = y = 0$. Rozważmy składową afiniczną dla $t = 1$. Podstawiając $y = xu$ do pierwszego równania:

$$0 = f(x, xu) = x^2 \cdot (f_2(1, u) + x \cdot f_3(1, u) + x^2 \cdot f_4(1, u) + \dots)$$

Stąd część afiniczna $\tilde{Y}$ jest dana równaniami: $0 = \sum_{i \geq 2} f_i(1, u)x^{i-2}$ oraz $y = xu$. Podstawiając $x = y = 0$ dostajemy $0 = f_2(1, u) = (u - \alpha) \cdot (u - \alpha')$, więc do przeciwobrazu $(0, 0)$ należą punkty $(x, y, u) = (0, 0, \alpha)$, $(0, 0, \alpha')$. Sprawdzając drugą składową afiniczną ($u \neq 0$) nie dostajemy innych punktów w przeciwobrazie. Aby sprawdzić, że są one nieosobliwe, zauważmy, że macierz Jacobiego (na części afinicznej) dana jest wzorem:

$$\begin{bmatrix} \frac{\partial F}{\partial x} & \frac{\partial F}{\partial y} & \frac{\partial F}{\partial u} \\ \frac{\partial G}{\partial x} & \frac{\partial G}{\partial y} & \frac{\partial G}{\partial u} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} \sum_{i \geq 1} i f_{i+2}(1, u)x^{i-1} & 0 & \sum_{i \geq 2} x^{i-2} \cdot \frac{\partial f_i}{\partial u}(1, u) \\ -u & 1 & -x \end{bmatrix}$$

i podstawiając $(x, y, u) = (0, 0, \alpha)$ dostajemy:

$$\begin{bmatrix} f_3(1, u) & 0 & \frac{\partial f_2}{\partial u}(1, \alpha) \\ -u & 1 & -x \end{bmatrix}$$

zaś $\frac{\partial f_2}{\partial u}(1, \alpha) \neq 0$, bo α nie jest podwójnym pierwiastkiem. Stąd macierz ta ma rząd 2, więc $(0, 0, \alpha)$ nie jest osobliwy.

- (c) analogicznie jak poprzednio, $\tilde{Y}$ ma dwie części afiniczne:

$$\begin{cases} x^2 \cdot (1 + u^4) &= 0 \\ y &= xu \end{cases} \quad \text{oraz} \quad \begin{cases} t^2 - y^2 - y^2t^4 &= 0 \\ x &= yt \end{cases}$$

Podstawiając $(x, y) = (0, 0)$ nie dostaniemy rozwiązań w pierwszym układzie, zaś w drugim dostaniemy $t = 0$ – oznacza to, że na $\tilde{Y}$ leży dokładnie jeden punkt z przeciwobrazu $(0, 0)$, mianowicie $(x, y, t) = (0, 0, 0)$. Druga część afiniczna jest w oczywisty sposób izomorficzna z krzywą $t^2 - y^2 - y^2t^4 = 0$ w $\mathbb{A}^2$, zaś punkt $(0, 0)$ na tej krzywej jest nodem (bo $f_2(y, t) = (t - y) \cdot (t + y)$).

(d) punkt $(0,0)$ jest trzykrotny, bo $f_1 = f_2 = 0$, $f_3 = y^3$.

Analogicznie jak poprzednio (podstawiając $y = xu$ i wydzielając równanie przez x^3 , a następnie podstawiając $x = yt$ i wydzielając równanie przez y^3), $\tilde{Y}$ ma dwie części afiniczne:

$$\begin{cases} u^3 = x^2 \\ y = xu \end{cases} \quad \text{oraz} \quad \begin{cases} 1 = y^2 t^5 \\ x = yt \end{cases}$$

Podstawiając $(x, y) = (0, 0)$ stwierdzamy, że jedynym punktem w przeciwobrazie $(0, 0)$ jest $(x, y, u) = (0, 0, 0)$ na pierwszej części. Jest to punkt podwójny (część dwujednorodna to x^2). Pierwsza część afiniczna jest izomorficzna z krzywą $u^3 = x^2$ w $\mathbb{A}^2$. Rozdmuchując tą krzywą:

$$\begin{cases} u = \xi^2 \\ x = u\xi \end{cases} \quad \text{oraz} \quad \begin{cases} x\eta^3 = 1 \\ u = x\eta \end{cases}$$

(gdzie $[\xi, \eta] \in \mathbb{P}^1$) jedyny przeciwobraz $(0, 0)$ znajduje się na pierwszej części i jest on oczywiście nieosobliwy – krzywa $u = \xi^2$ w $\mathbb{A}^2$ jest gładka.

1.5.7 Niech $d = \deg f$.

(a) jeżeli punkt $(x, y, z) \neq (0, 0, 0) \in \mathbb{A}^3$ byłby osobliwy na X , to punkt $(x, y, z) \in \mathbb{P}^2$ byłby osobliwy na Y (bo wtedy pochodne cząstkowe zerowałyby się na nim). Punkt $(0, 0, 0) \in X$ jest osobliwy, bo pochodne cząstkowe f są jednorodnie stopnia $d - 1 > 0$ – w szczególności zerują się na $(0, 0, 0)$.

(b) zbiór algebraiczny

$$\begin{cases} f(x, y, z) = 0 \\ xY = Xy \\ yZ = Yz \\ zX = Zx \end{cases}$$

(gdzie $[X, Y, Z] \in \mathbb{P}^2$) jest sumą $\tilde{X}$ oraz przeciwobrazu 0 . Rozważmy część afiniczną $\tilde{X}_1$ tego zbioru zadaną przez $X \neq 0$. Podstawiając $X = 1$:

$$\begin{cases} f(x, y, z) = 0 \\ xY = y \\ yZ = Yz \\ z = Zx \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} f(x, xY, Zx) = 0 \\ xY = y \\ yZ = Yz \\ z = Zx \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x^d \cdot f(1, Y, Z) = 0 \\ xY = y \\ z = Zx \end{cases}$$

(równość $yZ = Yz$ wynika z równości $z = Zx$ oraz $xY = y$). Stąd $\tilde{X}_1$ dane jest przez:

$$\begin{cases} f(1, Y, Z) = 0 \\ xY = y \\ z = Zx \end{cases}$$

oraz $(x, y, z, Y, Z) \mapsto (x, Y, Z)$ zadaje izomorfizm z $\mathbb{A}^1 \times Y_1$ (gdzie Y_1 – część afiniczna Y , dana równaniem $f(1, Y, Z) = 0$). Iloczyn gładkich rozmaitości jest gładki (macierz Jacobiego iloczynu jest dana przez „sumę prostą” macierzy Jacobiego czynników, więc jej rząd jest sumą rzędów), więc $\tilde{X}_1$ jest gładkie. Analogicznie sprawdzamy pozostałe kawałki afiniczne.

(c) z poprzedniego podpunktu widzimy, że $\varphi^{-1}(P)$ ma część afiniczną opisaną równaniami: $x = y = z = 0$ oraz $f(1, Y, Z) = 0$ dla $X = 1$, bądź równoważnie $x = y = z = 0$ oraz $f(X, Y, Z) = 0$ dla $X \neq 0$. Rozpatrując analogicznie pozostałe części afiniczne: $\varphi^{-1}(P)$ jest dane równaniami $f(X, Y, Z) = x = y = z = 0$ i jest izomorficzne z Y .

1.5.8 Zauważmy najpierw, że rząd macierzy $\|\frac{\partial f_i}{\partial x_j}(P)\|_{i,j}$ nie zależy od wyboru reprezentanta $P \in \mathbb{P}^n$. Istotnie, niech $P = [a_0, \dots, a_n] = [\lambda \cdot a_0, \dots, \lambda \cdot a_n]$ – wtedy wielomiany $\frac{\partial f_i}{\partial x_j}$ dla $j = 1, \dots$ są jednorodnie stopnia $\deg f_i - 1$, więc po podstawieniu odpowiednich reprezentantów wiersze macierzy $\|\frac{\partial f_i}{\partial x_j}(a_0, \dots, a_n)\|_{i,j}$ oraz $\|\frac{\partial f_i}{\partial x_j}(\lambda \cdot a_0, \dots, \lambda \cdot a_n)\|_{i,j}$ będą różniły się o niezerowe skalary (potęgi λ), co oznacza, że mają one taki sam rząd.

Lemat (tożsamość Eulera) jeżeli f – jednorodny stopnia d , to $\sum_i x_i \frac{\partial f}{\partial x_i} = d \cdot f$.

Dowód: obie strony równości są liniowe wg f , więc wystarczy ją sprawdzić dla jednomianów stopnia d . Ale dla $f = x_0^{a_0} \cdot \dots \cdot x_n^{a_n}$:

$$\sum_i x_i \cdot a_i x_0^{a_0} \cdot \dots \cdot x_i^{a_i-1} \cdot \dots \cdot x_n^{a_n} = \sum_i \underbrace{a_i}_{=d} x_0^{a_0} \cdot \dots \cdot x_i^{a_i} \cdot \dots \cdot x_n^{a_n} = d \cdot f$$

Bez straty ogólności niech $P = [a_0, \dots, a_{n-1}, 1]$ – wtedy z tożsamości Eulera: $\frac{\partial f_i}{\partial x_n}(P) = -\sum_{j=0}^{n-1} a_j \frac{\partial f_i}{\partial x_j}(P)$, co oznacza, że ostatnia kolumna w macierzy $\left\| \frac{\partial f_i}{\partial x_j}(P) \right\|_{\substack{1 \leq i \leq t, \\ 0 \leq j \leq n}}$ jest liniowo zależna od pozostałych – ma ona więc ten sam rząd co macierz: $\left\| \frac{\partial f_i}{\partial x_j}(P) \right\|_{\substack{1 \leq i \leq t, \\ 0 \leq j \leq n-1}}$ i teza wynika z definicji ze strony 39.

1.5.9 Załóżmy nie wprost, że f jest rozkładalny: $f = f_1 \cdot f_2$. Wtedy z zadania 3.7 krzywe $C_i = V(f_i)$ muszą przecinać się w pewnym punkcie P . Ale wtedy $f_1(P) = f_2(P) = 0$, więc:

$$\nabla f(P) = \nabla(f_1 f_2)(P) = f_1(P) \cdot \nabla(f_2)(P) + f_2(P) \cdot \nabla(f_1)(P) = 0$$

(gdzie $\nabla f = (\frac{\partial f}{\partial x_0}, \dots, \frac{\partial f}{\partial x_n})$ to "gradient" f). Sprzeczność kończy dowód.

1.5.10

- (a) Mamy: $\dim_k T_P(X) = \dim_k (\mathfrak{m}_P / \mathfrak{m}_P^2)^* = \dim_k \mathfrak{m}_P / \mathfrak{m}_P^2$ (skończenie wymiarowe przestrzenie wektorowe są izomorficzne ze swoimi przestrzeniami dualnymi) oraz $\dim X = \dim \mathcal{O}_P$ (zadanie 1.3.12), więc teza jest przeformulowaniem Twierdzenia 1.5.2A.
- (b) $\varphi : X \rightarrow Y$ indukuje homomorfizm k -algebr: $\varphi_P^* : \mathcal{O}_{\varphi(P), Y} \rightarrow \mathcal{O}_{P, X}$ (zadanie 3.3 (a)). Zauważmy, że $\varphi_P^*(\mathfrak{m}_{\varphi(P), Y}) \subset \mathfrak{m}_{P, X}$ oraz $\varphi_P^*(\mathfrak{m}_{\varphi(P), Y}^2) \subset \mathfrak{m}_{P, X}^2$ – istotnie, jeżeli $f(\varphi(P)) = 0$, to $\varphi_P^*(f)(P) = 0$, więc $\varphi_P^*(f) \in \mathfrak{m}_{P, X}$. Druga inkluzja wynika z pierwszej i z tego, że f jest homomorfizmem algebr. Stąd homomorfizm $\varphi_P^* : \mathfrak{m}_{\varphi(P), Y} / \mathfrak{m}_{\varphi(P), Y}^2 \rightarrow \mathfrak{m}_{P, X} / \mathfrak{m}_{P, X}^2$ jest dobrze określony. Z algebry liniowej wiemy więc, że mamy homomorfizm na przestrzeniach dualnych, w przeciwną stronę: $T_P(\varphi) : (\mathfrak{m}_{P, X} / \mathfrak{m}_{P, X}^2)^* \rightarrow (\mathfrak{m}_{\varphi(P), Y} / \mathfrak{m}_{\varphi(P), Y}^2)^*$
- (c) niech $k[x, y] / (x - y^2) = k[\bar{x}, \bar{y}]$. Mamy: $\varphi(x, y) = x$, więc $\varphi_P^* : \mathcal{O}_{0, \mathbb{A}^1} \rightarrow \mathcal{O}_{(0,0), C}$ dane jest wzorem:

$$\mathcal{O}_{0, \mathbb{A}^1} = k[x]_{(x)} \ni f(x) \mapsto f(\bar{x}) \in \mathcal{O}_{(0,0), C} = (k[\bar{x}, \bar{y}])_{(x, y)}$$

Aby pokazać, że $T_P(\varphi) = 0$, wystarczy pokazać, że $\varphi_P^*(\mathfrak{m}_{0, \mathbb{A}^1}) \subset \mathfrak{m}_{(0,0), C}^2$ – wtedy dla dowolnego funkcyjonału $\Phi : \mathfrak{m}_{0, \mathbb{A}^1} / \mathfrak{m}_{0, \mathbb{A}^1}^2 \rightarrow \mathfrak{m}_{(0,0), C} / \mathfrak{m}_{(0,0), C}^2$ będziemy mieli $T_P(\varphi)(\Phi) = \Phi \circ \varphi = 0$.

Zauważmy, że $\mathfrak{m}_{0, \mathbb{A}^1} = (x)$ oraz $\mathfrak{m}_{(0,0), C}^2 = (\bar{x}^2, \bar{x}\bar{y}, \bar{y}^2)$. Niech $f(x) = a_1 x + a_2 x^2 + \dots \in \mathfrak{m}_{0, \mathbb{A}^1}$ – wtedy z równości $\bar{x} = \bar{y}^2$:

$$\varphi_P(f(x)) = \sum_{i \geq 1} a_i \bar{x}^i = \sum_{i \geq 1} a_i (\bar{y}^2)^i \in \mathfrak{m}_{(0,0), C}^2$$

co kończy dowód.

1.5.11 Rzutowanie to jest oczywiście dane wzorem: $\varphi(x, y, z, w) = (x, y, z)$. Niech $Z : y^2 z = x \cdot (x - z) \cdot (x + z)$.

Izomorfizm $Y \setminus \{(0, 0, 0, 1)\} \leftrightarrow Z \setminus \{(1, 0, -1)\}$:

Z układu równań definiujących Y : $\begin{cases} x \cdot (x - z) = y \cdot w \\ yz = (x + z) \cdot w \end{cases}$ dostajemy od razu: $(x + z)y \cdot w = y^2 z = x \cdot (x - z) \cdot (x + z)$, czyli (o ile mianowniki są niezerowe) $w = \frac{x \cdot (x - z)}{y} = \frac{yz}{x + z}$. Wynika stąd, że jeżeli $(x, y, z) \in \text{im } \varphi$, to $y^2 z = x \cdot (x - z) \cdot (x + z)$, tzn. $\text{im } \varphi \subset Z$. Na odwrót, niech $\psi : Z \setminus \{(1, 0, -1)\} \rightarrow \mathbb{P}^3$,

$$\psi(x, y, z) = \begin{cases} (x, y, z, \frac{x \cdot (x - z)}{y}), & \text{dla } y \neq 0 \\ (x, y, z, \frac{yz}{x + z}), & \text{dla } x + z \neq 0 \end{cases}$$

(zauważmy, że jeżeli $y = 0$, $x + z = 0$, to $(x, y, z) = (x, 0, -x) = (1, 0, -1)$). Z poprzednich rozważań widać od razu, że $\text{im } \psi \subset Y$, $\psi \circ \varphi = \text{id}$, $\varphi \circ \psi = \text{id}$.

Uwaga: φ, ψ dają się przedłużyć do izomorfizmów między Y oraz Z , definiując:

$$\varphi(x, y, z, w) = \begin{cases} (x, y, z), & x \neq 0 \text{ lub } y \neq 0 \text{ lub } z \neq 0 \\ (1, \frac{x-z}{w}, \frac{w}{y+w}) & w \neq 0 \text{ oraz } y+w \neq 0 \end{cases}$$

(obie definicje zgadzają się na części wspólnej – z równań definiujących Y wynika, że $\frac{x-z}{w} = \frac{y}{x}, \frac{w}{y+w} = \frac{z}{x}$) oraz:

$$\psi(x, y, z) = \begin{cases} (x, y, z, \frac{x \cdot (x-z)}{y}), & \text{dla } y \neq 0 \\ (x, y, z, \frac{yz}{x+z}), & \text{dla } x+z \neq 0 \\ (xy, y^2, zy, x \cdot (x-z)), & \text{dla } x \cdot (x-z) \neq 0 \end{cases}$$

(w gruncie rzeczy każde odwzorowanie wymierne z krzywej gładkiej da się przedłużyć do morfizmu, przemnażając w każdym punkcie współrzędne przez odpowiednie potęgi uniformizatora - [Silverman, AEC, Proposition II.2.1.]

Y jest nierozkładalną gładką krzywą:

Y jest izomorficzne z Z , więc wystarczy sprawdzić gładkość i nierozkładalność Z . W tym celu wystarczy (z zadania 5.9) zbadać wspólne zera pochodnych cząstkowych:
$$\begin{cases} -3x^2 + z^2 = 0 \\ 2yz = 0 \\ y^2 + 2zx = 0 \end{cases}$$
 Wtedy $y = 0$ lub $z = 0$

(druga równość). Jeżeli $z = 0$, to $x = 0$ (z pierwszej równości) – ale $(0, 0, 0) \notin \mathbb{P}^2$. Jeżeli jednak $y = 0$, to (z 3. równości) $z = 0$ lub $x = 0$, więc $z = x = 0$. Sprzeczność oznacza, że Z jest nierozkładalna i gładka.

1.5.13 Twierdzenia wystarczy dowieść dla rozmaitości afinicznych. Niech $A = A(X)$ będzie pierścieniem współrzędnych rozmaitości afinicznej X .

Niech C będzie domknięciem całkowitym A – wtedy z Twierdzenia 3.9A C jest skończenie generowane jako k -algebra. Ponadto C jest całkowite nad A , więc C jest skończonym A -modułem: $C = Ac_1 + \dots + Ac_n$ dla $c_i \in \text{Frac}(A)$. Niech $a \in A \setminus \{0\}$ będzie iloczynem „mianowników” $c_1, \dots, c_n$ – wtedy $\forall_i ac_i \in A$, więc $aC \subset A$.

Rozważmy ilorazowy A -moduł C/A . Zauważmy najpierw, że punkt P nie jest normalny wtw. gdy $\mathfrak{m}_P \in \text{Supp}_A(C/A) := \{\mathfrak{p} \in \text{Spec}(A) : (C/A)_{\mathfrak{p}} \neq 0\}$. Istotnie: P nie jest normalny $\Leftrightarrow A_{\mathfrak{m}_P}$ nie jest całkowicie domknięty $\Leftrightarrow A_{\mathfrak{m}_P} \neq C_{\mathfrak{m}_P} \Leftrightarrow (C/A)_{\mathfrak{m}_P} \neq 0$.

Ponadto C/A jest skończenie generowanym A -modułem, więc (fakt z wykładu z algebry przemiennej) $\text{Supp}_A(C/A) = V(\text{Ann}_A(C/A))$. Ale $\text{Ann}_A(C/A) \neq 0$, bo $a(C/A) = 0$ – stąd $V(\text{Ann}_A(C/A)) \neq \text{Spec}(A)$. Stąd zbiór punktów „nienormalnych” to $V(\text{Ann}_A(C/A))$ – jest to właściwy podzbiór domknięty X .

1.5.14

(a) niech $Y : f = 0$ oraz bez straty ogólności $P = (0, 0)$. Wykażemy, że

$$\mu_P(Y) = \min\{i : \dim_k(\hat{\mathfrak{m}}_P^i / \hat{\mathfrak{m}}_P^{i+1}) < i + 1\}$$

– równość ta będzie oznaczała, że $\mu_P(Y)$ zależy tylko od klasy izomorfizmu k -algebry $\hat{\mathcal{O}}_{P,X}$.

Istotnie, niech $f = f_a + f_{a+1} + \dots$ dla $f_a \neq 0$. Wtedy w pierścieniu $\hat{\mathcal{O}}_{P,X}$ mamy:

$$f_a = -f_{a+1} - f_{a+2} - \dots \in \hat{\mathfrak{m}}_P^{a+1} \quad \Rightarrow \quad f_a \equiv 0 \pmod{\hat{\mathfrak{m}}_P^{a+1}}$$

– dostajemy więc nietrywialną zależność k -liniową między jednomianami $x^a, x^{a-1}y, \dots, xy^{a-1}, y^a$, generującymi $\hat{\mathfrak{m}}_P^a / \hat{\mathfrak{m}}_P^{a+1}$, więc $\dim_k(\hat{\mathfrak{m}}_P^a / \hat{\mathfrak{m}}_P^{a+1}) < a + 1$.

Na odwrót, niech $b < a$ i założymy nie wprost, że $\dim_k(\hat{\mathfrak{m}}_P^b / \hat{\mathfrak{m}}_P^{b+1}) < b + 1$ – wtedy jednomiany $x^b, x^{b-1}y, \dots, xy^{b-1}, y^b$ byłyby k -liniowo zależne w $\hat{\mathfrak{m}}_P^b / \hat{\mathfrak{m}}_P^{b+1}$, tzn.

$$\sum_i \alpha_i x^i y^{b-i} \equiv 0 \pmod{\hat{\mathfrak{m}}_P^{b+1}}$$

Wtedy jednak w $k[[x, y]]$ musielibyśmy mieć:

$$\sum_i \alpha_i x^i y^{b-i} + f(x, y) \cdot g(x, y) \in (x, y)^{b+1}$$

co nie jest możliwe, bo $f(x, y) \cdot g(x, y)$ ma wszystkie składniki jednorodnego stopnia co najmniej a . To kończy dowód.

(b) (jest to wersja lematu Hensla, pozwalająca „podnieść” faktoryzację)

Lemat Jeżeli g_s, h_t – jednorodne stopni s, t i względnie pierwsze, to $(g_s, h_t) \supset \mathfrak{m}_P^{s+t}$.

Dowód: Istotnie, ustalmy i ; pokażemy, że $x^i y^{s+t-i} \in (g_s, h_t)$. Mamy $NWD(g_s, h_t) = 1$, więc również (z jednorodności) $NWD(g_s(x, 1), h_t(x, 1)) = 1$. Stąd istnieją $G(x), H(x)$ takie, że $G(x)g_s(x, 1) + H(x)h_t(x, 1) = x^i$ oraz $\deg G < t - i$, $\deg H < s - i$, („Bézout’s identity”). Po ujednorodnieniu:

$$\left(y^{t-i} G\left(\frac{x}{y}\right) \right) \cdot g_s(x, y) + \left(y^{s-i} H\left(\frac{x}{y}\right) \right) \cdot h_t(x, y) = x^i y^{s+t-i}$$

gdzie (z warunków na stopień) $y^{t-i} G(x/y)$, $y^{s-i} H(x/y)$ są wielomianami.

Aby dostać tezę, wystarczy wykazać indukcyjnie, że istnieją takie jednorodne $g_s, g_{s+1}, \dots, h_t, h_{t+1}, \dots$ że $f_k = \sum_{a+b=k} g_a h_b$ (przyjmuję $g_i = h_j = 0$ dla $i < s, j < t$). Dla $k = r$ teza jest spełniona z założenia: $f_r = g_s h_t$. Załóżmy, że wybraliśmy $g_s, g_{s+1}, \dots, g_{s+m}, h_t, h_{t+1}, \dots, h_{t+m}$. Wtedy mamy mieć: $f_{r+m+1} = g_{s+m+1} h_t + g_{s+m} h_{t+1} + \dots + g_s h_{t+m+1}$ – dostajemy więc równanie z dwiema niewiadomymi (g_{s+m+1}, h_{t+m+1}):

$$g_{s+m+1} h_t + g_s h_{t+m+1} = f_{r+m+1} - \underbrace{\sum_{j=1}^m g_{s+m+1-j} h_{j+t}}_{=: F}$$

(gdzie F – jednorodny st. $(r + m + 1)$). Z warunku $(g_s, h_t) \supset \mathfrak{m}_P^{s+t} \ni F$ widzimy, że istnieją A, B spełniające $A h_t + B g_s = F$ i wystarczy wziąć odpowiednie części jednorodne: $g_{s+m+1} = A_{s+m+1}$, $h_{t+m+1} = B_{t+m+1}$

(c) udowodnimy najpierw lemat zostawiony w Przykładzie (5.3.6) bez dowodu:

Lemat: Jeżeli $f = f_1 + f_2 + \dots \in k[[x, y]]$, $g = g_1 + g_2 + \dots \in k[[x, y]]$ oraz $f_1(x, y) = ax + by$, $g_1(x, y) = cx + dy$ są liniowo niezależne, to endomorfizm algebry $k[[x, y]]$ dany przez: $\Phi(x) = f(x, y)$, $\Phi(y) = g(x, y)$ jest automorfizmem.

Dowód: łatwo zauważyć, że aby istniał Ψ spełniający $\Psi \circ \Phi = \Phi \circ \Psi = id$, muszą istnieć $A(x, y), B(x, y) \in k[[x, y]]$ spełniające:

$$\begin{cases} f(A(x, y), B(x, y)) &= x \\ g(A(x, y), B(x, y)) &= y \end{cases}$$

– wtedy wystarczy przyjąć $\Psi(x) = A(x, y)$, $\Psi(y) = B(x, y)$. Zdefiniujemy ciąg $(A_n(x, y)), (B_n(x, y))$ spełniający:

$$\begin{cases} f(A_n, B_n) \equiv x \pmod{(x, y)^{n+1}} \\ g(A_n, B_n) \equiv y \pmod{(x, y)^{n+1}} \end{cases}, \quad A_{n+1} \equiv A_n \pmod{(x, y)^n}, \quad B_{n+1} \equiv B_n \pmod{(x, y)^n}$$

Dla $n = 1$, zakładając że $A, B \in (x, y)$, mamy: $f(A_1, B_1) \equiv f_1(A_1, B_1) = aA_1 + bB_1 \pmod{(x, y)^2}$, $g(A_1, B_1) \equiv g_1(A_1, B_1) = cA_1 + dB_1$. Z liniowej niezależności stwierdzamy jednak, że układ kongruencji:

$$\begin{cases} aA_1 + bB_1 \equiv x \pmod{(x, y)^2} \\ cA_1 + dB_1 \equiv y \pmod{(x, y)^2} \end{cases}$$

ma dokładnie jedno rozwiązanie (A_1, B_1) . Załóżmy, że skonstruowaliśmy (A_n, B_n) . Znajdziemy a_{n+1}, b_{n+1} – jednorodne stopnia $n + 1$ takie, że $A_{n+1} := A_n + a_{n+1}$, $B_{n+1} := B_n + b_{n+1}$ spełniają założenia. Z dwumianu Newtona mamy:

$$\begin{cases} f(A_n + a_{n+1}, B_n + b_{n+1}) \equiv f(A_n, B_n) + f_1(a_{n+1}, b_{n+1}) \pmod{(x, y)^{n+2}} \\ g(A_n + a_{n+1}, B_n + b_{n+1}) \equiv g(A_n, B_n) + g_1(a_{n+1}, b_{n+1}) \pmod{(x, y)^{n+2}} \end{cases}$$

Dostajemy więc układ kongruencji:

$$\begin{cases} aa_{n+1} + bb_{n+1} \equiv x - f(A_n, B_n) \pmod{(x, y)^{n+2}} \\ ca_{n+1} + db_{n+1} \equiv y - g(A_n, B_n) \pmod{(x, y)^{n+2}} \end{cases}$$

który znowu ma dokładnie jedno rozwiązanie (a_{n+1}, b_{n+1}) . Warunki

$$f(A_n, B_n) \equiv x \pmod{(x, y)^{n+1}}, \quad g(A_n, B_n) \equiv y \pmod{(x, y)^{n+1}}$$

zapewniają przy tym, że a_{n+1}, b_{n+1} są jednorodnie stopnia $(n+1)$.

1. zwykłe punkty podwójne:

po liniowej zamianie zmiennych, można założyć, że $f(x, y) = xy + f_3 + \dots$. Wtedy z poprzedniego podpunktu: $f = gh = (x + g_2 + \dots) \cdot (y + h_3 + \dots)$. Z **lematu** istnieje automorfizm $\Phi : k[[x, y]] \rightarrow k[[x, y]]$, spełniający $\Phi(g) = x$, $\Phi(h) = y$ – indukuje on izomorfizm

$$\tilde{\mathcal{O}}_{P, X} = k[[x, y]]/(gh) \cong k[[x, y]]/(xy)$$

2. zwykłe punkty potrójne:

po liniowej zamianie zmiennych, można założyć, że $f(x, y) = c \cdot xy \cdot (x + y) + f_3 + \dots$ dla $c \neq 0$, bez straty ogólności $c = 1$. Wtedy z poprzedniego podpunktu: $f = FGH = (x + F_2 + F_3 + \dots) \cdot (y + G_2 + G_3 + \dots) \cdot (x + y + H_2 + H_3 + \dots)$. Z **lematu** istnieje automorfizm $\Phi : k[[x, y]] \rightarrow k[[x, y]]$, spełniający $\Phi(F) = x$, $\Phi(G) = y$.

Niech $h(x, y) := \Phi(H)$. Z dowodu **lematu** wynika łatwo, że $\Phi(x) \equiv x \pmod{(x, y)^2}$, $\Phi(y) \equiv y \pmod{(x, y)^2}$; stąd $h(x, y) = H(\Phi(x), \Phi(y)) \equiv \Phi(x) + \Phi(y) \equiv x + y \pmod{(x, y)^2}$.

Zauważmy, że Φ indukuje izomorfizm

$$\hat{\mathcal{O}}_{P, X} = k[[x, y]]/(FGH) \cong k[[x, y]]/(xy \cdot h(x, y))$$

Grupując zmienne w dowolny sposób:

$$h(x, y) := \Phi(H) = x \cdot (1 + \dots) + y \cdot (1 + \dots) = x \cdot A(x, y) + y \cdot B(x, y)$$

Korzystając znowu z **lematu**, istnieje taki automorfizm $\Gamma : k[[x, y]] \rightarrow k[[x, y]]$, że $\Gamma(xA) = x$, $\Gamma(yB) = y$ – stąd dla $A' := \Gamma(A)$, $B' := \Gamma(B)$:

$$\hat{\mathcal{O}}_{P, X} \cong \frac{k[[x, y]]}{(xy \cdot h(x, y))} \cong \frac{k[[x, y]]}{(xy \cdot (xA + yB))} \cong \frac{k[[x, y]]}{(\frac{1}{A'}x \cdot \frac{1}{B'}y \cdot (x + y))} = \frac{k[[x, y]]}{(x \cdot y \cdot (x + y))}$$

(ostatnia równość wynika z tego, że A', B' są odwracalne, bo $A, B \in k[[x, y]] \setminus (x, y) = k[[x, y]]^*$).

3. zwykłe punkty poczwórne: *przykładowa rodzina odpowiednich pierścieni lokalnych to $k[[x, y]]/(xy(x + y) \cdot (x + \alpha y))$ – brak dowodu, że są one różne*

(d) istnienie:

niech $Y : f = 0$, $\mu_P(Y) = 2$. Po liniowej zamianie zmiennych: $P = (0, 0)$, $f = y^2 + f_3 + \dots$. Skorzystamy z:

Twierdzenie przygotowawcze Weierstrassa Jeżeli $f(x_1, \dots, x_n) = \sum_i x_1^i f_i(x_2, \dots, x_n) \in k[[x_1, \dots, x_n]]$ oraz $f_k(0, 0, \dots, 0) = 0$ dla $k < m$, $f_m(0, 0, \dots, 0) = 0$, to

$$f(x_1, \dots, x_n) = W(x_1, \dots, x_n) \cdot (x_1^m + g_{m-1}(x_2, \dots) x_1^{m-1} + \dots)$$

gdzie $W(x_1, \dots, x_n) \neq 0$ oraz $g_i(0, \dots, 0) = 0 \quad \forall i$.

Zgodnie z tym twierdzeniem: $f(x, y) = W(x, y) \cdot (y^2 + p(x)y + q(x))$ dla $W(0, 0) \neq 0$, czyli $W \in k[[x, y]]^*$. Podstawiając $y \mapsto y + \frac{p(x)}{2}$ możemy bez straty ogólności założyć, że $p(x) \equiv 0$. Niech $q(x) = x^r \cdot Q(x)$ dla $Q(x) \neq 0$. Wtedy $Q(x) = R(x)^r$ dla pewnego $R \in k[[x]]$ ($Q(x)^{1/k} = c \cdot (1 + ax + \dots)^{1/k} = \sum_i c_i x_i$, bo $(1 + t)^{1/k} = \sum_i t^i$ jest szeregiem potęgowym). Stąd:

$$\hat{\mathcal{O}}_{P, Y} = \frac{k[[x, y]]}{(f(x, y))} = \frac{k[[x, y]]}{(y^2 + (x \cdot Q(x))^r)} \cong \frac{k[[x', y]]}{(y^2 + x'^r)}$$

(na podstawie **Lematu** możemy wybrać automorfizm zamieniający x na $x' = x \cdot Q(x)$).

jednoznaczność: *brak dowodu*

1.5.15

- (a) Jeżeli f jest nierozkładalny oraz $V(f) = V(g)$, to $(f) = \sqrt{(f)} = \sqrt{(g)} \ni g$, więc $g = c \cdot f^r$ dla pewnego $c \in k$. Stąd równanie zbioru algebraicznego stopnia d jest dane jednoznacznie z dokładnością do stałej oraz potęgi czynników – to w oczywisty sposób daje tezę.
- (b) utożsamiając każdy punkt $(a_i)_{i \in J} \in \mathbb{P}^N$ z wielomianem $f = \sum_{i \in J} a_i \mathbf{x}^{\alpha_j}$ (gdzie $\mathbf{x}^{\alpha_j} = x^{\alpha_{j,0}} \cdot y^{\alpha_{j,2}} \cdot z^{\alpha_{j,3}}$ jest odpowiednim jednomianem) i korzystając z teorii rugowników, stwierdzamy, że istnieją wielomiany $g_1, \dots, g_t \in k[a_1, \dots]$ takie, że wielomiany jednorodne st. $d-1$: $\frac{\partial f}{\partial x_0}, \dots, \frac{\partial f}{\partial x_d}$ mają wspólne zero różne od $(0, 0, \dots, 0)$ wtw. gdy $g_1(a_1, \dots) = g_2(a_1, \dots) = \dots = 0$. Z zadań 5.9 oraz 5.8 wynika więc, że zbiór (nierozkładalnych) nieosobliwych krzywych można utożsamić ze zbiorem otwartym $\bigcup_{i=1}^t D(g_i)$. Z zadania 5.5 wynika, że jest on niepusty.

Podrozdział 1.6

1.6.1

- (a) zgodnie z Corollary I.4.5, Y zawiera podzbiór otwarty U izomorficzny z pewnym podzbiorem otwartym $V \subset \mathbb{A}^1$ – niech $\varphi : U \rightarrow V$, $\psi : V \rightarrow U$ będą izomorfizmami. Wtedy można je przedłużyć do morfizmów $\varphi : \bar{Y} \rightarrow \mathbb{P}^1$ oraz $\psi : \mathbb{P}^1 \rightarrow \bar{Y}$ (na podstawie Proposition I.6.8 lub [**Silverman, AEC, Proposition II.2.1**] – mnożąc współrzędne przez uniformizatory w każdym punkcie), które są izomorfizmami (są one wzajemnie odwrotne na otwartych zbiorach). Stąd Y można utożsamić z właściwym otwartym podzbiorem $\bar{Y} \cong \mathbb{P}^1$ oraz (usuwając punkt z $\mathbb{P}^1$ nie należący do obrazu Y) z otwartym podzbiorem $\bar{Y} \cong \mathbb{A}^1$.
- (c) zgodnie z (a): $Y \cong \mathbb{A}^1 \setminus \{a_1, \dots, a_n\}$ (każdy zbiór otwarty w $\mathbb{A}^1$ jest tej postaci), więc

$$A(Y) \cong A(\mathbb{A}^1 \setminus \{a_1, \dots, a_n\}) = \left\{ \frac{f(x)}{g(x)} \in k(x) : \forall_i g(a_i) \neq 0 \right\} = k[x]_{\mathfrak{m}_{a_1} \cup \dots \cup \mathfrak{m}_{a_n}}$$

($k[x]_{\mathfrak{m}_{a_1} \cup \dots \cup \mathfrak{m}_{a_n}}$ to lokalizacja na zbiorze moltiplikatywnym $k[x] \setminus \mathfrak{m}_{a_1} \cup \dots \cup \mathfrak{m}_{a_n}$). Ale lokalizacja dziedziny ideałów głównych jest dziedziną id. głównych, jest więc w szczególności dziedziną z jednoznacznym rozkładem.

1.6.2

- (a) jeżeli punkt $(x, y) \in Y$ byłby osobliwy, to spełniałby:

$$\begin{cases} y^2 & = & x^3 - x \\ 2y & = & 0 \\ 3x^2 - 1 & = & 0 \end{cases}$$

ale $(x, y) = (\frac{1}{\sqrt{3}}, 0)$ nie spełnia pierwszego równania. Zauważmy, że punkt na krzywej jest nieosobliwy wtw. gdy jest normalny (bo jednowymiarowy pierścień lokalny jest całkowicie domknięty wtw. gdy jest DVR). Stąd wszystkie punkty Y są normalne, więc teza wynika z zadania 1.3.17.

- (b) Niech $A(Y) = k[x, y]/(y^2 - x^3 + x) = k[\bar{x}, \bar{y}]$. Z poprzedniego podpunktu $A(Y)$ jest całkowicie domknięty, więc jest zawarty w domknięciu całkowitym $k[\bar{x}]$. Ponadto $\bar{y}$ jest oczywiście całkowite nad $k[\bar{x}]$ (spełnia $\bar{y}^2 = \bar{x}^3 - \bar{x}$), więc $A(Y) = k[\bar{x}][\bar{y}]$ jest domknięciem całkowitym $k[\bar{x}]$.
- (c) Teza wynika z teorii Galois – $A(Y) = k[\bar{x}][\bar{y}] = k[x][\sqrt{x^3 - x}]$ jest kwadratowym rozszerzeniem $k[x]$, jest więc Galois oraz $Gal(A(Y)/k[x]) = \{id, \sigma\}$ dla $\sigma(y) = -y$. Własności funkcji N wynikają z własności normy z teorii Galois.
- (d) dowolny element $A(Y)$ jest postaci $f(\bar{x}) + \bar{y}g(\bar{x})$. Zauważmy, że

$$\text{jeżeli dla } a \in A(Y) \text{ mamy } \deg(N(a)) \leq 1, \text{ to } a \in k^*. (*)$$

Istotnie, niech $a = f(\bar{x}) + \bar{y}g(\bar{x})$, $N(a) = h(\bar{x})$ dla $\deg h \leq 1$. Wtedy:

$$N(f(\bar{x}) + \bar{y}g(\bar{x})) = f(\bar{x})^2 - (\bar{x}^3 - \bar{x})g(\bar{x})^2 = h(\bar{x})$$

Jeżeli jednak $g \neq 0$, to z równości $f(\bar{x})^2 = (\bar{x}^3 - \bar{x})g(\bar{x})^2 + h(\bar{x})$ mamy: $2 \deg(f) = 3 + 2 \deg(g)$, co jest niemożliwe, bo $2 \nmid 3$. Stąd $g = 0$, $f(\bar{x})^2 = h(\bar{x})$, więc $f = const.$, $a = f(\bar{x}) \in k^*$.

Jedności $A(Y)$: mamy: $a \in A(Y)^* \Leftrightarrow N(a) \in k[\bar{x}]^* = k \Leftrightarrow \deg N(a) = 0 \Leftrightarrow a \in k^*$ na mocy (*).

Nierozkładalność x : założmy nie wprost, że $\bar{x} = a \cdot b$ dla $a, b \in A(Y) \setminus k$. Wtedy $N(a) \cdot N(b) = N(\bar{x}) = \bar{x}^2$, więc $\deg N(a) = \deg N(b) = 1$ – sprzeczność z (*).

Nierozkładalność y : założmy nie wprost, że $\bar{y} = a \cdot b$ dla $a, b \in A(Y) \setminus k$. Wtedy $N(a) \cdot N(b) = N(\bar{y}) = -\bar{y}^2 = \bar{x} - \bar{x}^3$, więc $\deg N(a) = 1$ lub $\deg N(b) = 1$ – sprzeczność z (*).

$A(Y)$ **nie jest UFD**: $\bar{y}^2 = \bar{x} \cdot (\bar{x} - 1) \cdot (\bar{x} + 1)$ stanowi dwa różne rozkłady na elementy nierozkładalne (analogicznie jak wyżej pokazujemy, że $\bar{x} \pm 1$ jest nierozkładalne).

(e) teza wynika z zadania 6.1(c) – $A(Y)$ nie jest UFD, więc Y nie jest wymierna.

1.6.4 Niech $P \in Y$. Wtedy, jako że P jest nieosobliwy, to $\mathcal{O}_P$ jest pierścieniem dyskretnej waluacji. Stąd $f \in \mathcal{O}_P$ lub $1/f \in \mathcal{O}_P$. Stąd możemy zdefiniować:

$$\varphi(P) = \begin{cases} (f(P), 1), & \text{dla } f \in \mathcal{O}_P \\ (1, \frac{1}{f(P)}), & \text{dla } 1/f \in \mathcal{O}_P \end{cases} \text{ – jest to wtedy dobrze określony morfizm.}$$

Surjektywność: Zauważmy, że $[1, 0] \in \text{im } \varphi$ (f musi mieć przynajmniej jeden biegun, bo $\mathcal{O}(Y) = k$). Ponadto $\forall a \ [a, 1] \in \text{im } \varphi$ – w przeciwnym wypadku funkcja $\frac{1}{f-a}$ byłaby regularna na Y , co jest niemożliwe, bo $\mathcal{O}(Y) = k$.

Skończoność przeciwobrazu: zbiory domknięte na krzywych to dokładnie zbiory skończone. Stąd przeciwobraz zbioru domkniętego $f^{-1}(P)$ jest domknięty, a więc skończony.

1.6.6

(a) oczywiste jest, że $\varphi : \mathbb{P}^1 \rightarrow \mathbb{P}^1$ jest morfizmem (po dodefiniowaniu: $\varphi((1, 0)) = \frac{a}{c}$). Ponadto, jeżeli $\begin{bmatrix} a' & b' \\ c' & d' \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a & b \\ c & d \end{bmatrix}^{-1}$ oraz $\psi(x) := \frac{a'x+b'}{c'x+d'}$, to $\varphi \circ \psi = \psi \circ \varphi = \text{id}$ (składanie ułamkowych transformacji rzutowych odpowiada składaniu odpowiednich macierzy).

(b) Zauważmy, że $k(x) = K(\mathbb{A}^1)$, więc elementy $k(x)$ są w bijekcji z biwymiernymi przekształceniami $\varphi : \mathbb{A}^1 \rightarrow \mathbb{A}^1$. Ale z Proposition I.6.8 wynika, że każde przekształcenie wymierne z gładkiej krzywej rzutowej w rozmaitość rzutową można jednoznacznie przedłużyć do morfizmu – stąd elementy $k(x)$ odpowiadają automorfizmom $\mathbb{P}^1$.

(c) niech $\Gamma : k(x) \rightarrow k(x)$ będzie k -automorfizmem. Zauważmy, że dla $NWD(P(x), Q(x)) = 1$, $P, Q \in k[x]$ mamy: $[k(x) : k(P/Q)] = \max\{\deg P, \deg Q\}$ (Dummit-Foote, twierdzenie z 14.9, str. 647). Ale $[k(x) : k(\Gamma(x))] = 1$, więc musimy mieć: $\Gamma(x) = \frac{ax+b}{cx+d}$. Gdyby jednak $ad - bc = 0$, to $\Gamma(x)$ byłoby stałą oraz $\Gamma(k(x)) \subset k$. Sprzeczność kończy dowód.

1.6.7 Niech $\mathcal{O} = [1, 0] \in \mathbb{P}^1$ – wtedy $\mathbb{A}^1 = \mathbb{P}^1 - \mathcal{O}$. Założmy bez straty ogólności (dodając $\mathcal{O}$ do $\{P_1, \dots\}$ oraz $\{Q_1, \dots\}$), że $\mathcal{O} = P_r = Q_s$ oraz niech

$$\varphi : \mathbb{P}^1 \setminus \{P_1, \dots, P_r\} \rightarrow \mathbb{P}^1 \setminus \{Q_1, \dots, Q_s\}, \quad \psi : \mathbb{P}^1 \setminus \{Q_1, \dots, Q_s\} \rightarrow \mathbb{P}^1 \setminus \{P_1, \dots, P_r\}$$

będą izomorfizmami. Wtedy z Proposition I.6.8 φ, ψ można przedłużyć na całe $\mathbb{P}^1$. Ponadto φ oraz ψ są wzajemnie odwrotne na zbiorach koskończonych (a więc otwartych), więc po przedłużeniu również są wzajemnie odwrotne (Lemma I.4.1), są więc automorfizmami $\mathbb{P}^1$. Stąd φ musi ustalać bijekcję między $\{P_1, \dots, P_r\}$ oraz $\{Q_1, \dots, Q_s\}$, więc $r = s$.

Twierdzenie odwrotne nie musi być prawdziwe. Z powyższych rozważań oraz zadania 1.6.6 wystarczy zastanowić się, czy dla każdych $P_1, \dots, P_r, Q_1, \dots, Q_r$ istnieje ułamkowa transformacja rzutowa φ spełniająca $\varphi(\{P_1, \dots, P_r\}) = \{Q_1, \dots, Q_r\}$. Wybierzmy dowolne różne punkty $P_1, \dots, P_{10} \in \mathbb{A}^1$. Łatwo zauważyć, że dowolna ułamkowa transformacja rzutowa jest wyznaczona jednoznacznie przez wartości w 4 punktach. Stąd zbiór

$$\mathcal{A} := \left\{ \varphi : \{P_1, \dots, P_9\} \subset \{\varphi(P_1), \dots, \varphi(P_{10})\} \right\}$$

jest skończony. Wybierzmy $Q \in \mathbb{A}^1 \setminus \{\varphi(P_i) : i = 1, \dots, 10, \varphi \in \mathcal{A}\}$ – wtedy:

$$\mathbb{A}^1 \setminus \{P_1, \dots, P_{10}\} \not\cong \mathbb{A}^1 \setminus \{P_1, \dots, P_9, Q\}$$

(bo jeżeli $\varphi(\{P_1, \dots, P_{10}\}) = \{P_1, \dots, P_9, Q\}$, to $\varphi \in \mathcal{A}$, przecząc wyborowi Q).

Podrozdział 1.7

1.7.1

- (a) Zauważmy, że pierścień jednorodny d -krotnego zanurzenia $\mathbb{P}^n \hookrightarrow \mathbb{P}^N$ to: $S(\rho_d(\mathbb{P}^n)) = k[y_0, \dots, y_N]/\mathfrak{a}$ (oznaczenia z zadania 2.12). Przekształcenia zadane przez $y_i \mapsto M_i(x_0, \dots, x_N)$ w oczywisty sposób indukuje zanurzenie $S(\rho_d(\mathbb{P}^n)) \hookrightarrow k[x_0, \dots, x_N]$, którego obraz jest generowany (jako k -moduł) przez jednomiany stopnia podzielnego przez d (wykazałem to w zadaniu 2.12). Dostajemy więc izomorfizm: $S(\rho_d(\mathbb{P}^n))_l \cong k[x_0, \dots, x_N]_{dl} = S(\mathbb{P}^n)_{dl}$, więc $\varphi_{\rho_d(\mathbb{P}^n)}(l) = \varphi_{\mathbb{P}^n}(dl) = \binom{dl+n}{n} = \frac{(dl+n)\dots(dl+1)}{n!}$ oraz $\deg(\rho_d(\mathbb{P}^n)) = d^n$.
- (b) Zauważmy, że pierścień jednorodny zanurzenia Segre'a $\mathbb{P}^r \times \mathbb{P}^s \hookrightarrow \mathbb{P}^{rs}$ to: $S(\psi(\mathbb{P}^n)) = k[\{z_{ij}\}]/\mathfrak{a}$ (oznaczenia z zadania 2.14). Przekształcenie $z_{ij} \mapsto x_i y_j$ indukuje zanurzenie $k[\{z_{ij}\}]/\mathfrak{a} \hookrightarrow k[x_1, \dots, y_1, \dots]$. Łatwo zauważyć, że obraz tego zanurzenia jest generowany (jako k -moduł) przez jednomiany postaci $x_1^{\alpha_1} \dots x_r^{\alpha_r} \cdot y_1^{\beta_1} \dots y_s^{\beta_s}$, gdzie $\alpha_1 + \dots + \alpha_r = \beta_1 + \dots + \beta_s$. Stąd dostajemy izomorfizm modułów:

$$S(\psi(\mathbb{P}^n))_l \cong \text{Span}_k(\{x_1^{\alpha_1} \dots x_r^{\alpha_r} \cdot y_1^{\beta_1} \dots y_s^{\beta_s} : \alpha_1 + \dots + \alpha_r = \beta_1 + \dots + \beta_s = l\})$$

więc:

$$\begin{aligned} \varphi_{\psi(\mathbb{P}^n)}(l) &= (\text{ilość jednomianów stopnia } l \text{ w } r \text{ zmiennych}) \cdot (\text{ilość jednomianów stopnia } l \text{ w } s \text{ zmiennych}) = \\ &= \binom{l+r}{r} \cdot \binom{l+s}{s} \end{aligned}$$

$$\text{oraz } \deg \psi(\mathbb{P}^n) = \frac{(r+s)!}{r!s!} = \binom{r+s}{r}.$$

1.7.2

- (c) niech $H : f = 0$, $H \subset \mathbb{P}^n$. Wtedy $S(H) = k[x_0, \dots, x_n]/(f) = S(\mathbb{P}^n)/(f)$ oraz (tak jak na stronie 52):

$$\varphi_{S(H)}(l) = \varphi_{S(\mathbb{P}^n)}(l) - \varphi_{S(\mathbb{P}^n)}(l-d) = \binom{n+l}{n} - \binom{n+(l-d)}{n}$$

więc:

$$\begin{aligned} p_a(H) &= (-1)^{n-1} \cdot \left(\binom{n}{n} - \frac{(n-d) \cdot (n-d-1) \cdot \dots \cdot (n-d-(n-1))}{n!} - 1 \right) = \\ &= \frac{(d-n) \cdot (d-n+1) \cdot \dots \cdot (d-1)}{n!} = \binom{d-1}{n} \end{aligned}$$

- (d) niech $Y : f = g = 0$, $\deg f = a$, $\deg g = b$ (jednorodnie). Niech $S(Y) = S(\mathbb{P}^n)/(f, g)$, $S_1 = S(\mathbb{P}^n)/(g)$. Wtedy (tak jak na stronie 52 – korzystamy z tego dwukrotnie):

$$\begin{aligned} \varphi_{S(Y)}(l) &= \varphi_{S_1}(l) - \varphi_{S_1}(l-a) = (\varphi_{S(\mathbb{P}^n)}(l) - \varphi_{S(\mathbb{P}^n)}(l-b)) - \\ &\quad - (\varphi_{S(\mathbb{P}^n)}(l-a) - \varphi_{S(\mathbb{P}^n)}(l-a-b) - 1) = \\ &= \binom{l+n}{n} - \binom{(l-a)+n}{n} - \binom{(l-b)+n}{n} + \binom{(l+a+b)+n}{n} \end{aligned}$$

co daje:

$$\begin{aligned} p_a(Y) &= (-1)^3 \left(\binom{3}{3} - \frac{(3-a) \cdot (3-a-1) \cdot \dots \cdot (3-a-(3-1))}{3!} - \frac{(3-b) \cdot (3-b-1) \cdot \dots \cdot (3-b-(3-1))}{3!} + \right. \\ &\quad \left. \frac{(3-a-b) \cdot (3-a-b-1) \cdot \dots \cdot (3-a-b-(3-1))}{3!} - 1 \right) = \frac{1}{2} ab(a+b-4) + 1 \end{aligned}$$

- (e)

1.7.6

($\Leftarrow$) Jeżeli Y jest rozmaitością liniową, to po liniowej zamianie zmiennych można bez straty ogólności założyć, że $Y = \{(x_0 : \dots : x_r : 0 : \dots : 0) | x_i \in k\}$, więc $\deg Y = 1$.

($\Rightarrow$) Załóżmy, że Y jest zbiorem algebraicznym czystego wymiaru r w $\mathbb{P}^n$. Z Proposition I.7.6 (b) stwierdzamy, że Y ma tylko jedną składową nierozkładalności, jest więc rozmaitością. Tezę wykażemy indukcyjnie wg r :

- $r = 1$: niech H będzie dowolną hiperpłaszczyzną przechodzącą przez 2 punkty należące do Y . Wtedy z Theorem I.7.7 stwierdzamy, że $Y \subset H$ (w przeciwnym wypadku $Y \cap H$ miałyby tylko jedną składową). Po liniowej zamianie zmiennych: $Y \subset \mathbb{P}^{n-1}$. Powtarzając rozumowanie i obniżając n , dojdziemy do momentu, gdy $Y \subset \mathbb{P}^1$, co daje $Y = \mathbb{P}^1$.
- **krok indukcyjny**: podobnie jak w pierwszym kroku, wystarczy wykazać, że istnieje hiperpłaszczyzna H , zawierająca Y . Wybierzmy dowolną hiperpłaszczyznę H_1 – jeżeli $Y \not\subset H_1$, to z Theorem I.7.7 $L := Y \cap H_1$ ma jedną składową i jest ona stopnia 1 oraz wymiaru $r - 1$. Wtedy z założenia indukcyjnego L jest rozmaitością liniową. Niech H będzie dowolną hiperpłaszczyzną przechodzącą przez L oraz dowolny punkt zbioru $Y \setminus L$. Wtedy $Y \cap H$ ma co najmniej dwie składowe, więc z Theorem I.7.7 musimy mieć: $Y \subset H$. To kończy dowód.

1.7.7

(a) X jest obrazem morfizmu $f : Y \times k \rightarrow X$, $f(Q, t) = tQ + (1 - t)P$, więc $\dim X \leq \dim(Y \times k) = r + 1$. Z drugiej strony, $Y \subsetneq X$ (jeżeli $X = Y$, to prosta przechodząca przez dowolne dwa punkty Y jest zawarta w Y , więc Y jest liniowa i $d = 1$ – sprzeczność), więc $\dim Y < \dim X$. Stąd $\dim X = r + 1$.

(b) wzmocnimy tezę – fakt ten zachodzi dla dowolnego zbioru algebraicznego Y wymiaru $r \geq 0$. Dowód przeprowadzimy indukcyjnie wg r . Jeżeli $r = 0$, to Y jest zbiorem d punktów, zaś X – zbiorem $d - 1$ prostych. Stąd (z Proposition I.7.6 (b)) $\deg X = d - 1 < \deg Y$.

Krok indukcyjny: wybierając przechodzącą przez P hiperpłaszczyznę H „w ogólnej pozycji” możemy założyć, że wszystkie składowe $X \cap H$ mają krotność przecięcia z H równą 1. Wtedy (z Proposition I.7.6 (b) oraz Theorem I.7.7) $\deg X = \deg(X \cap H)$ i z założenia indukcyjnego $\deg(X \cap H) < \deg(Y \cap H)$. Wystarczy teraz zauważyć, że z Theorem I.7.7: $\deg(Y \cap H) \leq \deg Y$.

1.7.8 Niech $P \in Y$ będzie dowolnym nieosobliwym punktem i niech X będzie stożkiem Y „zgniecionym” w punkcie P , tak jak w zadaniu I.7.7. Wtedy $\dim X = r + 1$, $\deg X < \deg Y = 2$, więc $\deg X = 1$. Stąd, z zadania 7.6, X jest rozmaitością liniową wymiaru $r + 1$, co dowodzi tezy.

2. Schemes

Podrozdział 2.1

2.1.2

- (a) przypomnijmy, że φ_P jest zdefiniowane jako: $\varphi_P([(U, s)]_\sim) = [(U, \varphi(U)(s))]_\sim$. Rozpisując definicje i pamiętając, że $U \mapsto \ker \varphi(U)$ jest snopem (nie jest potrzebne usnopowanie – fakt wspomniany w tekście):

$$(\ker \varphi)_P = \lim_{U \ni P} (\ker \varphi)(U) = \{(U, s) : s \in \mathcal{F}(U), \quad P \in U, \quad \varphi(U)(s) = 0\} / \sim$$

$$\ker(\varphi_P) = \{[(U, s)]_\sim \in \mathcal{F}_P : \varphi_P([(U, s)]_\sim) = 0\} = \{(U, s) : s \in \mathcal{F}(U), \quad P \in U, \quad \varphi(U)(s) = 0\} / \sim$$

(gdzie $\sim$ oznacza wszędzie oczywiste relacje równoważności). To dowodzi równości $(\ker \varphi)_P = \ker(\varphi_P)$. Analogicznie (korzystając z faktu, że presnop i snop mają te same źdźbła – dla presnopa $U \mapsto \text{im}(\varphi(U))$ oraz snopa $\text{im}\varphi$):

$$(\text{im } \varphi)_P = \lim_{U \ni P} (\text{im } \varphi)(U) = \{(U, \varphi(s)) : s \in \mathcal{F}(U), \quad P \in U\} / \sim$$

$$\text{im}(\varphi_P) = \{\varphi_P([(U, s)]_\sim) : [(U, s)]_\sim \in \mathcal{F}_P\} = \{[(U, \varphi_P(s))]_\sim : P \in U, \quad s \in \mathcal{F}(U)\}$$

co dowodzi drugiej równości.

- (b) φ jest iniekcją (odpowiednio: surjekcją) $\Leftrightarrow$
 $\Leftrightarrow$ naturalne odwzorowanie $0 \rightarrow \ker \varphi$ (odpowiednio: $\text{im } \varphi \rightarrow \mathcal{G}$) jest izomorfizmem $\Leftrightarrow$
 $\Leftrightarrow$ (Proposition II.1.1) $\forall_P$ naturalne odwzorowanie $0 \rightarrow (\ker \varphi)_P = \ker(\varphi_P)$
(odpowiednio: $(\text{im } \varphi)_P = \text{im}(\varphi_P) \rightarrow \mathcal{G}_P$) jest izomorfizmem $\Leftrightarrow$
 $\Leftrightarrow \forall_P \varphi_P$ jest iniekcją (odpowiednio: surjekcją).
- (c) jeżeli ciąg snopów jest dokładny, to $\text{im } \varphi^i = \ker \varphi^{i+1}$, więc $\text{im}(\varphi_P^i) = \text{im}(\varphi^i)_P = \ker(\varphi^{i+1})_P = \ker(\varphi_P^{i+1})$ czyli ciąg źdźbeł w każdym punkcie jest dokładny.

Na odwrót: załóżmy, że ciąg źdźbeł w każdym punkcie jest dokładny. Wtedy:

$$\forall_P \quad (\varphi^i \circ \varphi^{i-1})_P = \varphi_P^i \circ \varphi_P^{i-1} = 0$$

Lemat Jeżeli $f : \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{G}$ jest morfizmem snopów grup abelowych takim, że $f_P = 0$ dla każdego P , to $f = 0$.

Dowód: z założenia inkluzja $\ker f \subset \mathcal{F}$ jest izomorfizmem na źdźbło dowolnego punktu P , więc teza wynika z Proposition II.1.1.

Z lematu wynika, że $\varphi^i \circ \varphi^{i-1} = 0$ oraz $\text{im}(\varphi^{i-1}) \subset \ker(\varphi^i)$. Z dokładności ciągów źdźbeł stwierdzamy, że inkluzja $\text{im}(\varphi^{i-1}) \subset \ker(\varphi^i)$ jest izomorfizmem na dowolnym źdźbłe, więc z Proposition II.1.1: $\text{im}(\varphi^{i-1}) = \ker(\varphi^i)$, co dowodzi dokładności ciągu snopów.

2.1.4

- (a) wykażę najpierw, że $\varphi_P : \mathcal{F}_P \rightarrow \mathcal{G}_P$ jest iniektywne. Załóżmy, że $\varphi_P([U, s]) = \varphi_P([U', s'])$, tzn. $[U, \varphi(s)] = [U', \varphi(s')]$ – wtedy dla pewnego $V \subset U \cap U'$: $\varphi(s)|_V = \varphi(s')|_V$, czyli $\varphi(s|_V) = \varphi(s'|_V)$, więc $s|_V = s'|_V$ oraz $[U, s] = [U', s']$.

Wystarczy teraz zauważyć, że $\varphi^+(U)$ jest obcięciem odwzorowania produktowego $\prod_{P \in U} \varphi_P$ do podzbioru $\mathcal{F}^+(U)$ produktu $\prod_{P \in U} \mathcal{F}_P$, zaś produkt odwzorowań różnowartościowych jest różnowartościowy.

- (b) rozważmy presnop $\text{im}^P \varphi$ dany przez: $U \mapsto \text{im } \varphi(\mathcal{F}(U))$ – jest on w naturalny sposób podsnopek $\mathcal{G}$. Jeżeli $i : \text{im}^P \varphi \rightarrow \mathcal{G}$ jest inkluzją, to $i^+ : \text{im } \varphi \rightarrow \mathcal{G}$ jest iniekcją, więc $\text{im } \varphi$ można utożsamiać z podsnopek $\mathcal{G}$.

- 2.1.8 Skorzystamy z faktu wspomnianego w tekście: $U \mapsto \ker(\mathcal{F}'(U) \rightarrow \mathcal{F}(U))$ jest snopem $\ker(\mathcal{F}' \rightarrow \mathcal{F})$ (nie jest potrzebne usnopowanie).

Niech $0 \rightarrow \mathcal{F}' \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{F}''$. Wtedy $\ker(\mathcal{F}'(U) \rightarrow \mathcal{F}(U)) = \ker(\mathcal{F}' \rightarrow \mathcal{F})(U) = 0$, więc dla każdego U : $\mathcal{F}'(U) \hookrightarrow \mathcal{F}(U)$ i możemy bez straty ogólności założyć, że $\mathcal{F}'$ jest podsnopek $\mathcal{F}$. Wtedy z dokładności: $\mathcal{F}' = \ker(\mathcal{F} \rightarrow \mathcal{F}'')$. Stąd: $\text{im}(\mathcal{F}'(U) \rightarrow \mathcal{F}(U)) = \mathcal{F}'(U) = \ker(\mathcal{F} \rightarrow \mathcal{F}'')(U) = \ker(\mathcal{F}(U) \rightarrow \mathcal{F}''(U))$. To dowodzi lewodokładności.

2.1.12 Niech $U = \bigcup_i U_i$.

Własność przedłużania: załóżmy, że $(S_i) \in \prod_i \lim_{\leftarrow k} \mathcal{F}_k(U_i)$ (gdzie $S_i = (s_{ik})_k \in \lim_{\leftarrow k} \mathcal{F}_k(U_i)$) spełnia warunek zgodności: $\forall_{i,j} S_i|_{U_i \cap U_j} = S_j|_{U_i \cap U_j}$. Wtedy musimy mieć: $\forall_{i,j,k} s_{ik}|_{U_i \cap U_j} = s_{jk}|_{U_i \cap U_j}$, więc z własności przedłużania dla snopa $\mathcal{F}_k$ stwierdzamy, że istnieje dokładnie jedno $s_k \in \mathcal{F}_k(U)$ takie, że $s_k|_{U_i} = s_{ik}$. Niech $S = (s_k)_k \in \prod_k \mathcal{F}_k(U)$; wystarczy sprawdzić, że $S \in \lim_{\leftarrow k} \mathcal{F}_k(U)$, tzn. że $\varphi_{kl}(U)(s_l) = s_k$ (gdzie $\varphi_{kl} : \mathcal{F}_l \rightarrow \mathcal{F}_k$ – morfizmy systemu odwrotnego). Istotnie:

$$\varphi_{kl}(U)(s_l)|_{U_i} = \varphi_{kl}(U_i)(s_l|_{U_i}) = \varphi_{kl}(U_i)(s_{il}) = \varphi_{kl}(U_i)(s_{il}) = s_{ik} = s_k|_{U_i}$$

więc z własności jednoznaczności: $\varphi_{kl}(U)(s_l) = s_k$.

Jednoznaczność: załóżmy, że $S = (s_k)_k, T = (t_k)_k \in \lim_{\leftarrow k} \mathcal{F}_k(U)$ oraz $S|_{U_i} = T|_{U_i}$ dla każdego i . Wtedy $\forall_{i,k} s_k|_{U_i} = t_k|_{U_i}$, więc z własności jednoznaczności dla snopów $\mathcal{F}_k$ dostajemy: $\forall_k s_k = t_k$, czyli $S = T$.

Własność uniwersalności: załóżmy, że $\mathcal{G}$ jest snopem oraz że $(\psi_k : \mathcal{G} \rightarrow \mathcal{F}_k)_k$ komutują z morfizmami systemu odwrotnego. Wtedy dla każdego U , z własności uniwersalności dla granicy odwrotnej zbiorów/grup abelowych, dla każdego istnieje dokładnie jeden morfizm $\Psi(U) : \mathcal{G}(U) \rightarrow \lim_{\leftarrow k} \mathcal{F}_k(U)$ spełniający: $\forall_k \psi_k(U) = \pi_k(U) \circ \Psi(U)$ (*) (gdzie $\pi_k : \lim_{\leftarrow k} \mathcal{F}_k \rightarrow \mathcal{F}_k$ jest naturalną projekcją). Pozostaje sprawdzić, że rodzina $\Psi = (\Psi(U))_U$ tworzy morfizm snopów, tzn. że $\rho_{UV} \circ \Psi(U) = \Psi(V) \circ \rho_{UV}$ (uwaga: dla uproszczenia będę oznaczał restrykcje przez ρ_{UV} , nie zaznaczając do jakiego snopa należą). Zauważmy, że dla każdego k :

$$\pi_k(V) \circ \rho_{UV} \circ \Psi(U) = \rho_{UV} \circ (\pi_k(U) \circ \Psi(U)) = \rho_{UV} \circ \psi_k(U) = \psi_k(V) \circ \rho_{UV} = \pi_k(V) \circ \Psi(V) \circ \rho_{UV}$$

Ale jeżeli $\forall_k \pi_k(V)(x) = \pi_k(V)(y)$, to $x = y$, co dowodzi że $\rho_{UV} \circ \Psi(U) = \Psi(V) \circ \rho_{UV}$.

2.1.13 Kilka początkowych spostrzeżeń:

- (1) $f : X \rightarrow Y$ jest ciągle w punkcie $P \in X$ wtw. gdy dla każdego otoczenia U punktu $f(P)$ istnieje otoczenie V punktu P takie, że $f(V) \subset U$,
- (2) dla dowolnego $t \in \mathcal{F}(V)$ zbiór $\bar{t}(V)$ jest otwarty – istotnie, jeżeli $s \in \mathcal{F}(U)$, to

$$\bar{s}^{-1}(\bar{t}(V)) = \{P \in U : \bar{s}(P) \in \bar{t}(V)\} = (s, t \text{ są cięciami}) = \{P \in V : s_P = t_P\} = X \setminus \text{Supp}(s|_V - t)$$

zaś zbiór $\text{Supp}(s|_V - t)$ jest domknięty na mocy zadania 14. Stąd $\bar{t}(V)$ jest otwarty na mocy definicji topologii finalnej.

Chcemy pokazać, że cięcie $c : U \rightarrow \text{Spe}(\mathcal{F})$ jest ciągle wtw. gdy jest lokalnie dane przez kielki cięć – tak jak odwzorowania w definicji $\mathcal{F}^+$.

Załóżmy, że cięcie $c : U \rightarrow \text{Spe}(\mathcal{F})$ jest ciągle i niech $P \in U$. Wtedy c jest cięciem, więc $c(P) = [(V, t)]$ dla pewnego $(V, t) \in \mathcal{F}_P$. Stąd, z uwagi (1) dla zbioru otwartego $\bar{t}(V)$, stwierdzamy, że istnieje zbiór otwarty $W \ni P$ taki, że $c(W) \subset \bar{t}(V)$. Ale $c, \bar{t}$ są cięciami π , więc $c|_W = \bar{t}|_W$ (jeżeli $Q \neq Q'$, to $\mathcal{F}_Q \cap \mathcal{F}_{Q'} = \emptyset$, czyli jeżeli byłoby $c(Q) \neq t(Q)$, to $c(Q) \notin \bar{t}(V)$), czyli $\forall_{Q \in W} c(Q) = t_Q$ – jest to definicja elementu usnopowienia.

Na odwrót – załóżmy, że dla każdego $P \in U$ istnieje otoczenie W oraz $t \in \mathcal{F}(W)$ takie, że $\forall_{Q \in W} c(Q) = t_Q$. Oznacza to, że $c|_W = \bar{t}$. Ale $\bar{t}$ jest (z definicji topologii na $\text{Spe}(\mathcal{F})$) ciągle na W , więc $c|_W$ jest ciągle.

2.1.14 Jeżeli $P \in U \setminus \text{Supp}(s)$, to $[(U, s)] = 0$ w $\mathcal{F}_P$, tzn. istnieje otoczenie $W \subset U$ punktu P takie, że $s|_W = 0$. Wtedy dla dowolnego $Q \in W$ mamy: $s_Q = 0$, więc $W \subset U \setminus \text{Supp}(s)$ – dowodzi to otwartości $U \setminus \text{Supp}(s)$.

2.1.16

- (a) zauważmy, że każdy otwarty podzbiór U przestrzeni nierozkładalnej X jest spójny. Istotnie, jeżeli byłoby $U = U_1 \sqcup U_2$, to U_1, U_2 byłyby dwoma rozłącznymi podzbiórami otwartymi przestrzeni nierozkładalnej, więc jeden z nich musiałby być pusty.

Stąd, z przykładu II.1.0.3 dla każdego $U \subset X$: $A(U) = A$ i restrykcje są izomorfizmami.

(b) niech $\varphi : \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{F}''$ będzie surjekcją i załóżmy, że $\ker \varphi \cong \mathcal{F}'$ jest wiotkim snopem. Niech $s \in \mathcal{F}''(U)$ – wtedy (zadanie II.1.3 (a)) z surjektywności φ każdy punkt ma otoczenie, w którym s jest obrazem cięcia z $\mathcal{F}$.

Rozważmy rodzinę $\mathcal{R} = \{(V, t) : V \subset U \text{ – otwarty, } t \in \mathcal{F}(V), \varphi_V(t) = s|_V\}$, uporządkowaną przez relację: $(V, t) < (V', t') \Leftrightarrow V \subset V', t'|_V = t$. Zauważmy, że rodzina ta musi mieć element maksymalny (V_0, t_0) – istotnie, każdy łańcuch $(V_i, t_i)_i$ ma ograniczenie górne $(\bigcup_i V_i, t)$, gdzie $t \in \mathcal{F}(\bigcup_i V_i)$ jest jedynym elementem spełniającym $t|_{V_i} = t_i$ (jego istnienie wynika z własności przedłużania na snopie), więc wynika to z lematu Kuratowskiego-Zorna.

Wykażemy, że $V_0 = X$, co dowiedzie tezy. Załóżmy nie wprost, że $V_0 \neq X$ – wtedy z surjektywności φ istnieje zbiór $V_1 \not\subset V_0$ oraz $t_1 \in \mathcal{F}(V_1)$ takie, że $\varphi_{V_1}(t_1) = s|_{V_1}$. Wtedy:

$$\varphi_{V_0 \cap V_1}(t_0|_{V_0 \cap V_1}) = s|_{V_0 \cap V_1} = \varphi_{V_0 \cap V_1}(t_1|_{V_0 \cap V_1})$$

więc $k := t_0|_{V_0 \cap V_1} - t_1|_{V_0 \cap V_1} \in \ker(\varphi(V_0 \cap V_1))$. Z wiotkości istnieje element $K \in \mathcal{F}(V_1)$ taki, że $K|_{V_0 \cap V_1} = k$. Zauważmy, że $t_0|_{V_0 \cap V_1} = t_1|_{V_0 \cap V_1} + K|_{V_0 \cap V_1}$, więc oznaczając $V_2 := V_0 \cup V_1$ możemy wybrać $t_2 \in \mathcal{F}(V_2)$ takie, że $t_2|_{V_0} = t_0$, $t_2|_{V_1} = t_1 + K$. Wtedy $(V_0, t_0) < (V_2, t_2)$ – istotnie,

$$\varphi_{V_2}(t_2)|_{V_0} = \varphi_{V_0}(t_2|_{V_0}) = \varphi_{V_0}(t_0) = s|_{V_0}$$

$$\varphi_{V_2}(t_2)|_{V_1} = \varphi_{V_1}(t_2|_{V_1}) = \varphi_{V_1}(t_1 + K) = s|_{V_1}$$

więc $\varphi_{V_2}(t_2) = s|_{V_2}$ z jednoznaczności oraz $(V_2, t_2) \in \mathcal{R}$. Sprzeczność z założeniem o maksymalności (V_0, t_0) kończy dowód.

(c) niech $V \subset U$. Z wiotkości $\mathcal{F}'$ i z poprzedniego podpunktu, wiersze w diagramie przemiennym:

$$\begin{array}{ccccccccc} 0 & \longrightarrow & \mathcal{F}'(U) & \longrightarrow & \mathcal{F}(U) & \longrightarrow & \mathcal{F}''(U) & \longrightarrow & 0 \\ & & \downarrow & & \downarrow & & \downarrow & & \\ 0 & \longrightarrow & \mathcal{F}'(V) & \longrightarrow & \mathcal{F}(V) & \longrightarrow & \mathcal{F}''(V) & \longrightarrow & 0 \end{array}$$

są dokładne. Ponadto, z powyższego diagramu i z wiotkości $\mathcal{F}$ wynika, że $\mathcal{F}(U) \rightarrow \mathcal{F}''(U) \rightarrow \mathcal{F}''(V)$ jest równe złożeniu surjekcji $\mathcal{F}(U) \rightarrow \mathcal{F}(V) \rightarrow \mathcal{F}''(V)$, jest więc surjekcją. Ale jeżeli złożenie funkcji jest surjekcją, to zewnętrzna z nich jest surjekcją, więc $\mathcal{F}''(U) \rightarrow \mathcal{F}''(V)$ jest "na", co dowodzi wiotkości $\mathcal{F}''$.

(d) załóżmy, że $V \subset U \subset Y$ – wtedy $f^{-1}(V) \subset f^{-1}(U)$ są zbiorami otwartymi oraz z wiotkości $\mathcal{F}$: $\mathcal{F}(f^{-1}(U)) \rightarrow \mathcal{F}(f^{-1}(V))$, czyli $(f_*\mathcal{F})(U) \rightarrow (f_*\mathcal{F})(V)$.

(e) mamy: $\mathcal{G}(U) = \prod_{P \in U} \mathcal{F}_P$, a ponadto dla $V \subset U$, restrykcja $\mathcal{G}(U) \rightarrow \mathcal{G}(V)$ jest rzutowaniem $\prod_{P \in U} \mathcal{F}_P \rightarrow \prod_{P \in V} \mathcal{F}_P$ (pomijamy współrzędne pochodzące od punktów z $U \setminus V$) – jest ona więc "na" ($(s_P)_{P \in V}$ jest obrazem $(s_P)_{P \in V} \cup (0)_{P \in U \setminus V}$).

Aby wykazać, że odwzorowanie snopów zadane przez:

$$\mathcal{F}(U) \ni s \mapsto ([U, s])_P \in \prod_{P \in U} \mathcal{F}_P = \mathcal{G}(U)$$

jest iniekcją, wystarczy pokazać, że jest ono iniekcją na cięciach.

Założmy, że $\forall P \in U \quad [U, s] = 0$ w $\mathcal{F}_P$, tzn. że dla każdego $P \in U$ istnieje $V_P \ni P$ takie, że $s|_{V_P} = 0$. Bez straty ogólności możemy założyć, że $V_P \subset U$ (zamieniając ewentualnie V_P na $V_P \cap U$). Wtedy z własności jednoznaczności snopa, $(0_P) \in \prod_{P \in U} \mathcal{F}(V_P)$ ma jednoznaczne podniesienie do $\mathcal{F}(\bigcup_{P \in U} V_P) = \mathcal{F}(U)$. Z jednej strony, jest to s , z drugiej – element zerowy, więc $s = 0$.

2.1.17 Załóżmy, że $Q \neq \overline{\{P\}}$ i niech $S = X \setminus \overline{\{P\}}$ – wtedy S jest zbiorem otwartym. Z definicji: $(i_P(A))_Q = \lim_{U \ni Q} i_P(A)(U)$.

Ale dla każdego zbioru U istnieje przkształcenie zerowe w systemie prostym: $i_P(A)(U) \rightarrow i_P(A)(U \cap S) = 0$, więc $(i_P(A))_Q = 0$.

Niech $Q \in \overline{\{P\}}$. Zauważmy, że jeżeli $Q \in U$ dla pewnego zbioru otwartego U , to $P \in U$. Istotnie, jeżeli $P \in X \setminus U$, to $\overline{\{P\}} \subset \overline{X \setminus U} = X \setminus U$. Stąd: $(i_P(A))_Q = \lim_{U \ni Q} i_P(A)(U) = \lim_{U \ni Q} A = A$.

Ponadto $\overline{\{P\}}$ jest zawsze zbiorem spójnym, więc

$$i_*(A)(U) = A(i^{-1}(U)) = A(U \cap \overline{\{P\}}) = \begin{cases} A & P \in U \\ 0 & P \notin U \end{cases} = i_P(A)(U)$$

2.1.19

(a) mamy: $(i_*\mathcal{F})_P = \lim_{V \ni P} \mathcal{F}(i^{-1}(V)) = \lim_{V \ni P} \mathcal{F}(V \cap Z)$.

- jeżeli $P \in Z$, to wszystkie otoczenia otwarte P w Z są właśnie postaci $V \cap Z$, więc $(i_*\mathcal{F})_P = \lim_{V \ni P} \mathcal{F}(V \cap Z) = \mathcal{F}_P$,
- jeżeli $P \notin Z$, to $P \in U$, więc dla każdego otwartego $V \ni P$ w systemie prostym powyższej granicy mamy przekształcenie zerowe: $\mathcal{F}(V \cap Z) \rightarrow \mathcal{F}(V \cap U \cap Z) = \mathcal{F}(\emptyset) = 0$ oraz $(i_*\mathcal{F})_P = 0$.

(b) korzystając z tego, że ǳdźbła usnopowienia są izomorficzne ze ǳdźbłami presnopa:

- jeżeli $P \notin U$, to dla dowolnego $V \ni P$ mamy: $V \not\subset U$, więc $\mathcal{F}(V) = 0$. Stąd: $(j_!(\mathcal{F}))_P = \lim_{V \ni P} 0 = 0$,
- jeżeli $P \in U$, to dla dowolnego $V \ni P$ mamy naturalne przekształcenie w systemie prostym definiującym granicę prostą: $j_!(\mathcal{F}(V)) \rightarrow j_!(\mathcal{F}(V \cap U)) = \mathcal{F}(V \cap U)$ – oznacza to, że granice proste $\lim_{V \ni P} j_!\mathcal{F}(V)$ oraz $\lim_{V \ni P, V \subset U} j_!\mathcal{F}(V)$ można utożsamić, więc $(j_!(\mathcal{F}))_P = \lim_{V \ni P, V \subset U} \mathcal{F}(V) = \mathcal{F}_P$.

(c) wszystkie przekształcenia są dane w oczywisty sposób. Z Proposition II.1.1 dokładność wystarczy sprawdzać na ǳdźbłach, zaś jest oczywiste:

- jeżeli $P \in Z$, to $(i_*\mathcal{F})_P = \mathcal{F}_P$ oraz $(j_!(\mathcal{F}))_P = 0$, więc ciąg ǳdźbeł $0 \rightarrow \mathcal{F}_P \rightarrow \mathcal{F}_P \rightarrow 0 \rightarrow 0$ jest dokładny,
- jeżeli $P \notin Z$, tzn. $P \in U$, to $(i_*\mathcal{F})_P = 0$ oraz $(j_!(\mathcal{F}))_P = \mathcal{F}_P$, więc ciąg ǳdźbeł $0 \rightarrow 0 \rightarrow \mathcal{F}_P \rightarrow \mathcal{F}_P \rightarrow 0$ jest dokładny.

2.1.21

(a) **Własność jednoznaczności:** załóźmy, że $f \in \mathcal{I}_Y(U)$, $U = \bigcup_i U_i$, $\forall_i f|_{U_i} = 0$. Wtedy $f = 0$ na mocy lematu I.4.1.

Własność przedłużania: załóźmy, że $f_i \in \mathcal{I}_Y(U_i)$ jest "zgodną" rodziną, gdzie $U = \bigcup_i U_i$. Zdefiniujmy: $f(x) = f_i(x)$ dla $x \in U_i$ – ze zgodności wynika, że wartość ta nie zależy od wyboru i oraz że f jest ciągła. Ponadto regularność jest własnością lokalną, więc $f \in \mathcal{O}_X(U)$. Oczywiście jest też, że $f|_{Y \cap U} = 0$.

(b) rozważmy naturalne przekształcenie $\varphi: \mathcal{O}_X \rightarrow i_*(\mathcal{O}_Y)$. Z samej definicji mamy: $\ker(\varphi(U)) = \mathcal{I}_Y(U)$ – wystarczy więc pokazać, że przekształcenie to jest surjekcją. Niech $f \in i_*(\mathcal{O}_Y)(U) = \mathcal{O}_Y(Y \cap U)$, z zadania II.1.3(a) chcemy pokazać, że f jest "lokalnie" obrazem cięć z $\mathcal{O}_X(U)$. Niech $P \in U$ – wtedy jeżeli $P \notin Y$, to dla $W := U \cap (X \setminus Y)$ mamy: $f|_W = 0 = \varphi(W)(0)$. Załóźmy teraz, że $P \in Y$. Funkcja f jest regularna w P ; jest więc dana w jego otoczeniu (w Y) przez pewną funkcję wymierną g/h . Ta funkcja wymierna, traktowana jako funkcja na X , jest określona na otwartym podzbiorze $W = D(h) \subset X$, więc $f = \varphi(W)(g/h)$. To dowodzi surjektywności.

(c) aby wykazać dokładność danego ciągu snopów, wystarczy pokazać (na mocy poprzedniego podpunktu), że $i_*\mathcal{O}_P \oplus i_*\mathcal{O}_Q \cong i_*(\mathcal{O}_Y)$. Mamy:

$$i_*(\mathcal{O}_Y)(U) = \mathcal{O}_Y(Y \cap U) = \begin{cases} \mathcal{O}_Y(\{P\}), & P \in U, Q \notin U \\ \mathcal{O}_Y(\{Q\}), & Q \in U, P \notin U \\ \mathcal{O}_Y(\{P, Q\}) = \mathcal{O}_Y(\{P\}) \oplus \mathcal{O}_Y(\{Q\}), & P \in U, Q \in U \\ 0, & P, Q \notin U \end{cases} = (i_*\mathcal{O}_P \oplus i_*\mathcal{O}_Q)(U)$$

Na globalnych cięciach mamy jednak: $\mathcal{O}_X(X) = k$ ("zasada maksimum" – Theorem I.3.4 (a)), $\mathcal{I}_Y(X) = \{f \in \mathcal{O}_X(X) : f(P) = f(Q) = 0\} = \{f \in k : f(P) = f(Q) = 0\} = 0$, $i_*(\mathcal{O}_P)(X) \oplus i_*(\mathcal{O}_Q)(X) = k \oplus k$, zaś ciąg:

$$0 \rightarrow 0 \rightarrow k \rightarrow k \oplus k \rightarrow 0$$

nie jest dokładny (odwzorowanie $k \mapsto k \oplus k$ nie jest "na").

(d) naturalne odwzorowanie $\mathcal{K} \rightarrow \sum_{P \in X} i_P(K/\mathcal{O}_P)$ indukuje odwzorowanie $\mathcal{K}/\mathcal{O} \rightarrow \sum_{P \in X} i_P(K/\mathcal{O}_P)$. Wystarczy sprawdzić, że jest ono izomorfizmem na kielkach. Niech $Q \in X$ będzie punktem domkniętym – wtedy $(\mathcal{K}/\mathcal{O})_Q \cong K/\mathcal{O}_Q$ oraz $\sum_{P \in X} (i_P(K/\mathcal{O}_P))_Q = 0 + 0 + \dots + K/\mathcal{O}_Q + \dots + 0$ i jak łatwo sprawdzić, indukowane odwzorowanie na kielkach jest identycznością. Biorąc kielki w punkcie generycznym, uzyskujemy zero po obu stronach.

(e) mamy:

$$\mathcal{O}_X(X) = k, \quad \mathcal{K}(X) = K(\mathbb{P}^1) = K(\mathbb{A}^1) = k(x), \quad (\mathcal{K}/\mathcal{O})(X) = \sum_{P \in X} i_P(K/\mathcal{O}_P)(X) = \sum_{P \in X} k(x)/k[x]_{\mathfrak{m}_P}$$

Aby sprawdzić dokładność w środku, zauważmy, że

$$\ker(\mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(\mathbb{P}^1) \rightarrow \sum_{P \in \mathbb{P}^1} K(\mathbb{P}^1)/\mathcal{O}_P) = \bigcap_{P \in \mathbb{P}^1} \mathcal{O}_P = \mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(\mathbb{P}^1) = k$$

Pozostaje sprawdzić surjektywność ostatniego odwzorowania. Zauważmy najpierw, że dla każdego elementu $K(\mathbb{P}^1)/\mathcal{O}_P$ ma reprezentanta regularnego we wszystkich punktach poza P . Istotnie, dla $P = [a : 1]$, jeżeli $h(x) \in k(x)$, to z rozkładu na ułamki proste stwierdzamy, że dla pewnego $f(x) \in k[x]$, $\deg f < n$:

$$h(x) = \frac{f(x)}{(x-a)^n} + (\text{funkcja regularna w punkcie } P) \equiv \frac{f(x)}{(x-a)^n} \pmod{\mathcal{O}_P}$$

zaś jedynym biegunem $\frac{f(x)}{(x-a)^n}$ jest a . Analogicznie każdy element $K(\mathbb{P}^1)/\mathcal{O}_{[1:0]}$ ma reprezentanta postaci $f(x) \in k[x]$.

Niech więc $(f_P)_P \in \sum_{P \in X} k(x)/k[x]_{\mathfrak{m}_P}$, gdzie $f_P(x) \in k(x)$ są regularne poza punktem P oraz dla prawie wszystkich P : $f_P(x) = 0$. Niech $f = \sum_{P \in X} f_P$ – wtedy $f \equiv f_P \pmod{k[x]_{\mathfrak{m}_P}}$, więc obrazem f w $\sum_{P \in X} k(x)/k[x]_{\mathfrak{m}_P}$ jest $(f_P)_P$, co dowodzi surjektywności.

Podrozdział 2.2

2.2.3

(a) Niech $(X, \mathcal{O}_X)$ będzie zredukowany i założymy, że $[(U, f)]^n = 0$ w pierścieniu $\mathcal{O}_{X,x}$ – wtedy z definicji $f^n = 0$ w $\mathcal{O}_X(V)$ dla pewnego $V \subset U$, więc ze zredukowości: $f = 0$, czyli $0 = [(V, f)] = [(U, f)]$ w $\mathcal{O}_{X,x}$.

Na odwrót: założymy, że $\mathcal{O}_{X,x}$ nie ma elementów nilpotentnych dla każdego $x \in X$. Niech $f^n = 0$ w pierścieniu $\mathcal{O}_X(U)$. Wtedy dla dowolnego $x \in U$: $[(U, f)]^n = 0$ w $\mathcal{O}_{X,x}$, więc z założenia: $[(U, f)] = 0$, czyli z definicji pierścienia źdźbł: $f|_{V_x} = 0$ dla pewnego otwartego zbioru V_x , spełniającego $x \in V_x \subset U$. Stąd obraz f w odwzorowaniu $\mathcal{O}_X(U) \rightarrow \prod_{x \in U} \mathcal{O}_X(V_x)$ jest zerowy, więc z własności jednoznaczności snopa: $f = 0$ w $\mathcal{O}_X(U)$.

(b) wykorzystamy następujące lematy:

Lemat 1 jeżeli A – pierścień bez elementów nilpotentnych, to każde odwzorowanie $f : B \rightarrow A$ faktoryzuje się przez odwzorowanie $f_{red} : B_{red} \rightarrow A$ i przyporządkowanie $f \mapsto f_{red}$ jest funktorialne.

Dowód: Istotnie, jeżeli $b \in Nil(B)$, $b^n = 0$ to $f(b)^n = 0$, więc $f(b) = 0$, czyli $Nil(B) \subset \ker f$, co pozwala na zdefiniowanie f_{red} . Funktorialność jest oczywista z jednoznaczności.

Lemat 2 Dla dowolnego zbioru moltiplicatywnego $S \subset A$ mamy: $(S^{-1}A)_{red} = S^{-1}(A_{red})$.

Dowód: Surjekcja $A \rightarrow A_{red}$ indukuje surjekcję $S^{-1}A \rightarrow S^{-1}(A_{red})$. Zauważmy, że pierścień $S^{-1}(A_{red})$ jest zredukowany – istotnie, jeżeli $(\bar{a}/s)^n = 0$ w $S^{-1}(A_{red})$, to $\bar{a}^n \cdot s' = 0$ dla pewnego $s' \in S$, więc $(\bar{a} \cdot s')^n = 0$, czyli (ponieważ A_{red} jest zredukowany) $\bar{a} \cdot s' = 0$, co daje z definicji $\bar{a}/s = 0$ w $S^{-1}(A_{red})$.

Stąd surjekcja $S^{-1}A \rightarrow S^{-1}(A_{red})$ faktoryzuje się przez $(S^{-1}A)_{red} \rightarrow S^{-1}(A_{red})$. Pozostaje sprawdzić, że jest ona iniekcją. Jeżeli $[a/s] \in (S^{-1}A)_{red}$ ma zerowy obraz w $S^{-1}(A_{red})$, to $a \cdot s' \in Nil(A)$ dla pewnego $s' \in S$, więc $a^n \cdot s'^n = 0$, więc $(a/s)^n = 0$ w $S^{-1}A$ oraz $[a/s] = 0$ w $(S^{-1}A)_{red}$, co kończy dowód.

Wystarczy pokazać, że każdy punkt ma otoczenie afiniczne. Niech $U = Spec A$ będzie otoczeniem afinicznym punktu $x \in X$ w niezredukowanym schemacie X – wtedy dla $f \in A$: $\mathcal{O}_X(D(f)) = A_f$. Niech $B = A_{red}$ – wtedy $U = Spec(B)$ (kanoniczne przekształcenie $A \rightarrow A_{red}$ indukuje homeomorfizm na schematach afinicznych – fakt z Atiyaha-MacDonalda). Aby pokazać, że $(Spec B, (\mathcal{O}_X)_{red}|_{Spec B})$ jest podschematem X_{red} , wystarczy pokazać, że $(\mathcal{O}_{Spec A})_{red} = \mathcal{O}_{Spec B}$. Oznaczmy przez $(\mathcal{O}_{Spec A})_{P_{red}}$ presnop $U \mapsto \mathcal{O}_{Spec A}(U)_{red}$. Zauważmy najpierw, że snop $\mathcal{O}_{Spec B}$ jest zredukowany, ponieważ z **lematu 2** jego źdźbła: B_p są zredukowane.

Zauważmy, że odwzorowanie kanoniczne $A \rightarrow B$ indukuje odwzorowanie schematów $Spec B \rightarrow Spec A$, które jest identycznością na przestrzeniach topologicznych, a więc dostajemy odwzorowanie snopów $\mathcal{O}_{Spec A} \rightarrow \mathcal{O}_{Spec B}$.

Z lematu 1 stwierdzamy, że odwzorowania $\mathcal{O}_{\text{Spec } A}(U) \rightarrow \mathcal{O}_{\text{Spec } B}(U)$ faktoryzują się poprzez odwzorowania $\mathcal{O}_{\text{Spec } A}(U)_{\text{red}} \rightarrow \mathcal{O}_{\text{Spec } B}(U)$, dając tym samym morfizm presnopów $(\mathcal{O}_{\text{Spec } A})_{\text{Pred}} \rightarrow \mathcal{O}_{\text{Spec } B}$.

Z własności uniwersalności usnopowienia dostajemy morfizm snopów $(\mathcal{O}_{\text{Spec } A})_{\text{red}} \rightarrow \mathcal{O}_{\text{Spec } B}$ i pozostaje nam sprawdzić, że jest on izomorfizmem na kielkach. Mamy (korzystając z **lematu 2**):

$$\begin{aligned} ((\mathcal{O}_{\text{Spec } A})_{\text{red}})_{\mathfrak{p}} &= ((\mathcal{O}_{\text{Spec } A})_{\text{Pred}})_{\mathfrak{p}} = \lim_{U \ni \mathfrak{p}} (\mathcal{O}_{\text{Spec } A})(U)_{\text{red}} = \\ &= \lim_{D(f) \ni \mathfrak{p}} (\mathcal{O}_{\text{Spec } A})(D(f))_{\text{red}} = \lim_{D(f) \ni \mathfrak{p}} (A_f)_{\text{red}} = \lim_{D(f) \ni \mathfrak{p}} (A_{\text{red}})_{\overline{f}} = (A_{\text{red}})_{\overline{\mathfrak{p}}} = B_{\overline{\mathfrak{p}}} \end{aligned}$$

oraz

$$(\mathcal{O}_{\text{Spec } B})_{\mathfrak{p}} = B_{\overline{\mathfrak{p}}}$$

i odwzorowanie na źdźbłach jest, jak łatwo sprawdzić, identycznością.

Z powyższego rozumowania widać, że źdźbła schematu X_{red} są zredukowane, więc schemat ten jest zredukowany.

Morfizm $X_{\text{red}} \rightarrow X$ dany jest przez $\pi = (id : sp(X_{\text{red}}) \rightarrow sp(X), \pi^{\#} : \mathcal{O}_X \rightarrow \mathcal{O}_{X_{\text{red}}})$, gdzie $\pi^{\#}(U) : \mathcal{O}_X(U) \rightarrow \mathcal{O}_X(U)_{\text{red}} = (\mathcal{O}_X)_{\text{Pred}}(U) \rightarrow (\mathcal{O}_X)_{\text{red}}(U)$, gdzie pierwsze odwzorowanie jest ilorazowe, zaś drugie to morfizm presnopa w usnopowieniu.

- (c) Niech $(f, f^{\#}) : X \rightarrow Y$, zaś $\pi : X_{\text{red}} \rightarrow X$ będzie naturalnym odwzorowaniem (jest ono identycznością na przestrzeniach topologicznych). Zauważmy, że odwzorowanie $f^{\#}(U) : \mathcal{O}_Y(U) \rightarrow f_*\mathcal{O}_X(U)$ faktoryzuje się przez $(f^{\#}(U))_{\text{red}} : \mathcal{O}_Y(U)_{\text{red}} \rightarrow f_*\mathcal{O}_X(U)$ („własność uniwersalności” zredukowania – **Lemat 1** powyżej), a także przez $F^{\#}(U) : (\mathcal{O}_Y)_{\text{red}}(U) \rightarrow f_*\mathcal{O}_X(U)$ (własność uniwersalności usnopowienia dla presnopa $(\mathcal{O}_Y)_{\text{Pred}}$). Wtedy $f^{\#} = \pi^{\#} \circ F^{\#}$, więc $(f, F^{\#}) : X \rightarrow Y_{\text{red}}$ spełnia założenia.

2.2.5 Mamy: $\text{Spec}(\mathbb{Z}) = \{p\mathbb{Z} : p \in \mathbb{P}\} \cup \{0\}$ wraz z topologią daną zbiorami otwartymi $D(n) = \{p \in \mathbb{P} : p \nmid n\} \cup \{0\}$ (każdy zbiór otwarty jest tej postaci, jako że $\bigcup_i D(n_i) = D(\text{NWD}(n_i))$ oraz $D(n_1) \cap D(n_2) = D(n_1 n_2)$) oraz snopem strukturalnym $\mathcal{O}(D(n)) = \mathbb{Z}[\frac{1}{n}]$.

Ponadto dla dowolnego schematu X mamy: $\text{Hom}_{\text{Sch}}(X, \text{Spec}(\mathbb{Z})) = \text{Hom}(\mathbb{Z}, \mathcal{O}_X(X))$, ale dla dowolnego niezerowego pierścienia R istnieje dokładnie jeden homomorfizm $\mathbb{Z} \rightarrow R$ (dany przez $f(n) = n \cdot 1_R$), co dowodzi, że $\text{Spec}(\mathbb{Z})$ jest obiektem końcowym.

2.2.7 Morfizm $\text{Spec } K \rightarrow X$ dany jest przez parę $(f : sp(\text{Spec } K) \rightarrow sp(X), f^{\#} : \mathcal{O}_X \rightarrow f_*\mathcal{O}_{\text{Spec } K})$. Zauważmy, że $\text{Spec } K = \{\eta\}$ jest przestrzenią jednopunktową (gdzie η – ideał zerowy), więc f jest jednoznacznie wyznaczone przez $x := f(\eta)$. Ponadto:

$$f_*\mathcal{O}_{\text{Spec } K}(U) = \mathcal{O}_{\text{Spec } K}(f^{-1}(U)) = \begin{cases} 0, & x \notin U \\ K, & x \in U \end{cases} = i_x(K)$$

– jest to *skyscraper sheaf* na punkcie x . Korzystając z tego, że funktor źdźbła jest sprzężony do *skyscraper sheaf*:

$$\text{Hom}_{\text{Sh}}(\mathcal{O}_X, f_*\mathcal{O}_{\text{Spec } K}) = \text{Hom}_{\text{Sh}}(\mathcal{O}_X, i_x(K)) \cong \text{Hom}_{\text{Ring}}(\mathcal{O}_{X,x}, K)$$

Ponadto, aby $f^{\#}$ był lokalnym homomorfizmem: $f_x^{\#}(\mathfrak{m}_{X,x}) \subset \mathfrak{m}_{f_*\mathcal{O}_{\text{Spec } K},x} = 0$, zaś takie $f^{\#}$ odpowiadają jednoznacznie elementom $\text{Hom}_{\text{Ring}}(\mathcal{O}_{X,x}, K)$, które zerują się na $\mathfrak{m}_{X,x}$, czyli elementom $\text{Hom}_{\text{Ring}}(\mathcal{O}_{X,x}/\mathfrak{m}_{X,x}, K) = \text{Hom}_{\text{Ring}}(\kappa(x), K)$.

2.2.8 Oznaczmy: $Y = \text{Spec } k[\varepsilon]/(\varepsilon^2)$, zaś przez $j_X : X \rightarrow \text{Spec } k$, $j_Y : Y \rightarrow \text{Spec } k$ – odwzorowania zadające strukturę k -schematów. Wtedy: $j_X^{\#} : \mathcal{O}_{\text{Spec } k} \rightarrow (j_X)_*(\mathcal{O}_X)$, czyli $k \hookrightarrow \mathcal{O}_X(X)$.

Morfizm $Y \rightarrow X$ dany jest przez parę $(f : sp(Y) \rightarrow sp(X), f^{\#} : \mathcal{O}_X \rightarrow f_*\mathcal{O}_Y)$. Zauważmy, że $sp(Y) = \{\eta\}$, gdzie $\eta = (\varepsilon)$ jest jedynym ideałem pierwszym w $k[\varepsilon]/(\varepsilon^2)$. Niech $x := f(\eta) \in sp(X)$. Podobnie jak w 2.7 (korzystając z tego, że *skyscraper sheaf* oraz źdźbło są sprzężone) stwierdzamy, że $f^{\#}$ jest jednoznacznie wyznaczone przez odwzorowanie na źdźbłach: $f^{\#} : \mathcal{O}_{X,x} \rightarrow k[\varepsilon]/(\varepsilon^2)$ (przy czym $f^{\#}(\mathfrak{m}_{X,x}) \subset \eta$).

Aby $(f, f^{\#})$ było k -izomorfizmem, musimy mieć $j_Y = j_X \circ f$, a ponadto złożenia odwzorowań snopów na $\text{Spec } k$ muszą być równe:

$$\mathcal{O}_{\text{Spec } k} \xrightarrow{j_X^{\#}} (j_X)_*(\mathcal{O}_X) \xrightarrow{f^{\#}} (j_X)_*(f_*(\mathcal{O}_Y)) = (j_Y)_*(\mathcal{O}_Y) \quad \text{oraz} \quad \mathcal{O}_{\text{Spec } k} \xrightarrow{j_Y^{\#}} (j_Y)_*(\mathcal{O}_Y)$$

Powyższe snopy są nad przestrzenią jednopunktową, więc są jednoznacznie wyznaczone przez odwzorowania na cięciach globalnych:

$$k \xrightarrow{j_X^\#} \mathcal{O}_X(X) \xrightarrow{f^\#} k[\varepsilon]/(\varepsilon^2) \quad \text{oraz} \quad k \xrightarrow{j_Y^\#} k[\varepsilon]/(\varepsilon^2)$$

czyli po prostu $f^\#|_k = id_k$.

Stąd, jeżeli dla pewnego $x \in X$ istnieje taka para $(f, f^\#)$, to $f^\#$ indukuje k -liniowe przekształcenie na ciągach reszt: $\kappa(x) \hookrightarrow k$. Z drugiej strony jednak, $k \hookrightarrow \kappa(x)$, więc $\kappa(x) = k$.

Załóżmy, że $\kappa(x) = k$. W ciągu dokładnym k -przestrzeni liniowych: $0 \rightarrow \mathfrak{m}_{X,x} \rightarrow \mathcal{O}_{X,x} \rightarrow \kappa(X) = k \rightarrow 0$, ostatnie niezerowe odwzorowanie ma cięcie (inkluzja $k \hookrightarrow \mathcal{O}_{X,x}$), więc jako k -przestrzenie liniowe: $\mathcal{O}_{X,x} = k \oplus \mathfrak{m}_{X,x}$. Stąd $f^\#$ jest jednoznacznie wyznaczone przez wartości na $\mathfrak{m}_{X,x}$ (ponieważ $f^\#|_k = id_k$). Ale $f^\#(\mathfrak{m}_{X,x}) \subset \eta$, więc $f^\#(\mathfrak{m}_{X,x}^2) \subset \eta^2 = 0$. Stąd już widać, że "dobre" $f^\#$ są w bijekcji z elementami $Hom_k(\mathfrak{m}_{X,x}/\mathfrak{m}_{X,x}^2, k) = T_{X,x}$.

Reasumując, każda para $(f, f^\#)$ odpowiada parze $(x \in X, f^\# \in T_{X,x})$ takiej, że $\kappa(x) = k$. Z tego rozumowania wynika od razu, że każda para $(x \in X, f^\# \in T_{X,x})$ (gdzie $\kappa(x) = k$) odpowiada pewnej parze $(f, f^\#)$.

2.2.9

Lemat Punkt y przestrzeni topologicznej Y jest punktem generycznym wtw. gdy należy do każdego niepustego zbioru otwartego wtw. gdy należy do każdego niepustego zbioru otwartego pewnej bazy.

Dowód: mamy: $\overline{\{y\}} = \bigcap_{y \in D} D$, więc $Y = \overline{\{y\}}$ wtw. gdy $\emptyset = \overline{\{y\}}' = (\bigcap_{y \in D} D)' = \bigcup_{y \in D} D' = \bigcup_{y \notin U} U$ – to dowodzi pierwszej równoważności. Druga jest natychmiastowa.

Zauważmy, że schemat afiniczny $Spec A$ spełnia warunek zadania – wszystkie zbiory domknięte i nierozkładalne są postaci $V(\mathfrak{p})$ dla pewnego $\mathfrak{p}$; punktem generycznym takiego zbioru jest $\mathfrak{p}$. Ponadto punkt generyczny jest dokładnie jeden – jeżeli $V(\mathfrak{p}_1) = V(\mathfrak{p}_2)$, to $\mathfrak{p}_1 \subset \mathfrak{p}_2$ oraz $\mathfrak{p}_2 \subset \mathfrak{p}_1$, więc $\mathfrak{p}_1 = \mathfrak{p}_2$.

Niech teraz X będzie dowolnym schematem, zaś $D \subset X$ – niepustym nierozkładalnym podzbiorem domkniętym. Niech $U = Spec A$ będzie otoczeniem afinicznym dowolnie wybranego punktu z D . Wtedy $D \cap U$ jest nierozkładalnym podzbiorem domkniętym w schemacie afinicznym – ma więc dokładnie jeden punkt generyczny $x \in U \cap D$. Pokażemy, że $\overline{\{x\}} = D$. Z lematu wystarczy pokazać, że dla dowolnego zbioru otwartego $V \subset X$, $V \cap X \neq \emptyset$ mamy: $x \in V \cap D$. Zauważmy, że $D \cap U \cap V \neq \emptyset$ – w przeciwnym wypadku D miałyby dwa rozłączne podzbiory otwarte $D \cap U$ oraz $D \cap V$ i nie byłyby nierozkładalne. Punkt x jest generyczny dla $D \cap U$ w przestrzeni U , więc jest zawarty w każdym otwartym podzbiorku $D \cap U$ – w szczególności w $D \cap U \cap V$, czyli $x \in V$. To dowodzi, że $\overline{\{x\}} = V$.

Pokażemy teraz jednoznaczność. W tym celu załóżmy, że $D = \overline{\{x\}} = \overline{\{y\}}$. Niech $U = Spec A$ będzie dowolnym zbiorem otwartym afinicznym spełniającym $D \cap U \neq \emptyset$. Wtedy z lematu: $x, y \in U$. Ale zbiór $D \cap U$ (będący domkniętym nierozkładalnym podzbiorem U) może mieć tylko jeden punkt generyczny – stąd $x = y$.

2.2.12 Niech $X = \coprod_i X_i / \sim$ (suma rozłączna przestrzeni topologicznych wydzielona przez relację $\sim$), gdzie dla $x_i \in X_i$, $x_j \in X_j$:

$$x_i \sim x_j \Leftrightarrow (x_i \in U_{ij}, \quad x_j \in U_{ji}, \quad x_j = \phi_{ij}(x_i))$$

Niech $\Psi_i : X_i \rightarrow X$ będzie złożeniem zanurzenia $X_i \rightarrow \coprod_i X_i$ z naturalną surjekcją $\coprod_i X_i \rightarrow X$. Snop strukturalny na X zdefiniujemy następująco:

$$\mathcal{O}_X(V) = \left\{ (f_i)_i \in \prod_i \mathcal{O}_{X_i}(\Psi_i^{-1}(V)) : \forall_{i,j} \quad f_i = \varphi_{ij}^\#(f_j) - \text{równość w } \mathcal{O}_{X_i}(U_{ij} \cap \Psi_i^{-1}(V)) \right\}$$

(w powyższym zapisie pomijałem restrykcje, zaś $\varphi_{ij}^\#$ oznacza odzorowanie pierścieni:

$$\begin{aligned} \varphi_{ij}^\#(U_{ji} \cap \Psi_j^{-1}(V)) : \mathcal{O}_{X_j}(U_{ji} \cap \Psi_j^{-1}(V)) &\rightarrow (\varphi_{ij})_* \mathcal{O}_{X_i}(U_{ji} \cap \Psi_j^{-1}(V)) = \mathcal{O}_{X_i}(\varphi_{ij}^{-1}(U_{ji} \cap \Psi_j^{-1}(V))) = \\ &= \mathcal{O}_{X_i}(U_{ij} \cap \Psi_i^{-1}(V)) \end{aligned}$$

indukowane przez odwzorowanie snopów $\varphi_{ij}^\# : \mathcal{O}_{U_j} \rightarrow (\varphi_{ij})_* \mathcal{O}_{U_i}$).

$\mathcal{O}_X$ jest snopem – niech $V = \bigcup_j V_j \subset X$.

własność jednoznaczności: załóżmy, że $(f_i)_i \in \mathcal{O}_X(V)$ jest trywialne po restrykcji do $\mathcal{O}_X(V_j)$ dla każdego j , tzn. że $\forall_{i,j} f_i$ jest trywialne w $\mathcal{O}_{X_i}(\Psi_i^{-1}(V_j))$. Wtedy z własności jednoznaczności snopa $\mathcal{O}_{X_i}$ mamy: $f_i = 0$ w $\mathcal{O}_{X_i}(\bigcup_j \Psi_i^{-1}(V_j)) = \mathcal{O}_{X_i}(\Psi_i^{-1}(V))$, więc $(f_i)_i = 0$ w pierścieniu $\mathcal{O}_X(V)$.

własność przedłużania: niech $(\mathbf{f}_j)_j \in \prod_j \mathcal{O}_X(V_j)$ (gdzie $\mathbf{f}_j = (f_{ij})_i$) spełniają warunek zgodności. Wtedy dla każdego i rodzina $(f_{ij})_j \in \prod_j \mathcal{O}_{X_i}(\Psi_i^{-1}(V_j))$ spełnia warunek zgodności, więc z własności przedłużania dla snopa $\mathcal{O}_{X_i}$ istnieje $g_i \in \mathcal{O}_{X_i}(\bigcup_j \Psi_i^{-1}(V_j)) = \mathcal{O}_{X_i}(\Psi_i^{-1}(V))$, które po restrykcji do $\Psi_i^{-1}(V_j)$ daje f_{ij} . Ponadto $(g_i)_i$ spełnia warunek $g_a = \varphi_{ab}^\#(g_b)$. Istotnie, $\mathbf{f}_j \in \mathcal{O}_X(V_j)$, więc $f_{aj} = \varphi_{ab}^\#(f_{bj})$. Stąd restrykcja elementu $g_a - \varphi_{ab}^\#(g_b)$ do $\mathcal{O}_{X_a}(\Psi_a^{-1}(V_i) \cap U_{ab})$ jest trywialna dla dowolnego i , więc z własności jednoznaczności $g_a = \varphi_{ab}^\#(g_b)$ w $\mathcal{O}_{X_a}(\Psi_a^{-1}(V) \cap U_{ab})$. Otrzymujemy więc $(g_i)_i \in \mathcal{O}_X(V)$, a ponadto oczywiście jest, że $(g_i)_i|_{V_j} = \mathbf{f}_j$.

Definicja $\Psi_i^\# : \mathcal{O}_X \rightarrow (\Psi_i)_* \mathcal{O}_{X_i}$ – odwzorowanie to jest dane przez projekcję: obrazem elementu $(f_i)_i \in \mathcal{O}_X(V) \subset \prod_i \mathcal{O}_{X_i}(\Psi_i^{-1}(V))$ jest $f_i \in \mathcal{O}_{X_i}(\Psi_i^{-1}(V)) = (\Psi_i)_* \mathcal{O}_{X_i}(V)$.

2.2.15

- (a) Niech X będzie schematem skończonego typu nad ciałem k . Pokażemy, że punkt $x \in X$ jest domknięty wtw. $\kappa(x) := \mathcal{O}_{X,x}/\mathfrak{m}_{X,x}$ jest algebraicznym rozszerzeniem k .

Zacniemy od wykazania, że jeżeli B jest algebra skończonego typu nad ciałem k , to ideał $\mathfrak{p} \in \text{Spec}(B)$ jest maksymalny wtw. gdy $\kappa(\mathfrak{p})/k$ jest skończonym rozszerzeniem ciał. Istotnie, ideał $\mathfrak{p}$ jest maksymalny wtw. gdy $ht(\mathfrak{p}) = \dim B$ wtw. gdy $\text{trdeg}_k(\text{Frac}(B/\mathfrak{m})) = \dim(B/\mathfrak{m}) = \dim B - ht(\mathfrak{p}) = 0$ wtw. gdy $\kappa(\mathfrak{p}) = \text{Frac}(B/\mathfrak{m})$ jest algebraicznym i skończenie generowanym rozszerzeniem k wtw. gdy $\kappa(\mathfrak{p})/k$ jest skończonym rozszerzeniem ciał. Niech teraz X będzie dowolnym schematem skończonego typu nad ciałem k , zaś U_i – pokryciem otwartym afinicznym X . Powyżej udowodniliśmy, że jeżeli $[\kappa(x) : k] < \infty$, to x jest domknięty w każdym U_i , więc:

$$cl_X(P) = \bigcup_i cl_X(P) \cap U_i = \bigcup_i cl_{U_i}(P) = \{P\}$$

Jeżeli zaś x jest domknięty w X , to jest domknięty w każdym U_i , więc znowu wystarczy skorzystać z tego, co udowodniliśmy wyżej.

- (b) zgodnie z założeniem mamy homomorfizm $f^\# : \mathcal{O}_{Y,f(P)} \rightarrow \mathcal{O}_{X,P}$ taki, że $(f^\#)^{-1}(\mathfrak{m}_{X,P}) = \mathfrak{m}_{Y,f(P)}$; w szczególności $\mathfrak{m}_{Y,f(P)} = f^\#(\mathfrak{m}_{Y,f(P)})$. Oznacza to, że $f^\#$ indukuje monomorfizm ciał reszt (będący jednocześnie homomorfizmem k -algebr):

$$f^\# : \kappa(f(P)) = \mathcal{O}_{Y,f(P)}/\mathfrak{m}_{Y,f(P)} \rightarrow \mathcal{O}_{X,P}/\mathfrak{m}_{X,P} = \kappa(P) = k$$

Dostajemy więc inkluzje: $k \subset \kappa(f(P)) \subset k$ (pierwsza inkluzja – ze struktury k -algebry), czyli $\kappa(f(P)) = k$.

- (c) Załóżmy, że $t(f) = t(g)$ – wtedy w szczególności $t(f)$ oraz $t(g)$ są równe na punktach domkniętych, więc $f = g$, co dowodzi iniektywności. Niech $F \in \text{Hom}_{\text{Sch}}(t(V), t(W))$ – wtedy z podpunktów (a) oraz (b) F przynosi punkty domknięte na domknięte, więc dostajemy poprawnie zdefiniowane odwzorowanie $f : V \rightarrow W$. Pozostaje wykazać jego regularność. Wybierzmy dowolne otoczenie afiniczne $S = \text{Spec} B \subset t(W)$ – wtedy z ciągłości F istnieje $U = \text{Spec} A \subset t(V)$, będące otoczeniem P i spełniające $U \subset F^{-1}(S)$. To daje $F(U) \subset F(F^{-1}(S)) \subset S$. Odwzorowanie $F|_U : U \rightarrow S$ musi być indukowane przez homomorfizm pierścieni $B \rightarrow A$, który zadaje odwzorowanie regularne na odpowiednich rozmaitościach afinicznych.

2.2.16

- (a) mamy:

$$U \cap X_f = \{x \in \text{Spec}(B) : \bar{f} \notin \mathfrak{m}_x\} = \{\mathfrak{p} \in \text{Spec}(B) : \bar{f} \notin \mathfrak{p}B_{\mathfrak{p}}\} = \{\mathfrak{p} \in \text{Spec}(B) : \bar{f} \notin \mathfrak{p}\} = D(\bar{f})$$

(jak łatwo zauważyć: $f/1 \notin \mathfrak{p}B_{\mathfrak{p}} \Leftrightarrow f \notin \mathfrak{p}$). Stąd, jeżeli $(\text{Spec}(B_i))_i$ jest pokryciem afinicznym X , to $X_f = \bigcup_i X_f \cap \text{Spec}(B_i)$ jest zbiorem otwartym jako suma zbiorów otwartych.

- (b) X jest quasizwarte, więc ma skończone pokrycie schematami afinicznymi: $X = \bigcup_{i=1}^m U_i$, gdzie $U_i = \text{Spec}(B_i)$. Jeżeli restrykcja a do $\Gamma(X_f, \mathcal{O}_X)$ zeruje się, to również restrykcje $a_i \in \Gamma(X_f \cap U_i, \mathcal{O}_X) = \Gamma(D_{B_i}(\bar{f}), \mathcal{O}_X) = (B_i)_f$ zerują się. Z definicji lokalizacji: $a_i = 0 \Leftrightarrow$ obraz $a|_{X_f \cap U_i}$ zeruje się w $(B_i)_f \Leftrightarrow a|_{U_i} \cdot f^{n_i} = 0$ dla pewnego $n_i \in \mathbb{N}$. Niech $n > \max\{n_i : i = 1, \dots, m\}$. Wtedy restrykcja $a \cdot f^n$ zeruje się w $\Gamma(U_i, \mathcal{O}_X)$ dla każdego i , więc z własności jednoznaczności snopa, $a \cdot f^n = 0$ w $\Gamma(X, \mathcal{O}_X)$.
- (c) mamy: $b|_{X_f \cap U_i} \in \Gamma(X_f \cap U_i, \mathcal{O}_{X_f}) = (B_i)_{\bar{f}}$, czyli $b|_{U_i} = b_i/f^{n_i}$ dla pewnych $b_i \in B_i$, $n_i \in \mathbb{Z}$; (bez straty ogólności, zwiększając wykładniki: $n_1 = n_2 = \dots = n$). Mamy $b_i|_{U_i \cap X_f} = b \cdot f^n$, więc:

$$b_i|_{U_i \cap U_j \cap X_f} = b \cdot f^n = b_j|_{U_i \cap U_j \cap X_f}$$

Korzystając z quasizwarcia $U_i \cap U_j$ oraz stosując (b) do $U_i \cap U_j$ stwierdzamy, że $b_i|_{U_i \cap U_j} \cdot f^N = b_j|_{U_i \cap U_j} \cdot f^N$ dla dostatecznie dużego N oraz dowolnych i, j . Stąd z warunku przedłużania dla rodziny $(b_i \cdot f^N)_i \in \mathcal{O}_X(U_i)$ stwierdzamy, że istnieje $\eta \in \mathcal{O}_X(X)$ takie, że $\eta|_{U_i} = b_i \cdot f^N$. Wtedy mamy: $\eta|_{U_i \cap X_f} = b|_{U_i \cap X_f}$, więc z warunku jednoznaczności: $\eta|_{X_f} = b$.

- (d) zauważmy najpierw, że $f|_{X_f} \in \mathcal{O}_X(X_f)$ jest odwracalne. Istotnie, $f|_{X_f}$ jest odwracalne w $\mathcal{O}_X(X_f \cap U_i) = D_{B_i}(\bar{f}) = \text{Spec}((B_i)_f)$ dla każdego i , tzn. $f \cdot \eta_i = 1$ w $\mathcal{O}_X(X_f \cap U_i)$. Łatwo zauważyć, że $(\eta_i)_i$ spełniają warunek przedłużania, więc można przedłużyć je do elementu $\eta \in \mathcal{O}_X(X_f)$ spełniającego (z jednoznaczności) $f \cdot \eta = 1$.

Rozważmy przekształcenie $\Psi(a/f^n) = a|_{X_f} \cdot \eta^n : A_f \rightarrow \mathcal{O}_X(X_f)$. Jest ono "na" (z podpunktu (c)) oraz jest iniekcją – jeżeli $\Psi(a/f^n) = a|_{X_f} \cdot \eta^n = 0$, to $a|_{X_f} = 0$, więc z podpunktu (b) mamy: $a \cdot f^N = 0$ dla dostatecznie dużego N oraz $a/f^n = 0$ w A_f (definicja lokalizacji).

2.2.17

- (a) Z własności topologicznych łatwo wynika, że $f : X \rightarrow Y$ jest homeomorfizmem. Wystarczy pokazać, że $f^\# : \mathcal{O}_Y \rightarrow f_* \mathcal{O}_X$ jest izomorfizmem snopów. Ale $f^\#(U_i) : \mathcal{O}_Y \rightarrow f_* \mathcal{O}_X(U_i)$ są izomorfizmami, zatem $f^\#$ jest izomorfizmem na źdźbłach. To oznacza, że $f^\#$ jest izomorfizmem.
- (b) $(\Rightarrow)$ Oczywiste.
 $(\Leftarrow)$ Załóżmy, że $f_1, \dots, f_n \in \mathcal{O}_X(X) =: A$ spełniają podany warunek. Niech $Y := \text{Spec}(A)$ – wtedy z zadania II.2.4 mamy naturalny homomorfizm $\varphi : Y \rightarrow X$. Z zadania II.2.16 (d) $A_{f_i} = \Gamma(\mathcal{O}_{X_{f_i}}, X_{f_i}) \rightarrow X_{f_i}$. Mamy zatem naturalny morfizm $\text{Spec}(A_{f_i}) \rightarrow X_{f_i}$, który jest izomorfizmem, jako że X_{f_i} jest afiniczne z założenia. Zauważmy ponadto, że $\bigcup_i X_{f_i} = X$. Istotnie, dla dowolnego zbioru afinicznego $U = \text{Spec}(B)$ (gdzie B musi być A -algebrą) mamy:

$$\bigcup_i X_{f_i} \cap U = \bigcup_i D_B(f_i) = D_B((f_1, \dots, f_n)) = D_B(1) = \text{Spec}(B) = X \cap U,$$

jako że $(f_1, \dots, f_n) = A$.

Stąd $\varphi : Y \rightarrow X$ jest izomorfizmem na pokryciu otwartym zbioru X , zatem z poprzedniego podpunktu φ jest izomorfizmem.

2.2.18

- (a) $\emptyset = D(f) = \{\mathfrak{p} \trianglelefteq A : f \notin \mathfrak{p}\} \Leftrightarrow \forall \mathfrak{p} \quad f \in \mathfrak{p} \Leftrightarrow f \in \bigcap_{\mathfrak{p}} \mathfrak{p} = \text{Nil}(A)$ (ostatnia równość – np. z [Atiyah, MacDonald, Stwierdzenie 1.8]).
- (b) Jeżeli $f^\#$ jest iniekcją, to snop $\ker f^\#$ jest zerowy, więc $\ker(\varphi) = \ker(f^\#)(X) = 0$, więc φ jest iniekcją. Aby udowodnić drugą implikację, skorzystamy z:

Lemat Niech $\mathcal{F}$ będzie snopem na przestrzeni X o bazie topologii $(B_i)_i$. Wtedy $\mathcal{F} = 0$ wtw. gdy $\forall_i \mathcal{F}(B_i) = 0$.

Dowód: Jeżeli U jest dowolnym zbiorem otwartym, to $U = \bigcup_{i \in S} B_i$ dla pewnego zbioru S (z definicji bazy). Z własności jednoznaczności snopa: $\mathcal{F}(U) \hookrightarrow \prod_{i \in S} \mathcal{F}(B_i) = 0$, więc $\mathcal{F}(U) = 0$.

Załóżmy, że $\varphi : A \rightarrow B$ jest iniekcją. Z **lematu** wystarczy pokazać, że dla dowolnego $a \in A$ grupa $\ker f^\#(D(a))$ jest zerowa. Ale

$$\begin{aligned} \ker f^\#(D(a)) &= \ker(f^\# : \mathcal{O}_X(D(a)) \rightarrow f_*\mathcal{O}_Y(D(a))) = \ker(\varphi : A_a \rightarrow B_{\varphi(a)}) = \left\{ \frac{x}{a} \in A_a : \varphi\left(\frac{x}{a}\right) = \frac{\varphi(x)}{\varphi(a)} = 0 \right\} = \\ &= \left\{ \frac{x}{a} \in A_a : \exists_n \quad \varphi(x) \cdot \varphi(a)^n = 0 \right\} = \left\{ \frac{x}{a} \in A_a : \exists_n \quad x \cdot a^n = 0 \right\} = 0 \end{aligned}$$

(skorzystalismy z iniektywności φ oraz definicji lokalizacji na elemencie).

ad. f jest dominujące: załóżmy nie wprost, że $\overline{f(Y)} \subsetneq X$ – wtedy istniałoby $a \in A$, $a \notin \text{Nil}(A)$ takie, że $\overline{f(Y)} \subset V(a)$ (zauważmy, że $\{D(a)\}_{a \in A}$ jest bazą topologii na $\text{Spec}(A)$). Wtedy, z iniektywności: $\varphi(a) \notin \text{Nil}(B) = \bigcap_{\mathfrak{p} \in \text{Spec}(B)} \mathfrak{p}$, więc $\varphi(a) \notin \mathfrak{p}$ dla pewnego $\mathfrak{p} \in \text{Spec}(B)$, co daje $f(\mathfrak{p}) \in V(a) \setminus \overline{f(Y)}$ – sprzeczność kończy dowód.

- (c) jeżeli $I = \ker \varphi$, to $B \cong A/I$ oraz $f : \text{Spec } B \rightarrow \text{Spec } A$ jest homeomorfizmem na zbiór domknięty $V(I) \subset \text{Spec } A$ (wykład z algebry przemiennej). Aby wykazać surjektywność odwzorowania $\mathcal{O}_{\text{Spec } A} \rightarrow f_*\mathcal{O}_{\text{Spec}(A/I)}$, sprawdzimy ją na źdźbłach. Niech $\mathfrak{p} \in \text{Spec } A$. Wtedy, jeżeli $\mathfrak{p} \in V(I)$, to:

$$(f_*\mathcal{O}_{\text{Spec}(A/I)})_{\mathfrak{p}} = \lim_{U \ni \mathfrak{p}} \mathcal{O}_{\text{Spec}(A/I)}(U \cap V(I)) = \lim_{V \ni \overline{\mathfrak{p}}} \mathcal{O}_{\text{Spec}(A/I)}(V) = (\mathcal{O}_{\text{Spec}(A/I)})_{\overline{\mathfrak{p}}} = (A/I)_{\overline{\mathfrak{p}}} \cong A_{\mathfrak{p}}/IA_{\mathfrak{p}}$$

(ponieważ wszystkie zbiory otwarte w $\text{Spec}(A/I)$ są postaci $V = U \cap V(I)$ dla pewnego zbioru otwartego $U \subset \text{Spec}(A)$) – w tym przypadku odwzorowania źdźbeł $(\mathcal{O}_{\text{Spec } A})_{\mathfrak{p}} \rightarrow (f_*\mathcal{O}_{\text{Spec}(A/I)})_{\mathfrak{p}}$ są odwzorowaniami konicznymi $A_{\mathfrak{p}} \rightarrow A_{\mathfrak{p}}/IA_{\mathfrak{p}}$, są więc surjektywne. Dla $\mathfrak{p} \notin V(I)$:

$$(f_*\mathcal{O}_{\text{Spec}(A/I)})_{\mathfrak{p}} = \lim_{U \ni \mathfrak{p}} \mathcal{O}_{\text{Spec}(A/I)}(U \cap V(I)) = 0$$

więc odwzorowania źdźbeł są również surjektywne.

- (d) niech $A' = A/\ker \varphi$, $X' = \text{Spec}(A')$. Wtedy X' jest domkniętym podzbiorem X . Ponadto odwzorowanie $\varphi' : A' \rightarrow B$ jest iniekcją, więc z (b) odwzorowanie $\mathcal{O}_{X'} \rightarrow f'_*\mathcal{O}_Y$ jest iniekcją oraz surjekcją (jako że złożenie $\mathcal{O}_X \rightarrow f'_*\mathcal{O}_{X'} \rightarrow f_*\mathcal{O}_Y$ jest surjekcją), czyli izomorfizmem. Stąd jest też izomorfizmem na cięciach: $A' = \mathcal{O}_{X'}(X') \cong f'_*\mathcal{O}_Y(X') = B'$, który jest z definicji indukowany przez φ' .

Podrozdział 2.3

- 2.3.2 Niech $(V_i)_i = (\text{Spec}(A_i))_i$ będzie otwartym pokryciem Y , spełniającym warunek z zadania, zaś $V = \text{Spec}(C)$ – dowolnym afinicznym zbiorem otwartym. Wtedy $\{D_{A_i}(a) : a \in V_i\}$ jest bazą topologii na Y . Zbiór V jest quasizwarty i otwarty, więc można go pokryć skończoną liczbą zbiorów z bazy: $V = \bigcup_{i,j} D_{A_i}(a_j)$, czyli $f^{-1}(V) = \bigcup_{i,j} f^{-1}(D_{A_i}(a_j))$. Skończona suma zbiorów quasizwartych jest quasizwarta, więc wystarczy pokazać, że $D_{A_i}(a)$ jest quasizwarte – to wynika z następującego lematu (przyjmując $Z := f^{-1}(V_i)$, $A := A_i$):

Lemat Jeżeli $f : Z \rightarrow \text{Spec}(A)$ jest morfizmem schematów oraz Z jest quasizwarte, to dla każdego $a \in A$ zbiór $f^{-1}(D(a))$ jest quasizwarty.

Dowód: Z jest on z założenia quasizwarty, więc ma skończone pokrycie zbiorami otwartymi afinicznymi: $Z = \bigcup_{k=1}^n W_k$, gdzie $W_k = \text{Spec}(B_k)$. Wtedy odwzorowanie $W_k \rightarrow \text{Spec}(A)$ jest zadane przez homomorfizm $\varphi_k : A \rightarrow B_k$. Łatwo zauważyć, że $f^{-1}(D(a)) \cap W_k \cong D_{B_k}(\varphi_k(a)) = \text{Spec}((B_k)_{\varphi_k(a)})$ jest zbiorem quasizwartym. Stąd $f^{-1}(D(a)) = \bigcup_k f^{-1}(D(a)) \cap W_k$ jest quasizwarte jako skończona suma zbiorów quasizwartych.

2.3.3

- (a) Niech f będzie morfizmem lokalnie skończonego typu i quasizwartym. Wtedy $Y = \bigcup_i U_i$, gdzie $U_i = \text{Spec}(A_i)$, $f^{-1}(U_i) = \bigcup_j V_{ij}$, $V_{ij} = \text{Spec}(B_{ij})$, gdzie B_{ij} są A_i -algebrami skończonego typu. Ponadto, z zadania 2.3.2 i quasizwartyści f , pokrycie otwarte $(V_{ij})_j$ zbioru quasizwartego U_i ma podpokrycie skończone $(W_{ij})_j$ – stąd f jest skończonego typu. Druga implikacja jest oczywista.

(b) Pokażemy to podobnie, jak w 2.3.2:

Niech $(V_i)_i = (\text{Spec}(A_i))_i$ będzie otwartym pokryciem Y , spełniającym warunek skończonego typu, zaś $V = \text{Spec}(B)$ – dowolnym afinicznym zbiorem otwartym. Wtedy $\{D_{A_i}(a) : a \in V_i\}$ jest bazą topologii na Y . Zbiór V jest quasizwarty i otwarty, więc można go pokryć skończoną liczbą zbiorów z bazy: $V = \bigcup_{i,j} D_{A_i}(a_j)$, czyli $f^{-1}(V) = \bigcup_{i,j} f^{-1}(D_{A_i}(a_j))$. Bez straty ogólności można przyjąć, że zbiory $D_{A_i}(a_j)$ są również otwarte standardowe w $\text{Spec}(B)$ (tzn. postaci $D_B(b_{ij})$) – wtedy $(A_i)_{a_j} \cong B_{b_{ij}}$ jest B -algebrą skończonego typu. Wystarczy więc pokazać (przyjmując $Z := f^{-1}(V_i)$, $A := A_i$):

Lemat Jeżeli $f : Z \rightarrow \text{Spec}(A)$ jest morfizmem schematów oraz $Z = \bigcup_{k=1}^n W_k$, $W_k = \text{Spec}(B_k)$, gdzie B_k jest A -algebrą skończonego typu, to dla każdego $a \in A$ zbiór $f^{-1}(D(a))$ można pokryć skończoną liczbą zbiorów afinicznych pochodzących od A_a -algebr skończonego typu.

Dowód: Mamy: $f^{-1}(D(a)) \cap W_k \cong D_{B_k}(\varphi_k(a)) = \text{Spec}((B_k)_{\varphi_k(a)})$, więc wystarczy zauważyć, że $(B_k)_{\varphi_k(a)}$ jest A_a -algebrą skończonego typu oraz że $f^{-1}(D(a)) = \bigcup_k f^{-1}(D(a)) \cap W_k$.

(c) z podpunktu (b) mamy: $f^{-1}(V) = \bigcup_{i=1}^n U_i$, gdzie $U_i = \text{Spec}(A_i)$, zaś A_i jest B -algebrą skończonego typu. Wtedy $\{D_{A_i}(a) : a \in A_i\}$ jest bazą topologii na $f^{-1}(V)$, więc z quasizwartyści mamy: $U = \bigcup_{i,j} D_{A_i}(a_j)$. Zauważmy przy tym, że $D_{A_i}(a_j) = \text{Spec}((A_i)_{a_j})$, zaś $(A_i)_{a_j}$ jest B -algebrą skończonego typu.

Wystarczy więc pokazać, że jeżeli $\text{Spec}(A) \rightarrow \text{Spec}(B)$ jest morfizmem schematów, zaś $\text{Spec}(A)$ można pokryć zbiorami otwartymi afinicznymi pochodzącymi od B -algebr skończonego typu, to A jest B -algebrą skończonego typu. Niech $W = \text{Spec}(C) \subset \text{Spec}(A)$ będzie podschematem otwartym, pochodzącym od B -algebry skończonego typu. Wtedy W może być pokryte zbiorami postaci $D_A(f) \cong \text{Spec}(A_f)$ dla $f \in A$ oraz $D_A(f) \cong D_C(\bar{f})$ (gdzie $\bar{f}$ jest obrazem f przy przekształceniu $A \rightarrow C$) – stąd $A_f \cong C_{\bar{f}}$ oraz A_f jest algebrą skończonego typu. Stąd $\text{Spec}(A)$ możemy pokryć skończenie wieloma (z quasizwartyści) zbiorami postaci $D_A(f)$, gdzie A_f jest B -algebrą skończonego typu. Wystarczy więc wykazać:

Lemat Niech $(f_1, \dots, f_n) = A$ i założmy, że A ma strukturę B -algebry, która dla każdego i indukuje na A_{f_i} strukturę B -algebry skończonego typu. Wtedy A jest B -algebrą skończonego typu.

Dowód: niech $\sum_i g_i f_i = 1$ i niech $(x_{ij}/f_i^N)_j$ generuje B -algebrę A_{f_i} dla każdego i . Niech $C \subset A$ będzie B -algebrą generowaną przez zbiór $\{f_i\}_i \cup \{g_i\}_i \cup \{x_{ij}\}_{ij}$ – wykażemy, że $A = C$. Niech $a \in A$. Wtedy $a/f_i^M = \sum_j b_j (x_{ij}/f_i^N)^{m_{ij}}$ dla pewnych $b_j \in B$, $m_{ij} \in \mathbb{N}$, więc $f_i^T \cdot (a f_i^M - \sum_j b_j x_{ij}^{N m_{ij}} f_i^{s_{ij}}) = 0$, czyli $a \cdot f_i^D \in C$ dla dostatecznie dużego D .

Z lematu poniżej, istnieją $c_i \in C$ takie, że $1 = \sum_i c_i f_i^D$ – wtedy $a = \sum_i c_i \cdot (f_i^D \cdot a) \in C$.

Lemat Niech $f_1, \dots, f_n, g_1, \dots, g_n \in A$ i niech $\sum_i g_i f_i = 1$. Wtedy dla każdego $N > 0$ istnieją $c_1, \dots, c_n \in \mathbb{Z}[f_1, \dots, f_n, g_1, \dots, g_n]$ takie, że $\sum_i c_i f_i^N = 1$.

Dowód: $1 = (\sum_{i=1}^n g_i f_i)^{nN} = \sum_{i_1, \dots, i_n} \binom{nN}{i_1, \dots, i_n} (g_1 f_1)^{i_1} \dots (g_n f_n)^{i_n} = \sum_i c_i f_i^N$ (w każdym składniku występuje f_i^N dla pewnego i).

2.3.5

(a) Z definicji skończonego morfizmu wystarczy pokazać, że jeżeli B jest skończoną A -algebrą (tzn. skończenie generowanym A -modułem), to odwzorowanie $\text{Spec}(B) \rightarrow \text{Spec}(A)$ ma skończone włókna. Włóknem $\mathfrak{p} \in \text{Spec}(A)$ jest $\text{Spec}(\kappa(\mathfrak{p}) \otimes_A B)$. Zauważmy, że $\kappa(\mathfrak{p}) \otimes_A B$ jest skończenie wymiarową przestrzenią $\kappa(\mathfrak{p})$ -liniową – istotnie, jeżeli $B = b_1 A + \dots + b_n A$, to $\kappa(\mathfrak{p}) \otimes_A B = (b_1 \otimes 1) \kappa(\mathfrak{p}) + \dots + (b_n \otimes 1) \kappa(\mathfrak{p})$. Ale skończona algebra nad ciałem jest pierścieniem Artina – istotnie, ideały są jednocześnie podprzestrzeniami wektorowymi, więc spełniają warunki skończonych łańcuchów. Stąd $f^{-1}(\mathfrak{p}) = \text{Spec}(\kappa(\mathfrak{p}) \otimes_A B)$ jest skończone.

(b) niech $D \subset X$ będzie zbiorem domkniętym. Wtedy wystarczy pokazać, że dla dowolnego zbioru afinicznego $V = \text{Spec}(B) \subset Y$ zbiór $f(D) \cap V$ jest domknięty w V . Niech $U = f^{-1}(V)$ – wtedy z założenia $U = \text{Spec}(A)$ dla pewnego A , które jest skończoną B -algebrą, zadaną przez $\varphi : B \rightarrow A$. Mamy: $f(D) \cap V = f(D \cap f^{-1}(V)) = f(D \cap U)$. Zauważmy, że $f = \varphi^* : \text{Spec}(A) \rightarrow \text{Spec}(B)$ jest skończone – jest więc całkowite.

Lemat (Atiyah-MacDonald, zadanie 5.1)

Jeżeli $\varphi : B \rightarrow A$ jest całkowite, to $f = \varphi^* : \text{Spec}(A) \rightarrow \text{Spec}(B)$ jest domknięte.

Dowód: Niech $C = B/\ker \varphi$, oraz $\phi : C \rightarrow A$ będzie iniekcją indukowaną przez φ . Wtedy $\text{Spec}(C) \rightarrow \text{Spec}(B)$ jest homeomorfizmem na zbiór domknięty $V(\ker \varphi)$, jest więc domknięte. Wystarczy wykazać, że $g = \phi^* : \text{Spec}(A) \rightarrow \text{Spec}(C)$ jest domknięte. Niech $I \trianglelefteq A$. Wykażemy, że $g(V(I)) = V(I^c)$, gdzie $I^c = \phi^{-1}(I) \trianglelefteq C$ – istotnie:

- jeżeli $I \subset \mathfrak{p}$, to $I^c = \phi^{-1}(I) \subset \phi^{-1}(\mathfrak{p})$, więc $g(V(I)) \subset V(I^c)$,
- założymy, że $I^c \subset \mathfrak{q}$. Rozważmy przekształcenie $C/I^c \rightarrow A/I$ – jest ono całkowite, więc z twierdzenia [Atiyah-MacDonald, Twierdzenie 5.10] odwzorowanie $\text{Spec}(A/I) \rightarrow \text{Spec}(C/I^c)$ jest "na". Niech $\bar{\mathfrak{p}} \in \text{Spec}(A/I)$ będzie przeciwobrazem $\bar{\mathfrak{q}} \in \text{Spec}(C/I^c)$ przy tym odwzorowaniu. Wtedy $I \subset \mathfrak{p}$, więc $\mathfrak{q} = g(\mathfrak{p}) \in g(V(I))$, czyli $V(I^c) \subset g(V(I))$.

Stąd $f : \text{Spec}(A) \rightarrow \text{Spec}(B)$ jest domknięte oraz $f(D) \cap V = f(D \cap U)$ jest zbiorem domkniętym w V .

(c) ???

2.3.6 Niech $U = \text{Spec} A$ będzie dowolnym otoczeniem afinicznym punktu generycznego ξ , gdzie A jest dziedziną całkowitości. Wtedy punktem generycznym $\text{Spec} A$ jest ideał zerowy, więc $\xi = (0)$ oraz $\mathcal{O}_\xi = A_{(0)} = \text{Frac}(A)$, co dowodzi tezy.

2.3.7

Krok I: jeżeli $X = \text{Spec}(B)$, $Y = \text{Spec}(A)$ spełniają założenia, to istnieją $a \in A$, $b \in B$ takie, że $D(b) = f^{-1}(D(a)) \rightarrow D(a)$ jest skończonym odwzorowaniem.

Oznaczmy przez η punkt generyczny w $\text{Spec}(A)$, $K = \text{Frac}(A)$, $L = \text{Frac}(B)$. Zauważmy, że (lemat w zadaniu 2.3.8) morfizm $X \rightarrow Y$ pochodzi od zanurzenia $A \hookrightarrow B$.

Krok I.1: L/K jest skończonym rozszerzeniem ciał

Z założenia i zadania 3.3(c), B jest algebrą skończonego typu nad A : $B = A[b_1, \dots, b_n]$. Ponadto $f^{-1}(\eta) = \text{Spec}(B \otimes_A K)$ jest skończone, czyli $B \otimes_A K$ jest pierścieniem Artina. Ale algebra skończonego typu nad ciałem jest pierścieniem Artina wtw. gdy jest skończona (Atiyah-MacDonald, zadanie 8.3). Stąd $B \otimes_A K$ jest skończenie wymiarową przestrzenią K -liniową.

Zauważmy, że każdy element L jest postaci $\frac{b}{a}$ dla $b \in B$, $a \in A$; wtedy $\frac{b}{a} = F(b \otimes \frac{1}{a})$. Istotnie, z własności normy rozszerzenia ciał, ułamek $\frac{b_1}{b_2}$ można zawsze rozszerzyć tak, by jego mianownik należał do $K = \text{Frac}(A)$. Stąd odwzorowanie $F : B \otimes_A K \rightarrow L$, $F(b \otimes k) = b \cdot k$ jest surjekcją, więc $\dim_K(L) \leq \dim_K(B \otimes_A K) < \infty$.

Krok I.2: B_x jest skończonym A_x -modułem dla pewnego $x \in A_x$:

Niech $L = Kb_1 + \dots + Kb_n$, gdzie $b_i \in B$. Zdefiniujmy: $A' = Ab_1 + \dots + Ab_n$. Wtedy $\text{Frac}(A') = L$ oraz B jest A' -algebrą skończonego typu (bo jest A -algebrą skończonego typu). Niech $B = A'[\beta_1, \dots, \beta_m]$. Wtedy $\beta_i \in L = \text{Frac}(A')$, więc $\beta_i = \frac{\alpha_i}{\alpha_i}$ dla $\alpha_i, \alpha_i \in A'$; bez straty ogólności niech $\alpha_1 = \dots = \alpha_n =: \alpha$. Niech $N_{L/K}(\alpha) = \frac{x}{y}$ dla $x, y \in A$. Wtedy:

$$\beta_i = \frac{\alpha_i}{\alpha_i} = \frac{(\text{element z } A')}{x} \in A'_x \quad \Rightarrow \quad B = A'[\beta_1, \dots, \beta_m] \subset A'_x \Rightarrow B_x = A'_x = A_x b_1 + \dots + A_x b_n$$

czyli B_x jest skończoną A_x -algebrą oraz odwzorowanie $D_B(x) \rightarrow D_A(x)$ jest skończone.

Krok II: ogólny przypadek.

Niech $V = \text{Spec}(A) \subset Y$ będzie dowolnym otwartym afinicznym podzbiorem w Y , wtedy z założenia o skończonym typie: $f^{-1}(V) = \bigcup_{i=1}^n U_i$, gdzie $U_i = \text{Spec}(B_i)$ oraz B_i jest A -algebrą skończonego typu. Z **Kroku I** dla każdego i istnieje $D(a_i) \subset V$ takie, że $f^{-1}(D(a_i)) \cap U_i \rightarrow D(a_i)$ jest skończonym odwzorowaniem oraz że $W_i := f^{-1}(D(a_i)) \cap U_i = D_{B_i}(b_i) \cong \text{Spec}(C_i)$ (gdzie $C_i = \text{Spec}((B_i)_{b_i})$).

Lemat ("o afinicznej komunikacji", Ravi Vakil, str. 155)

Jeżeli U, V są podzbiorkami otwartymi afinicznymi schematu Y , to $U \cap V$ ma bazę topologii złożoną ze zbiorów, które są standardowe otwarte zarówno w U , jak i w V .

Jeżeli $W_1, \dots, W_n$ są podzbiorkami otwartymi afinicznymi (tzn. $W_i = \text{Spec}(C_i)$) nierozkładalnego schematu Y , to mają one wspólny podstawowy zbiór afiniczny: istnieją $c_i \in C_i$ takie, że $D_{C_i}(c_i) = D_{C_j}(c_j) \neq \emptyset$ dla dowolnych i, j .

Dowód: Niech $U = \text{Spec}(A)$, $V = \text{Spec}(B)$. Wtedy $U \cap V$ można pokryć zbiorami $D_A(c) \subset U \cap V$, więc bez straty ogólności (zastępując A przez A_c) możemy założyć, że $U = \text{Spec}(A) \subset V = \text{Spec}(B)$ oraz że inkluzja jest indukowana przez homomorfizm $\varphi : B \rightarrow A$. Wtedy U można pokryć zbiorami postaci $D_B(d) \subset U = \text{Spec}(A)$, gdzie $d \in B$. Ale $D_B(d) \cong D_A(\varphi(d))$, co kończy dowód pierwszej części stwierdzenia. Druga część stwierdzenia wynika z pierwszego przez indukcję – dla $n = 2$ jest to pierwsza część lematu. Niech $n \geq 3$. Załóżmy, że $\text{Spec}((C_i)_{\gamma_i}) = \text{Spec}((C_j)_{\gamma_j})$ dla $i, j \neq n$, tzn. że $(C_i)_{\gamma_i} \cong (C_j)_{\gamma_j}$. Wtedy wystarczy przyjąć $C = (C_1)_{\gamma_1}$, $D = C_n$ w przypadku $n = 2$.

Niech $c_i \in C_i$ będą takie, jak w lemacie. C_i jest skończonym A -modułem, więc c_i spełnia równanie unormowane o współczynnikach w A . Niech $a_i \in A$, $a_i \neq 0$ będzie wyrazem wolnym dowolnego takiego równania i niech $a := a_1 \dots a_n$. Wtedy $\text{Spec}((C_i)_a) \subset \text{Spec}((C_i)_{c_i})$ (jeżeli c_i należy do pewnego ideału pierwszego to a również) oraz

$$f^{-1}(A_a) \cap \text{Spec}(C_i) = \text{Spec}((C_i)_a) = \text{Spec}((C_j)_a) = f^{-1}(A_a) \cap \text{Spec}(C_j)$$

dla dowolnych i, j , więc $f^{-1}(A_a) = \text{Spec}((C_i)_a)$ co dowodzi skończoności f nad $D_A(a)$.

2.3.8

Lemat (o dominujących odwzorowaniach całkowitych schematów)

Jeżeli X, Y – schematy całkowite, to morfizm $f : X \rightarrow Y$ jest zdominowany wtw. gdy $f^\# : \mathcal{O}_Y \rightarrow f_*\mathcal{O}_X$ jest iniekcją.

Dowód: załóżmy najpierw, że $Y = \text{Spec}(A)$ jest afiniczne oraz że $\varphi : Y \rightarrow \mathcal{O}_X(X)$. Wtedy $f^{-1}(D(a)) = X_{\varphi(a)} := \{x \in X : \varphi(a)_x \notin \mathfrak{m}_x\}$. Mamy: f jest zdominowane wtw. gdy $f^{-1}(D(a)) \neq \emptyset$ dla każdego $a \neq 0$ wtw. gdy $X_{\varphi(a)} \neq \emptyset$ wtw. gdy $\varphi(a) \neq 0$ w $\mathcal{O}_X(X)$ (zadanie 2.16 (b)).

W ogólnym przypadku: $f : X \rightarrow Y$ jest zdominowane wtw. gdy $f : f^{-1}(V) \rightarrow V$ jest zdominowane dla każdego $V \subset Y$ - afinicznego wtw. (z poprzednich rozważań) gdy $f^\# : \mathcal{O}_Y(V) \rightarrow \mathcal{O}_X(f^{-1}(V))$ jest iniekcją dla każdego V afinicznego, czyli wtw. gdy $f^\#$ jest iniekcją.

Lemat Jeżeli Z jest schematem normalnym, to $\mathcal{O}_Z(Z)$ jest pierścieniem normalnym.

Dowód: niech $f/g \in \text{Frac}(\mathcal{O}_Z(Z))$ będzie elementem całkowitym nad $\mathcal{O}_Z(Z)$. Wtedy $f_x/g_x \in \text{Frac}(\mathcal{O}_{Z,x})$ jest elementem całkowitym nad $\mathcal{O}_{Z,x}$, więc $f_x/g_x \in \mathcal{O}_{Z,x}$. Z własności jednoznaczności i przedłużania: $f/g \in \mathcal{O}_Z(Z)$.

Krok I: $\text{Spec}(\tilde{A})$ jest normalizacją schematu $\text{Spec}(A)$ (tzn. spełnia opisany warunek uniwersalności).

D: każdy zdominowany morfizm $Z \rightarrow \text{Spec}(A)$ (gdzie Z -schemat normalny) odpowiada zanurzeniu $A \hookrightarrow \mathcal{O}_Z(Z)$. Ale z **Lematu** $\mathcal{O}_Z(Z)$ jest normalny, więc z własności uniwersalności domknięcia całkowitego, mamy faktoryzację: $A \hookrightarrow \tilde{A} \hookrightarrow \mathcal{O}_Z(Z)$, dającą faktoryzację $Z \rightarrow \text{Spec}(\tilde{A}) \rightarrow \text{Spec}(A)$.

Krok II: jeżeli $D_A(\mathfrak{a}) \subset \text{Spec}(A)$ jest zbiorem otwartym, to $D_{\tilde{A}}(\tilde{\mathfrak{a}})$ jest normalizacją schematu $D_A(\mathfrak{a})$ (gdzie $\tilde{\mathfrak{a}}$ jest domknięciem całkowitym $\mathfrak{a}$ w $\tilde{A}$).

D: niech Z -schemat normalny, $Z \rightarrow D_A(\mathfrak{a})$ – zdominowany morfizm. Wtedy z własności uniwersalności dla morfizmu $Z \rightarrow D_A(\mathfrak{a}) \rightarrow \text{Spec}(A)$, dostajemy faktoryzację: $Z \rightarrow D_A(\mathfrak{a}) \rightarrow \text{Spec}(\tilde{A}) \rightarrow \text{Spec}(A)$. Wystarczy zauważyć, że obrazem $D_A(\mathfrak{a})$ w $\text{Spec}(\tilde{A})$ jest $D_{\tilde{A}}(\tilde{\mathfrak{a}})$.

Krok III: „sklejanie”:

niech X będzie dowolnym schematem, zaś $(U_i)_i = (\text{Spec}(A_i))_i$ – rodziną jego otwartych podzbiorów afinicznych. Niech $U_{ij} := U_i \cap U_j$ – wtedy $U_{ij} = U_{ji}$ oraz $U_{ij} = D_{A_i}(\mathfrak{a}_{ij}) = D_{A_j}(\mathfrak{a}_{ji})$ dla pewnych ideałów $\mathfrak{a}_{ij} \leq A_i, \mathfrak{a}_{ji} \leq A_j$. Niech $\widetilde{U}_i = \text{Spec}(\widetilde{A}_i), \widetilde{U}_{ij} = D_{\widetilde{A}_i}(\widetilde{\mathfrak{a}}_{ij})$. Wtedy z jednoznaczności normalizacji, istnieją izomorfizmy $\varphi_{ij} : D_{\widetilde{A}_i}(\widetilde{\mathfrak{a}}_{ij}) \rightarrow D_{\widetilde{A}_j}(\widetilde{\mathfrak{a}}_{ji})$, spełniające założenia lematu o sklejanii – stąd $(\widetilde{U}_i)$ można skleić do schematu $\widetilde{X}$. Morfizmy $\widetilde{U}_i \rightarrow U_i \rightarrow X$ są zgodne, więc można je skleić do morfizmu $\widetilde{X} \rightarrow X$.

Jeżeli X jest skończonego typu nad ciałem k , to $\widetilde{X} \rightarrow X$ jest skończonym morfizmem – istotnie, przeciwobrazem zbioru afinicznego U_i jest $\widetilde{U}_i$, ale $\widetilde{A}_i$ jest skończenie generowanym A_i -modułem (Hartshorne, Theorem I.3.9 A).

Krok IV: własność uniwersalności dla $\widetilde{X} \rightarrow X$:

niech $\varphi : Z \rightarrow X$ będzie morfizmem ze schematu normalnego Z . Niech $Z_i := \varphi^{-1}(U_i)$. Wtedy odwzorowania $Z_i \rightarrow U_i$ są dominujące, więc faktoryzują się jako: $Z_i \rightarrow \widetilde{U}_i \rightarrow U_i$ – to daje nam odwzorowania $Z_i \rightarrow \widetilde{U}_i \hookrightarrow \widetilde{X}$. Łatwo sprawdzić (z jednoznaczności faktoryzacji dla normalizacji U_{ij}), że odwzorowania te są zgodne na przecięciach $Z_i \cap Z_j$ – zadają więc morfizm $Z \rightarrow \widetilde{X}$.

2.3.10

(a) z dowodu Twierdzenia 3.3 wynika, że rodzina

$$\left\{ U_1 \times_V U_2 = \text{Spec}(B_1 \otimes_A B_2) : U_i = \text{Spec}(B_i) \text{ – otwarty w } X_i, \quad V = \text{Spec}(A) \text{ – otwarty w } Y, \quad f_i(U_i) \subset V \right\}$$

jest bazą topologii w $X_1 \times_Y X_2$.

Wybermy dowolną afiniczną bazę topologii $(V_i)_i$ na Y oraz dowolną afiniczną bazę topologii $(U_j)_j$ na X , spełniającą $f(U_j) \subset V_{i(j)}$ (jest to możliwe z ciągłości f).

Jeżeli $U = \text{Spec}(B) \subset X, V = \text{Spec}(A) \subset Y$ oraz y odpowiada ideałowi $\mathfrak{p} \in V$ to:

$$\begin{aligned} U \times_V \text{Spec}(k(y)) &= \text{Spec}(B) \times_{\text{Spec}(A)} \text{Spec}(k(y)) = \text{Spec}(B \otimes_A k(y)) = \text{Spec}(B_{\mathfrak{p}}/\mathfrak{p}B_{\mathfrak{p}}) = \\ &= \{ \mathfrak{q} \in \text{Spec}(B) : f(\mathfrak{q}) = \mathfrak{p} \} = U \cap f^{-1}(\mathfrak{p}) \end{aligned}$$

– stąd $U_i \cap f^{-1}(\mathfrak{p})$ jest bazą topologii na X_y , więc topologia ta jest identyczna z topologią podprzestrzeni na $f^{-1}(y)$.

(b) Niech $k[s, t]/(s - t^2) = k[\bar{s}, \bar{t}]$, $\mathfrak{p} = (s - s_0) \in \text{Spec}(k[s])$. Mamy izomorfizm:

$$k[\bar{s}, \bar{t}]_{\mathfrak{p}}/\mathfrak{p}k[\bar{s}, \bar{t}]_{\mathfrak{p}} \cong k[t]/(t^2 - s_0) = k[t]/((t - \sqrt{s_0})(t + \sqrt{s_0})) \cong \begin{cases} k \oplus k, & s_0 \neq 0 \\ k[t]/(t^2), & s_0 = 0 \end{cases}$$

– pierwszy izomorfizm dany jest przez $f(\bar{s}, \bar{t}) \mapsto f(s_0, \bar{t})$, zaś drugi wynika z Chińskiego Twierdzenia o Resztach. Stąd:

$$X_{\mathfrak{p}} = \text{Spec}(k[\bar{s}, \bar{t}]_{\mathfrak{p}}/\mathfrak{p}k[\bar{s}, \bar{t}]_{\mathfrak{p}}) = \begin{cases} \text{Spec}(k \oplus k), & s_0 \neq 0 \\ \text{Spec}(k[t]/(t^2)), & s_0 = 0 \end{cases}$$

Stąd już widać, że X_y składa się z dwóch punktów o ciałach reszt k , jeżeli y odpowiada punktowi $s_0 \in k^*$ oraz z jednego punktu o niezredukowanym schemacie dla y odpowiadającego $0 \in k$.

Niech η będzie punktem generycznym Y , wtedy:

$$X_{\eta} = \text{Spec}(k[\bar{s}, \bar{t}]_{\eta}/\eta k[\bar{s}, \bar{t}]_{\eta}) = \text{Spec}(\text{Frac}(k[\bar{s}, \bar{t}])) = \text{Spec}(k(s)(\sqrt{s}))$$

zaś rozszerzenie $k(s)(\sqrt{s})/k(s)$ jest kwadratowe.

2.3.13

(a) Niech $f : X \rightarrow Y$ – domknięta immersja, zaś $\text{Spec}(A) = U \subset Y$ będzie otwartym podzbiorem afinicznym. Z założenia $f : \text{sp}(X) \rightarrow \text{sp}(Y)$ jest homeomorfizmem na domknięty podzbiór $Z \subset Y$. Wtedy $f : f^{-1}(U) \rightarrow U$ jest domkniętą immersją (jej obraz „topologiczny” to $U \cap Z$) w schemat afiniczny, więc z zadania 3.11 (b): $f^{-1}(U) \cong \text{Spec}(A/I)$ dla pewnego I . Wystarczy zauważyć, że A/I jest skończenie generowaną A -algebrą (generatorem jest 1).

- (b) Niech $f : X \rightarrow Y$ – quasizwarta i otwarta immersja. Bez straty ogólności możemy założyć, że $X \subset Y$ jest otwartym podzbiorem. Wtedy możemy pokryć X schematami afinicznymi: (są one bazą topologii na Y) $X = \bigcup_i \text{Spec}(A_i)$, zaś z quasizwarczości można założyć, że to pokrycie jest skończone. Z tego oczywiście wynika teza.
- (c) Niech $f : X \rightarrow Y, g : Y \rightarrow Z$ – morfizmy sk. typu, $U = \text{Spec}(A) \subset Z$. Wtedy: $g^{-1}(U) = \bigcup_{i=1}^n W_i, W_i = \text{Spec}(B_i)$ oraz B_i jest A -algebrą sk. typu. Ponadto $f^{-1}(W_i) = \bigcup_{j=1}^{n_i} V_{ij}$, gdzie $V_{ij} = \text{Spec}(C_{ij})$, zaś C_{ij} jest B_i -algebrą sk. typu. Stąd: $(f \circ g)^{-1}(U) = \bigcup_{i,j} V_{ij}$ i pozostaje zauważyć, że C_{ij} jest A -algebrą sk. typu (złożenie homomorfizmów skończonego typu jest skończonego typu).
- (d) Niech $f : X \rightarrow Y$ – skończonego typu, $g : Y' \rightarrow Y$ – dany morfizm, $X' := X \times_Y Y', f' : X' \rightarrow Y'$. Z założenia istnieje pokrycie $Y = \bigcup_i \text{Spec}(A_i)$ takie, że $f^{-1}(\text{Spec}(A_i)) = \bigcup_{j=1}^{n_i} \text{Spec}(B_{ij})$ oraz B_{ij} jest A_i -algebrą skończonego typu. Niech $g^{-1}(\text{Spec}(A_i)) = \bigcup_k \text{Spec}(C_{ik})$ (wtedy $Y' = \bigcup_{i,k} \text{Spec}(C_{ik})$). Wtedy: $X' = \bigcup_{i,j,k} \text{Spec}(B_{ij} \otimes_{A_i} C_{ik})$ oraz $f'^{-1}(\text{Spec}(C_{ik})) = \bigcup_{j=1}^{n_i} \text{Spec}(B_{ij} \otimes_{A_i} C_{ik})$. Pozostaje zauważyć, że $B_{ij} \otimes_{A_i} C_{ik}$ jest C_{ik} -algebrą skończonego typu (generują ją te same elementy co B_{ij} nad A_i).
- (e) Niech $f : X \rightarrow S, g : X \rightarrow S, h : X \times_S Y \rightarrow S$ oraz $U = \text{Spec}(A) \subset S, f^{-1}(U) = \bigcup_{i=1}^m X_i, g^{-1}(U) = \bigcup_{i=1}^n Y_i$, gdzie $X_i = \text{Spec}(A_i), Y_i = \text{Spec}(B_j)$ pochodzą od A -algebr sk. typu. Wtedy $h^{-1}(U) = \bigcup_{i,j} X_i \times_U Y_j$, gdzie $X_i \times_U Y_j = \text{Spec}(A_i \otimes_A B_j)$ – pozostaje zauważyć, że iloczyn tensorowy algebr sk. typu jest sk. typu.
- (f) Pokryjmy Z zbiorami afinicznymi postaci $U = \text{Spec}(A)$ i ustalmy jeden z nich. Rozważmy pokrycie afiniczne: $g^{-1}(U) = \bigcup_i \text{Spec}(B_i)$ oraz pokrycie afiniczne: $f^{-1}(\text{Spec}(B_i)) = \bigcup_{j=1}^{n_i} \text{Spec}(C_{ij})$ (można je dobrać tak, by było skończone z quasizwarczości f). Odwzorowanie $\text{Spec}(C_{ij}) \rightarrow \text{Spec}(B_i) \rightarrow \text{Spec}(A)$ jest indukowane przez homomorfizm $A \rightarrow B_i \rightarrow C_{ij}$. Ale $\text{Spec}(C_{ij}) \subset f^{-1}(g^{-1}(U))$, więc z zadania 3.3 (c) C_{ij} jest A -algebrą skończonego typu. Stąd C_{ij} musi być również B_i -algebrą skończonego typu (wystarczy wybrać elementy generujące C_{ij} jako A -algebrę). Zbiory B_{ij} dla wszystkich możliwych U tworzą pokrycie Y , co kończy dowód.
- (g) Niech $Y = \bigcup_i Y_i, Y_i = \text{Spec}(A_i)$ będzie skończonym pokryciem, pochodzącym od pierścieni Noether. Wtedy $f^{-1}(Y_i) = \bigcup_j X_{ij}$, gdzie $X_{ij} = \text{Spec}(B_{ij})$ pochodzi od A_i -algebry sk. typu, czyli od pierścienia Noether (tw. Hilberta o bazie). Stąd $(X_{ij})_{i,j}$ jest skończonym pokryciem X pochodzącym od pierścieni Noether.

2.3.14

Lemat (słabe twierdzenie Hilberta o zerach w wersji dla dowolnego ciała)

Niech X będzie schematem skończonego typu nad ciałem k . Wtedy punkt $x \in X$ jest domknięty wtw. $\kappa(x) := \mathcal{O}_{X,x}/\mathfrak{m}_{X,x}$ jest algebraicznym rozszerzeniem k .

Dowód: Wykażemy najpierw, że jeżeli B jest algebrą skończonego typu nad ciałem k , to ideał $\mathfrak{p} \in \text{Spec}(B)$ jest maksymalny wtw. gdy $\kappa(\mathfrak{p})/k$ jest skończonym rozszerzeniem ciał. Istotnie, ideał $\mathfrak{p}$ jest maksymalny wtw. gdy $ht(\mathfrak{p}) = \dim R$ wtw. gdy $\text{trdeg}_k(\text{Frac}(B/\mathfrak{m})) = \dim(B/\mathfrak{m}) = \dim B - ht(\mathfrak{p}) = 0$ wtw. gdy $\kappa(\mathfrak{p}) = \text{Frac}(B/\mathfrak{m})$ jest algebraicznym i skończone generowanym rozszerzeniem k wtw. gdy $\kappa(\mathfrak{p})/k$ jest skończonym rozszerzeniem ciał.

Niech teraz X będzie dowolnym schematem skończonego typu nad ciałem k , zaś U_i – pokryciem otwartym afinicznym X . Powyżej udowodniliśmy, że jeżeli $[\kappa(x) : k] < \infty$, to x jest domknięty w każdym U_i , więc:

$$cl_X(P) = \bigcup_i cl_X(P) \cap U_i = \bigcup_i cl_{U_i}(P) = \{P\}$$

Jeżeli zaś x jest domknięty w X , to jest domknięty w każdym U_i , więc znowu wystarczy skorzystać z tego, co udowodniliśmy wyżej.

Dla schematu afinicznego: niech $A = R/I$ będzie algebrą skończonego typu nad k , gdzie $R := k[x_1, \dots, x_n]$. Niech $M \subset \text{Spec}(A)$ będzie zbiorem punktów domkniętych (czyli ideałów maksymalnych). Aby pokazać, że $\overline{M} = \text{Spec}(A)$, wystarczy dowieść, że $M \cap U \neq \emptyset$ dla każdego zbioru $U = D_A(f) \neq \emptyset$ z bazy topologii. Równoważnie, trzeba pokazać, że o ile $f \notin \sqrt{I}$, to $D_R(f) \cap V_R(I) \neq \emptyset$. Zauważmy, że $D_R(f) \cap V_R(I) = \text{Spec}((R/I)_{\overline{f}})$. Oznaczmy $R' := (R/I)_{\overline{f}}$. Niech $\mathfrak{m} \triangleleft R$ odpowiada dowolnemu ideałowi maksymalnemu w R' ; chcemy wykazać, że $\mathfrak{m}$ jest maksymalny również w R .

Z powyższego lematu $\kappa_{R'}(\mathfrak{m}) = R'/\mathfrak{m}R'$ jest skończonym rozszerzeniem k , więc $\kappa_R(\mathfrak{m}) = \text{Frac}(R/\mathfrak{m}) \cong R'/\mathfrak{m}R' = \kappa_{R'}(\mathfrak{m})$ również. Korzystając ponownie z lematu, oznacza to, że $\mathfrak{m}$ jest ideałem maksymalnym w R .

Ogólny przypadek: Niech M będzie zbiorem punktów domkniętych na schemacie X (skończonego typu nad ciałem k), zaś U_i – pokryciem otwartym afinicznym X . Zauważmy, że z powyższego lematu, jeżeli $x \in X$ jest domknięty w pewnym zbiorze U_i , to $[\kappa(x) : k] < \infty$ oraz jest domknięty w X . Ale punktu domknięte są gęste w U_i , co kończy dowód.

Kontrprzykład: niech R będzie pierścieniem dyskretnej waluacji – wtedy $\text{Spec}(R) = \{(0), \mathfrak{m}\}$ oraz $\overline{\{\mathfrak{m}\}} = \mathfrak{m}$, więc zbiór punktów domkniętych nie jest gęsty w $\text{Spec}(R)$.

2.3.15

(zakładamy, że chodzi o skończone rozszerzenia K/k – dyskusja na:

<http://math.stackexchange.com/questions/46176/transcendental-base-extension>)

(a) **Dowód dla X – afinicznego:** niech $X = \text{Spec}(A)$, gdzie $A = k[x_1, \dots, x_n]/I$ jest k -algebrą sk. typu. Będziemy stosowali oznaczenie: $I_K := I K[x_1, \dots, x_n]$.

Zauważmy najpierw, że $I_{\bar{k}} = \bigcup_{K/k} I_K$ oraz $\sqrt{I_{\bar{k}}} = \bigcup_{K/k} \sqrt{I_K}$ (suma po skończonych rozszerzeniach K/k). Istotnie, jeżeli np. $f \in \sqrt{I_{\bar{k}}}$, $f^n = \sum_j g_j h_j$ dla $g_j \in \bar{k}[x_1, \dots, x_n]$, $h_j \in I$, to biorąc K/k takie, że $g_j \in K[x_1, \dots, x_n]$, dostajemy: $f \in I_K$.

Schemat afiniczny jest nierozkładalny wtw. gdy ma dokł. 1 ideał pierwszy, tzn. wtw. gdy jego nilradykał jest ideałem pierwszym. Stąd:

- (i) $\Rightarrow$ (iii): jeżeli $X \times_k \bar{k} = \text{Spec}(\bar{k}[x_1, \dots, x_n]/I_{\bar{k}})$ jest nierozkładalny, to ideał $\sqrt{I_{\bar{k}}} \subseteq \bar{k}[x_1, \dots, x_n]$ jest pierwszy. Wtedy również ideał $\sqrt{I_K} \subseteq K[x_1, \dots, x_n]$ jest pierwszy dla każdego algebraicznego rozszerzenia K/k (a więc $X \times_k K$ jest nierozkładalny). Istotnie, jeżeli $f, g \in K[x_1, \dots, x_n]$, $fg \in \sqrt{I_K}$, to $fg \in \sqrt{I_{\bar{k}}}$, więc (bez straty ogólności) $f \in \sqrt{I_{\bar{k}}} \cap K[x_1, \dots, x_n] \subseteq \sqrt{I_K}$.
- (iii) $\Rightarrow$ (ii): podobnie jak powyżej – jeżeli ideał $\sqrt{I_K} \subseteq K[x_1, \dots, x_n]$ jest pierwszy dla każdego K/k , to $\sqrt{I_{k_s}} \subseteq k_s[x_1, \dots, x_n]$ jest pierwszy. Istotnie, jeżeli $fg \in \sqrt{I_{k_s}}$, to biorąc K takie, że $f, g \in K[x_1, \dots, x_n]$, dostajemy $fg \in \sqrt{I_K}$, więc (bez straty ogólności) $f \in \sqrt{I_K}$, więc $f \in \sqrt{I_{k_s}}$,
- (ii) $\Rightarrow$ (i): założymy, że ideał $\sqrt{I_{k_s}} \subseteq k_s[x_1, \dots, x_n]$ jest pierwszy. Pokażemy że $\sqrt{I_{\bar{k}}} \subseteq \bar{k}[x_1, \dots, x_n]$ jest pierwszy. Istotnie, niech $p = \text{char } k$. Wybierzmy $f, g \in \bar{k}[x_1, \dots, x_n]$ – wtedy dla pewnego m (dostatecznie dużego) $f^{p^m}, g^{p^m} \in k_s[x_1, \dots, x_n]$. Stąd, jeżeli $fg \in \sqrt{I_{\bar{k}}}$, to $f^{p^m} g^{p^m} \in \sqrt{I_{k_s}}$, więc $f^{p^m} \in \sqrt{I_{k_s}} \subseteq \sqrt{I_{\bar{k}}}$, więc $f \in \sqrt{I_{k_s}}$.

Dowód w ogólnym przypadku:

Lemat 1 Schemat X o pokryciu otwartym $X = \bigcup_i U_i$ jest nierozkładalny wtw. gdy $\forall_i U_i$ jest nierozkładalny oraz $\forall_{i,j} U_i \cap U_j \neq \emptyset$.

Dowód: ($\Leftarrow$) Niech η_i będzie (jedynym) punktem generycznym U_i (schematy są przestrzeniami "trzeźwymi"). Wystarczy pokazać, że $\eta_i = \eta_j$ dla każdego i, j – wtedy $cl_X(\{\eta_i\}) = \bigcup_j cl_{U_j}(\{\eta_i\}) = \bigcup_j U_j = X$, więc X będzie nierozkładalny. Zbiór $U_i \cap U_j$ jest niepustym podzbiorem otwartym U_j , więc musi zawierać punkt generyczny η_j . Wtedy $U_j \subset cl_X(\{\eta_j\})$, więc $U_i \cap U_j \subset \overline{\{\eta_j\}} \cap U_i$, więc $cl_{U_i}(U_i \cap U_j) \subset cl_{U_i}(\{\eta_j\})$. Ale U_i jest nierozkładalny, więc każdy jego niepusty podzbiór otwarty jest gęsty oraz $cl_{U_i}(U_i \cap U_j) = U_i$. Stąd η_j jest generycznym punktem U_i , więc z jednoznaczności $\eta_i = \eta_j$.

($\Rightarrow$) oczywiste. □

Lemat 2 Jeżeli Y jest k -schematem oraz K/k – rozszerzeniem ciał, to $Y \times_k K = \emptyset$ wtw. gdy $Y = \emptyset$.

Dowód: założymy nie wprost, że $Y \times_k K = \emptyset$ oraz $\text{Spec}(A)$ jest niepustym otwartym podzbiorem Y – wtedy $\text{Spec}(A \otimes_k K) = \emptyset$, czyli $A \otimes_k K = 0$, więc $0 = \dim_k(A \otimes_k K) = \dim_k(A) \cdot \dim_k(K)$, czyli $\dim_k(A) = 0$ oraz $A = 0$. Sprzeczność kończy dowód.

Niech $X = \bigcup_i U_i$, gdzie $U_i = \text{Spec}(A_i)$. Wtedy $X \times_k K = \bigcup_i U_i \times_k K = \bigcup_i \text{Spec}(A_i \otimes_k K)$ oraz z pierwszej części: $U_i \times_k \bar{k}$ jest nierozkładalne wtw. gdy $U_i \times_k k_s$ jest nierozkładalne, wtw. gdy $\forall_{K/k} U_i \times_k K$ jest nierozkładalne. Ponadto (podstawiając w Lemacie 2: $Y = U_i \cap U_j$): $(U_i \times_k \bar{k}) \cap (U_j \times_k \bar{k}) = (U_i \cap U_j) \times_k \bar{k} = \emptyset$ wtw. gdy $(U_i \times_k k_s) \cap (U_j \times_k k_s) = (U_i \cap U_j) \times_k k_s = \emptyset$ wtw. gdy $(U_i \times_k K) \cap (U_j \times_k K) = (U_i \cap U_j) \times_k K = \emptyset$ (czyli wtw. gdy $U_i \cap U_j = \emptyset$).

- (b) zredukowaność jest własnością lokalną, więc bez straty ogólności: $X = \text{Spec}(A)$, gdzie $A = k[x_1, \dots, x_n]/I$. Oznaczmy: $I_K := I \cdot K[x_1, \dots, x_n]$. $X \times_k K$ jest zredukowane wtw. gdy $I_K = \sqrt{I_K}$, więc wystarczy (podobnie jak powyżej) dowieść, że

$$I_{\bar{k}} = \sqrt{I_{\bar{k}}} \Leftrightarrow I_{k_p} = \sqrt{I_{k_p}} \Leftrightarrow \forall_{K/k} I_K = \sqrt{I_K}$$

2.3.16 Zauważmy najpierw, że przestrzeń topologiczna jest noetherowska wtw. gdy każda niepusta rodzina zbiorów domkniętych ma element minimalny wg inkluzji. Niech $\mathcal{R}$ będzie rodziną domkniętych podzbiorów X bez własności $\mathcal{P}$ i założmy nie wprost, że $\mathcal{R} \neq \emptyset$. Niech $M \in \mathcal{R}$ będzie elementem minimalnym – wtedy każdy właściwy podzbiór domknięty X ma własność $\mathcal{P}$, więc z założenia M ma własność $\mathcal{P}$. Sprzeczność oznacza, że $\mathcal{R} = \emptyset$ – w szczególności X ma własność $\mathcal{P}$.

2.3.18

- (a) niech $\mathcal{G}$ będzie rodziną skończonych sum zbiorów lokalnie domkniętych w X ; pokażemy, że $\mathcal{F} = \mathcal{G}$. Istotnie, $\mathcal{G}$ spełnia własności (1) – (3), więc $\mathcal{F} \subset \mathcal{G}$. Z drugiej strony, z warunków (1)&(3) wynika, że zbiory domknięte (czyli dopełnienia zbiorów otwartych) należą do $\mathcal{F}$. Z warunków (2)&(3) wynika, że skończone sumy zbiorów z $\mathcal{F}$ należą do $\mathcal{F}$. Stąd skończone sumy zbiorów lokalnie domkniętych w X należą do X , więc $\mathcal{G} \subset \mathcal{F}$.
- (b) założmy, że zbiór $K = \bigcup_{i=1}^n D_i \cap U_i$ (gdzie D_i – domknięty, U_i – otwarty) jest gęsty w X . Wtedy: $X = \overline{K} = \overline{\bigcup_{i=1}^n D_i \cap U_i} = \bigcup_{i=1}^n \overline{D_i \cap U_i}$, więc z nierozkładalności X istnieje j takie, że $\overline{D_j \cap U_j} = X$. Stąd: $X = \overline{D_j \cap U_j} \subset D_j$, więc $D_j = X$. Stąd $U_j = D_j \cap U_j \subset K$, a ponadto U_j zawiera punkt generyczny X (każdy podzbiór otwarty w X zawiera punkt generyczny). Druga implikacja jest oczywista.
- (c) domknięty zbiór jest oczywiście konstruowalny i zamknięty wg specjalizacji. Założmy, że konstruowalny zbiór $K = \bigcup_{i=1}^n D_i \cap U_i$ jest zamknięty wg specjalizacji. Wystarczy wykazać, że punkty generyczne wszystkich składowych nierozkładalności $\overline{K}$ należą do K . Istotnie, jeżeli wtedy $y \in \overline{K}$, to $y \in \overline{\{\eta\}}$ dla pewnej składowej nierozkładalności $\{\eta\}$ zbioru K , więc $\eta \in K$ oraz (z zamkniętości na specjalizacje) $y \in K$.
Niech C będzie dowolną składową nierozkładalności K . Wtedy zbiór $C \cap K$ jest konstruowalny i gęsty w K . Istotnie, mamy: $C = C \cap \overline{K} = \bigcup_{i=1}^n C \cap \overline{D_i \cap U_i}$, więc z nierozkładalności: $C = C \cap \overline{D_i \cap U_i}$, czyli $C \subset \overline{D_i \cap U_i} \subset D_i$ dla pewnego i . Ale zbiór $U_i \cap D_i$ jest niepusty i otwarty, a więc gęsty w C . Stąd: $\overline{C \cap K} \supset \overline{U_i \cap D_i} \supset \overline{C \cap U_i} = C$, czyli $\overline{C \cap K} = C$. Konstruowalność jest oczywista. Stąd, z podpunktu (b), K zawiera generyczny punkt zbioru C . To kończy dowód.
- (d) jeżeli $K = \bigcup_{i=1}^n D_i \cap U_i \subset Y$ jest konstruowalny, to $f^{-1}(K) = \bigcup_{i=1}^n f^{-1}(D_i) \cap f^{-1}(U_i)$ również (przeciwwobraz zbioru otwartego/ domkniętego przez funkcję ciągłą jest otwarty/domknięty).

2.3.19

- (a) 1. Wystarczy pokazać, że $f(X)$ jest konstruowalne w Y .
D: jeżeli $K = \bigcup_{i=1}^n D_i \cap U_i$ jest konstruowalny w Y , to wystarczy pokazać, że $f(D_i \cap U_i)$ jest konstruowalny dla każdego i . Immersja $D_i \cap U_i \hookrightarrow X$ (gdzie na $D_i \cap U_i$ rozważamy np. zredukowaną strukturę schematu) jest złożeniem quasizwartej otwartej immersji oraz domkniętej immersji, więc jest skończonego typu.
2. Bez straty ogólności $X = \text{Spec}(B)$, $Y = \text{Spec}(A)$ są nierozkładalnymi schematami afinicznymi:
D: Niech $Y = \bigcup_{i=1}^n Y_i$, $Y_i = \text{Spec}(A_i)$ będzie skończonym pokryciem nierozkładalnymi otwartymi zbiorami afinicznymi. Wtedy, jeżeli dla każdego i zbiór $f(X) \cap Y_i$ jest konstruowalny, to $f(X) = \bigcup_i f(X) \cap Y_i$ jest konstruowalny. Stąd, zamieniając X na $f^{-1}(Y_i)$ oraz Y na Y_i , możemy założyć, że Y jest afiniczne.
Niech $X = \bigcup_{j=1}^m X_j$, $Y_i = \text{Spec}(A_i)$ będzie skończonym pokryciem nierozkładalnymi otwartymi zbiorami afinicznymi. Wystarczy wykazać, że dla każdego j zbiór $f(X_j)$ jest konstruowalny, bo wtedy zbiór $f(X) = \bigcup_j f(X_j)$ jest konstruowalny. Stąd bez straty ogólności można zamienić X na X_j .
3. Bez straty ogólności X, Y są zredukowane (z poprzedniego punktu są nierozkładalne, więc są całkowite).
D: morfizm $X_{red} \rightarrow X \rightarrow Y$ jest skończonego typu i faktoryzuje się przez morfizm $X_{red} \rightarrow Y_{red}$. Ponadto X_{red}, Y_{red} są homeomorficzne z X, Y oraz są nadal afiniczne.
4. Bez straty ogólności $\overline{f(X)} = Y$ (zastępując Y przez $\overline{f(X)}$ ze zredukowaną strukturą).

- (b) udowodnimy najpierw:

Lemat (o przedłużaniu homomorfizmów) [AM, Stwierdzenie 5.23]

Niech $A \subset B$ będą dziedzinami całkowitości i niech B będzie A -algebrą skończonego typu. Ustalmy $b \in B$. Wtedy istnieje $a \in A$ takie, że dla dowolnego homomorfizmu $\varphi : A \rightarrow K$ (gdzie K – ciało algebraicznie domknięte) takiego, że $\varphi(a) \neq 0$, istnieje jego przedłużenie $\varphi' : B \rightarrow K$ takie, że $\varphi'(b) \neq 0$.

Dowód: Przez indukcję można założyć, że $B = A[t]$ jest generowane przez jeden element, niech $b = \sum_{i=0}^m a_i t^i$. Rozważmy dwa przypadki:

- t jest przestępny nad A (tzn. nie spełnia żadnego wielomianu o współczynnikach w A),

Wtedy wystarczy przyjąć $a := a_i$ dla dowolnego niezerowego a_i . Istotnie, jeżeli mamy dany homomorfizm $\varphi : A \rightarrow K$, to za $\varphi'(t)$ trzeba przyjąć dowolną liczbę, niebędącą pierwiastkiem wielomianu $\sum_i \varphi(a_i) X^i$ – wtedy $\varphi'(b) = \sum_i \varphi(a_i) \varphi'(t)^i \neq 0$,

- t spełnia pewien wielomian o współczynnikach w A $\sum_{i=0}^n c_i X^i$ (zakładamy, że jest to wielomian minimalnego stopnia spełniany przez t). $\sum_{i=0}^n c_i X^i$ (zakładamy, że jest to wielomian minimalnego stopnia spełniany przez b). Niech $A' = A[c_n^{-1}]$, $B' = B[c_n^{-1}]$, $c'_i = c_n^{-1} \cdot c_i$. Wybierzmy dowolne $c_i \neq 0$ takie, że $i < n$ oraz niech $a := c_i \cdot c_n$. Niech $\varphi : A \rightarrow K$, $\varphi(a) \neq 0$. Wtedy $\varphi(c_n) \neq 0$, więc możemy przedłużyć φ na A' . Zauważmy, że $A'[b] \cong A'[X]/(\sum_i c'_i X^i)$. Stąd, aby przedłużyć φ na $A'[b]$ wystarczy za $\varphi'(b)$ przyjąć dowolny niezerowy pierwiastek wielomianu $\sum_i \varphi'(c'_i) X^i$.

Niech $f : X \rightarrow Y$ będzie dominującym morfizmem skończonego typu między schematami afinicznymi $X = \text{Spec}(B)$, $Y = \text{Spec}(A)$. Bez straty ogólności możemy założyć, że pochodzi on od inkluzji $A \subset B$. Przyjmijmy w lemacie $b = 1$ i niech $a \in A$ będzie odpowiadającym elementem. Wykażemy, że $D(a) \subset f(X)$. Istotnie, założmy, że $a \notin \mathfrak{p}$ oraz niech $\varphi : A \rightarrow K$, gdzie $K = \overline{\text{Frac}(A/\mathfrak{p})}$. Wtedy $\varphi(a) \neq 0$, więc z lematu możemy to odwzorowanie przedłużyć do $\varphi' : B \rightarrow K$, spełniającego $\varphi'(1) \neq 0$. Niech $\eta = \ker \varphi'$ – wtedy jest to ideał pierwszy (obrazem φ' jest dziedzina całkowitości), a ponadto $\eta \cap A = \ker \varphi = \mathfrak{p}$, czyli $\mathfrak{p} = f(\eta) \in f(X)$.

- (c) zauważmy najpierw, że jeżeli $Z \subset Y$ jest domkniętym nierozkładalnym podzbiorem Y oraz $f(X) \cap Z \neq \emptyset$, to zbiór $f(X) \cap Z$ zawiera niepusty zbiór otwarty w Z : $Z \cap U \subset f(X) \cap Z$. Istotnie, jeżeli $Z = V(\mathfrak{p})$, $f(\mathfrak{q}) \in f(X) \cap Z$ to możemy skorzystać z (b) dla inkluzji $A/\mathfrak{p} \subset B/\mathfrak{q}$.

Rozważmy zbiory domknięte $D \subset Y$ o następującej własności $\mathcal{P}$: $f(X) \cap D$ jest zbiorem konstruowalnym. Z zadania 2.3.16 wystarczy wykazać, że jeżeli każdy domknięty podzbiór właściwy zbioru D ma własność $\mathcal{P}$, to D ma tę własność. Jeżeli D nie jest nierozkładalny oraz $D = C_1 \cup \dots \cup C_n$ jest rozkładem na składowe nierozkładalne, to C_i mają własność $\mathcal{P}$, więc $f(X) \cap D = (f(X) \cap C_1) \cup \dots \cup (f(X) \cap C_n)$ jest zbiorem konstruowalnym. Załóżmy teraz, że D jest zbiorem nierozkładalnym. Niech $G = \overline{f(X) \cap D}$. Jeżeli $G \neq D$, to z założenia indukcyjnego $f(X) \cap G$ jest konstruowalny. Ale:

$$G \subset D \Rightarrow f(X) \cap G \subset f(X) \cap D, \quad G \supset f(X) \cap D \Rightarrow f(X) \cap G \supset f(X) \cap f(X) \cap D$$

czyli $f(X) \cap D = f(X) \cap D$ jest konstruowalny.

Jeżeli $G = D$, czyli $\overline{f(X) \cap D} = f(X) \cap D$, to z podpunktu (b) stwierdzamy, że $\emptyset \neq U \cap D \subset f(X) \cap D$ dla pewnego zbioru otwartego U . Stąd: $f(X) \cap D = (U \cap D) \cup (f(X) \cap U' \cap D)$ (gdzie $U' = D \setminus U$). Ale $U' \cap D$ ma własność $\mathcal{P}$, więc $f(X) \cap U' \cap D$ jest konstruowalny.

2.3.20

- (a) Niech $X = \bigcup_i X_i$, $X_i = \text{Spec}(A_i)$ będzie pokryciem afinicznym X . Wtedy, z zadania I.1.10(b) mamy: $\dim X = \sup_i \dim U_i$. Ponadto, z zadania I.3.12: $\dim U_i = \dim \mathcal{O}_P$ dla dowolnego domkniętego punktu $P \in U_i$. Ponadto dla dowolnych i, j : $U_i \cap U_j \neq \emptyset$ (bo X jest całkowity, a więc nierozkładalny). Biorąc dowolny punkt domknięty $Q \in U_i \cap U_j$ (punkty domknięte są gęste w dowolnym zbiorze otwartym – zadanie II.3.14) dostajemy: $\dim U_i = \dim \mathcal{O}_Q = \dim U_j$, więc dla dowolnego i : $\dim X = \dim U_i$ oraz teza wynika ze wcześniejszych spostrzeżeń.
- (b) jeżeli $U = \text{Spec}(A) \subset X$ jest dowolnym afinicznym podzbiorem, to z (a) oraz z zadania 3.6: $\dim X = \dim U = \dim A = \text{trdeg}_k(\text{Frac}(A)) = \text{trdeg}_k(K(X))$.

- (c) niech $\{Y_i\}_i$ będą składowymi nierozkładalności Y – wtedy $\text{codim}(Y, X) = \inf_i \text{codim}(Y_i, X)$, więc bez straty ogólności możemy założyć, że Y jest nierozkładalne. Zauważmy, że dla dowolnego zbioru otwartego U spełniającego $U \cap Y \neq \emptyset$ mamy: $\text{codim}(Y, X) = \text{codim}(Y \cap U, U)$ – istotnie, $T \mapsto \bar{T}$ ustala bijekcję między nierozkładalnymi podzbiarami U oraz nierozkładalnymi podzbiarami X o niepustym przecięciu z U . Pokryjmy więc Y otwartymi zbiorami afinicznymi i wybierzmy dowolny z nich: $U = \text{Spec}(A)$ (taki, że $U \cap Y \neq \emptyset$). Każdy ideał pierwszy $\mathfrak{p} \in \text{Spec}(A)$ odpowiada pewnej podrozmaitości $Z = V(\mathfrak{p})$. Stąd:

$$\begin{aligned} \dim A_{\mathfrak{q}} &= \sup\{n : 0 = \mathfrak{p}_0 \subset \dots \subset \mathfrak{p}_n = \mathfrak{q}, \text{ gdzie } \mathfrak{p}_i \in \text{Spec}(A)\} = \\ &= \sup\{n : V(\mathfrak{q}) = Y_n \subset Y_{n-1} \subset \dots \subset Y_0 = \text{Spec}(A)\} = \text{codim}(V(\mathfrak{q}), \text{Spec}(A)) \end{aligned}$$

czyli

$$\inf_{P \in Y \cap U} \dim \mathcal{O}_P = \inf_{Y \cap U \subset Z \subset X} \text{codim}(Z, U) = \text{codim}(Y \cap U, U)$$

(gdzie drugie infimum braliśmy po wszystkich nierozkładalnych domkniętych podzbiarach U , zawierających $Y \cap U$). Równość jest zrealizowana dla P – punktu generycznego Y .

- (d) wystarczy udowodnić tę równość w przypadku, gdy Y jest nierozkładalne – wtedy, jeżeli $\{Y_i\}_i$ są nierozkładalnymi składowymi Y , dostajemy:

$$\begin{aligned} \dim Y + \text{codim}(Y, X) &= \sup_i \dim Y_i + \inf_i \text{codim}(Y_i, X) = \sup_i \dim Y_i + \inf_i (\dim X - \dim Y_i) = \\ &= \sup_i \dim Y_i + (\dim X - \sup_i \dim Y_i) = \dim X \end{aligned}$$

Załóżmy więc, że Y jest nierozkładalne. Niech $U = \text{Spec}(A)$ będzie dowolnym podzbiorem afinicznym X takim, że $Y \cap U \neq \emptyset$. Wtedy $\dim(Y) = \dim(Y \cap U)$ oraz $\text{codim}(Y, X) = \text{codim}(Y \cap U, U)$. Ponadto, jeżeli $\eta \in U$ jest punktem generycznym Y , to: $\mathcal{O}_{\eta} = A_{\eta}$, $\mathfrak{m}_{\eta} = \eta A_{\eta}$, $K(Y) = \mathcal{O}_{\eta}/\mathfrak{m}_{\eta} = A_{\eta}/\eta A_{\eta} \cong \text{Frac}(A/\eta)$. Stąd $\dim Y = \text{trdim} K(Y) = \dim(A/\eta)$ oraz $\text{codim}(Y, X) = \dim \mathcal{O}_{\eta} = \dim A_{\eta} = \text{ht}(\eta)$, zaś z Tw. I.1.8A (b): $\dim(A/\eta) + \text{ht}(\eta) = \dim A = \dim X$.

- (e) zauważmy, że dla dowolnego domkniętego punktu $P \in U$ mamy: $\dim U = \dim \mathcal{O}_P = \dim X$ (zdźbła na X oraz na U są takie same).
- (f) niech $f : X' \rightarrow X$ będzie kanonicznym odwzorowaniem. Niech $U = \text{Spec}(A) \subset X$ będzie dowolnym otwartym zbiorem afinicznym – wtedy $\dim U = \dim X$ oraz $f^{-1}(\text{Spec}(A)) = \text{Spec}(A \otimes_k K)$. Zmieniając U możemy uzyskać niepusty przekrój $f^{-1}(U)$ z dowolną składową nierozkładalności X' . Zauważmy, że składowe nierozkładalności $\text{Spec}(A \otimes_k K)$ odpowiadają jednoznacznie minimalnym ideałom pierwszym w $A \otimes_k K$. Pozostaje nam wykazać:

Lemat Jeżeli A jest dziedziną całkowitości i algebrą skończonego typu nad ciałem k , to każdy minimalny ideał pierwszy w pierścieniu $A \otimes_k K$ ma wysokość $\dim A$.

Dowód: ??????????????????

2.3.22

- (a) Z założenia $\eta = f(\xi)$ dla $\xi \in Z$. Wtedy z rozwiązania zadania 3.20 (c) wynika, że $\text{codim}(Y', Y) = \dim \mathcal{O}_{\eta}$ oraz $\text{codim}(Z, X) \leq \dim \mathcal{O}_{\xi}$. Niech $U = \text{Spec}(A)$ będzie otoczeniem afinicznym punktu η – wtedy $U \cap Y' \neq \emptyset$,

Analogicznie, zbiór $f^{-1}(U)$ jest otwarty, więc ξ ma otoczenie afiniczne $V = \text{Spec}(B)$ takie, że $V \subset f^{-1}(U)$. Z założenia A, B są algebrami skończonego typu nad k . Wtedy $f : U \rightarrow V$ odpowiada inkluzji $A \subset B$ (**lemat o dominujących odwzorowaniach całkowitych schematów**), zaś ξ, η odpowiadają ideałom pierwszym $\mathfrak{p} \in \text{Spec}(A), \mathfrak{q} \in \text{Spec}(B), \mathfrak{q} \cap A = \mathfrak{p}$. Wtedy: $\dim(\mathcal{O}_{\eta}) = \text{codim}(V, X) = \dim B - \dim V = \dim B - \dim A = \dim A$.

Mamy:

Podrozdział 2.4

- 2.4.2 Załóżmy, że $f|_U = g_U$ dla U takiego, że $\bar{U} = X$. Niech $h = (f, g) : X \rightarrow Y \times_S Y$ (przez (f, g) rozumiemy morfizm h taki, że $\pi_1 \circ h = f, \pi_2 \circ h = g$ – istnieje on z własności uniwersalności iloczynu włóknistego). Wtedy $h|_U = \Delta|_{f(U)} \circ f|_U$, zatem $h(U) \subset \Delta(f(U))$. Stąd:

$$h(X) = h(\bar{U}) \subset \overline{h(U)} \subset \overline{\Delta(f(U))} \subset \overline{\Delta(X)} = \Delta(X).$$

Pozostaje zauważyć, że $\pi_1|_{\Delta(X)} = \pi_2|_{\Delta(X)}$, zatem:

$$f = \pi_1 \circ h = \pi_1|_{\Delta(X)} \circ h = \pi_2|_{\Delta(X)} \circ h = \pi_2 \circ h = g.$$

2.4.3 Niech $S = \text{Spec}(A)$, $U = \text{Spec}(B)$, $V = \text{Spec}(C)$, $\pi_1 : X \times_S Y \rightarrow X$, $\pi_2 : X \times_S Y \rightarrow Y$.

Łatwo zauważyć, że $\pi_1|_{\Delta(X) \cap (U \times_S V)}$ (równie $\pi_2|_{\Delta(X) \cap (U \times_S V)}$) zapewnia izomorfizm $\Delta(X) \cap (U \times_S V) \cong U \cap V$. Zauważmy, że $U \times_S V \cong \text{Spec}(B \otimes_A C)$ jest schematem afinicznym. Z założenia X jest rozdzielone, zatem $\Delta(X)$ jest domknięty. Stąd $\Delta(X) \cap (U \times_S V)$ jest domkniętym podschematem schematu afinicznego $U \times_S V$, jest zatem schematem afinicznym z zadania II.3.11 (b).

2.4.6 Niech morfizm $f : \text{Spec}(B) \rightarrow \text{Spec}(A)$ (gdzie A, B – dziedziny całkowitości, skończenie generowane nad k) będzie właściwy. Wtedy odpowiada on homomorfizmowi $\varphi : A \rightarrow B$; musimy pokazać, że jest on skończony. Bez straty ogólności zastąpmy A przez $\varphi(A)$ – wtedy możemy założyć, że $A \subset B$. Niech $K = \text{Frac}(B)$, zaś $R \subset K$ będzie dowolnym pierścieniem waluacyjnym zawierającym A . Rozważmy diagram inkluzji:

$$\begin{array}{ccc} K & \longleftarrow & B \\ \uparrow & & \uparrow \\ R & \longleftarrow & A \end{array}$$

(Dashed arrow from B to R indicates the map B → R.)

Z założenia o właściwości i z kryterium waluacyjnego (przetłumaczonego na kategorię pierścieni) istnieje dokładnie jeden morfizm $B \rightarrow R$ (oznaczony na diagramie przerywaną strzałką), komutujący z pozostałymi. Inkluzja $B \hookrightarrow K$ faktoryzuje się jako $B \rightarrow R \hookrightarrow K$, więc $B \rightarrow R$ również jest inkluzją, tzn. $B \subset R$.

Stąd $B \subset \bigcup_{A \subset R} R$ (gdzie przekrój brany jest po wszystkich podpierścieniach waluacyjnych R , zawierających A), czyli z twierdzenia 4.11A mamy: $B \subset A^{int}$. Stąd B jest całkowitą A -algebrą, a ponadto jest skończenie generowane (bo jest sk. generowaną algebrą nad k). Pozostaje zauważyć, że algebra całkowita oraz skończenie generowana jest skończona.

2.4.7

Ogólniejszy fakt: jeżeli G – skończona grupa działająca na rozdzielonym schemacie X oraz każda orbita G jest zawarta w pewnym otwartym afinicznym podschemacie, to schemat ilorazowy X/G istnieje.

Niech $G = \mathbb{Z}/2$. Przydatne fakty:

Lemat 1 [przypadek szczególny AM, zad. 5.13] Niech G działa na $\mathbb{C}$ -algebrze B . Dla $\mathfrak{p}, \mathfrak{q} \in \text{Spec}(B)$ mamy: $\mathfrak{p} \cap B^G = \mathfrak{q} \cap B^G$ wtw. gdy $\mathfrak{p} = \sigma(\mathfrak{q})$ lub $\mathfrak{p} = \mathfrak{q}$.

(Grupa $G = \mathbb{Z}/2$ działa przechodnio na idealach nad ustalonym ideałem pierwszym $\mathcal{P} \in \text{Spec}(B^G)$.)

Dowód: ($\Rightarrow$) jeżeli $\mathfrak{p} = \sigma(\mathfrak{q})$, to dla $a \in \mathfrak{q} \cap B^G$ mamy: $a = \phi(a) \in \sigma(\mathfrak{q}) = \mathfrak{p}$, więc $a \in \mathfrak{p} \cap B^G$. To daje inkluzję $\mathfrak{q} \cap B^G \subset \mathfrak{p} \cap B^G$, analogicznie dostajemy drugą.

($\Leftarrow$) niech $\mathfrak{p} \cap B^G = \mathfrak{q} \cap B^G$. Jeżeli $a \in \mathfrak{p}$, to $a \cdot \sigma(a) \in \mathfrak{p} \cap B^G = \mathfrak{q} \cap B^G$, więc $a \in \mathfrak{q}$ lub $\phi(a) \in \mathfrak{q}$, czyli $a \in \mathfrak{q} \cup \sigma(\mathfrak{q})$. Stąd $\mathfrak{p} \subset \mathfrak{q} \cup \sigma(\mathfrak{q})$, więc ([AM, Stw. 1.11 i]) - unikanie idealów pierwszych $\mathfrak{p} \subset \mathfrak{q}$ lub $\mathfrak{p} \subset \sigma(\mathfrak{q})$. Analogicznie $\mathfrak{q} \subset \mathfrak{p}$ lub $\mathfrak{q} \subset \sigma(\mathfrak{p})$. Załóżmy nie wprost, że np. $\mathfrak{p} \subset \mathfrak{q}$ oraz $\mathfrak{q} \subset \sigma(\mathfrak{p})$. Wtedy:

$$\mathfrak{p} \subset \mathfrak{q} \subset \sigma(\mathfrak{p}) \subset \sigma(\mathfrak{q}) \subset \sigma^2(\mathfrak{p}) = \mathfrak{p}$$

więc wszystkie te ideały są równe. To daje tezę.

Lemat 2 (przypadek szczególny [Silverman, lemat II.5.8.1])

Jeżeli B jest $\mathbb{C}$ -algebrą, $G = \text{Gal}(\mathbb{C}/\mathbb{R})$, to $B \cong B^G \otimes_{\mathbb{R}} \mathbb{C}$.

Dowód: izomorfizmy są dane przez:

$$B^G \otimes_{\mathbb{R}} \mathbb{C} \ni \quad b \otimes z \mapsto z \cdot b \quad \in B$$

$$B \ni b \mapsto \frac{b + \sigma(b)}{2} \otimes 1 - \frac{ib + \sigma(ib)}{2} \otimes i \in B^G \otimes_{\mathbb{R}} \mathbb{C}$$

- (a) Dla dowolnego pierścienia A z działaniem $G := \mathbb{Z}/2$ zadany przez inwolucję $\iota : A \rightarrow A$ oznaczmy $A^G := \{a \in A : \iota(a) = a\}$.

Istnienie G -niezmienniczego pokrycia X : wykażemy najpierw, że istnieje pokrycie otwarte afiniczne X zbiorami $U_i = \text{Spec}(B_i)$ takimi, że $\sigma(\text{Spec}(B_i)) = \text{Spec}(B_i)$.

Ustalmy $x_0 \in X$. Zgodnie z założeniem istnieje $U \subset X$, $U \cong \text{Spec}(A)$ takie, że $x_0, \sigma(x_0) \in U$. Zauważmy, że $\sigma(U) \cong \text{Spec}(A)$ (σ jest automorfizmem), więc z rozdzieloności oraz zadania 4.3 zbiór $V := U \cap \sigma(U)$ jest otwarty afiniczny: $V = \text{Spec}(B)$. Ponadto $x_0, \sigma(x_0) \in V$ oraz $\sigma(V) = \sigma(U) \cap \sigma^2(U) = \sigma(U) \cap U = V$. Stąd V jest otoczeniem x_0 spełniającym dany warunek.

Skonstruujemy X_0 na dwa sposoby, które są w oczywisty sposób równoważne po rozpisaniu definicji sklejenia schematów.

Istnienie X_0 – sposób I ("ilorazowy" – nie zależący od wybranego pokrycia G -niezmienniczego): zdefiniujemy X_0 w następujący sposób:

- przestrzeń topologiczna będzie dana ilorazowo: $sp(X_0) = sp(X)/\sim$, gdzie $x \sim x$ oraz $x \sim \sigma(x)$. Odwzorowanie ilorazowe oznaczmy przez $\pi : X \rightarrow X_0$.
- snop będzie zaś dany przez: $\mathcal{O}_{X_0}(U) := \mathcal{O}_X(\pi^{-1}(U))^G$ (zauważmy, że $\sigma^\# : \mathcal{O}_X(\pi^{-1}(U)) \rightarrow \sigma_*(\mathcal{O}_X(\pi^{-1}(U))) = \mathcal{O}_X(\pi^{-1}(U))$ jest inwolucją, zadającą działanie G na $\mathcal{O}_X(\pi^{-1}(U))$)

Wykażemy, że dla dowolnego $\pi(x) \in X_0$ znajdziemy otoczenie afiniczne. Wykazaliśmy powyżej, że istnieje otoczenie $V = \text{Spec}(B)$ punktu x , spełniające $\sigma(V) \subset V$. Wtedy $\sigma : V \rightarrow V$ jest indukowane przez pewną inwolucję $\phi : B \rightarrow B$. Pozostaje zauważyć, że (korzystając z **lematu 1**)

$$\pi(V) = \text{Spec}(B)/\sim = \{\mathfrak{p} \cap B^G : \mathfrak{p} \in \text{Spec}(B)\} = \text{Spec}(B^G)$$

jest afinicznym otoczeniem punktu $\pi(x)$.

Istnienie X_0 – sposób II ("sklejenie"): Powyżej wykazaliśmy, że istnieje pokrycie X zbiorami $U_i = \text{Spec}(B_i)$ takimi, że $\sigma(\text{Spec}(B_i)) = \text{Spec}(B_i)$. Niech $U_i \cap U_j = \text{Spec}(C_{ij})$ (z rozdzieloności X zbiór ten jest afiniczny). Wtedy X_0 powstaje przez sklejenie schematów $\text{Spec}(B_i^G)$ wzdłuż zbiorów otwartych $\text{Spec}(C_{ij}^G)$.

Dowód równości $X = X_0 \times_{\mathbb{R}} \mathbb{C}$: niech X_0 będzie zdefiniowane jak w sposobie II. Wtedy z definicji $X_0 \times_{\mathbb{R}} \mathbb{C}$ jest sklejeniem schematów $\text{Spec}(B_i^G \otimes_{\mathbb{R}} \mathbb{C}) \cong \text{Spec}(B_i) \cong U_i$ wzdłuż zbiorów otwartych $\text{Spec}(C_{ij}^G \otimes_{\mathbb{R}} \mathbb{C}) \cong \text{Spec}(C_{ij}) = U_i \cap U_j$, więc $X_0 \times_{\mathbb{R}} \mathbb{C} = X$.

Jednoznaczność istnienia X_0 : Załóżmy, że $X \cong X_1 \times_{\mathbb{R}} \mathbb{C}$, gdzie X_1 jest schematem rozdzielonym skończonego typu nad $\mathbb{R}$ oraz że $\sigma = (id_{X_1}, \alpha : \text{Spec}(\mathbb{C}) \rightarrow \text{Spec}(\mathbb{C})) : X \rightarrow X$ jest inwolucją na X . Niech $(\text{Spec}(C_i))_i$ będzie dowolnym pokryciem afinicznym X_1 , $U_{ij} = \text{Spec}(C_i) \cap \text{Spec}(C_j) = \text{Spec}(D_{ij})$ (z rozdzieloności przekrój schematów afinicznych jest afiniczny). Wtedy $(\text{Spec}(C_i \otimes_{\mathbb{R}} \mathbb{C}))_i$ jest G -niezmiennicznym pokryciem X , więc (ze **Sposobu II**) X_0 jest sklejeniem schematów $\text{Spec}((C_i \otimes_{\mathbb{R}} \mathbb{C})^G) = \text{Spec}(C_i)$ wzdłuż $\text{Spec}((D_{ij} \otimes_{\mathbb{R}} \mathbb{C})^G) = \text{Spec}(D_{ij})$ (izomorfizm $(C_i \otimes_{\mathbb{R}} \mathbb{C})^G \cong C_i$ wynika z tego, że $\sigma^\#$ odpowiada identyczności na C_i oraz sprzężeniu na $\mathbb{C}$) – z jednoznaczności "sklejenia" mamy więc $X_0 \cong X_1$.

- (b) niech $X_0 = \text{Spec}(A)$ będzie afiniczny. Wtedy $X = X_0 \times_{\mathbb{R}} \mathbb{C} = \text{Spec}(A \otimes_{\mathbb{R}} \mathbb{C})$ jest również afiniczny. Niech $X = \text{Spec}(B)$ będzie afiniczny. Wtedy z **lematu 2**: $X = \text{Spec}(B) = \text{Spec}(B^G) \times_{\mathbb{R}} \mathbb{C}$, więc z jednoznaczności istnienia X_0 mamy: $X_0 = \text{Spec}(B^G)$.
- (c) załóżmy, że dany mamy morfizm $f_0 : X_0 \rightarrow Y_0$ – wtedy para $(f_0 : X_0 \rightarrow Y_0, id_{\text{Spec}(\mathbb{C})})$ wyznacza z warunku uniwersalności pewien morfizm $f : X_0 \times_{\mathbb{R}} \mathbb{C} \rightarrow Y_0 \times_{\mathbb{R}} \mathbb{C}$, który spełnia:

$$f \circ \sigma_X = (f_0, id_{\text{Spec}(\mathbb{C})}) \circ (id_{X_0}, \tau) = (f_0, \tau)$$

$$\sigma_Y \circ f = (id_{Y_0}, \tau) \circ (f_0, id_{Spec(\mathbb{C})}) = (f_0, \tau)$$

czyli $f \circ \sigma_X = \sigma_Y \circ f$.

Na odwrót, załóżmy, że dany mamy morfizm $f : X \rightarrow Y$, spełniający ten warunek. Niech $\pi_X : X \rightarrow X_0$, $\pi_Y : Y \rightarrow Y_0$ będą kanonicznymi projekcjami, zaś $f' = \pi_Y \circ f : X \rightarrow Y_0$. Wtedy

$$f'(\sigma_X(x)) = \pi_Y(f(\sigma_X(x))) = \pi_Y(\sigma_Y(f(x))) = \pi_Y(f(x)) = f'(x)$$

więc f' indukuje morfizm przestrzeni topologicznych $f_0 : sp(X)/\sim = sp(X_0) \rightarrow sp(Y_0)$.

Rozważmy homomorfizm pierścieni:

$$(f')^\#(U) : \mathcal{O}_{Y_0}(U) = \mathcal{O}_Y(\pi_Y^{-1}(U))^G \rightarrow f'_*(\mathcal{O}_X)(U)$$

Z tego, że $\sigma_X^\# \circ f^\# = f^\# \circ \sigma_Y^\#$ łatwo zobaczyć, że obraz $(f')^\#(U)$ jest zawarty w $\mathcal{O}_X(f'^{-1}(U))^G = (f_0)_*(\mathcal{O}_{X_0})(U)$, co pozwala na zdefiniowanie morfizmu snopów $f_0^\# : \mathcal{O}_{Y_0} \rightarrow (f_0)_*(\mathcal{O}_{X_0})$. Para $(f_0 : sp(X_0) \rightarrow sp(Y_0), f_0^\# : \mathcal{O}_{Y_0} \rightarrow (f_0)_*(\mathcal{O}_{X_0}))$ to wymagany morfizm schematów.

- (d) znajdziemy najpierw wszystkie pólliniowe inwolucje $\sigma : \mathbb{C}[x] \rightarrow \mathbb{C}[x]$ – każda z nich odpowiada pewnemu X_0 . Zauważmy ponadto, że jeżeli inwolucje σ_1, σ_2 będą spełniały $\sigma_1 = \alpha \circ \sigma_2 \circ \alpha^{-1}$ dla $\alpha \in Aut_{\mathbb{C}}(\mathbb{C}[x])$, to otrzymane schematy X_0 będą izomorficzne. Niech $S : \mathbb{C}[x] \rightarrow \mathbb{C}[x]$ będzie sprzężeniem zespolonym: $S(f(x)) = \bar{f}(x)$. Wtedy $\iota := S \circ \sigma = \sigma \circ S : \mathbb{C}[x] \rightarrow \mathbb{C}[x]$ jest $\mathbb{C}$ -liniowe, jest więc wyznaczone jednoznacznie przez $\iota(x)$. Ale ι jest inwolucją, więc $\iota(x)$ musi być wielomianem stopnia 1; przeliczenie pokazuje, że $\iota(x) = x$ lub $\iota(x) = b - x$ dla $b \in \mathbb{R}$. Po prostym podstawieniu możemy założyć bez straty ogólności, że $\sigma = S$.

Stąd: $\mathbb{C}[x]^G = \{f \in \mathbb{C}[x] : S(f) = f\} = \mathbb{R}[x]$ oraz $X_0 = Spec(\mathbb{C}[x]^G) = Spec(\mathbb{R}[x]) = \mathbb{A}_{\mathbb{R}}^1$.

- (e) niech $S : \mathbb{P}_{\mathbb{C}}^1 \rightarrow \mathbb{P}_{\mathbb{C}}^1$ będzie "kanoniczną" inwolucją, indukowaną przez sprzężenie zespolone $\mathbb{C}[x, y] \rightarrow \mathbb{C}[x, y]$, $f(x, y) \mapsto \bar{f}(x, y)$.

Zauważmy, że każda pólliniowa inwolucja $\sigma : \mathbb{P}_{\mathbb{C}}^1 \rightarrow \mathbb{P}_{\mathbb{C}}^1$ da nam pewien schemat X_0 , spełniający $\mathbb{P}_{\mathbb{C}}^1 \cong X_0 \times_{\mathbb{R}} \mathbb{C}$ oraz jeżeli inwolucje σ_1, σ_2 będą spełniały $\sigma_1 = \alpha \circ \sigma_2 \circ \alpha^{-1}$ dla pewnego $\mathbb{C}$ -automorfizmu $\alpha : X \rightarrow X$, to otrzymane schematy X_0 będą izomorficzne.

Ponadto mamy bijekcję między pólliniowymi inwolucjami $\sigma : X \rightarrow X$ oraz $\mathbb{C}$ -liniowymi inwolucjami $\iota : X \rightarrow X$ komutującymi z S , daną przez $\sigma \mapsto \iota := S \circ \sigma$, (z pólliniowości mamy: $\sigma \circ S = S \circ \sigma$). Zauważmy ponadto, że jeżeli inwolucje ι_1, ι_2 będą spełniały $\iota_1 = \alpha \circ \iota_2 \circ \alpha^{-1}$ dla $\alpha \in Aut_{\mathbb{C}}(X)$, $S \circ \alpha = \alpha \circ S$, to otrzymane schematy X_0 będą izomorficzne.

Pokażemy, że na $\mathbb{P}_{\mathbb{C}}^1$ istnieją tylko trzy nierównoważne $\mathbb{C}$ -liniowe inwolucje, komutujące z S . Traktując $\mathbb{P}_{\mathbb{C}}^1$ jako rozmaitość (Proposition II.2.6) możemy skorzystać z opisu automorfizmów $\mathbb{P}_{\mathbb{C}}^1$ jako $PGL(1, \mathbb{C})$ (zadanie I.6.6). Łatwo zauważyć, że inwolucje komutujące z S odpowiadają macierzom $A \in PGL(1, \mathbb{R})$, $A^2 = \pm I_2$. Z dokładnością do podobieństwa (nad $\mathbb{R}$) i rzutowej równoważności (nad $\mathbb{C}$) istnieją trzy takie macierze: I_2 , $\begin{bmatrix} -1 & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}$,

$\begin{bmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 0 \end{bmatrix}$, odpowiadające $\mathbb{C}$ -liniowym inwolucjom $\iota_0 = id_X$, ι_1 indukowanej przez $f(x, y) \mapsto f(-x, y)$ oraz ι_2 indukowanej przez homomorfizm $\mathbb{C}[x, y] \rightarrow \mathbb{C}[x, y]$, $f(x, y) \mapsto f(-y, x)$. Dwie pierwsze inwolucje odpowiadają równoważnym pólliniowym inwolucjom $\sigma_0 = S$, $\sigma_1 = \begin{bmatrix} i & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix} S \begin{bmatrix} i & 0 \\ 0 & 1 \end{bmatrix}^{-1}$.

Trzecia inwolucja σ_2 jest indukowana przez automorfizm $\mathbb{C}[x, y]$, $f(x, y) \mapsto \bar{f}(-y, x)$.

- inwolucja $\sigma_0 = S$ odpowiada $X_0 = \mathbb{P}_{\mathbb{R}}^1$,
- inwolucja σ_1 jest równoważna z S , więc również odpowiada $X_0 = \mathbb{P}_{\mathbb{R}}^1$,
- inwolucja σ_2 odpowiada $X_0 = Proj(\mathbb{R}[x_0, x_1, x_2]/(x_0^2 + x_1^2 + x_2^2))$. Istotnie, wtedy $X = Proj(\mathbb{C}[x_0, x_1, x_2]/(x_0^2 + x_1^2 + x_2^2))$. Izomorfizmy $X \cong \mathbb{P}_{\mathbb{C}}^1$ dane są wzorami (na punktach domkniętych)

$$\Phi((x_0 : x_1 : x_2)) = (x_0 - ix_2 : ix_1) : X \rightarrow \mathbb{P}_{\mathbb{C}}^1,$$

$$\Psi((x : y)) = (i \cdot (x^2 + y^2) : 2xy : y^2 - x^2) : \mathbb{P}_{\mathbb{C}}^1 \rightarrow X$$

(patrz np. [Silverman, Example I.3.5]). Stąd, jeżeli przez $T : X \rightarrow X$ oznaczmy sprzężenie na X , to indukowane sprzężenie na $\mathbb{P}_{\mathbb{C}}^1$ dane jest wzorem:

$$\begin{aligned} (\Phi \circ T \circ \Psi)(x : y) &= (\Phi \circ T)(i \cdot (x^2 + y^2) : 2xy : y^2 - x^2) = \Phi(-i \cdot (\bar{x}^2 + \bar{y}^2) : 2\bar{x}\bar{y} : \bar{y}^2 - \bar{x}^2) = \\ &= (-i \cdot (\bar{x}^2 + \bar{y}^2) - i \cdot (\bar{y}^2 - \bar{x}^2) : i \cdot 2\bar{x}\bar{y}) = (-2i \cdot \bar{y}^2 : i \cdot 2\bar{x}\bar{y}) = (-\bar{y}, \bar{x}) \end{aligned}$$

– jest to inwolucja σ_2 .

2.4.8

- (e) g jest rozdzielone, zatem $\Delta : Y \hookrightarrow Y \times_Z Y$ jest domkniętą immersją i ma własność $\mathcal{P}$. Biorąc zatem zmianę bazy $X \times_Y \cdot$ stwierdzamy, że morfizm

$$\Gamma_f : X = X \times_Y Y \rightarrow X \times_Y (Y \times_Z Y) = X \times_Z Y$$

również ma własność $\mathcal{P}$. Zauważmy, że morfizm $g \circ f : X \rightarrow Z$ ma własność $\mathcal{P}$, zatem jego base change $\pi_Y : X \times_Z Y \rightarrow Y$ również. Pozostaje zauważyć, że $f = \pi_Y \circ \Gamma_f$ jest złożeniem dwóch morfizmów o własności $\mathcal{P}$.

2.4.11

- (a) **Krok I: redukcja do przypadku** $[L : K] < \infty$:

niech $x_1, \dots, x_n$ będzie bazą transcendentną L/K oraz $K_1 = K[x_1, \dots, x_n]$. Rozważmy ideał $\mathfrak{p} = \mathfrak{m}[x_1, \dots, x_n] \trianglelefteq \mathcal{O}[x_1, \dots, x_n]$ i niech $\mathcal{O}_1 = \mathcal{O}[x_1, \dots, x_n]_{\mathfrak{p}}$, $\mathfrak{m}_1 = \mathfrak{p}\mathcal{O}[x_1, \dots, x_n]_{\mathfrak{p}}$. Wtedy:

- $\mathcal{O}_1$ jest noetherowskim pierścieniem lokalnym (z tw. Hilberta o bazie) o ciele ułamków K_1 ,
- $\mathfrak{m}_1 \cap \mathcal{O}[x_1, \dots, x_n] = \mathfrak{p}$ oraz $\mathfrak{p} \cap \mathcal{O} = \mathfrak{m}$, więc $(\mathcal{O}_1, \mathfrak{m}_1)$ dominuje $(\mathcal{O}, \mathfrak{m})$,
- L/K_1 jest algebraicznym, skończenie generowanym rozszerzeniem, więc jest skończone,

więc możemy zastąpić bez straty ogólności K przez K_1 oraz $\mathcal{O}$ przez $\mathcal{O}_1$.

Krok II: istnieją generatory $x_1, \dots, x_n$ **ideału** $\mathfrak{m}$ **takie, że** $x_1 \notin \mathcal{O}'^*$, **gdzie** $\mathcal{O}' = \mathcal{O}[\frac{x_2}{x_1}, \dots, \frac{x_n}{x_1}]$:

niech $\mathfrak{m} = (x_1, \dots, x_n)$ będzie dowolnym zbiorem generatorów. Wtedy $\mathfrak{m}^k$ jest generowane przez jednorodny jednomian stopnia k od $x_1, \dots, x_n$. Zauważmy najpierw, że dla dowolnego k mamy: $\mathfrak{m}^k \neq \mathfrak{m}^{k+1}$ – istotnie, w przeciwnym wypadku $\mathfrak{m}^j = \mathfrak{m}^{j+1}$ dla każdego $j \geq k$. Wtedy jednak $\bigcap_j \mathfrak{m}^j = \mathfrak{m}^k \neq (0)$, przecząc twierdzeniu Krulla o przecięciu.

Wykażemy następujące stwierdzenie:

$$\text{dla każdego } j \text{ istnieje } k_j \text{ takie, że } x_{k_j}^j \notin \mathfrak{m}^{j+1} \quad (*)$$

Założmy nie wprost, że dla pewnego j mamy: $x_1^j, \dots, x_n^j \in \mathfrak{m}^{j+1}$. Wtedy jednak mielibyśmy $\mathfrak{m}^{Nj} = \mathfrak{m}^{Nj+1}$ – istotnie, każdy jednorodny jednomian $x_1^{\alpha_1} \dots x_n^{\alpha_n}$ stopnia Nj zawierałby pewną zmienną w potęgę $\geq j$, więc $x_1^{\alpha_1} \dots x_n^{\alpha_n} \in \mathfrak{m}^{Nj+1}$. Sprzeczność kończy dowód (*).

Z zasady szufladkowej Dirichleta istnieje k takie, że $x_k^j \notin \mathfrak{m}^{j+1}$ dla nieskończenie wielu j ; bez straty ogólności $k = 1$. Wtedy dla każdego i mamy $x_k^i \notin \mathfrak{m}^{i+1}$ – istotnie, gdyby $x_k^i \in \mathfrak{m}^{i+1}$, to $x_k^j \in \mathfrak{m}^{j+1}$ dla każdego $j \geq i$; sprzeczność.

Założmy nie wprost, że $x_1 \in \mathcal{O}[\frac{x_2}{x_1}, \dots, \frac{x_n}{x_1}]^*$, tzn.

$$x_1 \cdot \sum_{\alpha_2, \dots, \alpha_n} a_{\alpha_2, \dots, \alpha_n} \left(\frac{x_2}{x_1}\right)^{\alpha_2} \cdot \dots \cdot \left(\frac{x_n}{x_1}\right)^{\alpha_n} = 1$$

Wtedy jednak wymnażając obie strony przez x_1^M dla dostatecznie dużego M , dostalibyśmy $x_1^M \in \mathfrak{m}^{M+1}$; sprzeczność.

Krok III: konstrukcja R

Niech (jak we wskazówce) $\mathfrak{p}$ będzie minimalnym ideałem pierwszym ideału (x_1) w pierścieniu $\mathcal{O}'$. Wtedy z Hauptidealsatz mamy $ht(\mathfrak{p}) = 1$, więc lokalizacja $\mathcal{O}'_{\mathfrak{p}}$ ma wymiar 1. Dalej niech $B := \widetilde{\mathcal{O}}'_{\mathfrak{p}}$ będzie domknięciem całkowitym $\mathcal{O}'_{\mathfrak{p}}$ w ciele L . Korzystając z twierdzenia Krulla–Akizuki:

Jeżeli A jest noetherowską dziedziną całkowitości wymiaru 1 o ciele ułamków K , L/K jest skończonym rozszerzeniem ciał, zaś $A \subset B \subset L$ pierścieniem, nie będącym ciałem, to B jest noetherowskim pierścieniem wymiaru 1.

stwierdzamy, że $\dim B = 1$. Niech η będzie ideałem maksymalnym B . Zdefiniujmy wreszcie $R := B_\eta$; pokażemy, że R jest DVRem, dominującym $\mathcal{O}$. Istotnie, $\dim R = ht(\eta) = 1$, R jest noetherowskie, i domknięte całkowicie, więc jest DVRem.

Dalej trzeba pokazać, że $\eta B_\eta \cap \mathcal{O} = \mathfrak{m}$. Mamy:

- $\eta B_\eta \cap B = \eta$,
- $\eta \cap \mathcal{O}'_{\mathfrak{p}} = \mathfrak{p}\mathcal{O}'_{\mathfrak{p}}$ – istotnie, $\eta \cap \mathcal{O}'_{\mathfrak{p}}$ jest ideałem maksymalnym (Wniosek 5.8 z [AM]), zaś jedyny ideał maksymalny w $\mathcal{O}'_{\mathfrak{p}}$ to $\mathfrak{p}$,
- $\mathfrak{p}\mathcal{O}'_{\mathfrak{p}} \cap \mathcal{O}' = \mathfrak{p}$,
- $\mathfrak{p} \cap \mathcal{O} = \mathfrak{m}$ – istotnie, $x_1 \in \mathfrak{p}$, a ponadto $x_i = \frac{x_i}{x_1} \cdot x_1 \in \mathfrak{p}$, więc $\mathfrak{m} = (x_1, \dots, x_n) \subset \mathfrak{p} \cap \mathcal{O}$. Z maksymalności $\mathfrak{m}$: $\mathfrak{m} = \mathfrak{p} \cap \mathcal{O}$

- (b) wystarczy pokazać, że jeżeli dla każdego pierścienia dyskretnej waluacji R zachodzi warunek twierdzenia, to f jest rozdzielone/właściwe. To pokazujemy dokładnie tak, jak w dowodach Twierdzeń 4.3 oraz 4.7, biorąc w dowodzie za R **pierścień dyskretnej waluacji** dominujący pierścień lokalny Noether $\mathcal{O}$ – możemy to zrobić z (a).

Uwagi do zadania:

1. Noetherowski pierścień waluacji jest DVRem.
2. Każda dziedzina całkowitości $\mathcal{O}$ jest dominowana przez pewien pierścień waluacji R , jednak R nie musi być noetherowski, czyli nie musi być DVRem – stąd trudność zadania.

Podrozdział 2.5

2.5.1

(d)

Lemat Niech $f : X \rightarrow Y$ – morfizm przestrzeni z pierścieniem, $\mathcal{F}$ – snop na Y , $\mathcal{G}$ – snop na X . Snopy $\underline{Hom}_{\mathcal{O}_Y}(\mathcal{F}, f_*\mathcal{G})$ oraz $f_*\left(\underline{Hom}_{\mathcal{O}_X}(f^*\mathcal{F}, \mathcal{G})\right)$ są izomorficzne.

Dowód: dla dowolnego $U \subset Y$:

$$\underline{Hom}_{\mathcal{O}_Y}(\mathcal{F}, f_*\mathcal{G})(U) = Hom_{\mathcal{O}_Y|_U}\left(\mathcal{F}|_U, (f_*\mathcal{G})|_U\right) = Hom_{\mathcal{O}_Y|_U}\left(\mathcal{F}|_U, f_*(\mathcal{G}|_{f^{-1}(U)})\right)$$

(korzystając z tego, że (f^*, f_*) jest parą sprzężonych funktorów)

$$= Hom_{\mathcal{O}_Y|_U}\left(f^*(\mathcal{F}|_U), \mathcal{G}|_{f^{-1}(U)}\right) = Hom_{\mathcal{O}_Y|_U}\left(f^*(\mathcal{F})|_{f^{-1}(U)}, \mathcal{G}|_{f^{-1}(U)}\right) = f_*\left(\underline{Hom}_{\mathcal{O}_X}(f^*\mathcal{F}, \mathcal{G})\right)(U)$$

Lemat Jeżeli $\mathcal{E}$ jest lokalnie wolny, $f : X \rightarrow Y$ jest morfizmem przestrzeni z pierścieniem, to $\widehat{f^*\mathcal{E}} \cong f^*\widehat{\mathcal{E}}$.

Dowód: Mamy:

$$f^*(\tilde{\mathcal{E}}) \otimes f^*(\mathcal{E}) \cong f^*(\tilde{\mathcal{E}} \otimes \mathcal{E}) = f^*(\mathcal{O}_Y) = \mathcal{O}_X,$$

co pozwala na skonstruowanie parowania $f^*(\tilde{\mathcal{E}}) \times f^*(\mathcal{E}) \rightarrow \mathcal{O}_X$ dającego morfizm $f^*(\tilde{\mathcal{E}}) \rightarrow \widehat{f^*(\mathcal{E})}$. Sprawdzając na źdźbłach stwierdzamy, że jest to izomorfizm.

Korzystając z wcześniejszych podpunktów oraz lematów mamy:

$$f_*(\mathcal{F} \otimes f^*\mathcal{E}) \cong f_*(\underline{Hom}_{\mathcal{O}_X}(f^*\widehat{\mathcal{E}}, \mathcal{F})) \cong \underline{Hom}_{\mathcal{O}_Y}(\widehat{\mathcal{E}}, f_*\mathcal{F}) \cong \mathcal{E} \otimes f_*\mathcal{F}.$$

2.5.4 Załóżmy, że $\mathcal{F}$ jest quasikoherentny na X . Wybierzmy dowolny punkt $x \in X$ oraz jego otoczenie afiniczne $U = \text{Spec}(A)$. Wtedy $\mathcal{F}|_U \cong \widetilde{M}$ dla pewnego A -modułu M .

Zauważmy, że wybierając dowolny zbiór generatorów dla M dostajemy surjekcję A -modułów

$$\bigoplus_{i \in I} A \rightarrow M \rightarrow 0$$

Niech K będzie jądrem tego przekształcenia, zaś $\bigoplus_{j \in J} A \rightarrow K \rightarrow 0$ pewną surjekcją uzyskaną jak wyżej – dostajemy w ten sposób ciąg dokładny:

$$\bigoplus_{j \in J} A \rightarrow \bigoplus_{i \in I} A \rightarrow M \rightarrow 0$$

(zauważmy, że w podobny sposób konstruuje się rezolwentę projektywną) więc $M = \text{coker}(\bigoplus_{j \in J} A \rightarrow \bigoplus_{i \in I} A)$ oraz:

$$\mathcal{F}|_U \cong \text{coker}(\bigoplus_{j \in J} A \rightarrow \bigoplus_{i \in I} A) = \text{coker}(\bigoplus_{j \in J} \mathcal{O}_U \rightarrow \bigoplus_{i \in I} \mathcal{O}_U)$$

Jeżeli X jest noeterowski, zaś $\mathcal{F}$ – koherentny, to moduły M, K w powyższym dowodzie są skończenie generowane, więc można dobrać I, J jako zbiory skończone.

Na odwrót – załóżmy, że $\mathcal{F}$ jest lokalnie izomorficzny z kojądrem odwzorowania między wolnymi snopami, tzn. dla każdego x istnieje U takie, że:

$$\mathcal{F}|_U \cong \text{coker}(\bigoplus_{j \in J} \mathcal{O}_U \rightarrow \bigoplus_{i \in I} \mathcal{O}_U)$$

– wtedy $\mathcal{F}|_U$ jest quasikoherentny, jako kojądro odwzorowania między quasikoherentnymi snopami. Pozostaje zauważyć, że quasikoherentność jest własnością lokalną. Ponadto, jeżeli I, J są skończone, zaś X – noeterowski, to $\mathcal{F}$ jest koherentny (Proposition II.5.7.).

2.5.5

- (a) Niech $X = \mathbb{A}^1 \setminus \{0\} = \text{Spec}(k[x, \frac{1}{x}])$, $Y = \mathbb{A}^1 = \text{Spec}(k[x])$, $f : X \rightarrow Y$ będzie otwartą immersją, zaś $\mathcal{F} = \mathcal{O}_X = \widetilde{k[x, \frac{1}{x}]}$. Wtedy $f_*\mathcal{F} = \widetilde{k[x, \frac{1}{x}]}$, gdzie $k[x, \frac{1}{x}]$ traktujemy jako $k[x]$ -moduł. Pozostaje zauważyć, że $k[x, \frac{1}{x}]$ nie jest skończonym $k[x]$ -modulem.
- (b) Niech $f : X \rightarrow Y$ będzie domkniętą immersją. Wybierzmy dowolny zbiór afiniczny $U = \text{Spec}(A) \subset Y$; wtedy $f : f^{-1}(U) \rightarrow U$ jest domkniętą immersją, więc z Corollary II.5.10: $f^{-1}(U) = \text{Spec}(A/I)$ dla pewnego ideału $I \trianglelefteq A$. Pozostaje zauważyć, że A/I jest skończonym A -modulem.
- (c) niech $U = \text{Spec}(A) \subset Y$ będzie dowolnym zbiorem otwartym afinicznym, $f^{-1}(U) = \text{Spec}(B)$. Wtedy $\mathcal{F}|_{f^{-1}(U)} = \widetilde{M}$ oraz $f_*\mathcal{F}|_U = \widetilde{M}$, gdzie M traktujemy najpierw jako B -moduł, a następnie jako A -moduł. B jest skończonym A -modulem, więc M jest również skończonym A -modulem (bo jest skończonym B -modulem).

2.5.6

(a)

$$\begin{aligned} X \setminus \text{Supp}(m) &= \{\mathfrak{p} \in \text{Spec}(A) : \frac{m}{1} = 0 \text{ w module } M_{\mathfrak{p}}\} = \{\mathfrak{p} \in \text{Spec}(A) : \exists_{s \notin \mathfrak{p}} m \cdot s = 0\} = \\ &= \{\mathfrak{p} \in \text{Spec}(A) : (A \setminus \mathfrak{p}) \cap \text{Ann}(m) \neq \emptyset\} = \{\mathfrak{p} \in \text{Spec}(A) : \text{Ann}(m) \not\subset \mathfrak{p}\} = X \setminus V(\text{Ann}(m)) \end{aligned}$$

więc $\text{Supp}(m) = V(\text{Ann}(m))$.

(b) Niech $M = Am_1 + \dots + Am_n$ – wtedy $\mathcal{F}$ jest generowany przez cięcia globalne $m_1, \dots, m_n$, zatem:

$$\text{Supp}(\mathcal{F}) = \bigcup_i \text{Supp}(m_i) = \bigcup_i V(\text{Ann}(m_i)) = V\left(\bigcap_i \text{Ann}(m_i)\right) = V(\text{Ann}(M))$$

(c) wystarczy pokazać, że $\text{Supp}(\mathcal{F})$ jest lokalnie domknięty, to jednak wynika z (b).

(d) Z zadania II.1.20 mamy:

$$0 \rightarrow \mathcal{H}_Z^0(\mathcal{F}) \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow j_*(\mathcal{F}|_U)$$

Zauważmy, że snop $j_*(\mathcal{F}|_U)$ jest quasikoherentny z Proposition II.5.8(c), więc $\mathcal{H}_Z^0(\mathcal{F})$ jest quasikoherentny jako jądro odwzorowania między snopami quasikoherentnymi. Mamy więc: $\mathcal{H}_Z^0(\mathcal{F}) = \widetilde{N}$, gdzie:

$$\begin{aligned} N &= \Gamma(X, \mathcal{H}_Z^0(\mathcal{F})) = \Gamma_Z(X, \mathcal{F}) = \{m \in M : \forall_{\mathfrak{p} \notin Z} \frac{m}{1} = 0 \text{ w module } M_{\mathfrak{p}}\} = \\ &= \{m \in M : \forall_{\mathfrak{p} \notin Z} \text{Ann}(m) \not\subset \mathfrak{p}\} = \{m \in M : \forall_{\mathfrak{p} \supset \text{Ann}(m)} \mathfrak{p} \in Z\} = \{m \in M : \forall_{\mathfrak{p} \supset \text{Ann}(m)} \mathfrak{a} \subset \mathfrak{p}\} = \\ &= \{m \in M : \mathfrak{a} \subset \bigcap_{\mathfrak{p} \supset \text{Ann}(m)} \mathfrak{p}\} = \{m \in M : \mathfrak{a} \subset \sqrt{\text{Ann}(m)}\} = \{\mathfrak{a} \text{ jest skończenie generowany}\} = \\ &= \{m \in M : \exists_n \mathfrak{a}^n \subset \text{Ann}(m)\} = \Gamma_{\mathfrak{a}}(M) \end{aligned}$$

- (e) biorąc dowolny zbiór otwarty afiniczny $U = \text{Spec}(A)$ oraz korzystając z poprzedniego podpunktu dla $Z := Z \cap U$, $\mathcal{F} := \mathcal{F}|_U$ dostajemy: $\mathcal{H}_Z^0(\mathcal{F})|_U \cong \Gamma_{\mathfrak{a}}(M)$ (gdzie $\mathcal{F}|_U \cong \widetilde{M}$). Pozostaje zauważyć, że jeżeli M jest skończenie generowany nad pierścieniem Noether, to $\Gamma_{\mathfrak{a}}(M)$ jest również skończenie generowane (jako podmoduł sk. generowanego modułu nad pierścieniem Noether).

2.5.7

- (a) Załóżmy, że $\mathcal{F}_x$ jest generowany przez cięcia $[(s_1, U_1)] \dots, [(s_k, U_k)]$ jako $\mathcal{O}_{X,x}$ -moduł. Przyjmując $U := \bigcup_i U_i$ dostajemy morfizm snopów $\varphi : \mathcal{O}_U^k \rightarrow \mathcal{F}|_U$ dany na zbiorze otwartym $V \subset U$ jako:

$$\varphi : \mathcal{O}_U(V)^k \rightarrow \mathcal{F}(V), \quad \varphi(a_1, \dots, a_k) = \sum_i a_i s_i$$

Zauważmy, że $\varphi_x : \mathcal{O}_{X,x}^k \rightarrow \mathcal{F}_x$ jest izomorfizmem. Stąd $(\ker \varphi)_x = 0$. Ale $\ker \varphi$ jest snopem koherentnym, więc z zadania II.5.6 (c) istnieje otwarte otoczenie V_1 punktu x takie, że $\ker \varphi|_{V_1} = 0$. Analogicznie $\text{coker } \varphi|_{V_2} = 0$ dla pewnego otwartego otoczenia V_2 punktu x . Stąd na zbiorze $V_1 \cap V_2$ morfizm snopów φ jest izomorfizmem, co daje tezę.

- (b) implikacja ($\Rightarrow$) jest oczywista (żdzbla wolnego $\mathcal{O}_X|_U$ -modułu są $\mathcal{O}_{X,x}$ -wolnymi modułami), zaś implikacja ($\Leftarrow$) wynika z (a).
(c) załóżmy, że $\mathcal{F}$ jest lokalnie wolny rangi 1. Niech $\check{\mathcal{F}} := \text{Hom}_{\mathcal{O}_X}(\mathcal{F}, \mathcal{O}_X)$ będzie snopem dualnym (patrz zad. II.5.1). Zauważmy, że $\check{\mathcal{F}}|_U = \text{Hom}_{\mathcal{O}_X|_U}(\mathcal{F}|_U, \mathcal{O}_X|_U) \cong \text{Hom}_{\mathcal{O}_X|_U}(\mathcal{O}_X|_U, \mathcal{O}_X|_U) \cong \mathcal{O}_X|_U$, więc $\check{\mathcal{F}}$ jest odwracalny. Ponadto z zadania II.5.1:

$$\mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} \check{\mathcal{F}} = \text{Hom}_{\mathcal{O}_X}(\mathcal{F}, \mathcal{F})$$

Snop $\mathcal{F}$ jest lokalnie wolny rangi 1, więc $\text{Hom}_{\mathcal{O}_X|_U}(\mathcal{F}|_U, \mathcal{F}|_U) \cong \mathcal{O}_X|_U$ – dowolny endomorfizm $f : \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{F}$ pochodzi lokalnie od mnożenia przez pewien element $\mathcal{O}_X$:

$$\exists_{U_i\text{-pokrycie } X} \exists_{a_i \in \mathcal{O}_X(U_i)} \forall_{V \subset U_i} f(V)(x) = a_i|_V \cdot x$$

Porównując elementy a_i na przekrojach $U_i \cap U_j$, stwierdzamy, że są one restrykcjami pewnego elementu $a \in \mathcal{O}_X(X)$. Podsumowując, dostajemy: $\text{Hom}_{\mathcal{O}_X}(\mathcal{F}, \mathcal{F}) \cong \mathcal{O}_X$.

Na odwrót – załóżmy, że $\mathcal{F} \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{G} \cong \mathcal{O}_X$ dla pewnego lokalnie wolnego snopa $\mathcal{G}$. Wtedy, biorąc żdzbla w $x \in X$:

$$\mathcal{O}_{X,x} \cong \mathcal{F}_x \otimes_{\mathcal{O}_{X,x}} \mathcal{G}_x \cong \mathcal{F}_x \otimes_{\mathcal{O}_{X,x}} \mathcal{O}_{X,x} \cong \mathcal{F}_x$$

więc z (b) $\mathcal{F}$ jest odwracalny.

2.5.8

- (a) Bez straty ogólności $X = \text{Spec}(A)$ dla pierścienia Noetherowskiego A , zaś $\mathcal{F} = \widetilde{M}$ dla skończenie generowanego A -modułu M o generatorach $m_1, \dots, m_k$. Pokażemy, że dla każdego n zbiór $U_n := \{x \in X : \varphi(x) \leq n\}$ jest otwarty. Niech $\mathfrak{p} \in U_n$. Wtedy:

$$\dim_{\kappa(\mathfrak{p})} (M_{\mathfrak{p}} \otimes_{A_{\mathfrak{p}}} \kappa(\mathfrak{p})) \leq n,$$

więc możemy wybrać $\frac{x_1}{s_1}, \dots, \frac{x_n}{s_n} \in M_{\mathfrak{p}}$ takie, że ich obrazy generują $M_{\mathfrak{p}} \otimes_{A_{\mathfrak{p}}} \kappa(\mathfrak{p})$. Z lematu Nakayamy ([Atiyah, MacDonald, Stwierdzenie 2.8]) wynika, że $\frac{x_1}{s_1}, \dots, \frac{x_n}{s_n}$ generują $M_{\mathfrak{p}}$ jako $A_{\mathfrak{p}}$ moduł. Niech $f = s_1 \cdot \dots \cdot s_n$, wtedy $\frac{x_1}{s_1}, \dots, \frac{x_n}{s_n} \in M_f$. Rozważmy moduł:

$$N = A_f \frac{x_1}{s_1} + \dots + A_f \frac{x_n}{s_n} \subset M_f$$

oraz odpowiadający mu koherentny snop $\mathcal{G} = \widetilde{N}$ na $D(f)$. Rozważmy też koherentny snop $\mathcal{H} := \mathcal{F}|_{D(f)}/\mathcal{G}$ na $D(f)$. Mamy: $\mathcal{H}_{\mathfrak{p}} = 0$, więc z zadania II.5.6 (c) $\mathcal{H}|_V = 0$ dla pewnego otwartego otoczenia V punktu $\mathfrak{p}$. Wynika z tego, że dla każdego $\mathfrak{q} \in V$ moduł $M_{\mathfrak{q}}$ jest generowany przez $\frac{x_1}{s_1}, \dots, \frac{x_n}{s_n}$, co daje $\varphi(\mathfrak{q}) \leq n$.

- (b) X jest spójne, zatem wystarczy pokazać, że φ jest stałe w otoczeniu każdego punktu. Możemy zatem bez straty ogólności założyć, że $\mathcal{F}$ jest wolny nad $X = \text{Spec}(A)$, tzn. $\mathcal{F} = \widetilde{A}^n$. Wtedy dla każdego $\mathfrak{p} \in X$:

$$\varphi(\mathfrak{p}) = \dim_{\kappa(\mathfrak{p})} M_{\mathfrak{p}} \otimes_{A_{\mathfrak{p}}} \kappa(\mathfrak{p}) = \dim_{\kappa(\mathfrak{p})} \kappa(\mathfrak{p})^n = n.$$

- (c) Bez straty ogólności $X = \text{Spec}(A)$ dla pewnego pierścienia zredukowanego A , zaś $\mathcal{F} = \widetilde{M}$. Niech $\varphi(x) = n$ dla każdego $x \in X$. Ustalmy $\mathfrak{p} \in \text{Spec}(A)$. Niech $y_1, \dots, y_n \in M_{\mathfrak{p}}$ będą takie, że ich obrazy tworzą bazę $M \otimes_{A_{\mathfrak{p}}} \kappa(\mathfrak{p})$ nad $\kappa(\mathfrak{p})$. Wtedy $y_1, \dots, y_n$ generują $M_{\mathfrak{p}}$ z lematu Nakayamy. Wykażemy, że

$$\begin{aligned} A_{\mathfrak{p}}^n &\longrightarrow M_{\mathfrak{p}} \\ (a_1, \dots, a_n) &\longmapsto \sum_i a_i y_i \end{aligned}$$

jest izomorfizmem. Surjektywność wynika z poprzedniego spostrzeżenia, więc wystarczy wykazać, że ma on trywialne jądro. Załóżmy, że $\sum_i a_i y_i = 0$ oraz że $a_1 \neq 0$. Zauważmy, że $A_{\mathfrak{p}}$ jest zredukowany, więc $\bigcap_{\mathfrak{q} \in \text{Spec}(A_{\mathfrak{p}})} \mathfrak{q} = 0$ oraz $a_1 \notin \mathfrak{q}$ dla pewnego $\mathfrak{q}$.

Z drugiej strony, zauważmy, że $y_1, \dots, y_n$ generują $M_{\mathfrak{q}} = (M_{\mathfrak{p}})_{\mathfrak{q}}$ nad $A_{\mathfrak{q}}$, generują zatem również $M_{\mathfrak{q}} \otimes_{A_{\mathfrak{q}}} \kappa(\mathfrak{q})$ nad $\kappa(\mathfrak{q})$. Ale $\dim_{\kappa(\mathfrak{q})} M_{\mathfrak{q}} \otimes_{A_{\mathfrak{q}}} \kappa(\mathfrak{q}) = n$, zatem $\overline{y}_1, \dots, \overline{y}_n$ muszą być bazą $M_{\mathfrak{q}} \otimes_{A_{\mathfrak{q}}} \kappa(\mathfrak{q})$ nad $\kappa(\mathfrak{q})$. Stąd relacja $\sum_i \overline{a}_i \overline{y}_i = 0$ pociąga $\overline{a}_i = 0$ dla wszystkich i , czyli $a_i \in \mathfrak{q}$. Sprzeczność, bo $a_1 \notin \mathfrak{q}$! Stąd $M_{\mathfrak{p}}$ jest wolnym $A_{\mathfrak{p}}$ modułem. Z zadania II.5.7(b) stwierdzamy, że $\mathcal{F}$ jest lokalnie wolny.

2.5.9

- (a) We'll define a map $\alpha_d : M_d \rightarrow \Gamma(X, \widetilde{M}(d))$. Let $m \in M_d$. In order to define $\alpha_d(m)$, we have to provide a family of sections $\left(\alpha_d(m)|_{D_+(x)} \in \Gamma(D_+(x), \widetilde{M}(d)) \right)_{x \in S_1}$, that agrees on intersections $D_+(x) \cap D_+(y)$. Note that:

$$\Gamma(D_+(x), \widetilde{M}(d)) = \Gamma(\text{Spec}(S_{(x)}), \widetilde{M}(d)_{(x)}) = \widetilde{M}(d)_{(x)} = \left\{ \frac{m}{x^a} \mid m \in M(d)_a \right\} = \left\{ \frac{m}{x^a} \mid m \in Md + a \right\}$$

Thus we can define: $\alpha_d(m)|_{D_+(x)} = m \in \Gamma(D_+(x), \widetilde{M}(d))$.

- (b) analogously to 5.9:

let $M^0 \subset \dots \subset M^n = M$ be the composition series for M . Then we have the following diagram:

$$\begin{array}{ccccccc} 0 & \longrightarrow & M^j & \longrightarrow & M^{j+1} & \longrightarrow & (S/\mathfrak{p}_j)(l_j) \longrightarrow 0 \\ & & \downarrow & & \downarrow & & \downarrow \\ 0 & \longrightarrow & \Gamma_*(\widetilde{M}^j) & \longrightarrow & \Gamma_*(\widetilde{M}^{j+1}) & \longrightarrow & \Gamma_*((\widetilde{S/\mathfrak{p}_j})(l_j)) \end{array}$$

Thus by induction, it suffices to prove that $\alpha : (S/\mathfrak{p}_j)(l_j) \rightarrow \Gamma_*((\widetilde{S/\mathfrak{p}_j})(l_j))$ is isomorphism in high degrees. Moreover, we can replace S by $(S/\mathfrak{p}_j)(l_j)$. Thus we are left with proving that $\alpha : S \rightarrow \Gamma_*(\mathcal{O})$ is an isomorphism in high degrees.

Let $S' = \Gamma_*(\mathcal{O}) = \bigoplus_{n \geq 0} \Gamma(\text{Proj}(S), \mathcal{O}(n))$. Let also $x_0, \dots, x_r \in S_1$ be the set of the generators of S over S_0 . Then $S' \subset \bigcap_i S_{x_i}$. Analogously, as in 5.9, we show that:

- S' is a finite S -module, generated by homogeneous elements $f_1, \dots, f_g$ of degrees $d_1, \dots, d_g$ respectively,
- there exists N such that $f_1, \dots, f_g \in \frac{1}{x_j^N} S$ for all j .

Then, for $w > Nr$ we have $S_w f_i \subset S$ (since each monomial in S_w is divisible by x_j^N for some j). Therefore for $W > Nr + \max_i d_i$:

$$S'_W = \sum_i S_{W-d_i} f_i \subset \sum_i S_W = S_W.$$

Note that $S'_W \supset S_W$ – this ends the proof.

- (c) Let $\Phi(\mathcal{F}) = \Gamma_*(\mathcal{F})$, $\Psi(M) = \widetilde{M}$. Then $\Psi \circ \Phi = id$, since $\widetilde{\Gamma_*(\mathcal{F})} = \mathcal{F}$ by Proposition II.5.15. Moreover, for $\mathcal{F} = \widetilde{M}$ we have:

$$\widetilde{\Gamma_*(\mathcal{F})} = \mathcal{F}$$

and thus by (b): $\Gamma_*(\widetilde{M}) \approx M$, which yields $\Phi \circ \Psi = id$.

2.5.10

Let $S := A[x_0, \dots, x_r]$ and let $I = \bigoplus_d I_d$ be its homogeneous decomposition.

- (a) Let $s \in \bar{I}$ and let $s = \sum_j s_j$ be its homogeneous decomposition. Then $x_i^n s = \sum_j x_i^n s_j \in I$ for some n and all i 's. Then, since I is homogeneous, $x_i^n s_j \in I$ for all i 's and j 's. Thus $s_j \in \bar{I}$ for all j 's. This ends the proof.
- (b) Firstly, we'll prove that $\Gamma_*(\tilde{I}) = \bar{I}$. Firstly, note that:

$$\Gamma(\mathbb{P}_A^n, \tilde{I}(n))|_{D_+(x_i)} = \left\{ \frac{m}{x_i^k} : m \in I_{n+k} \text{ for some } k \right\}.$$

Moreover, $\Gamma_*(\tilde{I}) \hookrightarrow \Gamma_*(\mathcal{O}) = S$. Thus:

$$\begin{aligned} \Gamma_*(\tilde{I}) &= \bigoplus_n \left\{ a \in S : \frac{a}{1} = \frac{a_i}{x_i^e} \text{ in ring } S_{x_i} \text{ for some } a_i \in I_{n+e} \text{ and some } e \right\} = \\ &= \{ a \in S : \exists_n \forall_i \ x_i^n a \in I \} = \bar{I}. \end{aligned}$$

Thus, if I_1, I_2 define the same closed subscheme, then $\tilde{I}_1 = \tilde{I}_2$ and $\bar{I}_1 = \Gamma_*(\tilde{I}_1) = \Gamma_*(\tilde{I}_2) = \bar{I}_2$.

- (c) If I is any homogeneous ideal such that $\mathcal{I}_Y = \tilde{I}$, then $\Gamma_*(\mathcal{I}_Y) = \bar{I}$ (cf. (b)) and thus $\Gamma_*(\mathcal{I}_Y)$ is saturated.
- (d) Follows immediately by (a), (b), (c).

2.5.13

Lemat Niech R, S będą pierścieniami z gradacją, zaś $\varphi : R \rightarrow S$ będzie homomorfizmem zachowującym gradację. Niech S będzie generowany przez elementy gradacji 1. Załóżmy, że istnieje d takie, że dla każdego $d|D$ homomorfizm $\varphi_D : R_D \rightarrow S_D$ jest izomorfizmem. Wtedy φ indukuje izomorfizm $f : Proj(S) \rightarrow Proj(R)$.

Dowód: Niech $\psi_D : R_D \rightarrow S_D$ będzie odwrotnym izomorfizmem dla $d|D$. Zgodnie z zadaniem II.2.14 φ indukuje morfizm $f : U \rightarrow Proj(R)$, gdzie $U = \{ \mathfrak{p} \in Proj(S) : \mathfrak{p} \not\supset \varphi(S_+) \}$. Zauważmy najpierw, że $U = Proj(S)$. Istotnie, jeżeli $\mathfrak{p} \in Proj(S)$, $S_+ \not\subset \mathfrak{p}$, to istnieje jednorodny $f \in S_+$ takie, że $f \notin \mathfrak{p}$. Zauważmy jednak, że $f^d \in S_d = \varphi_d(R_d)$ oraz $f^d \notin \mathfrak{p}$. Stąd $\mathfrak{p} \not\supset \varphi(S_+)$ oraz $U = Proj(S)$.

Ponadto, jeżeli $f \in R_+$ jest jednorodny, to mamy izomorfizm zbiorów otwartych

$$Spec(S_{(\varphi(f))}) = D_+(\varphi(f)) \rightarrow D_+(f) = Spec(R_{(f)}).$$

Istotnie, zastępując f przez f^d możemy założyć, że f jest gradacji D podzielnej przez d (zbiory otwarte $D_+(f)$, $D_+(\varphi(f))$ pozostają bez zmian). Wtedy φ_D, ψ_D indukują izomorfizmy $R_{(f)} \cong S_{(\varphi(f))}$ – istotnie, dowolny element $S_{(\varphi(f))}$ jest postaci $\frac{a}{\varphi(f)^n}$, gdzie a jest gradacji nD , podzielnej przez d . Dlatego możemy określić homomorfizm $\psi(\frac{a}{\varphi(f)^n}) := \frac{\psi_D(a)}{f^n}$ odwrotny do $\varphi : R_{(f)} \rightarrow S_{(\varphi(f))}$.

Zauważmy, że na $S^{(d)}$ mamy dwie możliwe gradacje:

- „naturalna” gradacja: $S_i^{(d)} = S_{d \cdot i}$,
- gradacja indukowana przez inkluzję $\varphi : S^{(d)} \hookrightarrow S$, czyli:

$$S_i^{(d)} = \begin{cases} 0, & d \nmid i \\ S_i, & d | i \end{cases}$$

Niech P, R będą pierścieniami uzyskanymi wybierając odpowiednio pierwszą lub drugą gradację, zaś $X_1 = Proj(P), X_2 = Proj(R)$. Schematy te są izomorficzne (konstrukcja Proj-a nie zależy od wyboru gradacji), ale wybór gradacji ma znaczenie przy twistach. Istotnie, $P(k) = R(d \cdot k)$. Stosując lemat do inkluzji $\varphi : R \hookrightarrow S$ dostajemy izomorfizm $Proj(S) \cong X_2$. Z Proposition II.5.12 (c) wynika, że przy izomorfizmie tym $\mathcal{O}_{X_2}(n)$ odpowiada $\mathcal{O}_{Proj(S)}(n)$ dla każdego n . Stąd: snopowi $\mathcal{O}(1)$ na X_1 odpowiada $\mathcal{O}(d)$ na X_2 , które odpowiada $\mathcal{O}(d)$ na $Proj(S)$.

2.5.14

(a)

Krok 1: X jest schematem całkowitym, zaś S jest dziedziną całkowitości.

D: Zauważmy najpierw, że X jest całkowite – wynika to z następujących lematów:

Lemat (Stacks, Tag 030C) Niech R będzie noetherowskim pierścieniem zredukowanym. Wtedy równoważnie:

- R jest normalny (tzn. $R_{\mathfrak{p}}$ jest całkowicie domkniętą dziedziną całkowitości dla każdego $\mathfrak{p}$),
- R jest całkowicie domknięty w swoim totalnym ciele ułamków $Q(R)$,
- $R \cong \prod_{i=1}^k R_i$, gdzie R_i są całkowicie domkniętymi dziedzinami całkowitości.

Dowód:

Lemat (Stacks, Tag 0357) Niech X – schemat lokalnie Noetherowski. Wtedy równoważnie:

- X jest normalny,
- X jest skończoną sumą rozłączną całkowitych normalnych schematów.

Dowód:

X jest normalny i spójny, jest zatem całkowity. Z zadania 1.2.4 (b) wynika, że I jest ideałem pierwszym, zatem S jest dziedziną całkowitości.

Krok 2: S' jest całkowite nad S .

D: zostało to wykazane w dowodzie twierdzenia 5.19.

Krok 3: S' jest całkowicie domknięte w ciele ułamków.

D: Niech $\mathcal{F} = \bigoplus_{n \geq 0} \mathcal{O}_X(n)$ – wtedy $S' = \Gamma(X, \mathcal{F})$. Wystarczy więc wykazać, że $\mathcal{F}$ jest snopem całkowicie domkniętych pierścieni. Jest to własność lokalna, wystarczy więc wykazać, że wszystkie źdźbła są całkowicie domknięte. Niech $\mathfrak{p} \in Proj(S)$ – wtedy:

$$\mathcal{F}_{\mathfrak{p}} = \bigoplus_{n \geq 0} S(n)_{(\mathfrak{p})} = \left\{ \frac{a}{b} \in K : b \notin \mathfrak{p}, \quad b - \text{element jednorodny gradacji } k, \quad a \in S_{\geq k} \quad \text{dla pewnego } k \right\}$$

Oznaczmy ostatni pierścień przez R ; jest to pierścień z $\mathbb{N}$ -gradacją. X jest rozmaitością normalną, więc $R_0 = S_{(\mathfrak{p})}$ jest całkowicie domknięte w swoim ciele ułamków K_0 . Niech $x \in S$ będzie dowolnym elementem jednorodnym gradacji 1, który nie należy do $\mathfrak{p}$ – zauważmy, że $(x_0, \dots, x_n) \notin \mathfrak{p}$, więc możemy wybrać taki element. Zauważmy, że $\mathcal{F}_{\mathfrak{p}} = R_0[x]$. Ponadto x musi być algebraicznie niezależny nad K_0 . Istotnie, jeżeli $\sum_i a_i x^i = 0$ dla pewnych $a_i \in K_0$, to porównując gradację dostajemy $a_i = 0$ dla wszystkich i . Stąd $\mathcal{F}_{\mathfrak{p}} = R_0[x]$ jest pierścieniem wielomianów nad R_0 . Zauważmy, że $R_0[x]$ jest domknięte całkowicie w $K_0[x]$ [Atiyah-MacDonald, zad. 5.9], zaś $K_0[x]$ jest całkowicie domknięte w $K_0(x)$ (jako dziedzina z jednoznacznym rozkładem). Stąd $R_0[x]$ jest całkowicie domknięte w $Frac(R_0[x]) = K_0(x)$.

(b) zauważmy, że z definicji $\mathcal{O}_X = \tilde{S}$, a ponadto z twierdzenia 5.15: $\mathcal{O}_X = \Gamma_*(\mathcal{O}_X)^\sim = \tilde{S}'$. Stąd z zadania II.5.9 mamy: $S'_d = S_d$ dla dostatecznie dużych d .

(c) niech d_0 będzie takie, że $S_d = S'_d$ dla $d \geq d_0$. Pokażemy, że dla $d \geq d_0$ pierścień $S^{(d)}$ jest całkowicie domknięty. Skorzystamy z następującego lematu:

Lemat [Zariski, Samuel - Commutative Algebra vol. II, VII.§2 Theorem 11] Niech R będzie noetherowską dziedziną całkowitości z $\mathbb{N}$ -gradacją o ciele ułamków K . Niech:

- $\bar{R}$ będzie domknięciem całkowitym R w K ,
- $K_q = \left\{ \frac{a}{b} : b \in R_k, a \in R_{k+q} \text{ dla pewnego } k \right\}$ (elementy jednorodnie stopnia q w K),
- $K^{hom} = \bigoplus_{q \geq 0} K_q$.

Wtedy:

- (a) $\bar{R} \subset K^{hom}$ (w szczególności $\bar{R}$ jest również pierścieniem z gradacją),
 (b) $\bar{R} = \bigoplus_{q \geq 0} \bar{R}_q$, gdzie $\bar{R}_q := K_q \cap \bar{R}$.

Z **lematu** wystarczy wykazać, dowolny **jednorodny** element $Frac(S^{(d)})$ całkowity nad $S^{(d)}$ musi należeć do $S^{(d)}$. Niech $x = \frac{a}{b}$, $b \in S_{dk}$, $a \in S_{d(k+q)}$ będzie całkowity nad $S^{(d)}$. Jest on wtedy całkowity również nad S' , jako że $S^{(d)} \subset S'$. Ale S' jest całkowicie domknięte, zatem $x \in S'$. Pozostaje zauważyć, że gradacja x jest podzielna przez d , zatem $x \in S^{(d)}$.

- (d) zauważmy, że rozmaitość rzutowo normalna jest też normalna. Istotnie, jeżeli S jest całkowicie domknięte, to dla każdego $\mathfrak{p} \in Proj(S)$ pierścień $\mathcal{O}_{X,\mathfrak{p}} = S_{(\mathfrak{p})}$ jest również całkowicie domknięty. Zauważmy również, że $\Gamma(\mathbb{P}^r, \mathcal{O}_{\mathbb{P}^r}(n)) = k[x_0, \dots, x_r]_n$ (Proposition II.5.13) oraz odwzorowanie $\Gamma(\mathbb{P}^r, \mathcal{O}_{\mathbb{P}^r}(n)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_X(n))$ faktoryzuje się jako:

$$\Gamma(\mathbb{P}^r, \mathcal{O}_{\mathbb{P}^r}(n)) = k[x_0, \dots, x_r]_n \rightarrow (k[x_0, \dots, x_r]/I)_n = S_n \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_X(n)).$$

Stąd obraz odwzorowania $\Gamma(\mathbb{P}^r, \mathcal{O}_{\mathbb{P}^r}(n)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_X(n))$ oraz obraz $S_n \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_X(n))$ są równe. Jeżeli X jest normalne, to mamy zatem równoważnie: X jest rzutowo normalne $\Leftrightarrow$ (z punktu (a)) $S = S' \Leftrightarrow$ naturalna iniekcja $S \rightarrow \Gamma_*(\mathcal{O}_X) = S'$ jest również surjekcją $\Leftrightarrow$ dla każdego n iniekcja $S_n \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_X(n)) = S'_n$ jest surjekcją $\Leftrightarrow$ dla każdego n odwzorowanie $\Gamma(\mathbb{P}^r, \mathcal{O}_{\mathbb{P}^r}(n)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_X(n))$ jest surjekcją.

2.5.16

- (c)

Jeżeli $M_1 \rightarrow M \rightarrow M_2 \rightarrow 0$ jest ciągiem dokładnym A -modułów, to dla dowolnego $j \geq 1$:

$$M_1 \otimes_A S^{j-1}M \rightarrow S^jM \rightarrow S^jM_2 \rightarrow 0.$$

Dowód: Zauważmy najpierw, że podane przekształcenia są dobrze określone. Istotnie, przekształcenie $M_1 \times M^{j-1} \rightarrow S^jM$, $(m_1, \dots, m_j) \mapsto m_1 \odot \dots \odot m_j$ jest A -liniowe oraz symetryczne na współrzędnych 2 do j , zatem faktoryzuje się przez $M_1 \otimes_A S^{j-1}M$. Analogicznie, przekształcenie

$$S^jM \rightarrow S^jM_2, \quad (m_1, \dots, m_j) \mapsto \bar{m}_1 \odot \dots \odot \bar{m}_j$$

(gdzie $\bar{m}$ oznacza obraz w M_2) jest A -liniowe oraz symetryczne, zatem faktoryzuje się przez S^jM .

Oczywiste jest również, że $S^jM \rightarrow S^jM_2$ jest surjekcją, a także że złożenie pierwszego i drugiego przekształcenia jest zerowe. Pozostaje pokazać, że

$$\ker(S^jM \rightarrow S^jM_2) \subset \text{im}(M_1 \otimes_A S^{j-1}M \rightarrow S^jM).$$

Niech $\alpha = \sum b_i^{(1)} \odot \dots \odot b_i^{(j)}$, będzie takie, że $\sum_i \bar{b}_i^{(1)} \odot \dots \odot \bar{b}_i^{(j)} = 0$ w S^jM_2 . Rozważmy przekształcenie:

$$g : M_2^j \rightarrow S^jM / \text{im}(M_1 \otimes_A S^{j-1}M \rightarrow S^jM), \quad (a_1, \dots, a_j) \mapsto [a'_1 \odot \dots \odot a'_j],$$

gdzie a'_i jest dowolnym podniesieniem a_i do M . Zauważmy, że jest ono dobrze określone – jeżeli a''_i jest innym podniesieniem, to $a'_i - a''_i = c_i \in M_1$, zatem:

$$a'_1 \odot \dots \odot a'_j = a''_1 \odot \dots \odot a''_j + \sum c_i \odot \dots \equiv a''_1 \odot \dots \odot a''_j \pmod{\text{im}(M_1 \otimes_A S^{j-1}M \rightarrow S^jM)}.$$

Jest ono też symetryczne, zatem faktoryzuje się przez $S^j M_2$. Stąd:

$$\sum_i g(b_i^{(1)}, \dots, b_i^{(j)}) = \tilde{g}(\sum_i \overline{b_i^{(1)}} \odot \dots \odot \overline{b_i^{(j)}}) = g(0) = 0,$$

czyli $\alpha \in \text{im}(M_1 \otimes S^{j-1} M \rightarrow S^j M)$. To kończy dowód.

Niech $0 \rightarrow M_1 \rightarrow M \rightarrow M_2 \rightarrow 0$ będzie ciągiem dokładnym A -modułów, zaś $F^k := \text{im}(S^k M_1 \otimes S^{p-k} M \rightarrow S^p M)$, $G^k = S^k M_1 \otimes S^{p-k} M$. Wtedy:

$$S^p M = F^0 \supset F^1 \supset \dots \supset F^{k+1} = 0.$$

Rozważmy ciąg dokładny:

$$M_1 \otimes_A S^{p-k-1} M \rightarrow S^{p-k} M \rightarrow S^{p-k} M_2 \rightarrow 0$$

i tensorujemy go przez $S^k M_1$. Zauważmy, że

$$\text{im}(S^k M_1 \otimes S^{p-k} M \rightarrow S^p M) = \text{im}(S^{k-1} M_1 \otimes M_1 \otimes S^{p-k} M \rightarrow S^p M),$$

zatem jak łatwo zauważyć:

$$G_{k+1} \rightarrow G_k \rightarrow S^k M_1 \otimes S^{p-k} M_2 \rightarrow 0.$$

Rozważmy diagram przemienny:

$$\begin{array}{ccccccc} G^{k+1} & \longrightarrow & G^k & \longrightarrow & S^k M_1 \otimes S^{p-k} M_2 & \longrightarrow & 0 \\ \downarrow & & \downarrow & & \parallel & & \\ 0 & \longrightarrow & F^{k+1} & \longrightarrow & F^k & \longrightarrow & S^k M_1 \otimes S^{p-k} M_2 \longrightarrow 0 \end{array}$$

Z dokładności górnego wiersza można łatwo dostać dokładność drugiego oraz:

$$F^k / F^{k+1} \cong S^k M_1 \otimes S^{p-k} M_2.$$

Jeżeli zatem $0 \rightarrow \mathcal{F}' \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{F}'' \rightarrow 0$ jest ciągiem dokładnym $\mathcal{O}_X$ -modułów, to podstawiając $M_1 = \mathcal{F}'(U)$, itd. dostaniemy filtrację presnopów $\mathcal{F}^0 \supset \dots \supset \mathcal{F}^{p+1} = 0$, której ilorazy to presnopy $U \mapsto S^k \mathcal{F}'(U) \otimes S^{p-k} \mathcal{F}''(U)$. Uspowiając, dostajemy tezę.

(d) Filtrację uzyskujemy analogicznie.

Niech $0 \rightarrow \mathcal{F}' \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{F}'' \rightarrow 0$ oraz niech n', n, n'' będą rangami odpowiednich snopów. Wtedy $n = n' + n''$. Ponadto z filtracji dla $\bigwedge^n \mathcal{F}$ dostajemy:

$$\mathcal{F}^k / \mathcal{F}^{k+1} \cong \bigwedge^k \mathcal{F}' \otimes \bigwedge^{n-k} \mathcal{F}'' = \begin{cases} 0, & k \neq n' \\ \bigwedge^{n'} \mathcal{F}' \otimes \bigwedge^{n''} \mathcal{F}'', & k = n' \end{cases}$$

Stąd $\mathcal{F} = \mathcal{F}^0 = \dots = \mathcal{F}^{n'}$, $\mathcal{F}^{n'+1} = \dots = 0$ oraz $\mathcal{F} = \mathcal{F}^{n'} / \mathcal{F}^{n'+1} = \bigwedge^{n'} \mathcal{F}' \otimes \bigwedge^{n''} \mathcal{F}''$.

2.5.17

(a) założmy, że $f : X \rightarrow Y$ jest afiniczne. Chcemy pokazać, że przeciwobraz dowolnego afinicznego podzbioru Y jest afiniczny. Bez straty ogólności założmy zatem, że $Y = \text{Spec}(A)$ jest afiniczne. Z założenia istnieje zatem pokrycie zbiorami afinicznymi takie, że przeciwobraz każdego zbioru z pokrycia jest afiniczny w X . Bez straty ogólności możemy „rozdrobnić” to pokrycie tak, by było postaci $D(f_1), \dots, D(f_n)$, gdzie $(f_1, \dots, f_n) = A$. Niech $g_i := f^\#(f_i) \in \mathcal{O}_X(X)$. Zauważmy, że:

$$f^{-1}(D(f_i)) = \{x \in X : f(x) \in D(f_i)\} = \{x \in X : f_i \in \mathfrak{m}_{Y, f(x)}\} = \{x \in X : f^\#(f_i) \in \mathfrak{m}_{X, x}\} = X_{g_i}$$

(skorzystaliśmy tu z tego, że $(f^\#)^{-1}(\mathfrak{m}_{X, x}) = \mathfrak{m}_{Y, f(x)}$ – definicja morfizmu schematów). Z założenia $X_{g_i} = f^{-1}(D(f_i))$ jest afiniczne dla każdego i , zatem X jest afiniczne z zadania II.2.17.

- (b) Quasizwartość morfizmu afinicznego jest natychmiastowa. Ponadto, jeżeli $\varphi : A \rightarrow B$ indukuje $f : X \rightarrow Y$, gdzie $Y = \text{Spec}(A)$, $X = \text{Spec}(B)$, to $\Delta : X \times_Y X \rightarrow X$ pochodzi od homomorfizmu $B \otimes_A B \rightarrow B$, $b_1 \otimes b_2 \mapsto b_1 \cdot b_2$. Ale ostatni homomorfizm jest surjekcją ($1 \otimes b \mapsto b$), zatem indukuje domkniętą immersję. To oznacza, że f jest rozdzielone z definicji.
- (c) Niech $\mathcal{U}$ – rodzina otwartych afinicznych podzbiorów Y . Dla dowolnego $U \in \mathcal{U}$ rozważmy morfizm $\pi_U : X_U \rightarrow U$, gdzie $X_U = \text{Spec}(\mathcal{A}(U))$. Skleimy rodzinę schematów $\{X_U : U \in \mathcal{U}\}$ (patrz zadanie II.2.12) w schemat $\mathbf{Spec}(\mathcal{A})$ oraz morfizmy $\pi_U : X_U \rightarrow U$ w morfizm $\pi : \mathbf{Spec}(\mathcal{A}) \rightarrow Y$.

Sposób I: własność uniwersalności.

$\mathbf{Spec}(\mathcal{A})$ będzie miało następującą własność uniwersalności: dla dowolnego $X \in \mathbf{Sch}/Y$ o morfizmie strukturalnym $f : X \rightarrow Y$ mamy funktorialną bijekcję: $\text{Hom}_{\mathbf{Sch}/Y}(X, \mathbf{Spec}(\mathcal{A})) \cong \text{Hom}_{\mathcal{O}_X}(\mathcal{A}, f_*\mathcal{O}_X)$. Zauważmy, że własność ta wyznacza obiekt $\mathbf{Spec}(\mathcal{A})$ jednoznacznie.

Krok I: $Y = \text{Spec}(R)$, $\mathcal{A} = \tilde{A}$

Wykażemy, że w tym przypadku $\mathbf{Spec}(\mathcal{A}) := \text{Spec}(A)$ spełnia tę własność uniwersalności. Istotnie, korzystając z zadań II.2.4 oraz II.5.3:

$$\text{Hom}_{\mathbf{Sch}/Y}(X, \mathbf{Spec}(\mathcal{A})) = \text{Hom}_{\mathbf{Sch}/Y}(X, \text{Spec}(A)) = \text{Hom}_{\mathcal{O}_Y(Y)}(A, \mathcal{O}_X(X)) = \text{Hom}_{\mathcal{O}_Y}(\tilde{A}, f_*\mathcal{O}_X).$$

Krok II: jeżeli $\pi : \mathbf{Spec}(\mathcal{A}) \rightarrow Y$ spełnia własność uniwersalności dla $(Y, \mathcal{A})$, to $\pi : \mathbf{Spec}(\mathcal{A}) \times_X U \rightarrow U$ spełnia własność uniwersalności dla $(U, \mathcal{A}|_U)$, gdzie $U \subset Y$ – otwarty podzbiór Y .

(Na podstawie Ravi Vakil, *Foundations of Algebraic Geometry*, Proposition 17.1.3)

Niech $V := \mathbf{Spec}(\mathcal{A}) \times_X U$, X będzie U -schematem o morfizmie strukturalnym $f : X \rightarrow U$, zaś $j : U \rightarrow Y$ – otwarta immersja. Niech też $g := j \circ f : X \rightarrow Y$. U -morfizm $X \rightarrow V$ odpowiada Y -morfizmowi $X \rightarrow \mathbf{Spec}(\mathcal{A})$. Z uniwersalności $\mathbf{Spec}(\mathcal{A})$ odpowiada to jednoznacznie $\mathcal{O}_Y$ -morfizmowi $\mathcal{A} \rightarrow g_*\mathcal{O}_X$. Ze sprzężoności g_* , g^* odpowiada to z kolei jednoznacznie morfizmowi $g^*\mathcal{A} = f^*(j^*\mathcal{A}) \rightarrow \mathcal{O}_X$, co przechowuje tę samą informację, co $f^*(\mathcal{A}|_U) \rightarrow \mathcal{O}_X$ (jako że $j^*\mathcal{A}$ jest „zerowe poza U ”). Ze sprzężoności odpowiada to znowu pewnemu morfizmowi $\mathcal{A}|_U \rightarrow f_*\mathcal{O}_X$. To kończy dowód.

Krok III: sklejanie.

Niech Y – dowolny schemat, $\mathcal{U}$ – zbiór otwartych afinicznych podzbiorów Y . Rozważmy rodzinę $\{\mathbf{Spec}(\mathcal{A}(U)) : U \in \mathcal{U}\}$ wraz z naturalnymi morfizmami $\pi_U : \mathbf{Spec}(\mathcal{A}(U)) \rightarrow U$. Wtedy z własności uniwersalności (krok II) $\pi_U^{-1}(U \cap V) \cong \pi_V^{-1}(U \cap V)$ dla dowolnych $U, V \in \mathcal{U}$. Możemy zatem skleić tę rodzinę do schematu $\mathbf{Spec}(\mathcal{A})$, zaś morfizmy π_U do morfizmu $\pi : \mathbf{Spec}(\mathcal{A}) \rightarrow Y$.

Krok IV: własność uniwersalności.

Niech $f : X \rightarrow Y$. Y -morfizm $X \rightarrow \mathbf{Spec}(\mathcal{A})$ jest równoważny ze zgodną rodziną U -morfizmów $f^{-1}(U) \rightarrow \pi^{-1}(U)$ dla każdego $U \in \mathcal{U}$. Z afinicznej uniwersalności (krok I) rodzina ta odpowiada zgodnej rodzinie $\mathcal{O}_X|_U$ -morfizmów $f_*\mathcal{O}_X|_U \rightarrow \mathcal{A}|_U$ dla każdego $U \in \mathcal{U}$, zaś takie morfizmy odpowiadają (ze sklejanie) morfizmowi $f_*\mathcal{O}_X \rightarrow \mathcal{A}$. To kończy dowód.

Sposób II: pullback otwartej immersji i relatywne sklejanie (na podstawie *Stacks* oraz Daniel Murfet, *Relative Affine Schemes*, który jest na podstawie EGA II §1.2, §1.3)

Krok I: Niech X – schemat, $U \subset V \subset X$ – otwarte afiniczne podzbiory, $\mathcal{F}$ – quasikoherentny snop na X . Morfizm:

$$\begin{aligned} \mathcal{F}(V) \otimes_{\mathcal{O}_X(V)} \mathcal{O}_X(U) &\longrightarrow \mathcal{F}(U) \\ a \otimes b &\longmapsto b \cdot a|_U \end{aligned}$$

$\mathcal{O}_X(U)$ -modułów jest izomorfizmem.

Dowód: Niech $j : U \rightarrow V$ – kanoniczne zanurzenie, $U = \text{Spec}(A)$, $V = \text{Spec}(B)$, $\mathcal{F}|_U = \widetilde{M}$, $\mathcal{F}|_V = \widetilde{N}$. Wtedy omawiane odwzorowanie to $N \otimes_B A \rightarrow M$. Ale $\widetilde{N}|_U \cong \widetilde{M}$, więc dla każdego $\mathfrak{p} \in U$ mamy izomorfizm $(N \otimes_B A)_{\mathfrak{p}} = N \otimes_{B_{\mathfrak{p}}} A_{\mathfrak{p}} \rightarrow M_{\mathfrak{p}}$. Stąd omawiany homomorfizm jest izomorfizmem.

Krok II: Diagram

$$\begin{array}{ccc} \text{Spec}(\mathcal{A}(U)) & \longrightarrow & \text{Spec}(\mathcal{A}(V)) \\ \downarrow & & \downarrow \\ U & \longrightarrow & V \end{array}$$

(gdzie górna strzałka jest indukowana przez homomorfizm restrykcji, zaś pionowe przez „strukturalne” homomorfizmy $\mathcal{O}_X(U) \rightarrow \mathcal{A}(U)$, $\mathcal{O}_X(V) \rightarrow \mathcal{A}(V)$) jest kartezjański. Górna strzałka jest otwartą immersją.

Dowód: kartezjańskość wynika z przyłożenia funktora Spec do kroku I. Ponadto pullback otwartej immersji jest otwartą immersją.

Krok III: relatywne sklejanie

Twierdzenie (o relatywnym sklejanu, [Stacks, Tag 01LH]) Niech S – schemat, $\mathcal{B}$ – baza topologii dla S . Załóżmy, że dane mamy:

- dla każdego $U \in \mathcal{B}$ schemat $f_U : X_U \rightarrow U$ nad U ,
- dla dowolnych $U, V \in \mathcal{B}$, $U \subset V$, morfizm $\rho_{U,V} : X_U \rightarrow X_V$ taki, że:
  - $\rho_{U,V} : X_U \rightarrow f_V^{-1}(U)$ jest izomorfizmem,
  - dla $W \subset U \subset V$: $\rho_{W,V} = \rho_{U,V} \circ \rho_{W,U}$.

Wtedy istnieje dokładnie jeden schemat $f : X \rightarrow S$ wraz z U -izomorfizmami $i_U : f^{-1}(U) \rightarrow X_U$ taki, że dla $U \subset V$ morfizm

$$X_U \xrightarrow{i_U^{-1}} f^{-1}(U) \rightarrow f^{-1}(V) \xrightarrow{i_V} X_V$$

to $\rho_{U,V}$.

Dowód: na Stacksie – przez reprezentowalność jakiegoś funktora. Ale może da się wykorzystać zwykłe sklejanie?

Krok IV: konstrukcja $\text{Spec}(\mathcal{A})$

Z poprzednich kroków wynika, że możemy skleić $\text{Spec}(\mathcal{A}(U))$ dla afinicznych podzbiorów otwartych U schematu Y .

- (d) morfizm $\pi : \mathbf{Spec}(\mathcal{A}) \rightarrow Y$ jest afiniczny, ponieważ przeciwobraz dowolnego zbioru afinicznego jest z definicji afiniczny. Ponadto z własności uniwersalności morfizm $id : \mathbf{Spec}(\mathcal{A}) \rightarrow \mathbf{Spec}(\mathcal{A})$ odpowiada pewnemu morfizmowi $\mathcal{A} \rightarrow \pi_* \mathcal{O}_{\mathbf{Spec}(\mathcal{A})}$. Śledząc konstrukcję tego homomorfizmu, łatwo zauważyć, że jest on izomorfizmem po obciążeniu do dowolnego afinicznego $U \subset Y$. To dowodzi izomorfizmu.

Załóżmy, że $f : X \rightarrow Y$ jest afinicznym morfizmem oraz $f_* \mathcal{O}_X = \mathcal{A}$. Wtedy dla dowolnego afinicznego $U \subset Y$, $f^{-1}(U)$ też jest afiniczny, zatem:

$$f^{-1}(U) = \text{Spec}(\mathcal{O}_X(f^{-1}(U))) = \text{Spec}(f_*(\mathcal{O}_X)(U)) = \text{Spec}(\mathcal{A}(U)).$$

Z konstrukcji $\mathbf{Spec}(\mathcal{A})$ przez sklejanie oraz własności uniwersalności sklejanie stwierdzamy, że $X \cong f_* \mathcal{O}_X$.

- (e) bez straty ogólności $X = \text{Spec}(\mathcal{A})$. Na zbiorze $\pi^{-1}(U) = \text{Spec}(\mathcal{A}(U))$ (gdzie $U \subset Y$ – otwarty afiniczny) określamy $\mathcal{M}$ następująco: $\widetilde{\mathcal{M}}|_U := \widetilde{\mathcal{M}(U)}$ (zauważmy, że $\mathcal{M}(U)$ jest z założenia $\mathcal{A}(U)$ -modułem). Stwierdzenie, że $\mathcal{M} \mapsto \widetilde{\mathcal{M}}$ oraz $\mathcal{F} \mapsto f_* \mathcal{F}$ są wzajemnie odwrotne pozostawiamy jako przeliczenie.

2.5.18

- (a) Niech $U_i = \text{Spec}(A_i)$ będzie pokryciem afinicznym Y takim, że istnieją izomorfizmy $\Phi_i : \mathcal{E}|_{U_i} \rightarrow \mathcal{O}_{U_i}^n$. W oczywisty sposób $S(\Phi_i) : S(\mathcal{E}) \rightarrow S(\mathcal{O}_{A_i}^n)$ jest izomorfizmem. Pozostaje wykazać, że $S(\mathcal{O}_{A_i}^n) \cong \mathcal{O}_{A_i[x_1, \dots, x_n]}$ – wtedy $f^{-1}(U_i) \cong \text{Spec}(\mathcal{E}(U_i)) \cong \text{Spec}(A_i[x_1, \dots, x_n]) \cong \mathbb{A}_{A_i}^n$.

Istotnie, izomorfizm dany jest przez:

$$S^k(\mathcal{O}_{A_i}^n)(V) \ni e_{i_1} \odot \dots \odot e_{i_k} \mapsto x_{i_1} \cdot x_{i_2} \cdot \dots \cdot x_{i_k} \in \mathcal{O}_{A_i[x_1, \dots, x_n]}(V)$$

dla $V \subset U$ (bazą $\mathcal{O}_A(V)^n$ jako wolnego $\mathcal{O}_A(V)$ -modułu są wektory $e_j = (0, \dots, 1, \dots, 0)$ dla $1 \leq j \leq n$, zaś bazą $S^k(\mathcal{O}_A(V)^n)$ – wektory $e_{i_1} \odot \dots \odot e_{i_k}$ dla $1 \leq i_1, \dots, i_k \leq n$).

Niech $V = \text{Spec}(B) \subset U_i \cap U_j$. Wtedy $(\Phi_j \circ \Phi_i^{-1})|_V : \mathcal{O}_V^n \rightarrow \mathcal{O}_V^n$ jest $\mathcal{O}_V$ -liniowym automorfizmem, zatem jest zadany przez macierz z $GL_n(B) := \{[a_{ij}]_{ij} : \det[a_{ij}]_{i,j} \in B^\times\}$. Stąd również $\phi_j \circ \psi_i^{-1}|_{f^{-1}(V)} = (S(\Phi_j) \circ S(\Phi_i^{-1}))|_V$ jest B -liniowym automorfizmem.

- (b) strukturę $\mathcal{O}_X$ -modułu wystarczy zadać lokalnie, zatem bez straty ogólności $X = \text{Spec}(A)$, $\mathcal{E} = \mathcal{O}_X^n$, $X = \mathbf{Spec}(\mathcal{E}) = \mathbb{A}_A^n$. Cięcia $s : Y \rightarrow X$ są równoważne z homomorfizmami A -algebr $\theta : A[x_1, \dots, x_n] \rightarrow A$, zaś te są wyznaczone przez wartości $(\theta(x_1), \dots, \theta(x_n))$. Stąd strukturę A -modułu na zbiorze cięć można wprowadzić następująco:

$$(\theta_1(x_1), \dots, \theta_1(x_n)) + (\theta_2(x_1), \dots, \theta_2(x_n)) := (\theta_1(x_1) + \theta_2(x_1), \dots, \theta_1(x_n) + \theta_2(x_n))$$

$$a \cdot (\theta(x_1), \dots, \theta(x_n)) := (a \cdot \theta(x_1), \dots, a \cdot \theta(x_n))$$

(Uwaga: $\theta_1 + \theta_2$, $a \cdot \theta$ nie są homomorfizmami A -algebr, bo nie przeprowadzają jedynek na jedynekę. Dlatego musimy działać na n -kach).

- (c) W przykładzie opisany jest morfizm $\mathcal{O}_Y$ -modułów $F : \check{\mathcal{E}} \rightarrow \mathcal{S}(X/Y)$. Pokażemy, że jest on bijekcją na dowolnym zbiorze afinicznym otwartym $V = \text{Spec}(A) \subset Y$ takim, że $\mathcal{E}|_V \cong \mathcal{O}_V^n$. Istotnie, niech $t \in \mathcal{S}(X/Y)(V)$ będzie cięciem wiązki wektorowej X nad V , czyli $t : V \rightarrow X$, $f \circ t = id$. Zauważmy, że $f^{-1}(V) \cong \text{Spec}(S(\mathcal{E})(V)) \cong \text{Spec}(A[x_1, \dots, x_n])$, zatem $t \in \text{Hom}_{\mathcal{O}_V}(\text{Spec}(A), \text{Spec}(A[x_1, \dots, x_n]))$ odpowiada A -homomorfizmom $A[x_1, \dots, x_n] \rightarrow A$, które to z kolei odpowiadają wyborowi n elementów z A . Z drugiej strony, elementy $\check{\mathcal{E}}(V) = \text{Hom}_{\mathcal{O}_V}(\mathcal{E}|_V, \mathcal{O}_V) = \text{Hom}_{\mathcal{O}_V}(\mathcal{O}_V^n, \mathcal{O}_V) = \text{Hom}_A(A^n, A)$ również odpowiadają wyborowi n elementów z A . To dowodzi, że $F|_V$ jest bijekcją. Stąd F jest izomorfizmem na pewnym pokryciu Y , jest zatem izomorfizmem snopów (przykładowe uzasadnienie: jest izomorfizmem na pokryciu, zatem jest izomorfizmem na źdźbłach).
- (d) przedstawione w zadaniu przyporządkowania:

$$\begin{array}{ccc} \text{snopy lokalnie wolne rangi } n \text{ na } Y & \longleftrightarrow & \text{wiązki wektorowe rangi } n \text{ nad } Y \\ \mathcal{E} & \xrightarrow{\Phi} & \mathbf{V}(\mathcal{E}) := \mathbf{Spec}(S(\mathcal{E})) \\ \mathcal{S}(X/Y)^\vee & \xleftarrow{\Psi} & X \end{array}$$

są wzajemnie odwrotne:

- $\Psi \circ \Phi = id$, bo: $\mathcal{E} \cong \mathcal{S}(X/Y)^\vee$ z podpunktu (c),
- $\Phi \circ \Psi = id$, bo: jeżeli $f : X \rightarrow Y$ jest dowolną wiązką wektorową, to f jest odwzorowaniem afinicznym, więc z zadania II.5.17 $X = \mathbf{Spec}(\mathcal{E})$. Wykazaliśmy jednak, że $\mathcal{S}(X/Y) \cong \mathcal{E}^\vee$, zatem $\text{Spec}(S(\mathcal{S}(X/Y)^\vee)) = X$.

Podrozdział 2.6

2.6.2 Niech $\mathfrak{p} := I(X)$. Zauważmy, że przyporządkowanie $f \mapsto (f)$ na rzutowym schemacie możemy określić nie tylko dla elementów $K(X)^*$, ale i dla elementów $S(X)$ (patrz dowód Proposition 6.4). Podobnie, jeżeli $Y \subset X$, to waluację $v_Y : K(X) \rightarrow \mathbb{Z}$ można przedłużyć do waluacji $S(X) \rightarrow \mathbb{Z}$. Istotnie, jeżeli $Y \cap \{x_i \neq 0\} \neq \emptyset$, to można zdefiniować $v_Y(f) := v_Y(f/x_i^d)$ dla $f \in S(X)$ stopnia d . Wówczas dla $V = V(f)$ mamy: $V \cdot X = \sum_i v_{Y_i}(f) Y_i$.

- (a) odwzorowanie z grupy wolnej abelowej wystarczy zadać na bazie.

(b) Z jednoznaczności rozkładu w $k[x_0, \dots, x_n]$ oraz z liniowości funkcji $D \mapsto D.X$ można przyjąć, że $D = (f)$ dla nierozkładalnego $f \in k[x_0, \dots, x_n]$. Wtedy $D = Y$, gdzie $Y = V(f) \subset \mathbb{P}_k^n$. Zauważmy, że $Y \cap X = \emptyset$, zatem $f \notin \mathfrak{p}$. Niech $\bar{f} \neq 0$ będzie obrazem f w $S(X) = k[x_0, \dots, x_n]/\mathfrak{p} = k[\bar{x}_0, \dots, \bar{x}_n]$. Wtedy $D.X = \sum_i v_{Y_i}(\bar{f})Y_i = (\bar{f})$ (gdzie $Y \cap X = Y_1 \cup \dots \cup Y_m$).

(c) Niech $Y := Y_i$ dla pewnego ustalonego i , $\mathfrak{q} = I(Y) \trianglelefteq S(X)$, $S = k[x_0, \dots, x_n]$, $S' = (S/\mathfrak{p})_{\mathfrak{q}}$. Wówczas:

$$i(X, V; Y) = \text{length}_{S_{\mathfrak{q}}}(S/(I(X) + I(V)))_{\mathfrak{q}} = \text{length}_{S_{\mathfrak{q}}}(S'/fS') = \text{length}_{S'}(S'/fS')$$

Ale S' jest pierścieniem z dyskretną waluacją v_Y , zatem jeżeli $f = \pi^k \cdot u$ dla uniformizatora π oraz $k = v_Y(f)$, to $S'/fS' \cong S'/\pi^k$. Ostatni pierścień ma zaś długość k nad S' , zatem $i(X, V; Y) = k = v_Y(f)$.

Równość $\deg(D.X) = (\deg D) \cdot (\deg X)$ wystarczy z liniowości udowodnić dla D – dywizora pierwszego. Ale z twierdzenia Bezout:

$$\deg(D.X) = \sum_i i(X, V; Y_i) \cdot \deg Y_i = \deg X \cdot \deg V.$$

(d) niech $D = (f/g)$ dla $f, g \in S(X)$. Niech F, G będą dowolnymi podniesieniami f, g do $k[x_0, \dots, x_n]$ – wtedy z (b): $D = (F/G).X$. Stąd również $\deg D = \deg(F/G) \cdot \deg X = 0 \cdot \deg X = 0$.

Przemienność diagramu to równość $\deg(D.X) = (\deg D) \cdot (\deg X)$. Iniektywność $Cl \mathbb{P}^n \rightarrow Cl X$ wynika od razu z diagramu.

2.6.3

(a) Mamy:

$$X = \{(x_0, \dots, x_n) \in \mathbb{A}^{n+1} : (x_0 : \dots : x_n) \in V\},$$

$$\bar{X} = \{(x_0 : \dots : x_n : x_{n+1}) \in \mathbb{P}^{n+1} : (x_0 : \dots : x_n) \in V\} \cup \{P\},$$

gdzie $P = (0 : \dots : 0 : 1)$. Niech $U_i := \{(x_0 : \dots : x_n) \in V : x_i \neq 0\}$ – wtedy:

$$\pi^{-1}(U_i) = \{(x_0 : \dots : 1 : \dots : x_n : x_{n+1}) \in \mathbb{P}^{n+1} : (x_0 : \dots : 1 : \dots : x_n) \in U_i\} \cong U_i \times \mathbb{A}^1$$

– posyłamy $(x_0 : \dots : 1 : \dots : x_n : x_{n+1}) \mapsto ((x_0 : \dots : 1 : \dots : x_n), x_{n+1})$; zauważmy, że warunek $x_i = 1$ zapewnia, że x_{n+1} jest jednoznacznie wyznaczone.

????

(b) Niech $H = \{f = 0\}$, gdzie f – wielomian stopnia 1. Wówczas $V - \pi^*(V.H) = (x_{n+1}/f)$. Istotnie, $V = \{x_{n+1} = 0\} \subset \bar{X}$. Ponadto $V.H = V.(f) = (f) \in Cl(V)$ (wykazaliśmy to w zadaniu II.6.2 (b)) oraz $\pi^*((f)) = (f) \in Cl(\bar{X})$.

Łatwo zauważyć, że opisane przekształcenia są tożsame z opisanymi w Proposition II.6.5, więc pozostała część zadania wynika z Proposition II.6.5.

(c) Z Proposition II.6.2: $S(V)$ jest dziedziną z jednoznacznością rozkładu $\Leftrightarrow S(V)$ jest pierścieniem normalnym oraz $Cl(X) = Cl(\text{Spec}(S(V))) = 0 \Leftrightarrow V$ jest rzutowo normalne oraz $Cl(X) = 0 \Leftrightarrow$ (z ciągu dokładnego z podpunktu (b)) V jest rzutowo normalne oraz $Cl(V) = \langle V.H \rangle \cong \mathbb{Z}$.

(d) Niech $S := S(V)$, zaś $\mathfrak{p} = (x_0, \dots, x_n) \trianglelefteq S$ będzie ideałem pierwszym odpowiadającym punktowi P . Naturalne odwzorowanie $Cl(X) \rightarrow Cl(\text{Spec}(\mathcal{O}_P))$ dane jest wzorem: $[\mathfrak{q}] \mapsto [\mathfrak{q}S_{\mathfrak{p}}]$ (utożsamiamy ideał pierwszy z odpowiadającym mu cyklem pierwszym). Jest ono surjekcją (zawsze), ponieważ każdy ideał pierwszy wysokości 1 w $S_{\mathfrak{p}}$ jest postaci $\mathfrak{q}S_{\mathfrak{p}}$. Pozostaje pokazać, że jest ono iniekcją.

Zauważmy, że naturalne odwzorowanie $Cl(V) \rightarrow Cl(X)$ jest surjekcją z podpunktu (b) o jądrze izomorficznym z $\mathbb{Z}$ oraz generowanym przez $\text{div}(h)$, gdzie h jest dowolnym wielomianem stopnia 1 takim, że $X \not\subset \{h = 0\}$. Wystarczy pokazać, że $Cl(V) \rightarrow Cl(\text{Spec}(\mathcal{O}_P))$ ma to samo jądro.

Zauważmy, że $Cl(V)$ jest generowane przez elementy postaci $\sum_{\mathfrak{q}} n_{\mathfrak{q}} \cdot \mathfrak{q}$, gdzie $\mathfrak{q}$ są **jednorodnymi** ideałami pierwszymi wysokości 1 (utożsamiamy ideał pierwszy z odpowiadającym mu cyklem pierwszym) – w szczególności $\mathfrak{q} \subset \mathfrak{p}$. Naturalne odwzorowanie $Cl(X) \rightarrow Cl(\text{Spec}(\mathcal{O}_P))$ dane jest wzorem: $[\mathfrak{q}] \mapsto [\mathfrak{q}S_{\mathfrak{p}}]$.

Załóżmy, że $\sum_{\mathfrak{q}} n_{\mathfrak{q}} \cdot \mathfrak{q}S_{\mathfrak{p}} = \text{div}(x)$ dla pewnego $x \in K := \text{Frac}(S)$.

Lemat Jeżeli S jest pierścieniem z gradacją, $\mathfrak{n}$ jest ideałem pierwszym, to:

$$\mathfrak{n}^* := \{x \in \mathfrak{n} : x \text{ - jednorodny}\}$$

jest ideałem pierwszym wysokości $ht(\mathfrak{n}) - 1$.

Dowód: <http://mathoverflow.net/q/97753>, Thomas Kahle

Lemat W powyższej sytuacji

$$\bigcap_{\mathfrak{n}} S_{\mathfrak{n}}^* = \{f \cdot g : f \in S_{\mathfrak{p}}, g \text{ - jednorodny element ciała } K\},$$

gdzie przekrój bierzemy po wszystkich niejednorodnych ideałach pierwszych $\mathfrak{n}$ wysokości 1, zawartych w $\mathfrak{p} := S_+$.

Dowód: zawieranie $\supset$ wynika z poprzedniego lematu. Istotnie, $\mathfrak{n}^* = 0$, więc $\mathfrak{n}$ nie zawiera elementów jednorodnych, a zatem każdy element jednorodny jest odwracalny w $R_{\mathfrak{n}}$. Nie wiem, czy przeciwnie zawieranie jest prawdziwe. ??????????????????

Zauważmy, że $div(x)$ zawiera tylko ideały jednorodne, zatem $x = f \cdot g$, gdzie $f \in S_{\mathfrak{p}}, g$ - jednorodny element ciała K (stopnia $d \in \mathbb{Z}$). Stąd $\sum_{\mathfrak{q}} n_{\mathfrak{q}} \cdot \mathfrak{q} S_{\mathfrak{p}} = div(g)$. Łatwo zauważyć, że w grupie $Div(V)$: $div(g) = \sum_{\mathfrak{q}} n_{\mathfrak{q}} \cdot \mathfrak{q}$. Ponadto $div(g) = div(g/h^d) + d \cdot div(h) \sim d \cdot div(h)$, gdzie h jest stopnia 1 (jak wyżej). To kończy dowód.

2.6.4 Niech $K = \text{Frac}(A) = k(x_1, \dots, x_n)[z]/(z^2 - f)$. Wybierzmy dowolny element $\alpha = g + hz \in K$, (gdzie $g, h \in k[x_1, \dots, x_n]$) który jest całkowity nad A ; wykażemy, że $\alpha \in A$.

Jeżeli $\alpha = g \in k(x_1, \dots, x_n)$, to oczywiście $\alpha \in k[x_1, \dots, x_n]$ ($k[x_1, \dots, x_n]$ jest domknięte całkowicie).

Załóżmy, że $\alpha \notin k(x_1, \dots, x_n)$ - wtedy wielomian minimalny α nad $k(x_1, \dots, x_n)$ to:

$$0 = (X - (g + hz)) \cdot (X - (g - hz)) = X^2 - 2 \cdot g \cdot X + (g^2 - h^2 f)$$

Z całkowitości α wynika, że $2g \in A$, $g^2 - h^2 f \in A$. Stąd:

$$g \in A \cap k(x_1, \dots, x_n) = k[x_1, \dots, x_n] \quad \text{oraz} \quad h^2 \cdot f \in A \cap k(x_1, \dots, x_n) = k[x_1, \dots, x_n]$$

Zauważmy jednak, że $k[x_1, \dots, x_n]$ jest dziedziną z jednoznacznym rozkładem. Możemy więc rozłożyć h na iloczyn potęg nierozkładalnych wielomianów (z niekoniecznie dodatnimi wykładnikami). Korzystając z tego, że f jest bezkwadratowy stwierdzamy, że wszystkie wykładniki wielomianów nierozkładalnych w h są dodatnie oraz $h \in k[x_1, \dots, x_n]$.

Stąd $\alpha = g + hz \in A$.

2.6.5

(a) Wystarczy pokazać, że $k[x_0, \dots, x_n]/(x_0^2 + \dots + x_r^2)$ jest normalne. Ale to wynika z zadania 6.4. przyjmując $f = -x_1^2 - \dots - x_r^2$, bo dla $r \geq 2$ wielomian ten jest bezkwadratowy.

(b) Mamy: $(x_0 + ix_1) \cdot (-x_0 + ix_1) = x_0^2 + \dots + x_r^2$, więc wystarczy podstawić $x'_0 := x_0 + ix_1$, $x'_1 := -x_0 + ix_1$, aby dostać równanie wymaganej postaci.

(1) W tym przypadku teza wynika bezpośrednio z Przykładu (6.5.2).

(2) Krzywa jest w tym przypadku izomorficzna z krzywą $X : xy = zw$ w $\mathbb{A}^4$. Dla krzywej V zadanej tym samym równaniem w $\mathbb{P}^3$ mamy z przykładu (6.6.1) $Cl(V) \cong \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}$, zatem z zadania II.6.3 (b) mamy: $0 \rightarrow \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z} \rightarrow Cl(X) \rightarrow 0$. Pozostaje zidentyfikować pierwsze przekształcenie. Obraz $\mathbb{Z}$ w $Cl(Q)$ generowany jest np. przez H, Q , gdzie $H = \{w = 0\}$. Z przykładu 6.6.2 wynika, że H, Q odpowiada elementowi $(1, 1)$ w $\mathbb{Z}$. Stąd:

$$Cl(X) \cong \frac{\mathbb{Z} \oplus \mathbb{Z}}{\{(n, n) \in \mathbb{Z}^2\}} \cong \mathbb{Z}.$$

(3) Niech $Y = \{x_0 = 0\}$. Wtedy, podobnie jak w Przykładzie (6.5.2) mamy:

$$X \setminus Y = D(x_0) = \text{Spec } k[x_0, x_0^{-1}, \dots, x_n]/(x_0 x_1 - x_2^2 - \dots - x_r^2) =$$

$$\begin{aligned} \text{Spec } k[x_0, x_0^{-1}, \dots, x_n]/(x_1 - x_0^{-1} \cdot (x_2^2 + \dots + x_r^2)) = \\ \text{Spec } k[x_0, x_0^{-1}, x_2, \dots, x_n] \end{aligned}$$

zaś ostatni pierścień jest UFD, więc:

$$\mathbb{Z} \xrightarrow{-Y} Cl(X) \rightarrow Cl(X \setminus Y) = 0$$

oraz pozostaje ustalić obraz Y . Wykażemy, że $\text{div}(x_0) = Y$. Zauważmy, że ideał (x_0) jest pierwszy w $A(X)$ (pierścieniu współrzędnych afinicznych na X) dla $r \geq 4$ – istotnie:

$$A(X)/(x_0) = k[x_0, \dots, x_r]/(x_0 x_1 - x_2^2 - \dots - x_r^2) = (k[x_2, \dots, x_r]/(x_2^2 + \dots + x_r^2)) [x_1],$$

zaś $x_2^2 + \dots + x_r^2$ jest nierozkładalny dla $r \geq 4$. To jednak oznacza, że $\text{div}(x_0) = Y$.

Fakt Jeżeli $f \in A(X)$ generuje ideał pierwszy $\mathfrak{p} = (f)$, to $\text{div}(f) = Y$, gdzie $Y = \{f = 0\}$.

Uzasadnienie: f nie należy oczywiście do żadnego ideału pierwszego wysokości 1 oprócz $\mathfrak{p}$. Z definicji wynika zaś, że f jest uniformizatorem w $S_{(\mathfrak{p})}$.

- (c) (1) W tym przypadku $Q : xy = z^2$. Niech $k[\bar{x}, \bar{y}, \bar{z}] = k[x, y, z]/(xy - z^2)$, zaś $P = [0 : 1 : 0]$. Wtedy:

$$Q \setminus \{P\} = D_+(x) = \text{Spec} \left(k[\bar{y}/\bar{x}, \bar{z}/\bar{x}] \right) \cong \text{Spec}(k[t]) \cong \mathbb{A}^1$$

(izomorfizmy dane są przez $t \mapsto \bar{z}/\bar{x}$ oraz $\bar{z}/\bar{x} \mapsto t, \bar{y}/\bar{x} \mapsto t^2$). Stąd z tego, że $Cl(\mathbb{A}^1) = 0$ oraz z ciągu dokładnego wycinania (Proposition II.6.5 (c)), $Cl(Q)$ jest grupą cykliczną, generowaną przez P . Musi to być nieskończona grupa cykliczna – wynika to np. z zadania II.6.3 (b).

(2) Teza wynika bezpośrednio z Przykładu (6.6.1).

(3) Teza wynika z ciągu dokładnego z zad. II.6.3 (b) oraz z zad. II.6.4 (b)(3).

- (d) Zauważmy, że $k[x_0, \dots, x_r]/(x_0^2 + \dots + x_r^2)$ jest UFD. Istotnie, z podpunktu (a) wynika, że jest to pierścień normalny, zaś z (b)(3), że jego grupa klas zeruje się. Stąd jest to dziedzina z jednoznacznym rozkładem z Proposition II.6.2. Stąd także $S(Q) = k[x_0, \dots, x_r]/(x_0^2 + \dots + x_r^2)$ jest dziedziną z jednoznacznym rozkładem. Niech $Y \subset Q$ będzie podrozmaitością kowymiaru 1, odpowiadającą ideałowi $\mathfrak{q} \leq S(Q)$ (jest to jednorodny ideał pierwszy wysokości 1). Z twierdzenia Proposition I.1.12A wynika, że $\mathfrak{q} = (f)$ jest ideałem głównym. Niech $V := \{f = 0\} \subset \mathbb{P}^n$. Wtedy z definicji wynika, że $V \cap Q = Y$. Ponadto $V \cdot Q = \text{div}(f) = Y$ (krotność jest równa jeden, bo f generuje $\mathfrak{q}$). Stąd z zadania II.6.2 (c) $i(V, Q; Y) = 1$.

2.6.9

- (a) Zauważmy, że $\pi^\# : \mathcal{O}_X \rightarrow \pi_* \mathcal{O}_{\bar{X}}$ jest iniekcją – wynika to z konstrukcji normalizacji jako sklejenia domknięć całkowitych podzbiorów afinicznych. Stąd $\mathcal{K}^*/\mathcal{O}_X^* \rightarrow \mathcal{K}^*/\pi_* \mathcal{O}_{\bar{X}}^*$ jest surjekcją; jej jądrem jest oczywiście $\pi_* \mathcal{O}_{\bar{X}}^*/\mathcal{O}_X^*$. Dostajemy stąd krótki ciąg dokładny:

$$0 \rightarrow \pi_* \mathcal{O}_{\bar{X}}^*/\mathcal{O}_X^* \rightarrow \mathcal{K}^*/\mathcal{O}_X^* \rightarrow \mathcal{K}^*/\pi_* \mathcal{O}_{\bar{X}}^* \rightarrow 0$$

Rozważmy snop $\pi_* \mathcal{O}_{\bar{X}}^*/\mathcal{O}_X^*$. Jest to snop torsyjny, tzn. ma zerowe żdźbło w punkcie generycznym ξ (jest ono równe K^*/K^*).

Lemat Jeżeli $\mathcal{T}$ jest snopem torsyjnym na schemacie jednowymiarowym, to $\mathcal{T} \cong \bigoplus_{x \in X} i_x(\mathcal{T}_x)$.

Dowód: Zauważmy, że $\text{Hom}(\mathcal{T}, i_x(\mathcal{T}_x)) = \text{Hom}(\mathcal{T}_x, \mathcal{T}_x)$ (jako że funktor skyscraper oraz brania żdźbła są sprzężone), istnieje więc naturalny morfizm $\mathcal{T} \rightarrow i_x(\mathcal{T}_x)$. Stąd mamy również naturalny morfizm $\mathcal{T} \rightarrow \bigoplus_{x \in X} i_x(\mathcal{T}_x)$. Schemat X jest jednowymiarowy, zatem dla dowolnych punktów domkniętych x, y :

$$i_x(\mathcal{T}_x)_y = \begin{cases} \mathcal{T}_x, & y \in \overline{\{x\}} \\ 0, & y \notin \overline{\{x\}} \end{cases} = \begin{cases} \mathcal{T}_x, & y = x \\ 0, & y \neq x \end{cases}.$$

Z torsyjności snopa mamy zaś dla dowolnego x : $i_\xi(\mathcal{T}_\xi)_x = 0$. Stąd odwzorowanie $\mathcal{T} \rightarrow \bigoplus_{x \in X} i_x(\mathcal{T}_x)$ jest izomorfizmem na żdźbłach, jest zatem izomorfizmem.

Z lematu wynika, że $\pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}}^* / \mathcal{O}_X^* \cong \bigoplus_{P \in X} i_P \left((\pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}}^* / \mathcal{O}_X^*)_P \right)$ – w szczególności snop ten jest wiotki (flabby – patrz zadanie II.1.16) oraz z zadania II.1.16 (b) ciąg

$$0 \rightarrow \Gamma(\pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}}^* / \mathcal{O}_X^*, X) \rightarrow \Gamma(\mathcal{K}^* / \mathcal{O}_X^*, X) \rightarrow \Gamma(\mathcal{K}^* / \pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}}^*, X) \rightarrow 0 \quad (*)$$

jest dokładny. Zauważmy, że $\mathcal{K}^* / \pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}}^* \cong \pi_*(\tilde{\mathcal{K}}^* / \mathcal{O}_{\tilde{X}}^*)$ (gdzie $\tilde{\mathcal{K}}$ jest snopem funkcji wymiernych na $\tilde{X}$). Stąd:

$$\Gamma(\pi_*(\tilde{\mathcal{K}}^* / \mathcal{O}_{\tilde{X}}^*), X) = \Gamma(\tilde{\mathcal{K}}^* / \mathcal{O}_{\tilde{X}}^*, \tilde{X}) = \text{Pic}(\tilde{X}).$$

Ponadto:

$$\Gamma(\pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}}^* / \mathcal{O}_X^*, X) = \Gamma \left(\bigoplus_{P \in X} i_P ((\pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}}^* / \mathcal{O}_X^*)_P), X \right) = \bigoplus_{P \in X} (\pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}}^*)_P / \mathcal{O}_P^*.$$

Zauważmy jednak, że $(\pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}}^*)_P \cong \tilde{\mathcal{O}}_P$. Istotnie, niech $\text{Spec}(A)$ będzie otwartym otoczeniem punktu P . Wtedy $\pi^{-1}(\text{Spec}(A)) = \text{Spec}(\tilde{A})$, gdzie $\tilde{A}$ jest domknięciem całkowitym A w $\text{Frac}(A)$ (z konstrukcji normalizacji) oraz $\pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}}$ jest quasikoherentym snopem na $\text{Spec}(A)$, wyznaczonym przez $\tilde{A}$ traktowane jako A -moduł. Stąd $(\pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}})_P = A_{\mathfrak{p}}$ (gdzie $\mathfrak{p}$ odpowiada punktowi P w $\text{Spec}(A)$) jest domknięciem całkowitym $\mathcal{O}_P$ w ciele ułamków. To daje również $(\pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}}^*)_P = A_{\mathfrak{p}}^*$.

Ostatecznie z ciągu dokładnego (*) dostajemy:

$$0 \rightarrow \bigoplus_{P \in X} \tilde{\mathcal{O}}_P^* / \mathcal{O}_P^* \rightarrow \text{Pic}(X) \rightarrow \text{Pic}(\tilde{X}) \rightarrow 0.$$

(b) **Krzywa z ostrzem:**

Krzywa X jest gładka poza punktem $Q = [0 : 1 : 0]$ – stąd $\tilde{\mathcal{O}}_Q^* / \mathcal{O}_Q^*$ jest jedynym niezerowym wyrazem w sumie $\bigoplus_{P \in X} \tilde{\mathcal{O}}_P^* / \mathcal{O}_P^*$.

Niech $k[\bar{x}, \bar{y}] = k[x, y] / (y^2 - x^3)$. Aby obliczyć $\tilde{\mathcal{O}}_Q^* / \mathcal{O}_Q^*$, przypomnijmy, że z zadania I.4.10 wynika, że blowing-up krzywej $Y : y^2 = x^3$ to morfizm:

$$\mathbb{A}^1 = \text{Spec}(k[u]) \rightarrow \text{Spec}(k[\bar{x}, \bar{y}]) = Y$$

wyznaczony przez homomorfizm (iniekcję):

$$k[\bar{x}, \bar{y}] \rightarrow k[u], \quad \bar{x} \mapsto u^2, \quad \bar{y} \mapsto u^3.$$

Morfizm ten przedłuża się do morfizmu $\mathbb{P}^1 \rightarrow X$, który jest normalizacją X . Stąd $\text{Pic}(\tilde{X}) = \mathbb{Z}$.

Łatwo stąd wywnioskować, że:

$$\tilde{\mathcal{O}}_Q^* = (k[u]_{(u)})^* \supset \mathcal{O}_Q^* = \left\{ \frac{f(u^2, u^3)}{g(u^2, u^3)} : f, g \in k[x, y], \quad f(0, 0), g(0, 0) \neq 0 \right\}.$$

Rozważmy homomorfizm $k \rightarrow \tilde{\mathcal{O}}_Q^* / \mathcal{O}_Q^*$, $a \mapsto 1 + au$. Pokażemy, że jest to izomorfizm. Istotnie, jeżeli $1 + au \in \mathcal{O}_Q^*$, to:

$$1 + au = \frac{f(u^2, u^3)}{g(u^2, u^3)}$$

oraz licząc obustronnie pochodną w zerze dostajemy: $a = 0$. Pozostaje pokazać surjektywność. Wystarczy pokazać, że w obrazie znajdują się wszystkie wielomiany. Niech $h \in (k[u]_{(u)})^*$, bez straty ogólności $h(0) = 1$. Wtedy:

$$h(u) = 1 + au + F(u^2, u^3), \quad \text{dla pewnego } F \in k[x, y].$$

Istotnie, każdy jednomian stopnia ≥ 2 można zapisać w postaci $(u^2)^a \cdot (u^3)^b$ dla pewnych $a, b \in \mathbb{N}$. Stąd:

$$\begin{aligned} h(u) &= (1 + au) \cdot \frac{1 + au + F(u^2, u^3)}{1 + au} \cdot \frac{1 - au}{1 - au} = (1 + au) \cdot \frac{1 - a^2 \cdot u^2 + \dots}{1 - a^2 \cdot u^2} \\ &= (1 + au) \cdot H(u^2, u^3) \equiv 1 + au \pmod{\mathcal{O}_Q^*}. \end{aligned}$$

Stąd $\tilde{\mathcal{O}}_Q^* / \mathcal{O}_Q^* \cong k$ oraz teza wynika z podpunktu (a).

Krzywa z węzłem: niech $X : y^2z = x^3 + x^2z$, $Y : y^2 = x^3 + x^2$, $k[\bar{x}, \bar{y}] = k[x, y]/(y^2 - x^3)$, $Q = (0, 0)$. Łatwo stwierdzić (podobnie jak w zadaniu I.4.10), że blowing-up Y w punkcie Q to morfizm:

$$\mathbb{A}^1 = \text{Spec}(k[w]) \rightarrow \text{Spec}(k[\bar{x}, \bar{y}])$$

indukowany przez homomorfizm:

$$k[\bar{x}, \bar{y}] \rightarrow k[w], \quad \bar{x} \mapsto (w^2 - 1), \quad \bar{y} \mapsto w \cdot (w^2 - 1).$$

Morfizm ten przedłuża się do morfizmu $\mathbb{P}^1 \rightarrow X$, który jest normalizacją X . Stąd $\text{Pic}(\tilde{X}) = \mathbb{Z}$.

Łatwo stąd wywnioskować, że:

$$\tilde{\mathcal{O}}_Q^* = (k[w]_{(w-1)})^* \supset \mathcal{O}_Q^* = \left\{ \frac{f(w^2 - 1, w \cdot (w^2 - 1))}{g(w^2 - 1, w \cdot (w^2 - 1))} : f, g \in k[x, y], \right. \\ \left. f(0, 0), g(0, 0) \neq 0 \right\}.$$

Rozważmy przyporządkowanie $k^* \rightarrow \tilde{\mathcal{O}}_Q^*/\mathcal{O}_Q^*$, $a \mapsto 1 + w + a \cdot (1 - w)$. Pokażemy, że jest to izomorfizm. Istotnie, jeżeli $1 + w + a \cdot (1 - w) \in \mathcal{O}_Q^*$, to:

$$1 + w + a \cdot (1 - w) = h(w^2 - 1, w \cdot (w^2 - 1)) \quad \text{dla pewnej funkcji wymiernej } h.$$

Podstawiając $w = \pm 1$ dostajemy: $2 = h(0, 0) = 0 + 2 \cdot a$, więc $a = 1$.

Pozostaje pokazać surjektywność oraz homomorficzność. Wystarczy pokazać, że w obrazie znajdują się wszystkie wielomiany.

Lemat Jeżeli $h \in k[w]_{(w-1)}^*$, $h(1) = h(-1)$, to $h(w) = H(w^2 - 1, w \cdot (w^2 - 1))$ dla pewnego $H \in k(x, y)$.

Dowód: Załóżmy najpierw, że $h \in k[w]$. Rozłóżmy h na część parzystą i nieparzystą:

$$h(w) = h_1(w^2) + w \cdot h_2(w^2) = h_3(w^2 - 1) + w \cdot h_4(w^2 - 1)$$

(gdzie $h_3(x) = h_1(x + 1)$, $h_4(x) = h_2(x + 1)$). Podstawiając $w = \pm 1$ widzimy, że $h_4(0) = 0$, czyli $h_4(x) = x \cdot h_5(x)$. Stąd:

$$h(w) = h_3(w^2 - 1) + w \cdot (w^2 - 1) \cdot h_5(w^2 - 1) = H(w^2 - 1, w \cdot (w^2 - 1)).$$

Niech teraz $h = f/g$ oraz $h(1) = h(-1)$. Niech $l(w)$ będzie taką funkcją liniową, że $l(1) = g(-1)$, $l(-1) = g(1)$. Wtedy $(l \cdot f)(1) = (l \cdot f)(-1)$, $(l \cdot g)(1) = (l \cdot g)(-1)$, więc wystarczy skorzystać z pierwszej części dowodu dla $l \cdot f$, $l \cdot g$.

Niech $h \in (k[w]_{(w-1)})^*$, bez straty ogólności $h(1) = 2$. Wtedy z **lematu** dla $a = \frac{1}{2}h(-1)$:

$$h(w)/(1 + w + a \cdot (1 - w)) = H(w^2 - 1, w \cdot (w^2 - 1)) \quad \text{dla pewnego } H.$$

Stąd:

$$h(w) \equiv (1 + w + a \cdot (1 - w)) \pmod{\mathcal{O}_X^*}.$$

Analogicznie sprawdzamy, że:

$$(1 + w + a \cdot (1 - w)) \cdot (1 + w + b \cdot (1 - w)) \equiv (1 + w + (a + b) \cdot (1 - w)) \pmod{\mathcal{O}_X^*}.$$

2.6.10

- (a) Snopy koherentne na $\mathbb{A}_k^1$ odpowiadają skończeniu generowanym $k[x]$ -modułom M . Pierścień $k[x]$ jest PID, więc każdy skończenie generowany moduł jest postaci $M \cong k[x]^r \oplus M_{tors}$, gdzie M_{tors} jest sumą modułów postaci $k[x]/(f(x))$ dla pewnych $f \in k[x]$. Zauważmy, że dla $f \neq 0$: $\gamma(k[x]/(f(x))) = 0$. Istotnie:

$$0 \rightarrow f(x)k[x] \rightarrow k[x] \rightarrow k[x]/(f(x)) \rightarrow 0$$

oraz $f(x)k[x] \cong k[x]$. Stąd $\gamma(k[x]/(f(x))) = \gamma(k[x]) - \gamma(f(x)k[x]) = 0$, co daje:

$$\gamma(M) = \gamma(k[x]^r \oplus M_{tors}) = r \cdot \gamma(k[x])$$

Stąd odwzorowanie $\mathbb{Z} \rightarrow K(\mathbb{A}_k^1)$, $1 \mapsto \gamma(k[x])$ jest surjekcją. Aby pokazać, że jest iniekcją, wystarczy zauważyć, że ranga $k[x]$ -modułu jest addytywna na ciągach dokładnych, zatem $\ker(\mathbb{Z} \rightarrow K(\mathbb{A}_k^1)) = 0$ (patrz też podpunkt (b)).

- (b) jeżeli $0 \rightarrow \mathcal{F}' \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{F}'' \rightarrow 0$, to $0 \rightarrow \mathcal{F}'_\xi \rightarrow \mathcal{F}_\xi \rightarrow \mathcal{F}''_\xi \rightarrow 0$ oraz z addytywności wymiaru przestrzeni K -liniowych $\dim_K \mathcal{F}_\xi = \dim_K \mathcal{F}'_\xi + \dim_K \mathcal{F}''_\xi$. To oznacza, że $rank : K(X) \rightarrow \mathbb{Z}$ jest dobrze zdefiniowane.
- (c) Niech $\mathcal{F}$ będzie koherentnym snopem takim, że $Supp(\mathcal{F}) \subset Y$ oraz niech $\mathcal{I} := \mathcal{I}_Y$ będzie snopem ideałów związanym z podschematem domkniętym Y . Niech $\mathcal{F}_k := \mathcal{I}^k \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{F}$. Wtedy $\mathcal{F} = \mathcal{F}_0 \supseteq \mathcal{F}_1 \supseteq \dots$. Ponadto $\mathcal{F}_k/\mathcal{F}_{k+1} = (\mathcal{I}^k \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{F})/(\mathcal{I}^{k+1} \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{F})$ w jasny sposób jest $\mathcal{O}_Y = \mathcal{O}_X/\mathcal{I}_Y$ -modułem. Pozostaje pokazać, że $\mathcal{F}_k = 0$ dla dostatecznie dużych k . Zauważmy, że zbiory $Supp(\mathcal{F}_k/\mathcal{F}_{k+1})$ są domknięte (zadanie II.5.6 (c)) oraz wstępujące – jeżeli $x \notin Supp(\mathcal{F}_k/\mathcal{F}_{k+1})$, to $(\mathcal{F}_k)_x = (\mathcal{F}_{k+1})_x$, to dotensorowując przez $\mathcal{I}_x$ dostajemy $(\mathcal{F}_{k+1})_x = (\mathcal{F}_{k+2})_x$, czyli $x \notin Supp(\mathcal{F}_{k+1}/\mathcal{F}_{k+2})$. Z Noetherowskości schematu X ciąg ten musi się stabilizować, tzn. $\mathcal{F}_k = \mathcal{F}_{k+1} = \mathcal{F}_k \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{I}$ dla $k \geq k_0$.

Zauważmy, że dla $y \in Y$ mamy: $\mathcal{O}_{Y,y} = \mathcal{O}_{X,y}/\mathcal{I}_x$, zatem ideał I_y pierścienia $\mathcal{O}_{X,y}$ jest różny od 1. Ale $\mathcal{F}_k = \mathcal{F}_k \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{I}$ implikuje dla $y \in Y$, że $(\mathcal{F}_k)_y = \mathcal{I}_y \cdot (\mathcal{F}_k)_y$, zatem z lematu Nakayamy mamy $(\mathcal{F}_k)_y = 0$. Dla $x \in X \setminus Y$ mamy $(\mathcal{F}_k)_x = 0$ z założenia. Stąd $\mathcal{F}_k = 0$.

Stąd:

$$0 \rightarrow \mathcal{F}_{j+1} \rightarrow \mathcal{F}_j \rightarrow \mathcal{F}_j/\mathcal{F}_{j+1} \rightarrow 0$$

więc $\gamma(\mathcal{F}_j) = \gamma(\mathcal{F}_{j+1}) + \gamma(\mathcal{F}_j/\mathcal{F}_{j+1})$ oraz:

$$\begin{aligned} \gamma(\mathcal{F}) &= \gamma(\mathcal{F}_1) + \gamma(\mathcal{F}_0/\mathcal{F}_1) = \gamma(\mathcal{F}_2) + \gamma(\mathcal{F}_1/\mathcal{F}_2) + \gamma(\mathcal{F}_0/\mathcal{F}_1) = \dots = \\ &= \gamma(\mathcal{F}_{k_0-1}/\mathcal{F}_{k_0}) + \dots + \gamma(\mathcal{F}_1/\mathcal{F}_2) + \gamma(\mathcal{F}_0/\mathcal{F}_1) \in im(K(Y) \rightarrow K(X \setminus Y)) \end{aligned}$$

dowodząc dokładności ciągu w środku.

ad. Surjektywność: wynika z zadania II.5.15, biorąc $U := X \setminus Y$.

2.6.11

- (a) Let us notice that $\mathcal{O}_D$ is a torsion sheaf. Thus by the **lemma** from the problem II.6.9 (a), we have: $\mathcal{O}_D \cong \bigoplus_{P \in X} i_P(\mathcal{O}_{D,P})$. Let us notice that:

$$\mathcal{L}(-D)(U) = \{f \in K^* : div(f|_U) \geq D|_U\} \cup \{0\}$$

and therefore $\mathcal{L}(-D)_P = t_P^{n_P} \mathcal{O}_{X,P}$ (where t_P is a uniformizer at P) and $\mathcal{O}_{D,P} = \mathcal{O}_{X,P}/t_P^{n_P}$. Let $A = \mathcal{O}_{X,P}$, $t = t_P$. From the exact sequence:

$$0 \rightarrow t^{n-1}A/t^n A \rightarrow A/t^n \rightarrow A/t^{n-1} \rightarrow 0$$

and isomorphism of A -modules:

$$t^{n-1}A/t^n A \cong A/t \cong k$$

we get: $\gamma(i_P(A/t^{n_P})) = n_P \cdot \gamma(i_P(k))$. Thus:

$$\gamma(\mathcal{O}_D) = \sum_P \gamma(i_P(\mathcal{O}_{D,P})) = \sum_P n_P \gamma(i_P(k)) = \psi(D).$$

Moreover $\mathcal{O}_D = \mathcal{O}_X/\mathcal{L}(-D)$ and thus $\gamma(\mathcal{O}_D) = \gamma(\mathcal{O}_X) - \gamma(\mathcal{L}(-D))$. But the isomorphism class of $\mathcal{L}(-D)$ depends only on the class of D in $Cl(X)$. Thus $\psi : Cl(X) \rightarrow K(X)$ is well-defined.

- (b) **Part I: existence of locally free resolution of length 2.**

From the problem III.6.8 (b) there exists a locally free sheaf $\mathcal{E}_0$ such that $\mathcal{E}_0 \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow 0$ (this $\mathcal{E}_0$ can be taken to be direct sum of invertible sheaves). Let $\mathcal{E}_1 := \ker(\mathcal{E}_0 \rightarrow \mathcal{F})$. We have to show that $\mathcal{E}_1$ is locally free. For every $x \in X$ the $\mathcal{O}_{X,x}$ -module $(\mathcal{E}_1)_x$ is a submodule of the module $(\mathcal{E}_0)_x$ that is free of rank 1. Thus $(\mathcal{E}_1)_x$ is torsion-free. But $\mathcal{O}_{X,x}$ is a discrete valuation ring and finitely generated torsion-free modules over DVRs are free. Thus the stalks of $(\mathcal{E}_1)_x$ are free and $\mathcal{E}_1$ is locally free.

Part II: det is well-defined

Suppose that both

$$0 \rightarrow \mathcal{E}_1 \rightarrow \mathcal{E}_0 \xrightarrow{g} \mathcal{F} \rightarrow 0 \quad \text{and} \quad 0 \rightarrow \mathcal{E}'_1 \rightarrow \mathcal{E}'_0 \xrightarrow{g'} \mathcal{F} \rightarrow 0$$

are locally free resolutions of $\mathcal{F}$. Firstly, we construct a locally free resolution that surjects to both above sequences. Let:

$$\begin{aligned} \mathcal{E}''_0(U) &:= \{(a, b) \in \mathcal{E}_0(U) \times \mathcal{E}'_0(U) : g(a) = g'(b)\} \\ \mathcal{E}''_1(U) &:= \{(a, b) \in \mathcal{E}_0(U) \times \mathcal{E}'_1(U) : g(a) = g'(b) = 0\} \end{aligned}$$

(note that fiber products in category of sheaves exist – cf. <http://math.stackexchange.com/questions/92485/fiber-product-of-sheaves>) and let us define the following exact sequence:

$$0 \rightarrow \mathcal{E}''_1 \rightarrow \mathcal{E}''_0 \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow 0$$

where the first arrow is natural inclusion and the second is $g \circ pr_1 = g' \circ pr_2$. Then we have the following diagram:

$$\begin{array}{ccccccc} & & K_1 & & K_0 & & 0 \\ & & \downarrow & & \downarrow & & \downarrow \\ 0 & \longrightarrow & \mathcal{E}''_1 & \longrightarrow & \mathcal{E}''_0 & \longrightarrow & \mathcal{F} \longrightarrow 0 \\ & & \downarrow & & \downarrow & & \parallel \\ 0 & \longrightarrow & \mathcal{E}_1 & \longrightarrow & \mathcal{E}_0 & \longrightarrow & \mathcal{F} \longrightarrow 0 \\ & & \downarrow & & \downarrow & & \downarrow \\ & & 0 & & 0 & & 0 \end{array}$$

where $K_0 := \ker(\mathcal{E}''_0 \rightarrow \mathcal{E}_0)$, $K_1 := \ker(\mathcal{E}''_1 \rightarrow \mathcal{E}_1)$. By applying the snake lemma, we see that $K_0 \cong K_1$. Note that K_0, K_1 are locally free. Thus by Problem II.5.16(d) we see that:

$$\begin{aligned} \det \mathcal{E}''_1 &\cong \det K_1 \otimes \det \mathcal{E}_1, & \det \mathcal{E}''_0 &\cong \det K_0 \otimes \det \mathcal{E}_0 \\ \Rightarrow \det \mathcal{E}''_1 \otimes (\det \mathcal{E}_1)^{-1} &\cong \det \mathcal{E}''_0 \otimes (\det \mathcal{E}_0)^{-1} & \Rightarrow \det \mathcal{E}''_0 \otimes (\det \mathcal{E}'_1)^{-1} &\cong \det \mathcal{E}_0 \otimes (\det \mathcal{E}_1)^{-1}. \end{aligned}$$

Analogously $\det \mathcal{E}''_0 \otimes (\det \mathcal{E}'_1)^{-1} \cong \det \mathcal{E}'_0 \otimes (\det \mathcal{E}'_1)^{-1}$.

Part III: The equality $\det(\psi(D)) = \mathcal{L}(D)$ follows from an exact sequence $0 \rightarrow \mathcal{L}(-D) \rightarrow \mathcal{O}_X \rightarrow \mathcal{O}_D \rightarrow 0$.

- (c) Let $x_1 \in \mathcal{F}(U_1), \dots, x_r \in \mathcal{F}(U_r)$ be the basis of $\mathcal{F}_\xi \cong K^r$ (where ξ is the generic point of X). By the problem III.6.8 (a) there exists an invertible sheaf $\mathcal{L}$ and $s \in \mathcal{L}$ such that $X_s := \{x \in X : s_x \notin \mathfrak{m}_x \mathcal{L}_x\} \subset U_1 \cap \dots \cap U_r$. WLOG we have $x_i \in \mathcal{F}(X_s)$. By Lemma II.5.3 $s^n x_i$ extends to some $y_i \in (\mathcal{F} \otimes \mathcal{L}^n)(X)$ for n big enough. We will show that $\mathcal{O}_X^{\oplus r} \rightarrow \mathcal{F} \otimes \mathcal{L}^{\otimes n}$ given by $e_i \mapsto y_i$ is injective. Indeed let's suppose that $\sum_i a_i y_i = 0$ in $(\mathcal{F} \otimes \mathcal{L}^{\otimes n})_x$ for some $x \in X$ and $a_i \in \mathcal{O}_{X,x}$. Using the natural map $(\mathcal{F} \otimes \mathcal{L}^n)_x \rightarrow (\mathcal{F} \otimes \mathcal{L}^n)_\xi$ we see that $\sum_i a_i y_i = 0$ in $(\mathcal{F} \otimes \mathcal{L}^n)_\xi$ and (since $s \neq 0$ in $\mathcal{L}_\xi$) $\sum_i a_i x_i = 0$. Thus $a_i = 0$ for all i 's (note that X is integral and therefore $\mathcal{O}_{X,x} \hookrightarrow \mathcal{O}_{X,\xi}$).

This means that $\mathcal{O}_X^{\oplus r} \hookrightarrow \mathcal{F} \otimes \mathcal{L}^{\otimes n}$. But tensoring by an invertible sheaf is exact (since the stalks are isomorphic to $\mathcal{O}_{X,x}$, the tensoring is exact on stalks). This yields $(\mathcal{L}_1)^{\oplus r} \hookrightarrow \mathcal{F}$, where $\mathcal{L}_1 = \mathcal{L}^{-\otimes n}$. Finally, the quotient sheaf $\mathcal{T} := \mathcal{F}/(\mathcal{L}_1)^{\oplus r}$ is torsion, since $\mathcal{T}_\xi = K^r/K^r = K^0$.

Thus $\gamma(\mathcal{F}) = \gamma(\mathcal{T}) + r \cdot \gamma(\mathcal{L}_1)$. But $\gamma(\mathcal{L}_1) = \gamma(\mathcal{O}_X) - \psi(D_1)$, where $\mathcal{L}_1 = \mathcal{L}(D_1)$. Moreover, all torsion sheaves lie in the image of ψ (since they are sums of skyscraper sheaves). This means that $\gamma(\mathcal{F}) - r\gamma(\mathcal{O}_X) \in \text{Im}(\psi)$.

- (d) Firstly, let us notice that $\psi : \text{Pic}(X) \rightarrow K(X)$ is injective. Indeed, if $\psi(D_1) = \psi(D_2)$, then by taking det we see that $\mathcal{L}(D_1) \cong \mathcal{L}(D_2)$ and thus $D_1 \sim D_2$.

Thus we have an exact sequence $0 \rightarrow \text{Pic}(X) \rightarrow K(X) \rightarrow \mathbb{Z} \rightarrow 0$, where the first arrow is ψ and the second is rank . Indeed, clearly $\text{rank}(\psi(D)) = \text{rank}(\mathcal{O}_D) = 0$ – thus $\text{im}(\psi) \subset \ker(\text{rank})$. Let $\sum_i n_i \gamma(\mathcal{F}_i) \in \ker(\text{rank})$ and let $r_i := \text{rank}(\mathcal{F}_i)$. Then we have $\sum_i n_i r_i = 0$. Thus $\sum_i n_i \gamma(\mathcal{F}_i) = \sum_i n_i (\gamma(\mathcal{F}_i) - r_i \gamma(\mathcal{O}_X)) \in \text{im}(\psi)$ by (c). Finally, the considered exact sequence has a section $\mathbb{Z} \rightarrow K(X)$, $1 \mapsto \gamma(\mathcal{O}_X)$. Thus it splits.

2.6.12 Let $\mathcal{F}$ be a coherent sheaf that satisfies $0 \rightarrow \mathcal{L}(D)^{\oplus r} \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{T} \rightarrow 0$ (where $\mathcal{T}$ is a torsion sheaf and $r = \text{rank}(\mathcal{F})$) – cf. previous problem (c). Then we define:

$$\deg \mathcal{F} := r \cdot \deg(D) + \Phi(\mathcal{T}),$$

where $\Phi(\mathcal{T}) = \sum_{P \in X} \text{lenght}(\mathcal{T}_P)$. This is independent from the choice of the exact sequence. Indeed, let $0 \rightarrow \mathcal{L}(D')^{\oplus r} \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{T}' \rightarrow 0$. It's easy to see that $\mathcal{L}(D_1) \hookrightarrow \mathcal{L}(D_2)$ for $D_1 \leq D_2$. Thus (by replacing D' with any divisor smaller than D, D'), we can assume that $D' \leq D$ and $\mathcal{L}(D') \hookrightarrow \mathcal{L}(D)$. Then:

$$0 \rightarrow \mathcal{L}(D)^{\oplus r} / \mathcal{L}(D')^{\oplus r} \rightarrow \mathcal{F} / \mathcal{L}(D')^{\oplus r} \rightarrow \mathcal{F} / \mathcal{L}(D)^{\oplus r} \rightarrow 0$$

and therefore:

$$\Phi(\mathcal{F} / \mathcal{L}(D')^{\oplus r}) = \Phi(\mathcal{F} / \mathcal{L}(D)^{\oplus r}) + \Phi(\mathcal{L}(D)^{\oplus r} / \mathcal{L}(D')^{\oplus r})$$

Let $D = \sum_P n_P P$, $D' = \sum_P m_P P$ and let t_P be a uniformizer at P . Using the equality:

$$\mathcal{L}(D)(U) = \{f \in K : \text{div}(f|_U) + D_U \geq 0\}$$

it's straightforward that $\mathcal{L}(D)_P = t^{-n_P} \mathcal{O}_P$ (as a $\mathcal{O}_P$ -submodule of K). Thus

$$\text{lenght}(\mathcal{L}(D)_P / \mathcal{L}(D')_P) = \text{lenght}(\mathcal{O}_P / t_P^{n_P - m_P}) = n_P - m_P$$

and:

$$\Phi(\mathcal{F} / \mathcal{L}(D')^{\oplus r}) = \Phi(\mathcal{F} / \mathcal{L}(D)^{\oplus r}) + r \cdot (\deg D - \deg D').$$

This yields $r \cdot \deg(D) + \Phi(\mathcal{T}) = r \cdot \deg(D') + \Phi(\mathcal{T}')$.

Remark: an equivalent way to define degree is to set: $\deg(\mathcal{F}) := \deg(\det \mathcal{F})$ (where $\det \mathcal{F}$ is defined as in problem II.6.11 (b)).

Podrozdział 2.7

2.7.1 By looking at stalks we see that it suffices to prove the following theorem:

If A is a local ring and $f : A \rightarrow A$ is a surjective homomorphism of A -modules then it is injective.

Indeed, if $f(1) \in \mathfrak{m}$ (where $\mathfrak{m}$ – maximal ideal of A) then we would have $f(A) = Af(1) \subset \mathfrak{m} \subsetneq A$ – contradiction. Thus $f(1) \in A \setminus \mathfrak{m} = A^\times$ and $a \in \ker f$ iff $a \cdot f(1) = 0$ iff $a = 0$. Thus $\ker f = 0$.

2.7.4

- (a) Let us suppose that X admits an ample invertible sheaf $\mathcal{L}$. Then by Theorem II.7.6 $\mathcal{L}^m$ is very ample for some $m > 0$ and therefore there exists a closed immersion $i : X \hookrightarrow \mathbb{P}_A^m$. Let $\pi_1 : X \rightarrow \text{Spec}(A)$, $\pi_2 : \mathbb{P}_A^m \rightarrow \text{Spec}(A)$ be the structure morphisms of X and $\mathbb{P}_A^m$. Then $\pi_1 = \pi_2 \circ i$. But π_2 is separated (Theorem II.4.9) and i also (as a closed immersion), thus their composition is also separated.
- (b) Let α, β be the two points at the origin. Let $U_1 = X \setminus \{\beta\}$, $U_2 = X \setminus \{\alpha\}$, $V := U_1 \cap U_2$. Note that $U_1, U_2 \cong \mathbb{A}_k^1 = \text{Spec}(k[x])$ and $V = \mathbb{A}_k^1 \setminus \{(0, 0)\} = D(x) = \text{Spec}(k[x]_x)$. Thus for any invertible sheaf $\mathcal{L}$ over X we have $\mathcal{L}|_{U_i} \cong \mathcal{O}_{U_i}$. Therefore any invertible sheaf over X is given by an automorphism of $\mathcal{O}_V$, i.e. by an element of $k[x]_x^\times = \{c \cdot x^n : n \in \mathbb{N}, c \in k\}$ (note that $\text{Hom}(\mathcal{O}_V, \mathcal{O}_V) = \mathcal{O}_V(V)$ and $\text{Aut}(\mathcal{O}_V) = \mathcal{O}_V(V)^\times$). Let us define the sheaf $\mathcal{L}^{(n)}$ by:

$$\mathcal{L}^{(n)}|_{U_1} = \mathcal{O}_{U_1}, \quad \mathcal{L}^{(n)}|_{U_2} = x^n \mathcal{O}_{U_2}$$

(note that on V we have a natural isomorphism $\mathcal{O}_V \cong x^n \mathcal{O}_V$). It's straightforward that $\text{Pic}(X) = \{\mathcal{L}^{(n)} : n \in \mathbb{Z}\}$ and $\mathcal{L}^m \otimes \mathcal{L}^{(n)} \cong \mathcal{L}^{m+n}$.

Now we are going to compute the global sections of $\mathcal{L}^{(n)}$. Note that:

$$0 \rightarrow \mathcal{L}^{(n)}(X) \rightarrow \mathcal{L}^{(n)}(U_1) \times \mathcal{L}^{(n)}(U_2) \rightarrow \mathcal{L}(V)$$

$$\begin{aligned} 0 \rightarrow \mathcal{L}^{(n)}(X) \rightarrow k[x] \times x^n k[x] &\rightarrow k[x]_x \\ (f, g) &\mapsto f - g \end{aligned}$$

and therefore:

$$\mathcal{L}^{(n)}(X) = k[x] \cap x^n k[x] = \begin{cases} x^n k[x], & n \geq 0 \\ k[x], & n < 0. \end{cases}$$

Note that:

$$\mathcal{L}_\alpha^{(n)} = \mathcal{O}_{\mathbb{A}_k^1, (0,0)} = k[x]_{(x)} \quad \text{and} \quad \mathcal{L}_\beta^{(n)} = x^n \mathcal{O}_{\mathbb{A}_k^1, (0,0)} = x^n k[x]_{(x)}.$$

Thus for $n > 0$ the stalk $\mathcal{L}_\alpha^{(n)}$ isn't generated by global sections. Analogously for $n < 0$ the stalk $\mathcal{L}_\beta^{(n)}$ isn't generated by global sections.

Therefore the homomorphism $\mathbb{Z} \rightarrow \text{Pic}(X)$, $n \mapsto \mathcal{L}^{(n)}$ is bijective (since for $n \neq 0$ the sheaf $\mathcal{L}^{(n)}$ isn't generated by global sections) and moreover there are no ample invertible sheaves on X . Indeed, if $\mathcal{L}^{(m)}$ would be ample, then for some $n > 0$: $(\mathcal{L}^{(m)})^{\otimes n} = \mathcal{L}^{(mn)}$ would be generated by global sections, which is possible only for $mn = 0$. But $\mathcal{L}^{(0)} \cong \mathcal{O}_X$ is not ample, since $\mathcal{L}^{(0)} \otimes \mathcal{L}^{(1)} \cong \mathcal{L}^{(1)}$ is not generated by global sections.

2.7.6

- (a) WLOG we can assume that $X \subset \mathbb{P}_k^n$, $\mathcal{L} = \mathcal{O}(1)$. Let S be the homogeneous coordinates ring of X . Then for $n \gg 0$: $\Gamma(X, \mathcal{O}(n)) = S(n)$ (this follows from exercise II.5.9 and Proposition II.5.15). Therefore for $n \gg 0$:

$$|nD| = \dim_k \Gamma(X, \mathcal{L}^n) - 1 = \dim_k S(n) - 1 = P_X(n) - 1$$

by definition of Hilbert polynomial.

- (b) Note that if $r|n$: $\mathcal{L}^n \cong \mathcal{O}_X$ and thus $\dim |nD| = \dim \mathcal{L}(X) - 1 = 0$.

We'll prove that if D is a non-zero torsion element of $Pic(X)$ then $\dim \mathcal{L}(X) = 0$. Indeed, note that $r \cdot D = 0$ and thus $0 = r \cdot \deg D$, yielding $\deg D = 0$.

$$\mathcal{L}(U) = \{f \in K^\times : \text{div}(f)|_U + D|_U \geq 0\} \cup \{0\}.$$

If we would have $\mathcal{L}(X) \neq 0$, then $\text{div}(f_0) + D \geq 0$ for some $f_0 \in K^*$. But the divisor $\text{div}(f_0) + D$ would be effective of degree zero and thus $\text{div}(f_0) + D = 0$, $D \sim 0$ – contradiction! Thus $\mathcal{L}(X) = 0$.

Thus also $\mathcal{L}^{\otimes n}(X) = 0$ for $r \nmid n$ (it suffices to apply previous reasoning for $\mathcal{L}' := \mathcal{L}^{\otimes n}$).

2.7.8 By Proposition II.7.12 (with $Y = X$, $g = id$) we have:

sections $\sigma : X \rightarrow \mathbb{P}(\mathcal{E}) \quad \leftrightarrow \quad$ invertible sheaves $\mathcal{L}$ on X and surjective maps of sheaves $g^*\mathcal{E} = \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{L}$.

2.7.9

Remark I don't know, how to do (a) without using chapter III.

Used sources:

- <http://mathoverflow.net/q/61053> – "Picard Group of Projective Bundle over an Integral scheme",
- <http://math.stackexchange.com/questions/598446/how-to-use-nakayamas-lemma-here>,
- <http://math.stackexchange.com/questions/1774106/line-bundle-trivial-on-fibers-then-isomorphic-to-the-pullback-of-a-line-bundle>,
- Milne, Abelian Varieties, 5.8-5.16,
- Ravi Vakil, Foundations of Algebraic Geometry, 28.1.12. Projective bundles.

(a) Let $Z = \mathbb{P}(\mathcal{E})$, $r = \text{rank of } \mathcal{E}$. For any $x \in X$ we denote by Z_x the fiber of $\pi: Z_x := Z \times_X \text{Spec}(k(x))$.

Step I: for any $\mathcal{M} \in Pic(Z)$ the degree of $\mathcal{M}|_{Z_x}$ on $Z_x = \mathbb{P}_{k(x)}^r$ do not depend from $x \in X$. We denote it by $n(\mathcal{M})$.

Suppose that $\mathcal{M}|_{Z_{x_0}}$ has degree n for some x_0 then $\mathcal{L} := \mathcal{M} \otimes \mathcal{O}(-n)$ has degree 0 in this x_0 . It's easy to see that $\mathcal{L}$ is flat over X (since the stalks are free modules of rank 1 and $\mathbb{P}_A^r \rightarrow \text{Spec}(A)$ is flat) and thus by [Ravi Vakil, 24.7 Flatness implies constant Euler characteristic] $\chi(\mathcal{L}|_{Z_x}) = \chi(\mathcal{L}|_{Z_{x_0}}) = 1$ is constant. On the other hand

$$1 = \chi(\mathcal{L}|_{Z_x}) = h^0(Z_x, \mathcal{L}|_{Z_x}) + (-1)^r h^r(Z_x, \mathcal{L}|_{Z_x})$$

(by Theorem III.5.1 that computes the cohomology of line bundles on $\mathbb{P}^r$). Also by this theorem $\mathcal{L}|_{Z_x}$ is $\mathcal{O}_{\mathbb{P}^r}$ or $\mathcal{O}_{\mathbb{P}^r}(-r-1)$ (the canonical bundle). However, $x \mapsto h^0(Z_x, \mathcal{L}|_{Z_x})$ is an upper semicontinuous function that can take two values (0 and 1) and thus the set $\{x : h^0(Z_x, \mathcal{L}|_{Z_x}) \geq 1\}$ is open. Analogously the set $\{x : h^0(Z_x, \mathcal{L}^{-1}|_{Z_x}) \geq 1\}$ is open and thus $\{x : h^0(Z_x, \mathcal{L}|_{Z_x}) \geq 1\}$ is both open and closed. This means that $\mathcal{L}|_{Z_x} = \mathcal{O}_{\mathbb{P}^r}$ and thus $\mathcal{M}|_{Z_x} = \mathcal{O}(n)$ for any $x \in X$.

Step II: defining the isomorphisms.

The isomorphisms are given by:

$$\begin{aligned} \Phi : \mathbb{Z} \times Pic(X) &\rightarrow Pic(\mathbb{P}(\mathcal{E})) \\ (n, \mathcal{L}) &\mapsto \pi^* \mathcal{L} \otimes \mathcal{O}(n) \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} \Psi : Pic(\mathbb{P}(\mathcal{E})) &\rightarrow \mathbb{Z} \times Pic(X) \\ \mathcal{M} &\mapsto \left(n(\mathcal{M}), \pi_*(\mathcal{M} \otimes \mathcal{O}(-n(\mathcal{M}))) \right). \end{aligned}$$

Step III: Φ is a well-defined homomorphism: pullback of an invertible sheaf is invertible (cf. <http://math.stackexchange.com/q/436524>).

Step IV: Ψ is a well-defined: Let $n := n(\mathcal{M})$, $\mathcal{L} := \mathcal{M} \otimes \mathcal{O}(-n)$. We want to show that $\pi_* \mathcal{L}$ is invertible. Note that $\mathcal{L}|_{Z_x} = \mathcal{O}$ on $Z_x = \mathbb{P}_{k(x)}^r$ and thus the function $x \mapsto h^0(Z_x, \mathcal{M}|_{Z_x})$ is constant. Therefore by Grauert's theorem $\pi_* \mathcal{M}$ is locally free and $\pi_* \mathcal{L} \otimes k(y) \cong \Gamma(Z_y, \mathcal{F}|_{X_y}) \cong k(y)$ for any $y \in X$. Thus rank of $\mathcal{L}$ must be 1.

Remark: we don't show that Ψ is a homomorphism, but it will follow once we show $\Psi \circ \Phi = id$, $\Phi \circ \Psi = id$.

Step V: $\Psi \circ \Phi = id$. Let's assume WLOG that $n \geq 0$. Then:

$$n(\pi^* \mathcal{L} \otimes \mathcal{O}(n)) = \text{rank}(\pi_*(\pi^* \mathcal{L} \otimes \mathcal{O}(n))) =$$

(by Projection Formula – exercise II.5.1 (d) and Proposition II.7.11 (a))

$$= \text{rank}(\mathcal{L} \otimes S^n(\mathcal{E})) = n$$

and $\pi_*(\pi^* \mathcal{L} \otimes \mathcal{O}(n) \otimes \mathcal{O}(-n)) = \pi_* \pi^* \mathcal{L} \cong \mathcal{L}$ by Projection Formula again. Thus $\Psi \circ \Phi = id$.

Step VI: $\Phi \circ \Psi = id$. We need to show that

$$\mathcal{M} \cong \mathcal{O}(n) \otimes \pi^* \pi_*(\mathcal{M} \otimes \mathcal{O}(-n))$$

(for $n = n(\mathcal{M})$) ie. that the counit morphism $\pi^* \pi_* \mathcal{L} \rightarrow \mathcal{L}$ (where $\mathcal{L} := \mathcal{M} \otimes \mathcal{O}(-n)$) is an isomorphism. By exercise II.7.1 it suffices to prove that the counit morphism is surjective.

Lemma Let $(A, \mathfrak{m})$ be a local ring with residue field $k := A/\mathfrak{m}$ and $f : M \rightarrow N$ be a morphism of A -modules. Suppose that $f : M \otimes_A k \rightarrow N \otimes_A k$ is surjective. Then f is surjective.

Proof WLOG $M \subset N$ – then $M/\mathfrak{m}M \cong N/\mathfrak{m}N$ and thus $M \rightarrow N/\mathfrak{m}N$ is a surjection. Therefore $N = M + \mathfrak{m}N$ and thus:

$$\mathfrak{m}(N/M) = (\mathfrak{m}N + M)/M = N/M$$

Thus by Nakayama's lemma $N = M$.

Corollary Let $\alpha : \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{G}$ be a sheaf morphism between coherent sheaves. If for every $x \in X$ the morphism $\alpha : \mathcal{F}|_x \rightarrow \mathcal{G}|_x$ is surjective then α is surjective.

Remark: $\mathcal{F}|_x := \mathcal{F}_x \otimes_{\mathcal{O}_{X,x}} k(x)$ is called **the fiber of sheaf $\mathcal{F}$ at X** – it can be also defined as pullback of $\mathcal{F}$ through $\text{Spec}(k(x)) \hookrightarrow X$.

Claim: the counit morphism $\pi^* \pi_* \mathcal{L} \rightarrow \mathcal{L}$ induces an isomorphism on every fiber of π , i.e. for every $x \in X$: $(\pi^* \pi_* \mathcal{L})|_{Z_y} \rightarrow \mathcal{L}|_{Z_y}$ is an isomorphism.

Proof of the claim: note that $Z_y = \mathbb{P}_{k(y)}^r$ and $\mathcal{L}_{X_y} = \mathcal{O}_{X_y}$. Let $\pi' : \mathbb{P}_{k(y)}^n \rightarrow \text{Spec}(k(y))$ – then $(\pi^* \pi_* \mathcal{L})|_{Z_y} = \pi'^* \pi'_* \mathcal{L}|_{Z_y}$ (cf. <http://math.stackexchange.com/q/1781651>). Thus it suffices to notice that $\pi'_* \mathcal{L}_{Z_y} = \mathcal{O}_{\text{Spec}(k(y))}$ and $\pi'^*(\mathcal{O}_{\text{Spec}(k(y))}) \cong \mathcal{O}_{\mathbb{P}^r}$ (pullback of the structure sheaf is the structure sheaf).

The claim implies that for any $z \in X_y$ the morphism $(\pi^* \pi_* \mathcal{L})|_z \rightarrow \mathcal{L}|_z$ is an isomorphism (since $\mathcal{F}|_z = (\mathcal{F}|_{X_y})_z \otimes_{\mathcal{O}_{X_y,z}} k(z)$). Thus the counit isomorphism is an isomorphism by the **corollary**.

- (b) If $\mathcal{E}' \cong \mathcal{E} \otimes \mathcal{L}$, then one easily sees that $S^k(\mathcal{E}') \cong S^k(\mathcal{E}) \otimes \mathcal{L}^k$ and $S(\mathcal{E}') = S(\mathcal{E}) * \mathcal{L}$. Thus by Lemma II.7.9 $\mathbb{P}(\mathcal{E}') \cong \mathbb{P}(\mathcal{E})$.

Suppose now that $\Phi : \mathbb{P}(\mathcal{E}) \rightarrow \mathbb{P}(\mathcal{E}')$ is an isomorphism. Then $\Phi^* \mathcal{O}(1)$ is an invertible sheaf and thus by (a): $\Phi^* \mathcal{O}(1) \cong \mathcal{O}(k) \otimes \pi^* \mathcal{L}$ for some invertible sheaf $\mathcal{L}$ on X . Thus:

$$\pi_* \Phi^* \mathcal{O}(1) \cong \pi_*(\mathcal{O}(k) \otimes \pi^* \mathcal{L})$$

Using Projection Formula (exercise II.5.1 (d)):

$$\pi_* \Phi^* \mathcal{O}(1) \cong \pi_*(\mathcal{O}(k)) \otimes \mathcal{L}$$

Using Proposition II.7.11 (a):

$$\pi_* \Phi^* \mathcal{O}(1) \cong S^k(\mathcal{E}) \otimes \mathcal{L}$$

Since $\pi = \pi' \circ \Phi$:

$$\pi'_* \circ \Phi_* \circ \Phi^* \mathcal{O}(1) \cong S^k(\mathcal{E}) \otimes \mathcal{L}$$

Again by Projection Formula $\Phi_* \circ \Phi^* \mathcal{O}(1) \cong \Phi_* \mathcal{O}_{\mathbb{P}(\mathcal{E})} \otimes \mathcal{O}(1) \cong \mathcal{O}(1)$. Thus:

$$\pi'_* \mathcal{O}(1) \cong S^k(\mathcal{E}) \otimes \mathcal{L}$$

$$\mathcal{E}' \cong S^k(\mathcal{E}) \otimes \mathcal{L}$$

By comparing ranks of the locally free sheaves on both sides we see that $k = 1$ and $\mathcal{E}' \cong \mathcal{E} \otimes \mathcal{L}$.

2.7.12 Let $\mathcal{J} = \mathcal{I}_Y + \mathcal{I}_Z$. Note that $\mathcal{O}_Y = \mathcal{O}_X/\mathcal{I}_Y$. It's easy to see that $i^{-1}\mathcal{J} \cdot \mathcal{O}_Y = \overline{\mathcal{J}}$ (the natural image of $\mathcal{J}$ in the quotient sheaf of rings $\mathcal{O}_X/\mathcal{I}_Y$) and thus $\tilde{Y} = \mathbf{Proj}(\bigoplus_{d \geq 0} \overline{\mathcal{J}}^d)$. Thus:

$$\mathcal{I}_{\tilde{Y}} = \ker \left(\bigoplus_{d \geq 0} \mathcal{J}^d \rightarrow \bigoplus_{d \geq 0} \overline{\mathcal{J}}^d \right) = \bigoplus_{d \geq 0} \mathcal{J}^d \cap \mathcal{I}_Y.$$

Analogously $\mathcal{I}_{\tilde{Z}} = \bigoplus_{d \geq 0} \mathcal{J}^d \cap \mathcal{I}_Z$. By a relative version of Exercise 1.2.2 it suffices to prove that $\mathcal{I}_{\tilde{Y}} + \mathcal{I}_{\tilde{Z}}$ contains the irrelevant ideal, ie.

$$\bigoplus_{d \geq 0} (\mathcal{J}^d \cap \mathcal{I}_Y + \mathcal{J}^d \cap \mathcal{I}_Z) \supset \bigoplus_{d \geq 1} \mathcal{J}^d$$

ie. that $\mathcal{J}^d \cap \mathcal{I}_Y + \mathcal{J}^d \cap \mathcal{I}_Z \supset \mathcal{J}^d$ for every $d \geq 1$.

Note that

$$\mathcal{J}^d = (\mathcal{I}_Y + \mathcal{I}_Z)^d = \sum_{i+j=d} \mathcal{I}_Y^i \mathcal{I}_Z^j.$$

Thus:

$$\begin{aligned} \mathcal{J}^d \cap \mathcal{I}_Y &\supset \mathcal{I}_Y^d + \mathcal{I}_Y^{d-1} \mathcal{I}_Z + \dots + \mathcal{I}_Y \mathcal{I}_Z^{d-1} \\ \mathcal{J}^d \cap \mathcal{I}_Z &\supset \mathcal{I}_Z^d + \mathcal{I}_Z^{d-1} \mathcal{I}_Y + \dots + \mathcal{I}_Z \mathcal{I}_Y^{d-1} \end{aligned}$$

and

$$\mathcal{J}^d \cap \mathcal{I}_Y + \mathcal{J}^d \cap \mathcal{I}_Z \supset \mathcal{I}_Y^d + \mathcal{I}_Y^{d-1} \mathcal{I}_Z + \dots + \mathcal{I}_Y \mathcal{I}_Z^{d-1} + \mathcal{I}_Z^d = \mathcal{J}^d.$$

Podrozdział 2.8

2.8.1

- (a) Let $C = B/\mathfrak{m}^2$ be a local ring with maximal ideal $\mathfrak{n} := \mathfrak{m}/\mathfrak{m}^2$. Let also $K := k(B) = C/\mathfrak{n}$. Note that C is complete with respect to $\mathfrak{n}$ (trivially, since $\mathfrak{n}^2 = 0$) and thus by Theorem II.8.25(a) K may be embedded in C .

Firstly we will prove that $\mathfrak{n}/\mathfrak{n}^2 \rightarrow \Omega_{C/k} \otimes_C K$ is an injective map of K -vector spaces or equivalently that

$$\text{Hom}_K(\Omega_{C/k} \otimes_C K, K) \rightarrow \text{Hom}_K(\mathfrak{n}/\mathfrak{n}^2, K)$$

is surjective. This is done exactly like in Proposition II.8.7 –

$$\text{Hom}_K(\Omega_{C/k} \otimes_C K, K) = \text{Hom}_C(\Omega_{C/k}, K) = \text{Der}_k(C, K)$$

and the map $\text{Der}_k(C, K) \rightarrow \text{Hom}_K(\mathfrak{n}/\mathfrak{n}^2, K)$ is given by $d \mapsto d|_{\mathfrak{n}} \pmod{\mathfrak{n}^2}$ (note that $d(\mathfrak{n}^2) = 0$). Let $h \in \text{Hom}_K(\mathfrak{n}/\mathfrak{n}^2, K)$. Any element $x \in C$ may be uniquely written as $y + z \in K + \mathfrak{n}$. Then we define k -derivation $d : C \rightarrow K$ by setting $dx = h(z)$. The image of d in $\text{Hom}_K(\mathfrak{n}/\mathfrak{n}^2, K)$ is h . Thus it is surjection, indeed.

Now let us consider the commutative diagram (it is commutative by the naturality of the second exact sequence):

$$\begin{array}{ccccccc} \mathfrak{m}/\mathfrak{m}^2 & \longrightarrow & \Omega_{B/k} \otimes_B K & \longrightarrow & \Omega_{K/k} & \longrightarrow & 0 \\ \downarrow & & \downarrow & & \downarrow & & \\ 0 & \longrightarrow & \mathfrak{n}/\mathfrak{n}^2 & \longrightarrow & \Omega_{C/k} \otimes_C K & \longrightarrow & \Omega_{K/k} \longrightarrow 0 \end{array}$$

Note that $\mathfrak{m}/\mathfrak{m}^2 \rightarrow \mathfrak{n}/\mathfrak{n}^2$ is an isomorphism and $\mathfrak{n}/\mathfrak{n}^2 \rightarrow \Omega_{C/k} \otimes_B K$ is injective – thus $\mathfrak{m}/\mathfrak{m}^2 \rightarrow \Omega_{B/k} \otimes_B K$ must be injective also.

(b) If $\Omega_{B/k}$ is free of rank $\dim B + \text{trdeg}(K/k)$ then from the exact sequence:

$$0 \rightarrow \mathfrak{m}/\mathfrak{m}^2 \rightarrow \Omega_{B/k} \otimes_B k(B) \rightarrow \Omega_{k(B)/k} \rightarrow 0$$

we have:

$$\dim_{k(B)} \mathfrak{m}/\mathfrak{m}^2 = \dim_{k(B)} \Omega_{B/k} \otimes_B k(B) - \dim_{k(B)} \Omega_{k(B)/k} = \dim B + \text{trdeg}(k(B)/k) - \dim_{k(B)} \Omega_{k(B)/k} = \dim B$$

(by Theorem 8.6A) and thus B is regular.

Now let's suppose that B is regular. Let L denote the quotient field of B . Then $\Omega_{B/k} \otimes_B L = \Omega_{L/k}$ and thus (by Theorem 8.6A since k is perfect)

$$\dim_L \Omega_{B/k} \otimes_B L = \text{trdeg}(L/k).$$

Moreover, from the above exact sequence and the regularity of B we get

$$\dim_{k(B)} \Omega_{B/k} \otimes_B k(B) = \dim B + \text{trdeg}(k(B)/k).$$

From the assumption, B is a localisation of a finitely generated k -algebra, i.e. $B = A_{\mathfrak{p}}$ for some $\mathfrak{p} \in \text{Spec}(A)$ (note that if a local ring is a localisation of another ring, then it must be a localisation on a prime ideal).

Then:

$$\text{trdim}(L/k) = \dim(A) = \text{ht}(\mathfrak{p}) + \dim(A/\mathfrak{p}) = \dim(B) + \text{trdeg}(k(B)/k)$$

(note that $L = \text{Frac}(A)$, $k(B) = \text{Frac}(A/\mathfrak{p})$) and thus by Lemma II.8.9 $\Omega_{B/k}$ is free of rank $\dim(B) + \text{trdeg}(k(B)/k)$.

(c) Let $\text{Spec}(A)$ be an affine neighbourhood of x and let x correspond to $\mathfrak{p} \in \text{Spec}(A)$. It's straightforward that $(\Omega_{X/k})_x = \Omega_{B/k}$, where $B := \mathcal{O}_{X,x}$. Thus B is regular iff $\Omega_{B/k}$ is free of rank $\dim(B) + \text{trdeg}(k(B)/k) = \dim(A) = n$ (cf. (b)).

(d) ????

2.8.2 Denote $r := \text{rank}(\mathcal{E})$. Let for any closed point $x \in X$:

$$B_x := \{s \in V : s_x \in \mathfrak{m}_x \mathcal{E}_x\} = \ker \phi_x,$$

where $\phi_x : V \rightarrow \mathcal{E}_x/\mathfrak{m}_x \mathcal{E}_x$ is the canonical homomorphism. Firstly, note that ϕ_x is surjective. Indeed, let $f \in \mathcal{E}_x$ – then $f = \sum_i f_i g_i$ for g_i – basis of V and $f_i \in \mathcal{O}_x$. Let a_i be the image of f_i in $\mathcal{O}_x/\mathfrak{m}_x \cong k$ – then $\phi_x(\sum_i a_i g_i) = f$. Thus (since $\mathcal{E}_x \cong \mathcal{O}_x^r$):

$$\dim_k B_x = \dim_k V - \dim_k \mathcal{E}_x/\mathfrak{m}_x \mathcal{E}_x = \dim_k V - \dim_k k^r = \dim V - r.$$

Consider the following set:

$$B := \{(x, s) \in X \times V : x \text{ – closed point, } s \in B_x\}.$$

The fiber of the projection $p_1 : B \rightarrow X$ is B_x and thus $\dim B = n + \dim V - r$. Thus the image of $p_2 : B \rightarrow V$ has dimension $\leq n + \dim V - r < \dim V$ and $V \setminus p_2(B) \neq \emptyset$. But $V \setminus p_2(B)$ is precisely the set of $s \in V$ such that $s_x \notin \mathfrak{m}_x \mathcal{E}_x$ for every closed point $x \in X$. Finally, note that if $y \in X$ is a non-closed point then for any closed point $x \in \overline{\{y\}}$ we have: $s_y \in m_y \mathcal{E}_y$ implies $s_x \notin m_x \mathcal{E}_x$.

Exact sequence: let $\mathcal{E}' := \mathcal{E}/s \cdot \mathcal{O}_X$ – we need to show that $\mathcal{E}'$ is locally free. Obviously $\mathcal{E}'$ is coherent, thus we need to show that the fibers are free. The following lemma ends the proof:

Lemma Let $(A, \mathfrak{m})$ be a local ring and $s \in A^r$ be such that $s \notin \mathfrak{m}A^r$. Then $M := A^r/s \cdot A$ is free of rank $r - 1$.

Proof We'll use Lemma II.8.9. Let $K = \text{Frac}(A)$, $k = A/\mathfrak{m}$. From the exact sequence

$$0 \rightarrow A \xrightarrow{-s} A^r \rightarrow M \rightarrow 0$$

we obtain (by tensoring with K and k):

$$K \xrightarrow{s} K^r \rightarrow M \otimes_A K \rightarrow 0$$

$$k \xrightarrow{s} k^r \rightarrow M \otimes_A k \rightarrow 0.$$

But $s \neq 0$ implies that $K \xrightarrow{s} K^r$ is injective and $s \notin \mathfrak{m}A^r$ implies that $k \xrightarrow{s} k^r$ is injective. Thus

$$\dim_K M \otimes_A K = \dim_k M \otimes_A k = r,$$

which ends the proof.

2.8.3

(a) By Proposition II.8.11:

$$p_2^* \Omega_{Y/S} \rightarrow \Omega_{X \times_S Y/S} \rightarrow \Omega_{X \times_S Y/Y} \rightarrow 0$$

and by Proposition II.8.10: $\Omega_{X \times_S Y/Y} = p_1^*(\Omega_{X/S})$. Interchanging X and Y we obtain two exact sequences:

$$p_2^* \Omega_{Y/S} \rightarrow \Omega_{X \times_S Y/S} \rightarrow p_1^* \Omega_{X/S} \rightarrow 0$$

$$p_1^* \Omega_{X/S} \rightarrow \Omega_{X \times_S Y/S} \rightarrow p_2^* \Omega_{Y/S} \rightarrow 0$$

Consider the following diagram:

$$\begin{array}{ccccccc} p_2^* \Omega_{Y/S} & \longrightarrow & \Omega_{X \times_S Y/S} & \longrightarrow & p_1^* \Omega_{X/S} & \longrightarrow & 0 \\ & & \downarrow & & \downarrow & & \\ 0 & \longleftarrow & p_2^* \Omega_{Y/S} & \longleftarrow & \Omega_{X \times_S Y/S} & \longleftarrow & p_1^* \Omega_{X/S} \end{array}$$

By unraveling all the definitions we see that it is commutative. Thus we easily get that:

$$\Omega_{X \times_S Y/S} = p_1^* \Omega_{X/S} \oplus p_2^* \Omega_{Y/S}.$$

(b) Follows by taking determinant of the exact sequence from (a).

(c) By ex. I.7.2 $p_a(Y) = 1$ and:

$$p_a(Y \times Y) = 1 - 1 - 1 = -1.$$

But by (b): $p_g(Y \times Y) = 1 \cdot 1 = 1$.

2.8.4

(a)

($\Rightarrow$) Let Y be a complete intersection of codimension r . Then I (homogeneous ideal of Y in $k[x_0, \dots, x_n]$) can be generated by r elements. Thus, by Problem I.2.17, it can be generated by r homogeneous elements and:

$$I = (f_1, \dots, f_r) = \sum_i (f_i) \quad \Rightarrow \quad \mathcal{I} = \sum I_{H_i},$$

where $H_i := Z(f_i)$.

($\Leftarrow$) Let $J \leq k[x_0, \dots, x_n]$ be a (locally principal) homogeneous ideal of codimension 1. Then J must be principal. Indeed, J corresponds to some Cartier divisor on $\mathbb{P}^n$ (cf Remark II.6.17.1.) and every Cartier divisor on $\mathbb{P}^n$ is of the form $\text{div}(s)$ for some $s \in \mathcal{O}(d)$ (cf. Proposition II.7.7.).

Thus, we have: $J_{H_i} = (f_i)$ for some homogeneous $f_i \in k[x_0, \dots, x_n]$. Therefore $I = (f_1, \dots)$.

(b) Let Y be a normal complete intersection and let $C(Y)$ be its affine cone. Then $C(Y)$ is also a complete intersection (intersection of $\text{codim}(Y)$ hypersurfaces, that are cones of hypersurfaces intersecting in Y). Y is normal and thus it is regular in codimension 1. But then $C(Y)$ is also regular of codimension one, since $\pi^{-1}(U_i) = U_i \times \mathbb{A}^1$ for some covering $(U_i)_i$ of Y (cf. Problem II.6.3(a)) and by Proposition II.6.6. But then by Proposition II.8.23 (b), $C(Y)$ must be normal. Thus Y is projectively normal.

(c) Y is projectively normal and thus by Exercise II.5.4, $\Gamma(\mathbb{P}^n, \mathcal{O}_{\mathbb{P}^n}(l)) \rightarrow \Gamma(Y, \mathcal{O}_Y(l))$ is surjective for all $l \geq 0$. In particular, for $l = 0$: $\Gamma(Y, \mathcal{O}_Y) = k$. Thus Y is connected (if $Y = Y_1 \cup \dots \cup Y_s$ is the connected component decomposition, then $\Gamma(Y, \mathcal{O}_Y) = k^s$).

(d) we'll prove it by induction on r . For $r = 1$ it is obvious. Let us suppose that $Y_r = H_1 \cap \dots \cap H_r$ is as required. Let $d := d_{r+1}$. We'll consider the d -uple embedding $\varphi: \mathbb{P}^n \rightarrow \mathbb{P}^N$ ($N = \binom{n+d}{n} - 1$) – note that it's an isomorphism onto its image. By Bertini's theorem, the set of hyperplanes $H \not\supset \varphi(Y_r)$, such that $H \cap \varphi(Y_r)$ is connected and regular, is an open dense subset in linear system of hyperplanes. Analogously, the set of hyperplanes $H \not\supset \varphi(\mathbb{P}^n)$, such that $H \cap \varphi(\mathbb{P}^n)$ is connected and regular, is an open dense subset in linear system of hyperplanes. Hence there exists a hyperplane H such that $H \not\supset \varphi(Y_r), \varphi(\mathbb{P}^n)$ and both $H \cap \varphi(X)$ and $H \cap \varphi(\mathbb{P}^n)$ are connected and regular.

Let $H_{r+1} = \varphi^{-1}(H)$ – then it is a smooth hypersurface of degree d and moreover, $Y_r \cap H_{r+1} \cong \varphi(Y_r) \cap H$ is regular at every point – this ends the proof.

(e) This follows again by induction on r . For $r = 0$ this is just Exmample II.8.20. If $\omega_{Y_r} = \mathcal{O}_{Y_r}(\sum d_i - n - 1)$ then by Proposition II.8.20 ("Adjunction formula") and the fact that $H_i \sim d_{r+1}\{x_0 = 0\}$:

$$\omega_{Y_{r+1}} \cong \mathcal{O}_{Y_r}(\sum d_i - n - 1) \otimes \mathcal{O}(d_{r+1})\mathcal{O}_{Y_{r+1}} = \mathcal{O}_{Y_{r+1}}(\sum d_i + d_{r+1} - n - 1).$$

(f) Let $Y = \{f = 0\}$. We have to compute $p_g(Y) = \dim_k \Gamma(Y, \mathcal{O}(d - n - 1))$. Note that the map:

$$\Gamma(\mathbb{P}^n, \mathcal{O}(N)) \rightarrow \Gamma(Y, \mathcal{O}(N))$$

is surjective and its kernel is $f \cdot \Gamma(\mathbb{P}^n, \mathcal{O}(N - d))$. But $\Gamma(\mathbb{P}^n, \mathcal{O}((d - n - 1) - d)) = 0$ and thus:

$$p_g(Y) = \dim_k \Gamma(\mathbb{P}^n, \mathcal{O}(d - n - 1)) = \binom{d-1}{n}$$

(there are $\binom{N+n}{N}$ monomials of degree N in $n + 1$ variables).

(g) Let $Y = \{f = 0\} \cap \{g = 0\}$ where f, g are of degrees d, e respectively. We have to compute $p_g(Y) = \dim_k \Gamma(Y, \mathcal{O}(d + e - 4))$. Note that the map:

$$\Gamma(\mathbb{P}^3, \mathcal{O}(d + e - 4)) \rightarrow \Gamma(Y, \mathcal{O}(d + e - 4))$$

is surjective and we have to compute its kernel. We have the following exact sequences:

$$0 \rightarrow \mathcal{I}_Y \rightarrow \mathcal{O}_{\mathbb{P}^3} \rightarrow \mathcal{O}_Y \rightarrow 0$$

$$0 \rightarrow \mathcal{I}_Y(d + e - 4) \rightarrow \mathcal{O}_{\mathbb{P}^3}(d + e - 4) \rightarrow \mathcal{O}_Y(d + e - 4) \rightarrow 0$$

and by taking the long exact sequence we easily see that the desired kernel is $H^0(\mathcal{I}_Y(d + e - 4))$. But $\mathcal{I}_Y$ fits into the exact sequence:

$$0 \rightarrow \mathcal{O}(-d - e) \rightarrow \mathcal{O}(-d) \oplus \mathcal{O}(-e) \rightarrow \mathcal{I}_Y \rightarrow 0$$

(the second map is $(A, B) \mapsto A \cdot f + B \cdot g$, the first map is $A \mapsto (A \cdot g, -A \cdot f)$). Thus

$$0 \rightarrow \mathcal{O}(-4) \rightarrow \mathcal{O}(e - 4) \oplus \mathcal{O}(d - 4) \rightarrow \mathcal{I}_Y(d + e - 4) \rightarrow 0.$$

Finally, by taking the long exact sequence of cohomology and noting that $H^0(\mathcal{O}(-4)) = 0$, etc, we see that this kernel is

$$f \cdot \Gamma(\mathbb{P}^3, \mathcal{O}(e - 4)) \oplus g \cdot \Gamma(\mathbb{P}^3, \mathcal{O}(d - 4)).$$

Thus:

$$p_g(Y) = \binom{d+e-1}{3} - \binom{d-1}{3} - \binom{e-1}{3} = \frac{1}{2}de(d+e-4) + 1.$$

2.8.6

Note that structure of A -module on I is given by $(a, i) \mapsto \tilde{a} \cdot i$ for any $\tilde{a} \in B'$ lifting a .

- (a) Let $g, g' : A \rightarrow B'$ lift f . Then $g(x) - g'(x) \in I$ for any $x \in B'$ and (since $I^2 = 0$) $(g(x) - g'(x)) \cdot (g(y) - g'(y)) = 0$. Thus $\text{im}(g - g') \subset I$ and:

$$\begin{aligned}
 \theta(ab) - a \cdot \theta(b) - b \cdot \theta(a) &= g(ab) - g'(ab) - g(a) \cdot (g(b) - g'(b)) - g(b) \cdot (g(a) - g'(a)) = \\
 &= g(ab) - g'(ab) - g(ab) + g(a)g'(b) - g(ab) + g(b)g'(a) = \\
 &= g(a)g'(b) + g(b)g'(a) - g'(ab) - g(ab) = \\
 &= (g(a) - g'(a)) \cdot (g(b) - g'(b)) = \\
 &= 0
 \end{aligned}$$

implying that θ is a k -derivation.

Let us suppose that $\theta : A \rightarrow I$ is a derivation and $g : A \rightarrow B'$ lifts f . Then $g' := g + \theta$ obviously lifts f . The homomorphism property for g' follows from the derivation formula:

$$\begin{aligned}
 g'(ab) &= g(ab) + \theta(ab) = g(a)g(b) + g(a)\theta(b) + g(b)\theta(a) = \\
 &= g(a)g(b) + g(a)\theta(b) + g(b)\theta(a) + \theta(a)\theta(b) = \\
 &= (g(a) + \theta(a)) \cdot (g(b) + \theta(b)) = \\
 &= g'(a)g'(b).
 \end{aligned}$$

- (b) Let $A = k[x_1, \dots, x_n]/J = k[\bar{x}_1, \dots, \bar{x}_n]$. Let $s_1, \dots, s_n \in B'$ satisfy $s_i \equiv f(x_i) \pmod{\mathcal{I}}$. Then the homomorphism $h : P \rightarrow B'$ given by $h(x_i) := s_i$ is well-defined and lifts f .

h lifts f and thus $h(J) \subset I$. Therefore h induces a map $\bar{h} : J/J^2 \rightarrow I/I^2 = I$. This map is A -linear:

$$\bar{h}(x_i \cdot j) = \bar{h}(x_i) \cdot \bar{h}(j) = s_i \cdot \bar{h}(j) = x_i \cdot \bar{h}(j)$$

- (c) Surjection $P \rightarrow A$ induces a closed immersion $\text{Spec}(A) \hookrightarrow \text{Spec}(P)$ and thus by Theorem II.8.17

$$0 \rightarrow J/J^2 \rightarrow \Omega_{P/k} \otimes A \rightarrow \Omega_{A/k} \rightarrow 0$$

and $\Omega_{A/k}$ is a locally free A -module (ie. $M_{\mathfrak{p}}$ is free over $A_{\mathfrak{p}}$ for any $\mathfrak{p} \in \text{Spec}(A)$). But **a module is locally free iff it is projective**. Thus $\text{Ext}^1(\Omega_{A/k}, J/J^2) = 0$ and by applying the functor $\text{Hom}_A(-, I)$ we obtain an exact sequence

$$0 \rightarrow \text{Hom}_A(\Omega_{A/k}, I) \rightarrow \text{Hom}_A(\Omega_{P/k} \otimes A, I) = \text{Hom}_P(\Omega_{P/k}, I) \rightarrow \text{Hom}_A(J/J^2, I) \rightarrow 0$$

Let $\theta \in \text{Hom}_P(\Omega_{P/k}, I)$ be any element whose image in $\text{Hom}_A(J/J^2, I)$ is $\bar{h}$. Let $h' := h - \theta$. Then:

- h' is a homomorphism lifting $f \circ \pi : P \rightarrow B'$ (where $\pi : P \rightarrow A$ is the canonical homomorphism) – by (a) applied to P instead of A ,
- $h'(J) = 0$ – since we chosen θ such that $\theta|_J = \bar{h}$.

Thus h' induces a homomorphism $g : A \rightarrow B$ lifting f . This ends the proof.

2.8.7 Let $X = \text{Spec}(A)$ be affine, $\mathcal{F}$ be a coherent sheaf on X and Y be an infinitesimal extension of X by $\mathcal{F}$. Then $Y_{\text{red}} = X$ and thus by Exercise III.3.1 Y is affine: $Y = \text{Spec}(B)$. Let $\mathcal{I} = \tilde{I}$ be such a coherent sheaf of ideals on Y that $(Y, \mathcal{O}_Y/\mathcal{I}) \cong (X, \mathcal{O}_X)$, $\mathcal{I}^2 = 0$ and $\mathcal{I} \cong \mathcal{F}$. Then we have the following exact sequence of (non-unital) commutative rings:

$$0 \rightarrow I \rightarrow B \rightarrow A \rightarrow 0.$$

By exercise II.8.6 (with $A = B' := A$, $B' := B$) there exists a k -algebra homomorphism that is a section of $B \rightarrow A$. Thus $B \cong A \oplus I$ and Y is the trivial extension.

Zadanie dodatkowe:

2.8.A Udowodnij Proposition 8.IA.

Łatwo sprawdzić, że $d : B \rightarrow I/I^2$ jest A -derywacją. Niech $D : B \rightarrow M$ będzie dowolną inną A -derywacją. Aby pokazać, że D faktoryzuje się przez d , wystarczy wykazać, że jeżeli $d(b) = 0$, to $D(b) = 0$. Załóżmy, że $d(b) = 0$, tzn.

$$b \otimes 1 - 1 \otimes b = \sum_i \alpha_i \beta_i$$

gdzie $\alpha_i, \beta_i \in I$. Rozważmy A -dwuliniowe odwzorowanie $\Psi(x, y) = D(x) \cdot y : B \rightarrow M$ – indukuje ono odwzorowanie $\psi(x \otimes y) = D(x) \cdot y : B \otimes_A B \rightarrow M$. Mamy $D(1) = 0$, więc

$$D(b) \cdot 1 - 0 \cdot b = \psi(b \otimes 1 - 1 \otimes b) = \sum_i \psi(\alpha_i \beta_i)$$

–wystarczy więc udowodnić, że jeżeli $\alpha = \sum_i a_i \otimes b_i \in I$, $\beta = \sum_j c_j \otimes d_j \in I$ (tzn. $\sum_i a_i b_i = 0$, $\sum_j c_j d_j = 0$), to $\psi(\alpha\beta) = 0$. Mamy:

$$\begin{aligned} \psi(\alpha\beta) &= \psi\left(\sum_{i,j} (a_i \cdot c_j) \otimes (b_i \cdot d_j)\right) = \sum_{i,j} D(a_i c_j) \cdot (b_i \cdot d_j) = \\ &= \sum_{i,j} (D(a_i) \cdot c_j + a_i \cdot D(c_j)) \cdot (b_i \cdot d_j) = \\ &= \sum_i D(a_i) b_i \cdot \left(\sum_j c_j d_j\right) + \sum_j D(c_j) d_j \cdot \left(\sum_i a_i b_i\right) = 0 + 0 = 0 \end{aligned}$$

3. Cohomology

Podrozdział 3.2

3.2.1

(a) niech $Y = \{P, Q\}$ – wtedy ciąg dokładny: $0 \rightarrow \mathbb{Z}_U \rightarrow \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}_Y \rightarrow 0$ indukuje długi ciąg dokładny kohomologii:

$$0 \rightarrow \Gamma(\mathbb{Z}_U, X) \rightarrow \Gamma(\mathbb{Z}, X) \rightarrow \Gamma(\mathbb{Z}_Y, X) \rightarrow H^1(\mathbb{Z}_U, X) \rightarrow H^1(\mathbb{Z}, X) \rightarrow H^1(\mathbb{Z}_Y, X) \rightarrow \dots$$

przy czym: $\Gamma(\mathbb{Z}, X) = \mathbb{Z}$, $\Gamma(\mathbb{Z}_Y, X) = \Gamma(j_*(\mathbb{Z}|_Y), X) = \Gamma(\mathbb{Z}, Y) = \Gamma(\mathbb{Z}, \{P\}) \oplus \Gamma(\mathbb{Z}, \{Q\}) = \mathbb{Z}^2$ oraz $H^1(\mathbb{Z}, X) = 0$.
Założmy nie wprost, że $H^1(\mathbb{Z}_U, X) = 0$, wtedy dostajemy krótki ciąg dokładny:

$$0 \rightarrow \Gamma(\mathbb{Z}_U, X) \rightarrow \mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}^2 \rightarrow 0$$

– sprzeczność, bo $\mathbb{Z}^2$ nie jest obrazem $\mathbb{Z}$.

(b) ??

3.2.2 Snop $\mathcal{K}$ jest wiotki, jako że jest stałym snopem na nierozkładalnej przestrzeni topologicznej. Snop $\mathcal{K}/\mathcal{O} \cong \sum_{P \in X} i_P(I_P)$ jest również wiotki jako suma prosta sky-scraperów (które są wiotkie). Stąd $I^\bullet = (\mathcal{K} \rightarrow \mathcal{K}/\mathcal{O} \rightarrow 0 \rightarrow 0 \rightarrow \dots)$ jest wiotką rezolwentą $\mathcal{O}$.

Z zadania II.1.21 (e) ciąg

$$0 \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{K}) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{K}/\mathcal{O}) \rightarrow 0$$

jest dokładny. Stąd również $H^i(X, \mathcal{O}) := h^i(\Gamma(X, I^\bullet)) = 0$ dla $i \geq 1$.

3.2.3

(a) niech $0 \rightarrow \mathcal{F}' \xrightarrow{\varphi_1} \mathcal{F} \xrightarrow{\varphi_2} \mathcal{F}'' \rightarrow 0$ będzie ciągiem dokładnym snopów. Bez straty ogólności możemy założyć, że $\mathcal{F}'$ jest podsnopem $\mathcal{F}$ – wtedy z definicji $\Gamma_Y(X, \mathcal{F}')$ jest podgrupą $\Gamma_Y(X, \mathcal{F})$.

Ponadto $\varphi_2 \circ \varphi_1 = 0$, więc $\text{im}(\varphi_1 : \Gamma_Y(X, \mathcal{F}') \rightarrow \Gamma_Y(X, \mathcal{F})) \subset \ker(\varphi_2 : \Gamma_Y(X, \mathcal{F}) \rightarrow \Gamma_Y(X, \mathcal{F}''))$. Pozostaje sprawdzić odwrotną inkluzję. Założmy, że $t \in \Gamma_Y(X, \mathcal{F})$, $\varphi_2(t) = 0$. Wtedy (z dokładności ciągu snopów) $t \in \Gamma(X, \ker \varphi_2) = \Gamma(X, \mathcal{F}')$, czyli $t \in \Gamma(X, \mathcal{F}') \cap \Gamma_Y(X, \mathcal{F}) = \Gamma_Y(X, \mathcal{F}') = \text{im}(\varphi_1 : \Gamma_Y(X, \mathcal{F}') \rightarrow \Gamma_Y(X, \mathcal{F}))$.

(b) niech $\varphi : \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{F}''$ będzie surjekcją i założmy, że $\ker \varphi \cong \mathcal{F}'$ jest wiotkim snopem. Chcemy pokazać, że $\varphi : \Gamma_Y(X, \mathcal{F}) \rightarrow \Gamma_Y(X, \mathcal{F}'')$ jest surjekcją. Oznaczmy $U := X \setminus Y$.

Niech $s \in \Gamma_Y(X, \mathcal{F}'')$ – wtedy z zadania II.1.16 istnieje $t \in \Gamma(X, \mathcal{F})$ takie, że $\varphi(t) = s$. Z założenia mamy: $s|_U = 0$, czyli $t|_U \in \ker(\varphi : \mathcal{F}(U) \rightarrow \mathcal{F}''(U)) = \mathcal{F}'(U)$. Z wiotkości $\mathcal{F}'$ istnieje $w_1 \in \mathcal{F}'(X)$ takie, że $w_1|_U = t|_U$. Niech $t_1 := t - w_1$ – wtedy:

- $t_1 \in \Gamma_Y(X, \mathcal{F})$, bo $(t_1)|_U = t|_U - (w_1)|_U = 0$,
- $\varphi(t_1) = \varphi(t + w_1) = \varphi(t) = s$ (ponieważ $w_1 \in \mathcal{F}' = \ker \varphi$)

co kończy dowód.

(c) dowód przebiega identycznie, jak w Proposition III.2.5:

jeżeli $\mathcal{I}$ jest takim snopem iniektywnym, że $\mathcal{F} \hookrightarrow \mathcal{I}$, zaś $\mathcal{G} := \mathcal{I}/\mathcal{F}$, to ciąg

$$0 \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{I} \rightarrow \mathcal{G} \rightarrow 0$$

jest dokładny oraz $\mathcal{G}$ jest snopem wiotkim z zad. II.1.16(b). Długi ciąg dokładny kohomologii z nośnikiem Y dla powyższego ciągu oraz równość $H_Y^i(X, \mathcal{I}) = 0$ dla $i \geq 1$ daje nam: $H_Y^1(X, \mathcal{F}) = 0$ oraz $H_Y^{i+1}(X, \mathcal{F}) = H_Y^i(X, \mathcal{G})$, co pozwala na udowodnienie tezy indukcyjnie wg i .

(d) Oznaczmy: $U := X \setminus Y$. Mamy:

- $\Gamma_Y(X, \mathcal{F}) \hookrightarrow \Gamma(X, \mathcal{F})$ z definicji,
- $\ker(\Gamma(X, \mathcal{F}) \rightarrow \Gamma(U, \mathcal{F})) = \{s \in \mathcal{F}(X) : s|_U = 0\} = \{s \in \mathcal{F}(X) : \text{supp}(s) \subset Y\} = \Gamma_Y(X, \mathcal{F})$,
- $\Gamma(X, \mathcal{F}) \twoheadrightarrow \Gamma(U, \mathcal{F})$ z wiotkości snopa $\mathcal{F}$.

(e) niech $0 \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{G}^\bullet$ będzie rezolwentą wiotką $\mathcal{F}$. Wtedy z poprzedniego zadania krótki ciąg kompleksów $0 \rightarrow \Gamma_Y(X, \mathcal{G}^\bullet) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{G}^\bullet) \rightarrow \Gamma(U, \mathcal{G}^\bullet) \rightarrow 0$ jest dokładny. Każdy krótki ciąg dokładny kompleksów indukuje jednak długi ciąg dokładny ich kohomologii – w tym przypadku dostajemy ciąg dokładny z zadania.

(f) niech $U := X \setminus Y$ – wtedy $X = U \cup V$. Zauważmy, że dla dowolnego snopa $\mathcal{G}$: $\Gamma_Y(X, \mathcal{G}) \cong \Gamma_Y(V, \mathcal{G}|_V)$ – istotnie, odwzorowanie restrykcji $\Gamma_Y(X, \mathcal{G}) \rightarrow \Gamma_Y(V, \mathcal{G}|_V)$ jest:

- iniekcją – jeżeli $s \in \Gamma_Y(X, \mathcal{G})$, to $s|_U = 0$, więc jeżeli $s|_V = 0$, to $s = 0$ z własności jednoznaczności snopa,
- surjekcją – jeżeli $t \in \Gamma_Y(V, \mathcal{G}|_V)$, to możemy znaleźć $s \in \Gamma_Y(X, \mathcal{G})$ takie, że $s|_U = 0$, $s|_V = t$ (jako że $t|_{U \cap V} = 0$).

Niech $0 \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{I}^\bullet$ będzie wiotką rezolwentą – wtedy $0 \rightarrow \mathcal{F}|_V \rightarrow \mathcal{I}^\bullet|_V$ również jest wiotką rezolwentą, więc podstawiając $\mathcal{G} := \mathcal{I}^k$:

$$H_Y^i(X, \mathcal{F}) = h^i(\Gamma_Y(X, \mathcal{I}^\bullet)) = h^i(\Gamma_Y(V, \mathcal{I}^\bullet|_V)) = H_Y^i(V, \mathcal{F}|_V)$$

3.2.4 Zauważmy, że dla dowolnego snopa $\mathcal{G}$ mamy następujący ciąg dokładny:

$$0 \rightarrow \Gamma_{Y_1 \cap Y_2}(X, \mathcal{G}) \rightarrow \Gamma_{Y_1}(X, \mathcal{G}) \oplus \Gamma_{Y_2}(X, \mathcal{G}) \rightarrow \Gamma_{Y_1 \cup Y_2}(X, \mathcal{G}) \rightarrow 0$$

gdzie pierwsze odwzorowanie to: $f \mapsto (f, -f)$, zaś drugie: $(a, b) \mapsto a + b$. Istotnie:

- pierwsza strzałka jest iniekcją z definicji,
- dla $(a, b) \in \Gamma_{Y_1}(X, \mathcal{G}) \oplus \Gamma_{Y_2}(X, \mathcal{G})$ mamy $a + b = 0$ wtw. gdy $a = -b \in \Gamma_{Y_1 \cap Y_2}(X, \mathcal{G})$,
- element $f \in \Gamma_{Y_1 \cup Y_2}(X, \mathcal{G})$ jest obrazem $(f, 0) \in \Gamma_{Y_1}(X, \mathcal{G}) \oplus \Gamma_{Y_2}(X, \mathcal{G})$

Stąd, jeżeli $0 \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{I}^\bullet$ jest rezolwentą iniektywną pewnego snopa $\mathcal{F}$, to krótki ciąg dokładny kompleksów $0 \rightarrow \Gamma_{Y_1 \cap Y_2}(X, \mathcal{I}^\bullet) \rightarrow \Gamma_{Y_1}(X, \mathcal{I}^\bullet) \oplus \Gamma_{Y_2}(X, \mathcal{I}^\bullet) \rightarrow \Gamma_{Y_1 \cup Y_2}(X, \mathcal{I}^\bullet) \rightarrow 0$ indukuje długi ciąg kohomologii z zadania.

3.2.5

Uwaga: w zadaniu powinno być $\mathcal{F}_P := j^{-1}\mathcal{F}$ zamiast $\mathcal{F}_P := j^*\mathcal{F}$. Ponadto dla odróżnienia od żdźbła będą stosował oznaczenie $\mathcal{F}_{(P)} := j^*\mathcal{F}$

Zauważmy najpierw, że:

- (1) dla dowolnego otwartego $U \subset X$ mamy: $P \in U$ wtw. gdy $X_P \subset U$, ponieważ zbiory otwarte w przestrzeni Zariskiego są zamknięte ze względu na generalizację (zadanie II.3.18(b))
- (2) jeżeli zbiór D jest domknięty oraz $D \cap X_P = \{P\}$, to $D \setminus \{P\}$ jest również domknięty.

D: zbiór $D \setminus \{P\}$ jest konstruowalny, więc wystarczy sprawdzić, że jest zamknięty ze względu na specjalizacje (zadanie II.3.18(b)). Załóżmy, że $P_1 \rightsquigarrow P_2$ oraz $P_2 \in D \setminus \{P\}$. Z domkniętości D stwierdzamy, że $P_1 \in D$. Ale $P_1 \neq P$ – w przeciwnym wypadku $P_2 \in D \cap X_P \setminus \{P\}$. Stąd $P_1 \in D \setminus \{P\}$, więc $D \setminus \{P\}$ jest domknięty.

- **Krok I:** $\Gamma(X_P, \mathcal{F}_{(P)}) \cong \bigcap_{Q \in X_P} \ker j_{P,Q}$, gdzie dla $Q \in X_P$ przez $j_{P,Q} : \mathcal{F}_P \rightarrow \mathcal{F}_Q$ oznaczamy naturalne odwzorowanie (drugi system prosty jest „zagęszczeniem” pierwszego).

D: Niech $\mathcal{P}$ będzie presnopem $U \mapsto \lim_{U \subset V} \mathcal{F}(U)$ na X_P ; wtedy z definicji $\mathcal{F}_{(P)}$ jest usnopowieniem $\mathcal{P}$. Z definicji:

$$H_P^0(X_P, \mathcal{F}_{(P)}) = \Gamma_P(X_P, \mathcal{F}_{(P)}) = \{s \in \mathcal{F}_{(P)}(X_P) : \forall_{Q \in X_P, Q \neq P} s_Q = 0\}$$

Zauważmy, że:

$$\Gamma(X_P, \mathcal{F}_{(P)}) = \Gamma(X_P, \mathcal{P}^\#) = \left\{ (s_Q) \in \prod_{Q \in X_P} \mathcal{P}_Q : \exists_{(U_i)} \text{ – pokrycie otwarte } X_P \exists_{f_i \in \mathcal{P}(U_i)} (f_i)_Q = s_Q \quad \forall_{Q \in U_i} \right\}$$

Ponadto żdźbła $\mathcal{P}_Q = \mathcal{F}_Q$ są równe dla dowolnego $Q \in X_P$, zaś dowolny element $f_i \in \mathcal{P}(U_i) = \lim_{U_i \subset V} \mathcal{F}(V)$ odpowiada jednoznacznie pewnemu elementowi $\mathcal{F}(V_i)$ dla pewnych zbiorów otwartych V_i , $\bigcup_i V_i \supset X_P$. Stąd:

$$\Gamma(X_P, \mathcal{F}_{(P)}) = \Gamma(X_P, \mathcal{P}^\#) = \left\{ (s_Q) \in \prod_{Q \in X_P} \mathcal{F}_Q : \exists_{(V_i)} \text{ – tż } \bigcup_i V_i \supset X_P \exists_{f_i \in \mathcal{F}(V_i)} (f_i)_Q = s_Q \quad \forall_{Q \in V_i \cap X_P} \right\}$$

więc (ponieważ obraz $(s_Q)_Q$ w zdźble $\mathcal{P}_R^\#$ dany jest przez naturalne rzutowanie $(s_Q)_Q \mapsto s_R$)

$$\begin{aligned} \Gamma_P(X_P, \mathcal{F}_{(P)}) &= \{s \in \Gamma(X_P, \mathcal{F}_{(P)}) : s_Q = 0 \quad \forall_{Q \in X_P, Q \neq P}\} = \\ &= \{s_P \in \mathcal{F}_P : \exists_{(V_i) - \text{tze}} \cup_i V_i \supset X_P \quad \exists_{f_i \in \mathcal{F}(V_i)} (f_i)_Q = 0 \text{ dla } Q \in V_i \cap X_P, Q \neq P \text{ oraz } (f_i)_P = s_P\} \\ &= \{s_P \in \mathcal{F}_P : \exists_{V \ni P} \exists_{f \in \mathcal{F}(V)} f_Q = 0 \text{ dla } Q \in X_P, Q \neq P \text{ oraz } f_P = s_P\} \end{aligned}$$

(w ostatniej linijce skorzystaliśmy z tego, że jeżeli $P \in V_i$, to $X_P \subset V_i$)

$$= \bigcap_{Q \in X_P} \ker j_{P,Q}$$

- **Krok II:** $H_P^0(X, \mathcal{F}) = H_P^0(X_P, \mathcal{F}_{(P)})$.

D: Z definicji:

$$H_P^0(X, \mathcal{F}) = \Gamma_P(X, \mathcal{F}) = \{s \in \mathcal{F}(X) : \forall_{Q \in X, Q \neq P} s_Q = 0\}$$

Naturalne przesłtalenie $\Gamma(X, \mathcal{F}) \rightarrow \mathcal{F}_P$ indukuje przekształcenie $\Gamma_P(X, \mathcal{F}) \rightarrow \bigcap_{Q \in X_P} \ker j_{P,Q}$; pokażemy, że jest ono izomorfizmem:

- iniektywność: jeżeli $f \in \Gamma_P(X, \mathcal{F})$ oraz $f_P = 0$ w $\mathcal{F}_P$, to $\text{supp}(f) = \emptyset$, więc $f = 0$,
- surjektywność: niech $[(V, f)] \in \bigcap_{Q \in X_P} \ker j_{P,Q}$. Niech $D := \text{supp}(f)$ – wtedy D jest domknięte w V oraz $X_P \cap D = \{P\}$. Stąd wynika, że $D \setminus \{P\}$ jest również domknięte w V – uwaga (2) przed rozwiązaniem. Niech $V_1 := V \setminus (D \setminus \{P\})$ będzie zbiorem otwartym. Z własności przedłużania snopa istnieje $\tilde{f} \in \mathcal{F}(X)$ takie, że $\tilde{f}|_{V_1} = f|_{V_1}$ oraz $\tilde{f}|_{X \setminus \{P\}} = 0$.

- **Krok III:** $\mathcal{F} \mapsto H_P^i(X, \mathcal{F})$ oraz $\mathcal{F} \mapsto H_P^i(X_P, \mathcal{F}_P)$ są *effaceable*

D: pierwszy z tych funktorów jest *effaceable* jako funktor sprzężony.

Nie udało mi się pokazać, że drugi funktor jest effaceable.

3.2.6 Snop $\mathcal{I}$ jest iniektywny, jeżeli dla każdego snopów $\mathcal{F} \leq \mathcal{G}$ oraz odwzorowania $f : \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{I}$ istnieje jego przedłużenie $F : \mathcal{G} \rightarrow \mathcal{I}$ (równoważna definicja iniektywności).

- **Krok I – „snopowe kryterium Baera”:** snop $\mathcal{I}$ jest iniektywny wtw. gdy dla każdego zbioru otwartego U oraz snopa $\mathcal{R} \leq \mathbb{Z}_U$ oraz dla każdego odwzorowania $f : \mathcal{R} \rightarrow \mathcal{I}$ istnieje rozszerzenie f do odwzorowania $f : \mathbb{Z}_U \rightarrow \mathcal{I}$.

($\Rightarrow$) Wystarczy podstawić w definicji iniektywności $\mathcal{F} := \mathcal{R}$, $\mathcal{G} := \mathbb{Z}_U$.

($\Leftarrow$) Załóżmy, że $\mathcal{I}$ spełnia to założenie i niech $\mathcal{F} \leq \mathcal{G}$, $f : \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{I}$. Rozważmy rodzinę:

$$\mathcal{A} := \left\{ (\mathcal{F}', \tilde{f} : \mathcal{F}' \rightarrow \mathcal{I}) : \mathcal{F} \leq \mathcal{F}' \leq \mathcal{G}, \quad \tilde{f}|_{\mathcal{F}} = f \right\}$$

uporządkowaną przez relację $(\mathcal{F}_1, \tilde{f}_1) < (\mathcal{F}_2, \tilde{f}_2)$ wtw. gdy $\tilde{F}_1 \leq \tilde{F}_2$ oraz $\tilde{f}_2|_{\mathcal{F}_1} = \tilde{f}_1$.

Rodzina $\mathcal{A}$ jest łańcuchowo ograniczona (suma mnogościowa łańcucha snopów jest snopem, itd.), więc z lematu Zorna możemy wybrać element maksymalny $(\mathcal{M}, F : \mathcal{M} \rightarrow \mathcal{I})$. Załóżmy nie wprost, że $\mathcal{M} \neq \mathcal{G}$, czyli np. $\mathcal{M}(U) \subsetneq \mathcal{G}(U)$, gdzie U jest ustalonym zbiorem otwartym. Niech $h \in \mathcal{G}(U) \setminus \mathcal{M}(U)$ oraz niech $\mathcal{M}'$ będzie snopem generowanym przez $\mathcal{M}$ oraz h , tzn. $\mathcal{M}' = \mathcal{M} + \mathbb{Z}_U \cdot h$, czyli:

$$\mathcal{M}'(V) := \begin{cases} \mathcal{M}(V), & \text{dla } V \not\subset U \\ \mathcal{M}(V) + \mathbb{Z}_U(V) \cdot h|_V, & \text{dla } V \subset U \end{cases}$$

Rozważmy snop $\mathcal{R} \leq \mathbb{Z}_U$, dany przez:

$$\mathcal{R}(V) := \{n \in \mathbb{Z}_U(V) : n \cdot h \in \mathcal{M}(V)\}$$

oraz odwzorowanie $g : \mathcal{R} \rightarrow \mathcal{I}$ dane przez: $g(n) := F(n \cdot h|_V)$ dla $n \in \mathbb{Z}_U(V)$, $V \subset U$ (zauważmy, że wtedy $n \cdot h \in \mathcal{M}(V)$, więc $F(n \cdot h|_V)$ jest dobrze określone). Wtedy z założenia możemy to odwzorowanie przedłużyć do $G : \mathbb{Z}_U \rightarrow \mathcal{I}$.

Zdefiniujmy $F' : \mathcal{M}' \rightarrow \mathcal{I}$ wzorem: $F'(m + n \cdot h|_V) := F(m) + G(n)$ dla $m \in \mathcal{M}(V)$, $n \in \mathbb{Z}_U(V)$. Jest to dobrze określone (nie zależy od wyboru m, n), bo jeżeli $m + n \cdot h|_V = 0$, to $n \in \mathcal{R}(V)$, więc

$$F'(m + n \cdot h|_V) = F(m) + G(n) = F(m) + g(n) = F(m) + F(n \cdot h|_V) = F(m + n \cdot h|_V) = F(0)$$

Stąd $(\mathcal{M}, F) < (\mathcal{M}', F')$ – sprzeczność z maksymalnością $(\mathcal{M}, F)$ oznacza, że $\mathcal{M} = \mathcal{G}$ i kończy dowód.

- **Krok II – jeżeli X – noetherowska, $U \subset X$ – otwarty, $\mathcal{R} \leq \mathbb{Z}_U$ to $\mathcal{R}$ jest generowany przez skończoną liczbę cięć:**

Załóżmy najpierw, że X jest nierozkładalne; przeprowadzimy indukcję po $\dim X$. Niech $d \in \mathbb{Z}_+$ będzie najmniejsze takie, że $\mathcal{R}_x = d\mathbb{Z} \subset \mathbb{Z} = \mathbb{Z}_{U,x}$ dla pewnego $x \in U$ i niech $[(V, f \in \mathcal{R}(V))] \in \mathcal{R}_x$ będzie generatorem $\mathcal{R}_x$. Wtedy $\mathcal{R}|_V \cong d \cdot \mathbb{Z}_U|_V$ (jako podsnop $\mathbb{Z}_U$) – istotnie, dla $W \subset V$: $\mathcal{R}(W)$ jest podgrupą $\mathbb{Z}$, zawierającą $\langle f|_W \rangle = d \cdot \mathbb{Z}$, a z drugiej strony $\mathcal{R}(W) \not\cong d' \cdot \mathbb{Z}$ dla $d' | d$ z minimalności d . Stąd $\mathcal{R}_V \cong \mathbb{Z}_V$. Niech $Y = X \setminus V$ – wtedy $\dim Y < \dim X$, więc z założenia indukcyjnego $\mathcal{R}|_Y \leq \mathbb{Z}|_Y$ jest generowane przez skończoną liczbę cięć. Stąd również $\mathcal{R}_Y := j_*(\mathcal{R}|_Y)$ jest generowane przez skończoną liczbę cięć. Z ciągu dokładnego $0 \rightarrow \mathbb{Z}_U = \mathcal{R}_U \rightarrow \mathcal{R} \rightarrow \mathcal{R}_Y \rightarrow 0$ wnosimy, że $\mathcal{R}$ również jest generowane przez skończoną liczbę cięć.

Niech teraz X będzie dowolne – przeprowadzimy indukcję wg liczby składowych nierozkładalnych. Niech Y będzie jedną ze składowych nierozkładalnych, zaś $U := X \setminus Y$. Wtedy z założenia indukcyjnego dla przestrzeni $\bar{U}$ stwierdzamy, że snop $\mathcal{R}_U$ jest generowany przez skończoną liczbę cięć. Podobnie Y wraz ze snopem $\mathcal{R}_Y$ jest generowany przez skończoną liczbę cięć z pierwszej części dowodu. Stąd i z ciągu dokładnego $0 \rightarrow \mathcal{R}_U \rightarrow \mathcal{R} \rightarrow \mathcal{R}_Y \rightarrow 0$ dostajemy tezę.

- **Krok III – snop $\lim_\alpha \mathcal{I}_\alpha$ jest iniektywny**

Z kroku 1 wystarczy pokazać, że jeżeli $\mathcal{R} \leq \mathbb{Z}_U$, $f : \mathcal{R} \rightarrow \lim_\alpha \mathcal{I}_\alpha$, to możemy przedłużyć f do $F : \mathbb{Z}_U \rightarrow \lim_\alpha \mathcal{I}_\alpha$. Z kroku II snop $\mathcal{R}$ jest generowany przez skończenie wiele cięć, więc istnieje β takie, że $\text{im } f \subset \mathcal{I}_\beta$. Stąd z iniektywności $\mathcal{I}_\beta$ możemy przedłużyć $f : \mathcal{R} \rightarrow \mathcal{I}_\alpha$ do $F : \mathbb{Z}_U \rightarrow \mathcal{I}_\beta$. Złożenie z naturalnym odwzorowaniem $\mathcal{I}_\beta \rightarrow \lim_\alpha \mathcal{I}_\alpha$ daje tezę.

Podrozdział 3.3

3.3.1 If $X = \text{Spec}(A)$ is affine then obviously $X_{red} = \text{Spec}(A/\sqrt{(0)})$ is also.

Let us suppose now that X_{red} is affine. We'll use Serre's criterion (Theorem III.3.7) to show that X is affine. Let us denote the sheaf of nilpotent elements in X by $\mathcal{N}$ – then X_{red} is the closed subscheme of X corresponding to ideal sheaf $\mathcal{N}$ (i.e. $\mathcal{O}_{X_{red}} = \mathcal{O}_X/\mathcal{N}$) and moreover (since X is noetherian) $\mathcal{N}^k = 0$ for some k . Let also $i : X_{red} \hookrightarrow X$ be the closed immersion. Let $\mathcal{F}$ be an arbitrary coherent sheaf on X . Consider the filtration:

$$\mathcal{F} \supset \mathcal{N} \cdot \mathcal{F} \supset \mathcal{N}^2 \cdot \mathcal{F} \supset \dots \supset \mathcal{N}^k \cdot \mathcal{F} = 0.$$

We'll show inductively that $H^i(X, \mathcal{N}^j \cdot \mathcal{F}) = 0$ (induction on $j = k, \dots, 0$). For $j = k$ the proof is obvious. Let's suppose it holds for $j + 1$, then the exact sequence:

$$0 \rightarrow \mathcal{N}^{j+1} \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{N}^j \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{N}^j \mathcal{F} / \mathcal{N}^{j+1} \mathcal{F} \rightarrow 0$$

yields us a long exact sequence:

$$\dots \rightarrow H^i(X, \mathcal{N}^{j+1} \mathcal{F}) \rightarrow H^i(X, \mathcal{N}^j \mathcal{F}) \rightarrow H^i(X, \mathcal{N}^j \mathcal{F} / \mathcal{N}^{j+1} \mathcal{F}) \rightarrow \dots \quad (*)$$

But $H^i(X, \mathcal{N}^{j+1} \mathcal{F}) = 0$ by induction hypothesis. Moreover, $\mathcal{N}^j \mathcal{F} / \mathcal{N}^{j+1} \mathcal{F}$ has a natural structure of $\mathcal{O}_X / \mathcal{N} = \mathcal{O}_{X_{red}}$ -module and thus $\mathcal{N}^j \mathcal{F} / \mathcal{N}^{j+1} \mathcal{F} = i_* \mathcal{G}$ for some coherent $\mathcal{O}_{X_{red}}$ -module $\mathcal{G}$ on X_{red} . Thus by Lemma II.2.10:

$$H^i(X, \mathcal{N}^j \mathcal{F} / \mathcal{N}^{j+1} \mathcal{F}) = H^j(X_{red}, \mathcal{G}) = 0,$$

since cohomology of coherent sheaf on affine scheme is zero. Thus by the long exact sequence (*) we have $H^i(X, \mathcal{N}^j \mathcal{F}) = 0$ – this ends induction step.

3.3.5

(i) $\Rightarrow$ (ii): WLOG $U = \text{Spec}(A)$ is an affine neighbourhood.

(Explanation: if U is an arbitrary neighbourhood of P , then it contains some affine neighbourhood V . Thus, if $f \in \mathcal{O}(U \setminus P)$, then $f|_{V \setminus P} \in \mathcal{O}(V \setminus P)$ and $f|_{V \setminus P} = t|_{V \setminus P}$ for some $t \in \mathcal{O}(V)$. But by sheaf property of $\mathcal{O}$, there exists $t_1 \in \mathcal{O}(U)$ such that $t_1|_{U \setminus P} = f|_{U \setminus P}$ and $t_1|_V = t|_V$. Thus $f|_{U \setminus P} = t_1$.)

Let $Z = \{P\}$, $V := U \setminus \{P\}$. Then by Ex. III.2.3 (e) we have an exact sequence:

$$0 \rightarrow H_Z^0(U, \mathcal{O}) \rightarrow H^0(U, \mathcal{O}) \rightarrow H^0(V, \mathcal{O}|_V) \rightarrow H_Z^1(U, \mathcal{O}) \rightarrow H^1(U, \mathcal{O}) \rightarrow \dots$$

But $H_Z^i(U, \mathcal{O}) = H_{\mathfrak{m}}^i(A)$ (where $\mathfrak{m}$ is the maximal ideal corresponding to P) and thus by Ex. 3.4 (b):

$$H_Z^0(U, \mathcal{O}) = H_Z^1(U, \mathcal{O}) = 0.$$

Thus:

$$\mathcal{O}(U) = H^0(U, \mathcal{O}) \xrightarrow{\cong} H^0(V, \mathcal{O}|_V) = \mathcal{O}(V)$$

– this ends the proof.

(ii) $\Rightarrow$ (i): Let $U = \text{Spec}(A)$ be an affine neighbourhood, $Z = \{P\}$, $V := U \setminus \{P\}$. Then (again by Ex. III.2.3 (e)):

$$0 \rightarrow H_Z^0(U, \mathcal{O}) \rightarrow H^0(U, \mathcal{O}) \rightarrow H^0(V, \mathcal{O}|_V) \rightarrow H_Z^1(U, \mathcal{O}) \rightarrow H^1(U, \mathcal{O}) \rightarrow \dots$$

By assumption $H^0(U, \mathcal{O}) \rightarrow H^0(V, \mathcal{O}|_V)$ is an isomorphism and thus the homomorphisms

$$H_Z^0(U, \mathcal{O}) \rightarrow H^0(U, \mathcal{O}) \quad \text{and} \quad H^0(V, \mathcal{O}|_V) \rightarrow H_Z^1(U, \mathcal{O})$$

must be zero. But the first homomorphism is monomorphism (this follows directly from the exact sequence) and the second homomorphism is epimorphism (since $H^1(U, \mathcal{O}) = 0$, because U is affine). Thus

$$H_{\mathfrak{m}}^0(A) = H_Z^0(U, \mathcal{O}) = 0 \quad \text{and} \quad H_{\mathfrak{m}}^1(A) = H_Z^1(U, \mathcal{O}) = 0$$

and $\text{depth}_{\mathfrak{m}}(A_{\mathfrak{m}}) \geq 2$ by Ex. III.3.4 (b).

Podrozdział 3.4

3.4.1 Let $\mathcal{U} = (U_i)_i$ be any affine cover of Y and let $V_i := f^{-1}(U_i)$. Then (since f is affine), $\mathcal{V} := (V_i)_i$ is an affine cover of X . Note that $(f_*\mathcal{F})(U_{i_0} \cap \dots \cap U_{i_p}) = \mathcal{F}(V_{i_0} \cap \dots \cap V_{i_p})$ and thus $C^\bullet(\mathcal{U}, f_*\mathcal{F}) = C^\bullet(\mathcal{V}, \mathcal{F})$. Therefore:

$$\check{H}^i(\mathcal{U}, f_*\mathcal{F}) = h^i(C^\bullet(\mathcal{U}, f_*\mathcal{F})) = h^i(C^\bullet(\mathcal{V}, \mathcal{F})) = \check{H}^i(\mathcal{V}, \mathcal{F}).$$

One concludes by using Theorem II.4.5 (since both $\mathcal{F}$ and $f_*\mathcal{F}$ are quasi-coherent, cf. Proposition II.5.8 (c)).

3.4.4

(a) rozważmy naturalne przekształcenie $\lambda^k : \check{C}^k(\mathcal{U}, \mathcal{F}) \rightarrow \check{C}^k(\mathcal{B}, \mathcal{F})$:

$$\prod_{i_0, \dots, i_k} \mathcal{F}(U_{i_0 \dots i_k}) \ni (f_{i_0, \dots, i_k})_{i_0, \dots, i_k} \mapsto (f_{\lambda(j_0), \dots, \lambda(j_k)}|_{V_{j_0 \dots j_k}})_{j_0, \dots, j_k} \in \prod_{j_0, \dots, j_k} \mathcal{F}(V_{j_0 \dots j_k})$$

Ze wzorów łatwo wynika, że komutuje ono z różniczką Cecha: $d_{\mathfrak{B}}^k \circ \lambda^k = \lambda^{k+1} \circ d_{\mathcal{U}}^k$. Stąd indukuje ono naturalne przekształcenie na kohomologiach odpowiednich kompleksów.

(b) rozważmy kompleksy snopów $\mathcal{C}^\bullet(\mathcal{U}, \mathcal{F})$ – wtedy dla rozdrobienia $\mathcal{B}$ pokrycia $\mathcal{U}$ istnieje (podobnie jak w (a)) naturalne przekształcenie kompleksów $j_{\mathcal{U}, \mathcal{B}} : \mathcal{C}^\bullet(\mathcal{U}, \mathcal{F}) \rightarrow \mathcal{C}^\bullet(\mathcal{B}, \mathcal{F})$. Ponadto z własności uniwersalności rezolwenty iniektywnej dla każdego pokrycia $\mathcal{U}$ istnieje morfizm kompleksów $J_{\mathcal{U}} : \mathcal{C}^\bullet(\mathcal{U}, \mathcal{F}) \rightarrow \mathcal{I}^\bullet$, wyznaczony jednoznacznie z dokładnością do homotopii łańcuchowej. Stąd $J_{\mathcal{U}}$ oraz $J_{\mathcal{B}} \circ j_{\mathcal{U}, \mathcal{B}}$ są łańcuchowo homotopijne, więc indukują te same odwzorowania na kohomologiach. Przykładając functor $\Gamma(X, \cdot)$ oraz biorąc kohomologie uzyskanych kompleksów stwierdzamy, że przekształcenia:

$$\check{H}^i(\mathcal{U}, \mathcal{F}) := h^i(\Gamma(X, \mathcal{C}^\bullet(\mathcal{U}, \mathcal{F}))) \longrightarrow h^i(\mathcal{I}^\bullet) = H^i(X, \mathcal{F})$$

$$\check{H}^i(\mathcal{U}, \mathcal{F}) := h^i(\Gamma(X, \mathcal{C}^\bullet(\mathcal{U}, \mathcal{F}))) \longrightarrow \check{H}^i(\mathcal{B}, \mathcal{F}) := h^i(\Gamma(X, \mathcal{C}^\bullet(\mathcal{B}, \mathcal{F}))) \longrightarrow h^i(\mathcal{I}^\bullet) = H^i(X, \mathcal{F})$$

są równe.

- (c) zanurzymy $\mathcal{F}$ w wiotkim snopie $\mathcal{G}$ i niech $\mathcal{R} = \mathcal{G}/\mathcal{F}$. Wtedy z długiego ciągu dokładnego dla $0 \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{G} \rightarrow \mathcal{R} \rightarrow 0$ dostajemy: $H^1(\mathcal{F}, X) \cong H^0(\mathcal{R}, X) = \Gamma(X, \mathcal{R})$.

Dla dowolnego pokrycia otwartego $\mathfrak{U}$ rozważmy kompleks $\mathcal{D}^\bullet(\mathfrak{U})$ zdefiniowany jako:

$$D^k(\mathfrak{U}) = \prod_{i_1, \dots, i_k} \mathcal{F}(U_{i_1 \dots i_k}) / \mathcal{G}(U_{i_1 \dots i_k}) = \prod_{i_1, \dots, i_k} \mathcal{P}(U_{i_1 \dots i_k})$$

gdzie $\mathcal{P}$ jest presnopem $U \mapsto \mathcal{F}(U)/\mathcal{G}(U)$ (snop $\mathcal{R}$ jest usnopowieniem $\mathcal{P}$). Wtedy z długiego ciągu dokładnego dla $0 \rightarrow C^\bullet(\mathfrak{U}, \mathcal{F}) \rightarrow C^\bullet(\mathfrak{U}, \mathcal{G}) \rightarrow D^\bullet(\mathfrak{U}) \rightarrow 0$ oraz z tego, że $h^k(C^\bullet(\mathfrak{U}, \mathcal{G})) = 0$ dla $k \geq 1$ (wiotkość i Proposition III.4.3) dostajemy:

$$\check{H}^1(\mathfrak{U}, \mathcal{F}) = h^1(C^\bullet(\mathfrak{U}, \mathcal{F})) \cong h^0(D^\bullet(\mathfrak{U})) = \ker(d : D^0(\mathfrak{U}) \rightarrow D^1(\mathfrak{U}))$$

Ale dla $\alpha = (\alpha_i)_i \in D^0(\mathfrak{U}) = \prod_i \mathcal{P}(U_i)$ mamy: $(d\alpha)_{ij} = \alpha_i - \alpha_j$, więc $d\alpha = 0$ wtw. gdy $\alpha_i|_{U_i \cap U_j} = \alpha_j|_{U_i \cap U_j}$, czyli:

$$\check{H}^1(\mathfrak{U}, \mathcal{F}) \cong \left\{ (\alpha_i)_i \in \prod_i \mathcal{P}(U_i) : \forall_{i,j} \alpha_i|_{U_i \cap U_j} = \alpha_j|_{U_i \cap U_j} \right\} \quad (*)$$

Z definicji usnopowienia:

$$H^1(\mathcal{F}, X) = \Gamma(X, \mathcal{R}) = \left\{ (s_P) \in \prod_{P \in X} \mathcal{P}_P : \exists_{\mathfrak{B}=(V_j)_j} \text{pokrycie otw.} \quad \exists_{f_j \in \mathcal{P}(V_j)} : \forall_{Q \in V_j} (f_j)_Q = s_Q \right\} \quad (**)$$

Rozważmy naturalne przekształcenia

$$\Gamma : \lim_{\mathfrak{U}} h^0(D^\bullet(\mathfrak{U})) \rightarrow H^1(\mathcal{F}, X), \quad \Gamma((\alpha_i)_i) = \left((\alpha_{i(P)})_P \right)_P$$

gdzie $(\alpha_i)_i \in h^0(D^\bullet(\mathfrak{U}))$, $i(P)$ jest dowolne takie, że $P \in U_{i(P)}$, zaś $(\alpha_{i(P)})_P$ oznacza kielek $\alpha_{i(P)}$ w punkcie P (z warunku $(*)$ wynika, że nie zależy on od wyboru $i(P)$) oraz

$$\Phi : H^1(\mathcal{F}, X) \rightarrow \lim_{\mathfrak{U}} h^0(D^\bullet(\mathfrak{U})), \quad \Phi((s_P)_P) = (f_i)_i \in h^0(D^\bullet(\mathfrak{U}))$$

gdzie $\mathfrak{B}$, f_i są dowolne spełniające warunek $(**)$.

Z definicji wynika w oczywisty sposób, że Γ, Φ są wzajemnie odwrotnymi izomorfizmami, co kończy dowód.

- 3.4.5 Z poprzedniego zadania: $H^1(X, \mathcal{O}_X^*) \cong \lim_{\mathfrak{U}} \check{H}^1(\mathfrak{U}, \mathcal{O}_X^*)$. Niech $\mathcal{L}$ będzie dowolnym snopem odwracalnym na X – wtedy z definicji $\mathcal{L}$ jest lokalnie wolny rangi 1, więc istnieje pokrycie $\mathfrak{U} = (U_i)_i$ oraz izomorfizmy $\varphi_i : \mathcal{O}_{U_i} \rightarrow \mathcal{L}|_{U_i}$. Wtedy $\varphi_{ij} := \varphi_i^{-1} \circ \varphi_j : \mathcal{O}_{U_i \cap U_j} \rightarrow \mathcal{O}_{U_i \cap U_j}$ jest automorfizmem $\mathcal{O}_{U_i \cap U_j}$ jako $\mathcal{O}_{U_i \cap U_j}$ -modułu. Dowolny taki automorfizm jest jednak postaci:

$$f : \mathcal{O}_{U_i \cap U_j}(V) \rightarrow \mathcal{O}_{U_i \cap U_j}, \quad f(x) = a \cdot x$$

gdzie $a = f(1) \in \mathcal{O}_{U_i \cap U_j}^*$. Stąd dowolny snop $\mathcal{L}$ odpowiada elementowi $(a_{ij})_{i,j} \in \prod_{i,j} \mathcal{O}_X(U_i \cap U_j)^* =: C^1(\mathfrak{U}, \mathcal{O}_X^*)$ (gdzie $a_{ij} := \varphi_{ij}(1)$). Z tego, że

$$\varphi_{ij} \circ \varphi_{jk} \circ \varphi_{ki} = id \quad (*)$$

dostajemy: $a_{ij} \cdot a_{jk} \cdot a_{ki} = 1$, więc $(a_{ij})_{i,j}$ jest kocyklem kohomologii Cecha.

Na odwrót, jeżeli $(a_{ij}) \in C^1(\mathfrak{U}, \mathcal{O}_X^*)$ jest kocyklem w kohomologii Cecha pewnego pokrycia, to odpowiadają mu jednoznacznie automorfizmy $(\varphi_{ij} : \mathcal{O}_{U_i \cap U_j} \rightarrow \mathcal{O}_{U_i \cap U_j})_{i,j}$. Z zadania II.1.22 snopy $\mathcal{O}_{U_i \cap U_j}$ możemy skleić za pomocą $(\varphi_{ij})_{i,j}$ do pewnego snopu odwracalnego $\mathcal{L}$.

Standardowe przeliczenie pokazuje, że klasa kohomologii nie zależy od wybranego pokrycia, i że powyższe przyporządkowania są wzajemnie odwrotne. Ponadto są one homomorfizmami – założmy, że mamy dane dwa snopy odwracalne $\mathcal{L}, \mathcal{M}$ które są wolne na pewnym pokryciu $\mathfrak{B} = (V_j)_j$ z izomorfizmami: $\varphi_i : \mathcal{O}_{U_i} \rightarrow \mathcal{L}|_{U_i}$, $\psi_i : \mathcal{O}_{U_i} \rightarrow \mathcal{M}|_{U_i}$, to snop $\mathcal{L} \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{M}$ jest wolny na $\mathfrak{B}$ z izomorfizmami:

$$\varphi_i \otimes \psi_i : \mathcal{O}_{U_i} \cong \mathcal{O}_{U_i} \otimes_{\mathcal{O}_X|_{U_i}} \mathcal{O}_{U_i} \rightarrow \mathcal{L}|_{U_i} \otimes_{\mathcal{O}_X|_{U_i}} \mathcal{M}|_{U_i}$$

czyli snop $\mathcal{L} \otimes_{\mathcal{O}_X} \mathcal{M}$ odpowiada iloczynowi klas kohomologii.

3.4.6 Zauważmy, że obraz odwzorowania $\mathcal{I} \rightarrow \mathcal{O}_X$, $a \mapsto 1 + a$ leży w $\mathcal{O}_X^*$ – istotnie: $(1 - a) \cdot (1 + a) = 1 - a^2 = 1$, bo $\mathcal{I}^2 = 0$.

Dokładność tego ciągu wystarczy sprawdzić na źdźbłach. Niech $x \in X$ – wtedy:

- $\mathcal{I}_x \rightarrow \mathcal{O}_{X,x}^*$, $a \mapsto 1 + a$ jest w oczywisty sposób iniekcją,
- $a \in \ker \left(\mathcal{O}_{X,x}^* \rightarrow \mathcal{O}_{X_0,x}^* = (\mathcal{O}_{X,x}/\mathcal{I}_x)^* \right)$ wtw. gdy $a = 1$ w $\mathcal{O}_{X,x}/\mathcal{I}_x$, czyli gdy $a \equiv 1 \pmod{\mathcal{I}_x}$, czyli gdy $a \in \text{im}(\mathcal{I}_x \rightarrow \mathcal{O}_{X,x}^*)$,
- jeżeli $\bar{a} \in \mathcal{O}_{X_0,x}^* = (\mathcal{O}_{X,x}/\mathcal{I}_x)^*$, to $ab \equiv 1 \pmod{\mathcal{I}_x}$ dla pewnego b , oraz $(ab - 1)^2 \in \mathcal{I}_x^2 = 0$. Stąd $a \cdot (2b - ab^2) = 1$, więc $a \in \mathcal{O}_{X,x}^*$.

Biorąc długi ciąg kohomologii od podanego ciągu i i korzystając z zadania 4.5 dostajemy drugą część tezy.

Podrozdział 3.5

3.5.2

(a) Let $X \subset \mathbb{P}^r$, $M := \Gamma_*(\mathcal{F})$. Let us suppose WLOG that $\text{Supp}(\mathcal{F}) \cap D_+(x_r) \neq \emptyset$. Consider the exact sequence:

$$0 \rightarrow \ker(M(-1) \xrightarrow{x_r} M) \rightarrow M(-1) \xrightarrow{x_r} M \rightarrow M/x_r M \rightarrow 0.$$

By "sheaffing" this sequence we obtain:

$$0 \rightarrow \mathcal{R} \rightarrow \mathcal{F}(-1) \xrightarrow{x_r} \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{L} \rightarrow 0.$$

Thus, by twisting and taking Euler characteristics:

$$\chi(\mathcal{R}(n)) - \chi(\mathcal{F}(n-1)) + \chi(\mathcal{F}(n)) - \chi(\mathcal{L}(n)) = 0.$$

Note that $\mathcal{F}(-1) \xrightarrow{x_r} \mathcal{F}$ is an isomorphism over $D_+(x_r)$, since x_r is invertible over there. Thus $\text{Supp}(\mathcal{R}), \text{Supp}(\mathcal{L}) \subsetneq \text{Supp}(\mathcal{F})$ and $\dim(\text{Supp}(\mathcal{L})), \dim(\text{Supp}(\mathcal{R})) < \dim(\text{Supp}(\mathcal{F}))$. We can apply induction hypothesis, to get that $\chi(\mathcal{R}(n)), \chi(\mathcal{L}(n))$ are numerical polynomials. Thus $\chi(\mathcal{F}(n)) - \chi(\mathcal{F}(n-1))$ is also a numerical polynomial and thus by Proposition I.7.3 (b) $\chi(\mathcal{F}(n))$ is a numerical polynomial.

(b) By Theorem 5.2 (b) for $n \gg 0$:

$$\chi(\mathcal{F}(n)) = \sum_i (-1)^i \dim_k H^i(X, \mathcal{F}(n)) = \dim_k H^0(X, \mathcal{F}(n)) - 0 + 0 + \dots$$

By Ex. II.5.9(b) we have $H^0(X, \mathcal{F}(n)) = M_n$ for $n \gg 0$. This ends the proof.

3.5.10 It suffices to show that if $\mathcal{F} \xrightarrow{f} \mathcal{G} \xrightarrow{g} \mathcal{H}$ is an exact sequence of coherent sheaves over X then for $n \gg 0$ the sequence: $\Gamma(\mathcal{F}(n), X) \rightarrow \Gamma(\mathcal{G}(n), X) \rightarrow \Gamma(\mathcal{H}(n), X)$ is exact. We have:

$$0 \rightarrow \ker f \rightarrow \mathcal{G} \rightarrow \text{im}(g) \rightarrow 0 \quad \Rightarrow \quad 0 \rightarrow \ker f(n) \rightarrow \mathcal{G}(n) \rightarrow \text{im}(g)(n) \rightarrow 0$$

$$0 \rightarrow \Gamma(X, \ker f(n)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{G}(n)) \rightarrow \Gamma(X, \text{im}(g)(n)) \rightarrow H^1(X, \ker f(n)) = 0 \quad (*)$$

(where $H^1(X, \ker f(n)) = 0$ for $n \gg 0$ by Serre vanishing). Now note that (since $\ker$ doesn't need sheaffication)

$$\Gamma(X, \ker f(n)) = \ker \left(\Gamma(X, \mathcal{F}(n)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{G}(n)) \right). (**)$$

Moreover, let $\mathcal{K} := \ker(g)$, $\mathcal{I} := \text{im}(g)$. Then:

$$0 \rightarrow \mathcal{K} \rightarrow \mathcal{G} \rightarrow \mathcal{I} \rightarrow 0 \quad \Rightarrow \quad 0 \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{K}(n)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{G}(n)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{I}(n)) \rightarrow H^1(X, \mathcal{K}(n)) = 0$$

(where $H^1(X, \mathcal{K}(n)) = 0$ for $n \gg 0$ by Serre vanishing). Thus:

$$\Gamma(X, \mathcal{I}(n)) = \Gamma(X, \mathcal{G}(n)) / \Gamma(X, \mathcal{K}(n)) = \Gamma(X, \mathcal{G}(n)) / \ker \left(\Gamma(X, \mathcal{G}(n)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{H}(n)) \right) = \text{im} \left(\Gamma(X, \mathcal{G}(n)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{H}(n)) \right)$$

Therefore by (*), (**) and (***):

$$0 \rightarrow \ker \left(\Gamma(X, \mathcal{F}(n)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{G}(n)) \right) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{G}(n)) \rightarrow \text{im} \left(\Gamma(X, \mathcal{G}(n)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{H}(n)) \right) \rightarrow 0,$$

which is in turn equivalent to $0 \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{F}(n)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{G}(n)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{H}(n)) \rightarrow 0$. This ends the proof.

Podrozdział 3.6

3.6.8

- (a) Let K be the function field of X . Let $x \in X$ be a closed point and let U be its open neighbourhood. We'll show that $x \in X_s \subset U$ for some $\mathcal{L}$, $s \in \mathcal{L}(X)$. Let $Z := X \setminus U$.

Case I: $Z = \{\xi\}$ is irreducible.

Note that (since $x \notin Z$) $\mathcal{O}_x \not\subset \mathcal{O}_\xi$. Let $f \in K$ satisfy $f \in \mathcal{O}_x$, $f \notin \mathcal{O}_\xi$. We define $s := 1/f \in K^*$. Consider the divisor $D := (s)_x - \text{then } x \notin \text{Supp}(D)$, $\xi \in \text{Supp}(D)$. Now we have:

$$\mathcal{L}(D)(X) = \{g \in K^* : \text{div}(g) + D \geq 0\} \cup \{0\}$$

and thus s may be interpreted as a global section of $\mathcal{L}(D)$. Moreover:

$$X_s = \{y \in X : s_y \notin \mathfrak{m}_y \mathcal{L}(D)_y\} = \{y \in X : y \notin \text{Supp}(s)_0\} = (\text{Supp}(s)_0)'$$

Finally, we have $\xi \in \text{Supp}(s)_0$ and thus (since $\text{Supp}(s)_0$ is closed) $Z = \overline{\{\xi\}} \subset \text{Supp}(s)_0$, $X_s = (\text{Supp}(s)_0)' \subset Z' = U$. Moreover, $x \notin \text{Supp}(s)_0$ implies $x \in (\text{Supp}(s)_0)' = X_s$. This ends the proof in this case.

Case II: Z is arbitrary.

Let $Z = Z_1 \cup \dots \cup Z_r$ be the decomposition into irreducible components. Let us denote $U_i = X \setminus Z_i$. Then, by case I we have $X_{s_i} \subset U_i$ and $x \in X_{s_i}$ for some $s_i \in \mathcal{L}_i(X)$. Let $s := s_1 \otimes \dots \otimes s_r \in (\mathcal{L}_1 \otimes \dots \otimes \mathcal{L}_r)(X)$. Then $X_s = \bigcap_i X_{s_i}$ – thus $x \in X_s$, $X_s \subset U$. Indeed:

$$X_s = \{y \in X : s_y \neq 0 \text{ in } \mathcal{L}_y \otimes_{\mathcal{O}_y} \kappa(y)\} =$$

(let $V_i^{(y)} := (\mathcal{L}_i)_y \otimes_{\mathcal{O}_y} \kappa(y)$ we treat it as a $\kappa(y)$ – vector space)

$$= \{y \in X : s_1 \otimes \dots \otimes s_r \neq 0 \text{ in } V_1^{(y)} \otimes \dots \otimes V_r^{(y)}\} =$$

(since in vector spaces for $v_i \in V_i$ we have $v_1 \otimes \dots \otimes v_n = 0$ iff $v_j = 0$ for some j)

$$= \{y \in X : s_i \neq 0 \text{ in } V_i^{(y)} \text{ for all } i\} = \bigcap_i X_{s_i}.$$

- (b) Note that X may be covered by a finite family of open sets $(U_i)_i$ such that $\mathcal{O}^{\oplus k_i}|_{U_i} \rightarrow \mathcal{F}|_{U_i} \rightarrow 0$ (it suffices e.g. to take an affine cover, since coherent sheaves over affine schemes are globally generated). By (a) we can WLOG assume that $U_i = X_{s_i}$ for some $s_i \in \mathcal{L}_i(X)$. We are going to extend the morphism $\mathcal{O}^{\oplus k_i}|_{U_i} \rightarrow \mathcal{F}|_{U_i}$ to a morphism $\mathcal{O}^{\oplus k_i} \rightarrow \mathcal{F}$, which is not necessarily surjective.

Let $x_1, \dots, x_{k_i} \in \mathcal{F}(U_i)$ be the images of generators of $\mathcal{O}^{\oplus k_i}|_{U_i}$. Note that X is separable and thus the intersection of any two affine sets is affine – thus X satisfies the assumptions of Lemma II.5.14(b). Using this lemma, we may find n_i such that $x_1 \cdot s_i^{n_i}, \dots, x_{k_i} \cdot s_i^{n_i}$ extend to $y_1^{(i)}, \dots, y_{k_i}^{(i)} \in \mathcal{F} \otimes \mathcal{L}_i^{n_i}(X)$. In this way we obtain morphism $\mathcal{O}^{\oplus k_i} \rightarrow \mathcal{F}$ (given by $(0, \dots, 1, 0, \dots, 0) \mapsto y_j^{(i)}$) that is surjective on U_i . After tensoring: $(\mathcal{L}^{\otimes -n_i})^{\oplus k_i} \rightarrow \mathcal{F}$.

Finally, we obtain morphism $\bigoplus_i (\mathcal{L}^{\otimes -n_i})^{\oplus k_i} \rightarrow \mathcal{F}$ that is surjective on each U_i – thus it is surjective on X .

Podrozdział 3.7

- 3.7.1 Firstly, let us notice that if $\mathcal{M}$ is an invertible sheaf on an integral scheme X and $H^0(X, \mathcal{M}) \neq 0$ then for any $n \geq 0$: $H^0(X, \mathcal{M}^{\otimes n}) \neq 0$. Indeed, let $f \in H^0(X, \mathcal{M})$, $f \neq 0$. Then $f^{\otimes n} \in H^0(X, \mathcal{M}^{\otimes n})$. Let $x \in \text{Supp}(f)$, i.e. $f_x \neq 0$ in $\mathcal{M}_x \cong \mathcal{O}_{X,x}$. Then also $f^{\otimes n} = f^n \neq 0$ in $\mathcal{M}_x^{\otimes n} \cong \mathcal{O}_{X,x}$. Thus $H^0(X, \mathcal{M}^{\otimes n}) \neq 0$.

Since $\mathcal{L}$ is ample, $\mathcal{L}^{\otimes N} \cong \mathcal{O}_X(1)$ for some $N > 0$ and $i : X \hookrightarrow \mathbb{P}^r$. Let us suppose that $H^0(X, \mathcal{L}^{-1}) \neq 0$. Then:

$$0 \neq H^0(X, \mathcal{L}^{-\otimes N}) = H^0(X, \mathcal{O}_X(-1)).$$

We'll show that this is impossible. Any global section of $\mathcal{O}_X(-1)$ is given by a set of sections $t_i \in H^0(D_+(x_i), \mathcal{O}_X(-1))$ such that $t_i = t_j$ after restriction to $D_+(x_i x_j)$. But if S is a homogeneous coordinates ring of X , then

$$H^0(D_+(x_i), \mathcal{O}_X(-1)) = S(-1)_{((x_i))} = \left\{ \frac{c}{x_i} : c \in k \right\}.$$

Let $t_i = \frac{c_i}{x_i}$ – then we must have:

$$\frac{c_i}{x_i} = \frac{c_j}{x_j}$$

in $S(-1)_{((x_i x_j))}$ or (since X is integral) in $K := \text{Frac}(S)$. Thus, either all c_i 's are zero, or all are non-zero and $X \subset \bigcup_{i,j} V(c_i x_j - c_j x_i)$, which is impossible for X of dimension ≥ 1 .

3.7.3 Consider the Euler exact sequence:

$$0 \rightarrow \Omega_{\mathbb{P}^n/k} \rightarrow \mathcal{O}(-1)^{\oplus(n+1)} \rightarrow \mathcal{O} \rightarrow 0.$$

By Ex. II.5.16 (c) for any $p \geq 1$ there exists filtration of sheaves:

$$\bigwedge^p \mathcal{O}(-1)^{n+1} = \mathcal{F}^0 \supset \dots \supset \mathcal{F}^{p+1} = 0,$$

such that:

$$\mathcal{F}^k / \mathcal{F}^{k+1} \cong \bigwedge^k \Omega_{\mathbb{P}^n/k} \otimes \bigwedge^{p-k} \mathcal{O} = \begin{cases} 0, & k \leq p-2 \\ \Omega_{\mathbb{P}^n/k}^{p-1}, & k = p-1 \\ \Omega_{\mathbb{P}^n/k}^p, & k = p \end{cases}.$$

(since $\mathcal{O}$ has rank 1 and $\bigwedge^2 \mathcal{O} = 0$). Thus we get an exact sequence:

$$0 \rightarrow \Omega_{\mathbb{P}^n/k}^p \rightarrow \bigwedge^p (\mathcal{O}(-1)^{n+1}) \rightarrow \Omega_{\mathbb{P}^n/k}^{p-1} \rightarrow 0. \quad (*)$$

Moreover, using the formula $\bigwedge^p (V \oplus W) \cong \bigoplus_{k+l=p} \bigwedge^k V \otimes \bigwedge^l W$ we get:

$$\bigwedge^p (\mathcal{O}(-1)^n) = \bigoplus_{k_1 + \dots + k_m = p} \bigwedge^{k_1} \mathcal{O}(-1) \otimes \dots \otimes \bigwedge^{k_m} \mathcal{O}(-1) =$$

(since $\bigwedge^2 \mathcal{O}(-1) = 0$)

$$= \bigoplus_{\substack{k_1 + \dots + k_m = p \\ k_i \in \{0,1\}}} \bigwedge^{k_1} \mathcal{O}(-1) \otimes \dots \otimes \bigwedge^{k_m} \mathcal{O}(-1) = \\ = \text{sum of sheafs of form } \mathcal{O}(n), \text{ where } n < 0.$$

Thus, by applying the long exact sequence of cohomology to (*) we obtain that

$$H^i(\mathbb{P}^n, \Omega^p) \cong H^{i-1}(\mathbb{P}^n, \Omega^{p-1}) \quad (**)$$

for $1 \leq i \leq n-1$ and $H^0(\mathbb{P}^n, \Omega^p) = 0$. Thus by Corollary 7.13. we have also $H^n(\mathbb{P}^n, \Omega^p) = 0$. Finally, note that $\Omega^n = \omega_{\mathbb{P}^n/k} = \mathcal{O}(-n-1)$ and thus

$$H^i(\mathbb{P}^n, \Omega^n) = \begin{cases} 0, & i \neq n \\ k, & i = n \end{cases}.$$

Therefore, we obtain the proof using (**), by downward induction on p .

Podrozdział 3.8

3.8.1 Note that flasque sheaves are f_* -acyclic by Corollary II.8.3 and thus we can compute higher direct images by using flasque resolvents. Let $0 \rightarrow \mathcal{F} \rightarrow \mathcal{I}^\bullet$ be a flasque resolution. Then $f_* \mathcal{I}^\bullet$ is also flasque (by ex. II.1.16(d)) and moreover it is exact (since $h^i(f_* \mathcal{I}^\bullet) = R^i f_* \mathcal{F} = 0$ for $i > 0$). Thus $0 \rightarrow f_* \mathcal{F} \rightarrow f_* \mathcal{I}^\bullet$ is a flasque resolution and:

$$H^i(Y, f_* \mathcal{F}) = h^i(\Gamma(Y, f_* \mathcal{I}^\bullet)) = h^i(\Gamma(X, \mathcal{I}^\bullet)) = H^i(X, \mathcal{F}).$$

3.8.2 By Ex. II.8.1 it suffices to show that $R^i f_* \mathcal{F} = 0$ for $i > 0$. Let $V = \text{Spec}(A) \subset Y$ be any open affine subset. Then since f is affine, $f^{-1}(V) = \text{Spec}(B)$ for some A -algebra B . Then using Corollary II.8.2, Proposition II.8.5 and Theorem II.3.5:

$$R^i f_*(\mathcal{F})|_V = R^i f_*(\mathcal{F}|_{f^{-1}(V)}) = H^i(\text{Spec}(B), \mathcal{F}|_{f^{-1}(V)})^\sim = 0.$$

Thus $R^i f_*(\mathcal{F})|_{V_i} = 0$ for an affine open cover $(V_i)_i$ of Y and $R^i f_*(\mathcal{F}) = 0$.

Podrozdział 3.9

3.9.1 f is of finite type, thus by Chevalley theorem (ex. II.3.19) the set $f(U)$ is constructible. Thus by ex. II.3.18 it suffices to show that $f(U)$ is closed under generalisation. Let $x \in U$, $y \rightsquigarrow f(x)$; we'll show that $y \in f(U)$. Let $\text{Spec}(A) \subset Y$ be any affine open set containing $f(x)$. Then $y \in \text{Spec}(A)$ (since $\text{Spec}(A)$ is closed under generalisation). Note that $f^{-1}(\text{Spec}(A))$ is open; therefore we can pick an open affine neighbourhood $\text{Spec}(B)$ of x . Let . The proof follows by applying the going down theorem for flat homomorphisms – we will prove it in a series of lemmas:

Definition An A -module M is faithfully flat iff it is flat and $M \otimes_A N = 0$ implies $N = 0$ for all A -modules N or equivalently, if $N \rightarrow N' \rightarrow N''$ is exact iff $M \otimes_A N \rightarrow M \otimes_A N' \rightarrow M \otimes_A N''$ is exact.

Lemma A flat A -module M is faithfully flat iff $M \otimes \kappa(\mathfrak{p}) \neq 0$ for every $\mathfrak{p} \in \text{Spec}(A)$ iff $M \otimes \kappa(\mathfrak{m}) \neq 0$ for every maximal $\mathfrak{m} \in \text{Spec}(A)$.

Proof: ($\Rightarrow$) is trivial.

($\Leftarrow$) suppose $M \otimes_A N = 0$. WLOG N is finitely generated. Let us fix an maximal ideal $\mathfrak{m}$ and let $M' := M_{\mathfrak{m}}$, $N' = N_{\mathfrak{m}}$, $k = \kappa(\mathfrak{m})$. Then also $M'_k \otimes_k N'_k = 0$ (where $M'_k := M' \otimes_A k$) and thus (since by assumption $M'_k \neq 0$) $N'_k = 0$. Thus by Nakayama's lemma $N' = 0$. Thus $N_{\mathfrak{m}} = 0$ for all maximal $\mathfrak{m}$ and thus $N = 0$.

Lemma Flat homomorphism $A \rightarrow B$ is faithfully flat iff $\text{Spec}(B) \rightarrow \text{Spec}(A)$ is surjective iff every maximal ideal of A is contained in the image of $\text{Spec}(B) \rightarrow \text{Spec}(A)$.

Proof: flat $A \rightarrow B$ is faithfully flat iff $B \otimes \kappa(\mathfrak{m}) \neq 0$ for every maximal $\mathfrak{m} \in \text{Spec}(A)$, but $\text{Spec}(B \otimes \kappa(\mathfrak{m})) \cong f^{-1}(\mathfrak{m})$ topologically.

Theorem (going-down for flat morphisms) Let $A \rightarrow B$ be flat. Suppose that $\mathfrak{q} \subset \mathfrak{q}'$ are prime ideals of $\text{Spec}(A)$ and that $\mathfrak{q}' = \mathfrak{p}' \cap A$ for some $\mathfrak{p}' \in \text{Spec}(A)$. Then $\mathfrak{q} = \mathfrak{p} \cap A$ for some prime $\mathfrak{p} \subset \mathfrak{p}'$.

Proof: note that homomorphism $A_{\mathfrak{q}'} \rightarrow B_{\mathfrak{p}'}$ is local homomorphism – thus by the previous lemma it is faithfully flat. Thus it is surjective. This ends the proof.

3.9.4

(Proof based on [Matsumura, Commutative Ring Theory, Theorem 24.3])

WLOG we can assume that $X = \text{Spec}(B)$ and $Y = \text{Spec}(A)$, where A and B are Noetherian and B is an A -algebra of finite type.

Lemma ("topological Nagata criterion") Let A be Noetherian. A set $U \subset \text{Spec}(B)$ is open iff:

- (1) it is closed under generalisation: if $\mathfrak{p} \subset \mathfrak{q}$ and $\mathfrak{q} \in U$, then $\mathfrak{p} \in U$.
- (2) if $\mathfrak{p} \in U$, then U contains a non-empty open subset of $V(\mathfrak{p})$.

Proof: ($\Rightarrow$) is obvious.

($\Leftarrow$) Let $U' := \text{Spec}(B) \setminus U$, $Z = \overline{U'}$ and let $Z = Z_1 \cup \dots \cup Z_n$ be the decomposition into irreducible components. Let $Z_i = \overline{\{\xi_i\}}$.

Let us suppose firstly, that $\xi_i \in U$. Then by (2) for each i there exists a closed set $D_i \subsetneq V_i$ such that $U' \subset D_i \cup \{\mathfrak{p} : \xi_i \notin \mathfrak{p}_i\} = D_i \cup \{\mathfrak{p} \notin Z_i\}$ and $\xi_i \notin D_i$. Thus $U' \subset D_i \cup \bigcup_{j \neq i} Z_j$. This yields contradiction with irreducible decomposition.

Thus $\xi_i \in Z \setminus U$. But then by (1) we have $Z_i = V(\xi_i) \subset U'$ and thus U' is closed.

We check the conditions (1) & (2) of the topological Nagata criterion:

- (1) suppose that for $\mathfrak{q} \in \text{Spec}(B)$, $\mathfrak{q}' := \mathfrak{q} \cap A$, $B_{\mathfrak{q}}$ is an $A_{\mathfrak{q}'}$ -flat module and $\mathfrak{p} \subset \mathfrak{q}$, $\mathfrak{p}' := \mathfrak{p} \cap A$. Then by localising at $\mathfrak{p}$ and using Proposition 9.1A (d) we see that $B_{\mathfrak{p}}$ is an $A_{\mathfrak{p}'}$ -flat module. ????? ??????
- (2)

3.9.A (Ravi Vakil, 24.2.J.) Suppose $\pi : X \rightarrow Y$ is a flat morphism of locally Noetherian schemes. Show that any associated point of X must map to an associated point of Y .

Solution:

Suppose that $\varphi : (A, \mathfrak{m}_A) \rightarrow (B, \mathfrak{m}_B)$ is a local homomorphism of local Noetherian rings. Suppose that $\mathfrak{m}_B$ is not an associated prime, we'll show that $\mathfrak{m}_A$ is an associated prime. ???????????????

Podrozdział 3.10

3.10.1

Regularity: note that (as k_0 -algebras):

$$A(X) := k[x, y]/(y^2 - x^p + t) = k_0(t)[x, y]/(y^2 - x^p + t) \cong k_0[x, y]_{(x^p - y^2)}.$$

But the last ring is the ring of regular functions on $D(x^p - y^2) \subset \mathbb{A}_{k_0}^2$. Therefore, it suffices to note that $\mathbb{A}_{k_0}^2$ is regular and an open subscheme of a regular scheme is regular.

Non-smoothness: Let $A := A(X) = k[x, y]/(y^2 - x^p + t)$. Then $\Omega_{X/k} = \tilde{\Omega}_{A/k}$ and

$$\Omega_{A/k} = \frac{A dx \oplus A dy}{\left(d(y^2 - x^p + t)\right)} = \frac{A dx \oplus A dy}{A \cdot y \cdot dy}.$$

Let $\mathfrak{p} := (x^p - t, y) \trianglelefteq A$. Then $A/\mathfrak{p} \cong k_0(\sqrt[p]{t})$ and therefore $\mathfrak{p}$ is a maximal ideal of A . Thus:

$$\begin{aligned} \Omega_{A/k} \otimes_A A/\mathfrak{p} &\cong \Omega_{A/k} / \mathfrak{p}\Omega_{A/k} = \frac{A dx \oplus A dy}{A \cdot y \cdot dy + A \cdot y \cdot dx + A \cdot (x^p - t) \cdot dx + A \cdot (x^p - t) \cdot dy} = \\ &= \frac{k_0(t)[x]}{(x^p - t)} dx \oplus \frac{k_0(t)[x]}{(x^p - t)} dy = k_0(\sqrt[p]{t}) dx + k_0(\sqrt[p]{t}) dy \end{aligned}$$

and $\dim_{\kappa(\mathfrak{p})} \Omega_{X/k} \otimes \kappa(\mathfrak{p}) = 2$. Thus X/k is not smooth.

3.10.6 Recall that the normalization of X is given by:

$$\phi : \tilde{X} := \text{Spec } \mathbb{C}[t] \rightarrow X, \quad t \mapsto (y(t), x(t)) := (t \cdot (t^2 - 1), t^2 - 1).$$

Lemma The normalization homomorphism:

$$\mathbb{C}[\bar{x}, \bar{y}] := \mathbb{C}[x, y]/(y^2 - x^3 - x^2) \rightarrow \mathbb{C}[t], \quad (x, y) \mapsto (t^2 - 1, t \cdot (t^2 - 1))$$

identifies $\mathbb{C}[\bar{x}, \bar{y}]$ with the ring:

$$A := \{f(t) \in \mathbb{C}[t] : f(-1) = f(1)\}.$$

Slogan: „nodal curve is $\mathbb{A}^1$ with -1 and 1 identified”.

Proof: ??

Let $Y = \text{Spec } R_2$, where:

$$R_2 = \{(P_1(t_1), P_2(t_2)) \in k[t_1] \oplus k[t_2] : P_1(-1) = P_2(1)\}$$

(we glue two copies of $\mathbb{A}^1$ by gluing -1 to 1 and 1 to -1) and let $Y \rightarrow X$ be given by $A \rightarrow R_2$, $W(t) \mapsto (W(t_1), W(t_2))$. We'll show that $\Psi : Y \rightarrow X$ is finite étale of degree 2. Recall that an equivalent definition for this is that $\Psi_* \mathcal{O}_Y$ is a locally free $\mathcal{O}_X$ -module (of finite rank) and fiber over each $P \in X$ is a spectrum of a finite étale $\kappa(P)$ -algebra.

Note that out of $(0, 0)$, $Y \rightarrow X$ is a trivial covering by 2 copies of $X \setminus \{(0, 0)\}$. Thus it suffices to check the neighbourhood of $(0, 0)$ (corresponding to $t = \pm 1$). Note however, that $R_2[1/t]$ is a free $A[1/p]$ -module of rank 2 with basis $(1, 1)$, $(t_1, -t_2)$. Indeed, for any $(P_1, P_2) \in R_2$:

$$(P_1, P_2) = \frac{P_1(t) + P_2(t)}{2} \cdot (1, 1) + \frac{P_1(t) - P_2(t)}{2t} \cdot (t_1, -t_2),$$

where $\frac{P_1(t) + P_2(t)}{2}, \frac{P_1(t) - P_2(t)}{2t} \in A$. Note also that the fiber over $(0, 0)$ is of degree 2 and contains 2 points. Thus it must be the spectrum of $\prod_{i=1}^2 k$. This means that Ψ is finite étale.

Remark 1: usually one glues schemes along **open** subschemes, but affine schemes may be always glued along **closed** subschemes, cf. Schwede, Gluing Schemes and a Scheme Without Closed Points.

Remark 2: similarly, if $\bar{k} = k$ and $\text{char } k = 0$, one can construct a connected finite étale covering of X of degree n , formed by glueing n copies of $\mathbb{A}^1$: we glue $-1 \in \mathbb{A}_{(1)}^1$ to $1 \in \mathbb{A}_{(2)}^1$, etc.

4. Curves

Podrozdział 4.2

4.2.5

- (a) **First part:** suppose that $f(P) = f(P') = Q$. Then (by definition of Y) there exists $\psi \in \text{Aut}(X)$ such that $P' = \psi(P)$. Moreover, $f \circ \psi = f$, also by definition of f and Y as the quotient by $\text{Aut}(X)$. Therefore (using $e_{g \circ h}(P) = e_h(P) \cdot e_g(h(P))$):

$$e_f(P') = e_f(\psi(P)) = e_\psi(P) \cdot e_f(\psi(P)) = e_{f \circ \psi}(P) = e_f(P) = r.$$

Thus:

$$n = \deg f = \sum_{P' \in f^{-1}(Q)} e_f(P') = r \cdot \#f^{-1}(Q)$$

and $\#f^{-1}(Q) = n/r$.

Second part: using Riemann-Hurwitz formula:

$$2(g(X)-1) = 2(g(Y)-1) \cdot n + \sum_{P'} (e_f(P')-1) = 2(g(Y)-1) \cdot n + \sum_Q \sum_{P' \in f^{-1}(Q)} (e_f(P')-1) = 2(g(Y)-1) \cdot n + \sum_i (r_i-1) \cdot \frac{n}{r_i}$$

and by dividing by n we get the desired formula.

- (b) Let $g' := g(Y)$. If $g' \geq 1$ then:

$$(2g' - 2) + \sum_{i=1}^s (1 - \frac{1}{r_i}) \geq 0 + \frac{1}{2}.$$

Now we suppose that $g' = 0$. Suppose that $s \geq 5$. Then:

$$-2 + \sum_{i=1}^s (1 - \frac{1}{r_i}) \geq -2 + (1 - \frac{1}{2}) \cdot s \geq -2 + \frac{5}{2} = \frac{1}{2}.$$

If $s \in \{0, 1, 2\}$ then this sum is negative so that we must have $s \in \{3, 4\}$. If $s = 4$ and this sum is positive then

$$-2 + \sum_{i=1}^4 (1 - \frac{1}{r_i}) \geq -2 + 3 \cdot \frac{1}{2} + \frac{2}{3} = \frac{1}{6}.$$

If $s = 3$, we want find minimal positive value of

$$1 - \frac{1}{r_1} - \frac{1}{r_2} - \frac{1}{r_3}$$

over all $r_i \in \mathbb{N}_{\geq 2}$. Let WLOG $r_1 \leq r_2 \leq r_3$.

1° If $r_1 \geq 3$ then the minimal positive value is $1 - \frac{1}{3} - \frac{1}{3} - \frac{1}{4} = \frac{1}{12}$,

2° If $r_1 = 2$ we consider the following cases:

2°A $r_2 \geq 4$ - then the minimal positive value is $1 - \frac{1}{2} - \frac{1}{4} - \frac{1}{5} = \frac{1}{20}$,

2°B $r_2 = 3$ - then the minimal positive value is $1 - \frac{1}{2} - \frac{1}{3} - \frac{1}{7} = \frac{1}{42}$.

Thus the minimal positive value is $\frac{1}{42}$ for $(g', s, r_1, r_2, r_3) = (0, 3, 2, 3, 7)$.

Finally, we obtain that if this expression is positive, it must be $\geq \frac{1}{42}$ and thus:

$$(2g - 2)/n = 2(g(Y) - 1) + \sum_i (1 - \frac{1}{r_i}) \geq \frac{1}{42},$$

yielding $n \leq 84(g - 1)$.

5. Surfaces

Subsection 5.1

5.1.1 Exactly as in proof of Proposition 5.4.1:

$$C.D = \dim_k H^0(X, \mathcal{O}_{C \cap D}) = \chi(\mathcal{O}_C) - \chi(\mathcal{L}(-D) \otimes \mathcal{O}_C).$$

By the exact sequences:

$$\begin{aligned} 0 &\rightarrow \mathcal{L}(-C) \rightarrow \mathcal{O}_X \rightarrow \mathcal{O}_C \rightarrow 0 \\ 0 &\rightarrow \mathcal{L}(-D) \otimes \mathcal{L}(-C) \rightarrow \mathcal{L}(-D) \rightarrow \mathcal{L}(-D) \otimes \mathcal{O}_C \rightarrow 0 \end{aligned}$$

and additivity of Euler characteristic on exact sequences we obtain:

$$\chi(\mathcal{O}_C) - \chi(\mathcal{L}(-D) \otimes \mathcal{O}_C) = \left(\chi(\mathcal{O}_X) - \chi(\mathcal{L}(-C)) \right) - \left(\chi(\mathcal{L}(-D)) - \chi(\mathcal{L}(-D) \otimes \mathcal{L}(-D)) \right),$$

which is the desired formula.

5.1.2 Note that an equivalent form of Riemann-Roch for surfaces is:

$$\chi(\mathcal{L}(D)) = \frac{1}{2}D.(D - K) + 1 + p_a.$$

By substituting $D := nH$ we obtain:

$$\chi(\mathcal{L}(H)^{\otimes n}) = \frac{1}{2}H.H \cdot n^2 - \frac{1}{2}D.K \cdot n + (1 + p_a)$$

(note that LHS is by the definition the Hilbert polynomial of X). Moreover, by adjunction formula, $H.K = -H^2 + 2(\pi - 1)$. Thus

$$\chi(\mathcal{L}(H)^{\otimes n}) = \frac{1}{2}H.H \cdot n^2 + (H^2 + 1 - \pi) \cdot n + (1 + p_a)$$

and the proof follows.

To show the second statement, we have to evaluate

$$\chi(\mathcal{O}_C \otimes \mathcal{O}(H)^{\otimes n}) = \chi(\mathcal{O}(H)^{\otimes n}) - \chi(\mathcal{O}(-C) \otimes \mathcal{O}(H)^{\otimes n})$$

(the equality follows from additivity on exact sequences). To evaluate $\chi(\mathcal{O}(-C) \otimes \mathcal{O}(H)^{\otimes n})$, substitute $D := nH - C$ in the above form of Riemann-Roch. Then we obtain:

$$\begin{aligned} \chi(\mathcal{O}(H)^{\otimes n}) - \chi(\mathcal{O}(-C) \otimes \mathcal{O}(H)^{\otimes n}) &= \left(\frac{1}{2}nH.(nH - K) + 1 + p_a \right) \\ &\quad - \left(\frac{1}{2}(nH - C).(nH - C - K) + 1 + p_a \right) \\ &= n \cdot H.C - C.(C + K) \end{aligned}$$

and the proof follows.

(Remark: the degree of a variety of dimension r in $\mathbb{P}^n$ may be also computed as a number of intersection points with a linear subspace of codimension r in general position)

5.1.3 (a) By additivity:

$$\chi(\mathcal{O}_D) = \chi(\mathcal{O}_X) - \chi(\mathcal{L}(-D)) = 1 + p_{a,X} - \chi(\mathcal{L}(-D))$$

By Riemann-Roch:

$$\chi(\mathcal{L}(-D)) = \frac{1}{2}D.(D + K) + 1 + p_{a,X}$$

Thus $2p_{a,D} - 2 = -2 \cdot \chi(\mathcal{O}_D) = -2 \cdot (1 + p_{a,X} - \frac{1}{2}D.(D + K) + 1 + p_{a,X}) = D.(D + K)$.

(b) Follows from (b), since the intersection product depends only on the equivalence class.

(c) ???

- 5.1.4 (a) Let D be X treated as a divisor of $\mathbb{P}^3$. Note that X is a hypersurface of degree d and thus $D \sim dH$, where H is any hypersurface on $\mathbb{P}^3$. Thus by Adjunction Formula from II.8 and by $\omega_{\mathbb{P}^3} = \mathcal{O}(-4)$:

$$K_X = (K_{\mathbb{P}^3} + D)|_X = (-4H + dH)|_X = (d - 4)H.$$

(note that we treat H also as a very ample divisor on X) Moreover, by 1.2, $1 = (\text{degree of } \mathbb{P}^1 \subset \mathbb{P}^3) = C.H$. Using the Adjunction Formula from V.1:

$$2 \cdot 0 - 2 = C.(C + K_X) = C.(C + (d - 4)H).$$

Using the above facts we see that $C^2 = 2 - d$.

- (b) Let $d \geq 3$ and $f = x^d + y^d + xz^{d-1} + yw^{d-1}$ and let X be the surface in $\mathbb{P}^3$ defined by f . Note that $(f) \subset (x, y)$ and thus the line $x = y = 0$ is contained in X . We have to check now that it is non-singular. Consider the affine part defined by $w \neq 0$. By computing partial derivatives, we obtain a system of equations:

$$\begin{cases} x^d + y^d + xz^{d-1} + y = 0 \\ dx^{d-1} + (d-1) \cdot z^{d-1} = 0 \\ dy^{d-1} + 1 = 0 \\ (d-1)xz^{d-2} = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} x^d + y^d + xz^{d-1} + y = 0 \\ dy^{d-1} + 1 = 0 \\ x = z = 0 \end{cases} \\ \Leftrightarrow \begin{cases} y^d + y = 0 \\ dy^{d-1} + 1 = 0 \\ x = z = 0 \end{cases}$$

which easily leads to a contradiction. Now we check the affine part $x \neq 0$:

$$\begin{cases} 1 + y^d + z^{d-1} + yw^{d-1} = 0 \\ dy^{d-1} + w^{d-1} = 0 \\ (d-1)z^{d-2} = 0 \\ (d-1)yw^{d-2} = 0 \end{cases} \Leftrightarrow \begin{cases} 1 + y^d + z^{d-1} + yw^{d-1} = 0 \\ y = w = z = 0 \end{cases}$$

which again leads to a contradiction. Analogously one checks affine subspaces $z \neq 0, y \neq 0$.

- 5.1.5 (a) Again, as in ex. V.1.4, $K_X = (d - 4)H$, where H is the very ample divisor. Moreover, by ex.V.1.2, $H^2 = d$. Thus $K_X^2 = (d - 4)^2 \cdot H^2 = d \cdot (d - 4)^2$.
- (b) Note that by Ex. II.8.3, $K_{C \times C'} = pr_C^* K_C + pr_{C'}^* K_{C'}$ and thus:

$$K_{C \times C'}^2 = (pr_C^* K_C)^2 + (pr_{C'}^* K_{C'})^2 + 2 \cdot (pr_C^* K_C) \cdot (pr_{C'}^* K_{C'}).$$

Lemma If X_1, X_2 are irreducible smooth curves then:

- $pr_1^* D_1 \cdot pr_1^* D_2 = 0$ for any $D_1, D_2 \in Div(X_1)$,
- $pr_1^* D_1 \cdot pr_2^* D_2 = \deg D_1 \cdot \deg D_2$ for any $D_1 \in Div(X_1), D_2 \in Div(X_2)$.

Proof: ad. (1) WLOG we can assume that (by replacing D_1, D_2 by linearly equivalent divisors) $supp(D_1) \cap supp(D_2) = \emptyset$. Then $pr_1^* D_1 \cap pr_1^* D_2 = \emptyset$ and thus their intersection product is zero.

ad. (2) WLOG we can assume that $D_1 = (P_1), D_2 = (P_2)$. Then $pr_1^* D_1 = \{P_1\} \times X_2$ and $pr_2^* D_2 = X_1 \times \{P_2\}$ – these curves intersect transversally (the tangent space at any point of $X_1 \times X_2$ is a direct sum of tangent spaces of X_i 's) and moreover, their intersection is $\{P_1\} \times \{P_2\}$. Thus $pr_1^* D_1 \cdot pr_2^* D_2 = 1$.

The proof follows by the Lemma and the fact that $\deg K_C = 2(g_C - 1)$.

- 5.1.6 (a) We repeat the argument from Example V.4.1. We have:

$$\Delta^2 = \deg_{\Delta}(\mathcal{L}(\Delta) \otimes \mathcal{O}_{\Delta}).$$

But $\Omega_{X/k}$ is by definition

$$(\mathcal{L}(-\Delta)/\mathcal{L}(-\Delta)^2)|_{\Delta} = \mathcal{L}(-\Delta) \otimes \mathcal{O}_{C \times C} / \mathcal{L}(-\Delta) = \mathcal{L}(-\Delta) \otimes \mathcal{O}_{\Delta} = (\mathcal{L}(\Delta) \otimes \mathcal{O}_{\Delta})^{-1}$$

and thus:

$$\deg_{\Delta}((\mathcal{L}(\Delta)/\mathcal{L}(\Delta)^2)|_{\Delta}) = -\deg K_X = 2 - 2g.$$

This ends the proof.

(b) We'll prove that the "intersection matrix" on (l, m, Δ) is given by:

$$\begin{pmatrix} 0 & 1 & 1 \\ 1 & 0 & 1 \\ 1 & 1 & 2 - 2g \end{pmatrix}$$

which is non-singular for $g > 0$. This will prove the desired independence.

- firstly note that $\{P_1\} \times C' \equiv \{P_2\} \times C'$ for any $P_i \in C$. Indeed, these divisors are algebraically equivalent, as the are "endpoints" of the family of divisors $D_P := \{P\} \times C'$, $P \in C$ ($T = C$ in the notation of ex. 1.7).
- Therefore $l^2 = (\{P_1\} \times C').(\{P_2\} \times C') = 0$ and analogously $m^2 = 0$.
- $l.m = 1$, as $l \cap m = 1$ and they meet transversally. Indeed, let $l = \{P\} \times C'$, $m = \{Q\} \times C'$. Let t_P, t_Q be the uniformizers and $t_1 = pr_1^* t_P$, $t_2 = pr_2^* t_Q$. Then $\mathfrak{m}_{C \times C', (P, Q)} = (t_1, t_2)$ and local equations of l, m are t_1, t_2 . This proves the transversality.
- $l.\Delta = m.\Delta = 1$. Again, it suffices to prove transversality. But the local equation of Δ is $t_1 - t_2$ and

$$(t_1, t_1 - t_2) = (t_1, t_2).$$

- 5.1.7 (a) It suffices to show that if $D_0 \sim_{prealg} D_1$, $E_0 \sim_{prealg} E_1$ then $D_0 + E_0 \sim_{alg} D_1 + E_1$. Suppose that $\mathbb{D}, \mathbb{E}$ are algebraic "families of divisors" on $X \times T_1, X \times T_2$ and $\mathbb{D}_{P_i} = D_i, \mathbb{E}_{Q_i} = E_i$. Consider the "family of divisors" on $X \times T_1$: $\mathbb{D} + pr_1^* E_0$. One has $(\mathbb{D} + pr_1^* E_0)|_{P_0} = D_0 + E_0$, $(\mathbb{D} + pr_1^* E_0)|_{P_1} = D_1 + E_0$ and thus $D_0 + E_0 \sim_{prealg} D_1 + E_0$. Analogously, $D_1 + E_0 \sim_{prealg} D_1 + E_1$. Therefore $D_0 + E_0 \sim_{alg} D_1 + E_1$.
- (b) Let $D = \text{div}(f)$. Then $\mathbb{D} := \text{div}(tf - u)$ on $X \times \mathbb{P}^1$ satisfies: $\mathbb{D}|_{[1:0]} = D$, $\mathbb{D}|_{[0:1]} = 0$.
- (c) Let $\mathbb{D}$ be a Cartier divisor on $X \times T$, $\mathbb{D}_{P_0} = D$, $\mathbb{D}_{P_1} = D'$. Note that any divisor may be presented as a difference of two very ample divisors (cf. beginning of the proof of Theorem V.1.1). Thus it suffices to show that $D.H \equiv D'.H$ for a very ample divisor H . But this follows by Theorem III.9.9 – as the family $\mathbb{D}$ is flat, the Hilbert polynomial $\chi(\mathcal{O}_{\mathbb{D}_P}(n))$ (where $\mathcal{O}(1) := H$) does not depend on P . Thus also the degree of the projective embedding of $\mathbb{D}_P$ associated to H does not depend on P . But this degree is given by $\mathbb{D}_P.H$ – this ends the proof.

- 5.1.8 (a) We can assume that C, D are effective and that they meet transversally ("Chow moving lemma" – cf. Lemma V.1.2. and the fact that any divisor is a difference of effective divisors). Consider the following diagram:

$$\begin{array}{ccccc} \text{Pic}(X) & \xrightarrow{c_X} & H^1(X, \Omega_{X/k}) & \xrightarrow{\cong} & H^1(X, \Omega_{X/k})^* \\ \downarrow & & \downarrow & & \downarrow \\ \text{Pic}(D) & \xrightarrow{c_D} & H^1(D, \Omega_{D/k}) & \xrightarrow{\cong} & H^0(D, \mathcal{O}_D)^* \cong k \end{array}$$

where:

- $\text{Pic}(X) \rightarrow \text{Pic}(D)$ is given by $[C] \mapsto \sum_{P \in C \cap D} (P)$ for any C in equivalence class of an effective divisor $[C]$, which meets D transversally (sometimes one denotes this map by $C \cdot D$). Equivalently, this is the map induced by $D \hookrightarrow X$ on cohomology groups: $H^1(X, \mathcal{O}_X^*) \rightarrow H^1(D, \mathcal{O}_D^*)$
- $H^1(X, \Omega_X) \rightarrow H^1(X, \Omega_X)^*$ is given by Serre duality: $\xi \mapsto \langle \xi, - \rangle$.
- $H^1(D, \Omega_D) \rightarrow H^0(D, \mathcal{O}_D)^* \cong k$ is given as above.
- $H^1(X, \Omega_X)^* \rightarrow H^0(D, \mathcal{O}_D)^* \cong k$ is given by evaluation of functional on $c_X(D)$.

We'll show it is commutative. The left square is commutative by functoriality, the right square by ex. III.7.4(d). Thus the following maps are the same:

$$E \mapsto c_X(E) \mapsto \langle c_X(E), - \rangle \mapsto \langle c_X(E), c_X(D) \rangle$$

$$E \mapsto D \cdot E \mapsto c_D(D \cdot E) \mapsto \langle c_D(D \cdot E), - \rangle \mapsto (\text{by Ex. III.7.4 (a)}) \mapsto \deg(D \cdot E) = D \cdot E.$$

This ends the proof.

- (a) Extend the homomorphism $c : Pic(X) \rightarrow H^1(X, \Omega_{X/k})$ to $c_k : Pic(X)_k \rightarrow H^1(X, \Omega_{X/k})$, where $Pic(X)_k := Pic(X) \otimes_{\mathbb{Z}} k$. Using the following lemma:

Lemma 1 ([Riou, REALIZATIONS FUNCTORS, Proposition 2.12., Lemma 2.13]) If G is an abelian group with a non-degenerate bilinear pairing

$$G \times G \rightarrow \mathbb{Z}, \quad (x, y) \mapsto x.y$$

then for any field k of characteristic 0 the extension of this pairing to

$$G_k \times G_k \rightarrow k$$

(where $G_k := G \otimes_{\mathbb{Z}} k$) is also non-degenerate.

Proof: The existence of pairing easily implies that G is torsion-free. For $k = \mathbb{Q}$ this is obvious. Indeed, if $x \in G_{\mathbb{Q}}$ and $F_x = 0$ (where $F_x(y) = x.y$) then for some $N \in \mathbb{N}$, $Nx \in G$ and $F_{Nx} = 0$ which implies that $Nx = 0$ and $x = 0$.

Now, if k is arbitrary, this follows by the following fact:

Fact If V, W are $\mathbb{Q}$ -vector spaces and $f : V \rightarrow W$ is injective then $f \otimes k : V \otimes k \rightarrow W \otimes k$ is injective for any field k of characteristic 0.

Pf. If $\dim V < \infty$ then the proof is straightforward (rank of a linear operator may be computed as rank of highest non-vanishing minor of its matrix, which doesn't depend on the field of definition). For general V , one can note that it is an inductive limit of its finitely dimensional subspaces and use the first paragraph of the proof.

applied for $V = G_{\mathbb{Q}}$, $W = V^*$ $f(x) := F_x$.

one sees that $\ker c_k \subset Pic^n(X)_k := Pic^n(X) \otimes k$ ($Pic^n(X)$ – cycles numerically equivalent to zero). Indeed, if $x \in \ker c_k$ then for any $y \in Pic(X)_k$ we have:

$$x.y = \langle c_k(x), c_k(y) \rangle = 0$$

(where $x.y$ is the k -linear extension of intersection pairing to $Pic(X)_k$). But by Lemma 1, the intersection pairing is non-degenerate on $\frac{Pic(X)}{Pic^n(X)} \otimes_{\mathbb{Z}} k = \frac{Pic(X)_k}{Pic^n(X)_k}$ and thus $x \in Pic^n(X)_k$. Note that $Pic(X)_k / \ker c_k \hookrightarrow H^1(X, \Omega_{X/k})$. Since $H^1(X, \Omega_{X/k})$ is a finite dimensional k -vector space, $Pic(X)_k / \ker c_k$ is as well. But $Pic(X)_k / \ker c_k \rightarrow Pic(X)_k / Pic^n(X)_k$ and thus $\frac{Pic(X)}{Pic^n(X)} \otimes_{\mathbb{Z}} k$ is finitely dimensional k -vector space. The proof follows from the below lemma.

Lemma 2 If G is a torsion-free abelian group and $G \otimes_{\mathbb{Z}} k$ is a finitely dimensional k -vector space for a field k of characteristic 0 then G is finitely generated.

- 5.1.9 (a) Consider the divisor $E := (H.H) \cdot D - (D.H) \cdot H$. Note that

$$H.E = (H.H) \cdot H.D - (D.H) \cdot H.H = 0$$

and thus by Hodge index theorem $E \equiv 0$ or $E^2 < 0$. In both cases:

$$\begin{aligned} 0 &\geq E.E = (H.H)^2 \cdot D.D + (D.H)^2 \cdot H.H - 2(H.H) \cdot (D.H) \cdot D.H \\ &= (H^2)^2 \cdot D^2 - H^2 \cdot (D.H)^2. \end{aligned}$$

But since $H.H$ is positive (its multiple is degree of X by some embedding, cf. ex. 2), we may divide by it to obtain:

$$0 \geq H^2 \cdot D^2 - (D.H)^2,$$

which ends the proof.

- (b) Note firstly that $l + m$ is ample. Indeed, let $l = \{P\} \times C'$, $m = C \times \{Q\}$. Note that P is ample (any effective divisor on a curve is ample). Thus there exists s such that sP is very ample, i.e. the associated morphism $\varphi_{sP} : C \rightarrow \mathbb{P}^S$ is an embedding. Analogously, for some t, T we have an embedding $\varphi_{tQ} : C' \rightarrow \mathbb{P}^T$. Without loss of generality, we may assume that $s = t$ (by replacing s, t by st). Then $\varphi_{sP} \times \varphi_{tP} : C \times C' \rightarrow \mathbb{P}^S \times \mathbb{P}^T$ is an embedding and the associated very ample divisor is $s(l + m)$. Thus $l + m$ is ample.

????

5.1.10 • Proof of $\Gamma^2 = q(2 - 2g)$:

Let $\mathcal{J}, \mathcal{I}$ be the ideal sheaves of Γ and Δ in $C \times C$. Denote also $\tilde{f} := id \times f$. Note that

$$\mathcal{J} = \{g \in \mathcal{O}_{C \times C} : g(P, f(P)) = 0\} = \tilde{f}^* \{g \in \mathcal{O}_{C \times C} : g(P, f(P)) = 0\} = \tilde{f}^* \mathcal{I}.$$

This shows easily that

$$\mathcal{N}_{\Gamma, C \times C}^* = \mathcal{J} / \mathcal{J}^2|_{\Gamma} = \tilde{f}^* (\mathcal{I} / \mathcal{I}^2|_{\Delta}) = \tilde{f}^* \mathcal{N}_{\Delta, C \times C}.$$

Thus:

$$\Gamma^2 = -\deg_{\Gamma} \mathcal{N}_{\Gamma, C \times C}^* = -\deg_{\Gamma} (\tilde{f}^* \mathcal{N}_{\Delta, C \times C}^*) = \deg \tilde{f} \cdot \deg_{\Delta} (\tilde{f}^* \mathcal{N}_{\Delta, C \times C}^*) = q \cdot \Delta^2 = q \cdot (2 - 2g).$$

- Proof of $\Gamma \cdot \Delta = N$: note that $N = \#(\Gamma \cap \Delta)$ and thus it suffices to prove that they meet transversally. Choose any $(P, P) \in \Gamma \cap \Delta$ and let $t \in \mathbb{F}_q(C)$ be any uniformizer at P (we can choose its coordinates to be in $\mathbb{F}_q$, since P is in $\mathbb{F}_q$). Then one easily sees that the local equations of Δ and Γ at (P, P) are respectively $t_1 - t_2 = 0$ and $0 = t_2 - f \circ t_1 = t_2 - t_1^q$, where $t_i = pr_i^* t (= t \circ pr_i)$. But $\mathfrak{m}_{C \times C, (P, P)} = (t_1, t_2)$ and

$$(t_1 - t_2, t_2 - t_1^q) = (t_1 - t_2, t_1^q - t_1) = (t_1 - t_2, t_1 \cdot (t_1^{q-1} - 1)) = (t_1 - t_2, t_1) = (t_1, t_2).$$

(since $(t_1^{q-1} - 1)$ is a unit in $\mathcal{O}_{C \times C, (P, P)}$). This proves the transversality.

- Proof of $\Delta \cdot m = \Delta \cdot l = 1$: as in Ex. 1.6 (b).
- Proof of $l \cdot \Gamma = 1$:

Again, it suffices to prove transversality. But, if $l = P \times C$ then local equations at P of l and Γ are $t_1, t_2 - t_1^q$ (defined as above). But $(t_1, t_2 - t_1^q) = (t_1, t_2)$.

- Proof of $m \cdot \Gamma = q$:

Let $m = C \times P$. We can without loss of generality assume that $P \in C(\mathbb{F}_q)$. Equations of m and Γ at P are t_2 and $t_2 - t_1^q$. Moreover:

$$(t_2, t_2 - t_1^q) = (t_1^q, t_2).$$

Thus

$$(m \cdot \Gamma) = (m \cdot \Gamma)_{(P, P)} = \text{length}_k(\mathcal{O}_{(P, P)} / (t_1^q, t_2)) = \text{length}_k(\widehat{\mathcal{O}_{(P, P)}} / (t_1^q, t_2)) = \text{length}_k(k[[t_1, t_2]] / (t_1^q, t_2)) = q.$$

- Proof of the inequality:

Let $D = r\Gamma + s\Delta$. Then D is of type $(a, b) = (r + s, q \cdot r + s)$. By the inequality of ex. 1.9 (b) $D^2 \leq 2ab$. Now,

$$D^2 = r^2 \cdot q(2 - 2g) + s^2(2 - 2g) + 2rsN.$$

Write $a := (1 + q) - N$. Then by the previous inequality:

$$\begin{aligned} r^2 \cdot q(2 - 2g) + s^2(2 - 2g) + 2rs(1 + q - a) &\leq 2 \cdot (r + s) \cdot (q \cdot r + s) \\ rs \cdot a &\geq -gq \cdot r^2 - gs^2 \\ |a| &\leq g \cdot \left(q \cdot \frac{r}{s} + \frac{s}{r} \right). \end{aligned}$$

Now to minimize the expression $q \cdot \frac{r}{s} + \frac{s}{r}$ we take $r_n, s_n \in \mathbb{Z}$ such that $\lim_n \frac{s_n}{r_n} = \sqrt{q}$ (it follows from AM-GM inequality that this is the lowest value). We obtain the desired inequality $|a| \leq 2g\sqrt{q}$.

- 5.1.11 (a) Let the classes of $P_1, \dots, P_n, H$ generate $Num(X) \otimes \mathbb{Q}$, where $Span_{\mathbb{Q}}([H]_{num})^\perp = Span_{\mathbb{Q}}([P_1]_{num}, \dots, [P_n]_{num})$. Let D be an effective divisor and suppose that $D.H = d$. Then

$$D \equiv \sum_i a_i D_i + bH$$

for $a_i \in \frac{1}{N}\mathbb{Z}$ (where one can take N equal to the index of $Span_{\mathbb{Z}}([P_1]_{num}, \dots, [P_n]_{num})$ in $Num(X)$). Let also $D = \sum_i e_i \Gamma_i$, where Γ_i are irreducible curves and $e_i \geq 0$. Then $D.H = d$ implies that:

$$d = \sum_i e_i \cdot \Gamma_i.H \geq \sum_i e_i,$$

since $\Gamma_i.H \geq 1$ (cf. ex. V.1.2). On the other hand, $D.H = d$ implies:

$$d = \sum_i a_i D_i.H + bH.H = 0 + bH.H$$

and thus $b = \frac{d}{H.H}$.

Consider now D^2 ; we'll compute it in two different ways. One one hand:

$$D^2 = \left(\sum_i a_i D_i + bH \right)^2 = f(a_1, \dots, a_n) + b^2 H^2,$$

where

$$f(a_1, \dots, a_n) := \left(\sum_i a_i D_i \right)^2 = \sum_i a_i^2 D_i^2 + 2 \sum_{i < j} a_i a_j D_i.D_j$$

is a quadratic form, which is negative definite by Hodge index theorem.

Note that $\Gamma_i^2 + \Gamma_i.K = p_a(\Gamma_i) - 2 \geq -2$. Thus:

$$\begin{aligned} D^2 &= \left(\sum_i e_i \cdot \Gamma_i \right)^2 = \sum_i e_i^2 \Gamma_i^2 + 2 \sum_{i < j} e_i e_j \Gamma_i.\Gamma_j \\ &\geq \sum_i e_i^2 \Gamma_i^2 \geq \sum_i e_i \Gamma_i^2 \geq \sum_i e_i \cdot (-\Gamma_i.K - 2) \\ &= -D.K - 2 \sum_i e_i \geq -D.K - 2d = -\left(\sum_i a_i D_i + bH \right).K - 2d = l(a_1, \dots, a_n) + \text{constant}, \end{aligned}$$

where $l(a_1, \dots, a_n) := -\sum_i a_i D_i.K$ is a linear form.

We obtain an inequality:

$$f(a_1, \dots, a_n) \geq l(a_1, \dots, a_n) + \text{constant},$$

which can be satisfied only for finitely many $a_i \in \frac{1}{N}\mathbb{Z}$, since f is negative definite.

- (b) Recall that $H = l + m$ is ample.

Lemma Let $l = \{P\} \times C$, $m = C \times \{Q\} \subset C \times C$. If $\Gamma_f \subset C \times C$ is a graph of a morphism $f : C \rightarrow C$ of degree d then $\Gamma_f.l = 1$, $\Gamma_f.m = d$.

Proof: note that the local equations of Γ_f, l, m in a point (P, Q) (where $f(P) = Q$) are $t_2 - f^*t_1, t_1, t_2$, where t_P, t_Q are uniformizers at P and Q , $t_1 = pr_1^*t_P, t_2 = pr_2^*t_Q$. Let $f^*t_Q = t_P^{e_P} \cdot u$, where e_P is the ramification index and $u \in \mathcal{O}_P^*$. Then:

- $(\Gamma_f.l)_P = \text{length } \mathcal{O}_{(P,Q)} / (t_2 - f^*t_1, t_1) = \text{length } \mathcal{O}_{(P,Q)} / (t_2, t_1) = 1$,
- $(\Gamma_f.m)_P = \text{length } \mathcal{O}_{(P,Q)} / (t_2 - f^*t_1, t_2) = \text{length } \mathcal{O}_{(P,Q)} / (t_2 - t_1^{e_P} \cdot u, t_2) = \text{length } \mathcal{O}_{(P,Q)} / (t_1^{e_P}, t_2) = e_P$,

and the proof follows by noting that $\sum_{P \in f^{-1}(Q)} e_P = \deg f$.

The lemma implies that $\Gamma_f.H = 2$ for any $f \in \text{Aut}(C)$. Thus, by (a), the subset $\{[\Gamma_f] : f \in \text{Aut}(C)\}$ of $Num(X)$ is finite. Let $\tilde{f} := id \times f$. Note that $\Gamma_f = \tilde{f}_* \Delta$. By properties of numerical equivalence, if $\Gamma_f \equiv \Gamma_g$ then (after applying $(f^{-1})_*$) $\Delta \equiv \Gamma_h$ for $h = g^{-1} \circ f$. Therefore $\Gamma_g.\Delta = \Delta^2 = 2 - 2g < 0$. Therefore the irreducible curves Γ_h and Δ must be equal. This easily implies that $h = id$ (since h is equal to the composition $C \rightarrow \Gamma_h$ and projection onto second factor).

- 5.1.12 The first part is trivial by Nakai-Moishezon Criterion.

The second part (stolen from Piye Yang):

Lemma A divisor D of degree $2g$ on a non-singular curve C of genus $g > 2$ is very ample iff it is not of the form $K_X + P + Q$ for some $P, Q \in C$.

Proof: By Proposition IV.3.1. D is very ample iff for any P, Q :

$$\dim |D - P - Q| = \dim |D| - 2.$$

This is equivalent by Riemann-Roch to $l(K_X + P + Q - D) = 0$, i.e. (since $\deg(K_X + P + Q - D) = 0$) $K_X + P + Q - D \neq 0$. This ends the proof.

Let $X = C \times \mathbb{P}^1$ for a curve C of genus $g > 2$. Let D_1, D_2 be two divisors of degree $2g$ on C such that D_1 is very ample and D_2 isn't. However, $D_1 \times \mathbb{P}^1 \equiv D_2 \times \mathbb{P}^1$ (read solution of 5.1.6 (b), first bullet).

Subsection 5.2

5.2.2 (we assume that C is non-singular)

Note that every section σ_i corresponds to a surjective morphism $\alpha_i : \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{L}_i$ and vice versa.

We want to show that $\sigma_1(C)$ and $\sigma_2(C)$ are disjoint iff $\alpha_1 \oplus \alpha_2 : \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{L}_1 \oplus \mathcal{L}_2$ is an isomorphism. Note that (since σ_i are sections of $\pi : X \rightarrow C$), it suffices to show that for any $P \in C$:

$$\sigma_1(P) \neq \sigma_2(P) \quad \Leftrightarrow \quad \alpha_{1,P} \oplus \alpha_{2,P} : \mathcal{E}_P \rightarrow \mathcal{L}_{1,P} \oplus \mathcal{L}_{2,P} \quad \text{is an isomorphism.}$$

This might be done locally. Fix a point $P \in C$. Let $P \in U$, $\mathcal{E}|_U \cong \mathcal{O}_U^2$ and let $\alpha_i : \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{L}_i$ be given by sections $a_i, b_i \in \Gamma(U, \mathcal{L}_i)$ that generate $\mathcal{L}_i$ over U . WLOG $b_i(Q) \neq 0$ for $Q \in U$. Let also $\tilde{a}_i := a_i/b_i \in \mathcal{O}_U$. Then the section σ_i is given by $Q \mapsto (Q, [\tilde{a}_i(Q) : 1]) \in U \times \mathbb{P}^1 \cong \pi^{-1}(U)$. Observe also that the map $\alpha_i : \mathcal{O}_P^2 \rightarrow \mathcal{L}_{i,P}$ is given by $(x, y) \mapsto xa_i + yb_i$. Therefore, $\alpha_{1,P} \oplus \alpha_{2,P} : \mathcal{O}_P^2 \rightarrow \mathcal{L}_{1,P} \oplus \mathcal{L}_{2,P}$ is given by:

$$(x, y) \mapsto x(a_1, a_2) + y(b_1, b_2). \quad (*)$$

- if $\sigma_1(P) \neq \sigma_2(P)$, then $\tilde{a}_1(P) \not\equiv \tilde{a}_2(P) \pmod{\mathfrak{m}_P}$. This is clearly equivalent to

$$\det \begin{pmatrix} a_1 & a_2 \\ b_1 & b_2 \end{pmatrix} \not\equiv 0 \pmod{\mathfrak{m}}$$

Thus the map $(*)$ is surjective $\pmod{\mathfrak{m}_P}$ and by Nakayama's lemma it is surjective. But since C is non-singular, $\mathcal{O}_P$ is a PID and thus $\ker \alpha_{1,P} \oplus \alpha_{2,P}$ is free as a submodule of a free module. But it must be free module of rank 0, i.e. $\alpha_{1,P} \oplus \alpha_{2,P}$ is an isomorphism!

- If $\alpha_{1,P} \oplus \alpha_{2,P}$ is an isomorphism, then the map $(*)$ is surjective $\pmod{\mathfrak{m}_P}$, which easily leads to

$$\det \begin{pmatrix} a_1 & a_2 \\ b_1 & b_2 \end{pmatrix} \not\equiv 0 \pmod{\mathfrak{m}}$$

and $\tilde{a}_1(P) \not\equiv \tilde{a}_2(P) \pmod{\mathfrak{m}_P}$, which is equivalent to $\sigma_1(P) \neq \sigma_2(P)$.

5.2.3 (a) Note that for n large enough, $\mathcal{E}(n)$ is globally generated. Thus by exercise II.8.3, there exists an exact sequence of the form:

$$0 \rightarrow \mathcal{O}_C \rightarrow \mathcal{E}(n) \rightarrow \mathcal{E}' \rightarrow 0,$$

where $\mathcal{E}'$ is a locally free sheaf of rank $\text{rank}(\mathcal{E}) - 1$. Thus

$$0 \rightarrow \mathcal{O}_C(-n) \rightarrow \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{E}'(-n) \rightarrow 0.$$

The proof follows by repeating the above procedure for $\mathcal{E}_1 := \mathcal{E}'(-n)$.

(b) Recall that every invertible sheaf on $\mathbb{P}^2$ is of the form $\mathcal{O}(n)$. Suppose to the contrary that $0 \rightarrow \mathcal{O}(n_1) \rightarrow \Omega_{\mathbb{P}^2} \rightarrow \mathcal{O}(n_2) \rightarrow 0$. By taking the long exact sequence sequence of cohomology we see that $H^1(\mathbb{P}^2, \Omega_{\mathbb{P}^2}) = 0$, since $H^i(\mathbb{P}^2, \mathcal{O}(n)) = 0$ for $i \neq 0, 2$ (Theorem III.5.1.). On the other hand, by taking the long exact sequence of cohomology for Euler sequence

$$0 \rightarrow \Omega_{\mathbb{P}^2} \rightarrow \mathcal{O}(-1)^{\oplus 3} \rightarrow \mathcal{O} \rightarrow 0$$

we obtain $H^1(\mathbb{P}^2, \Omega_{\mathbb{P}^2}) \cong H^0(\mathbb{P}^2, \mathcal{O}) = k$. The contradiction ends the proof.

5.2.4 Note that $\epsilon = 0$, $e = 0$. Suppose that D corresponds to $\mathcal{E} \rightarrow \mathcal{L}(\mathfrak{d}) \rightarrow 0$. By Proposition V.2.9., $D \sim C_0 + \mathfrak{d}f$. Thus:

$$D^2 = C_0^2 + (\mathfrak{d}f)^2 + 2C_0 \cdot \mathfrak{d} = -e + 0 + 2C_0 \cdot \mathfrak{d}f = 0 + 2C_0 \cdot \mathfrak{d}f = 2 \deg \mathfrak{d}$$

(since $C_0 \cdot f = 1$) which shows that $D^2 = 2r$ for $r = \deg \mathfrak{d}$.

- (a) We have to show that there exists $\mathfrak{d} \in \text{Pic}(C)$, $\deg \mathfrak{d} = r$ such that there exists a surjection $\mathcal{E} = \mathcal{O}_C \oplus \mathcal{O}_C \rightarrow \mathcal{O}_C(\mathfrak{d})$. For $r = 0$ it is obvious. Suppose that $r \geq g + 1$. By ex. IV.6.8, there exists a non-special divisor $\mathfrak{d}$ of degree r such that $|\mathfrak{d}|$ has no base points. Choose any $D_1 \in |\mathfrak{d}|$. Then we obtain a natural morphism:

$$\alpha_1 : \mathcal{O} \subset \mathcal{O}(D_1) \cong \mathcal{O}(\mathfrak{d}).$$

which is an isomorphism on $C \setminus \text{supp}(D_1)$. Since $|\mathfrak{d}|$ has no base points, we may choose another divisor $D_2 \in |\mathfrak{d}|$ such that $\text{supp}(D_1) \cap \text{supp}(D_2) = \emptyset$. Again, Then we obtain a natural morphism:

$$\alpha_2 : \mathcal{O} \subset \mathcal{O}(D_2) \cong \mathcal{O}(\mathfrak{d}).$$

which is an isomorphism on $C \setminus \text{supp}(D_2)$. This implies easily that $\alpha_1 \oplus \alpha_2 : \mathcal{O}_C \oplus \mathcal{O}_C \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{d})$ is a surjection.

- (b) ???

5.2.5 (a) Choose any divisor D with $\deg D = -e$ such that $-D \leq K$ (this is possible, since $\deg(-D) = e \leq \deg K = 2g - 2$). Then $H^1(\mathcal{L}(-D)) \cong H^0(\mathcal{L}(K + D))^* \neq 0$ (since $1 \in H^0(\mathcal{L}(K + D))$). Choose any $0 \neq \xi \in H^1(\mathcal{L}(-D)) \cong \text{Ext}(\mathcal{L}(D), \mathcal{O}_C)$ and let

$$0 \rightarrow \mathcal{O}_C \rightarrow \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{L}(D) \rightarrow 0$$

be the corresponding extension. Note that $H^0(\mathcal{E}) \neq 0$ (since it contains $H^0(\mathcal{O}_C)$) and $H^0(\mathcal{E} \otimes \mathcal{L}) = 0$ for any $\deg L < 0$ (this follows by tensoring the above exact sequence by $\mathcal{L}$, taking the long exact sequence of cohomology and noting that $\Gamma(\mathcal{L}(D) \otimes \mathcal{L}) = 0$). Thus $\mathcal{E}$ is normalized and indecomposable.

- (b) Clearly, $H^0(\mathcal{E}) \neq 0$. One easily checks that it suffices to check the "normalization condition" on the sheaves of the form $\mathcal{L}(-F)$, where F is of degree 1. By tensoring the exact sequence by $\mathcal{L}(-F)$ and taking the long exact sequence of cohomology, we see that $H^0(\mathcal{E} \otimes \mathcal{L}(-F)) \neq 0$ if and only if the map

$$H^0(\mathcal{L}(D - F)) \rightarrow H^1(\mathcal{L}(-F)) \cong H^0(\mathcal{L}(K + F))^* \quad (*)$$

is not injective. Suppose that

$$s \in H^0(\mathcal{L}(D - F)) = \{s \in K_X : \text{div}(s) \geq F - D\}.$$

Let $E := \text{div}(s) + D - F$ - note that $E \in |D - F|$ and $\deg E = d - 1$. We obtain the following commutative diagram:

$$\begin{array}{ccccc} H^0(\mathcal{O}_C) & \longrightarrow & H^1(\mathcal{L}(-D))^* & \xrightarrow{\cong} & H^0(\mathcal{L}(D + K))^* \\ \downarrow & & \downarrow & & \downarrow \\ H^0(\mathcal{L}(E)) & \longrightarrow & H^1(\mathcal{L}(E - D)) & \xrightarrow{\cong} & H^0(\mathcal{L}(K + D - E))^* \\ \downarrow \cong & & \downarrow \cong & & \downarrow \cong \\ H^0(\mathcal{L}(D - F)) & \longrightarrow & H^1(\mathcal{L}(-F)) & \xrightarrow{\cong} & H^0(\mathcal{L}(K + F))^* \end{array}$$

The maps are given by:

- $H^0(\mathcal{O}_C) \rightarrow H^0(\mathcal{L}(-D))^*$ is given by $1 \mapsto \xi$,
- $H^0(\mathcal{O}_C) \rightarrow H^0(\mathcal{L}(D - F))$ is given by $1 \mapsto s$,
- $H^0(\mathcal{L}(K + D))^* \rightarrow H^0(\mathcal{L}(K + D - E))^*$ is given by restriction of a functional to the subspace,
- $H^0(\mathcal{L}(K + D - E))^* \rightarrow H^0(\mathcal{L}(K + F))^*$ is given by $\Phi(x) \mapsto \Phi(s \cdot x)$

This easily implies that s belongs to the kernel of $(*)$ iff $\xi(s \cdot x)$ restricted to the subspace $H^0(\mathcal{L}(K + F))$ is zero, or in other words iff ξ restricted to $H^0(\mathcal{L}(K + D - E))$ is zero, or in other words iff ξ restricted to $|K + D - E| + E$ is zero. This easily concludes the proof.

- (c) Let $d := -e$ and fix any D of degree d . Denote $V := H^0(\mathcal{L}(K + D))$, $L_E := H^0(\mathcal{L}(K + D - E))$. For $d = 1$ the proof is immediate, thus we assume $d = 0$. Note that by Riemann-Roch theorem, $\dim V = g - 1 + d$ and for any effective E of degree $d - 1$, $\dim L_E = g$. Let X_{d-1} denote the space of effective divisors on C of degree $d - 1$ – note that it may be identified with C^{d-1}/S_{d-1} and thus has dimension $d - 1$. Let also:

$$B := \{(E, W) \in X_{d-1} \times Gr(V, \dim V - 1) : L_E \subset W\}.$$

Let $\pi_1 : B \rightarrow X_{d-1}$, $\pi_2 : B \rightarrow X_{d-1}$. Note that for any $E \in X_{d-1}$, $\dim \pi_1^{-1}(E) = \dim V - 1 - g$. Indeed, for a fixed subspace L of dimension g , the hypersurfaces W containing L are in bijection with hypersurfaces of V/L . But $\dim Gr(V/L, \dim(V/L) - 1) = \dim(V/L) - 1 = \dim V - 1 - g$. By the above considerations,

$$\dim B = \dim X_{d-1} + \dim \pi_1^{-1}(E) = (d - 1) + (\dim V - 1 - g) = 2d - 3.$$

Thus

$$\dim Gr(V, \dim V - 1) - \dim B = (g - 2 + d) - (2d - 3) = g + 1 - d > 0$$

and π_2 is not surjective. Choose any $W \notin \text{im } \pi_2$ and any $\xi \in V^*$ such that $\ker \xi = W$. Then by (2), any $\mathcal{E}$ corresponding to $\xi \in V^* \cong Ext^1(\mathcal{O}_X, \mathcal{L}(D))$ is normalized.

5.2.7 Let $X = \mathbb{P}(\mathcal{E})$, where

$$0 \rightarrow \mathcal{O}_C \rightarrow \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{L}(P) \rightarrow 0. \quad (*)$$

(so that $\epsilon = P$). Let D be a section of $\mathcal{E}$ coming from $\mathcal{E} \rightarrow \mathcal{L}(\mathfrak{d}) \rightarrow 0$, satisfying $D^2 = 1$. Then, by lemma ????:

$$D^2 = C_0^2 + ((\mathfrak{d} - \epsilon)f)^2 + 2C_0 \cdot (\mathfrak{d} - \epsilon)f = 1 + 0 + 2 \deg(\mathfrak{d} - \epsilon),$$

which easily implies that $\deg \mathfrak{d} = 1$. But any divisor of degree 1 on an elliptic curve is linearly equivalent to a point: $\mathfrak{d} \sim (Q)$.

We will show now that any point Q provides a section D with $D^2 = 1$. Take the dual of the exact sequence (*) and tensor it with $\mathcal{L}(Q)$ to obtain:

$$0 \rightarrow \mathcal{L}(Q - P) \rightarrow \mathcal{E}^\vee \otimes \mathcal{L}(Q) \rightarrow \mathcal{L}(Q) \rightarrow 0.$$

Now take the long exact sequence and use Riemann-Roch to obtain:

$$0 \rightarrow 0 \rightarrow Hom(\mathcal{E}, \mathcal{L}(Q)) \rightarrow \Gamma(\mathcal{L}(Q)) = k \rightarrow 0$$

Thus, to $1 \in \mathcal{L}(Q)$, there corresponds a morphism $f : \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{L}(Q)$.

This morphism is surjective, since 1 do not vanish on any point $R \in C$. Thus Q One easily sees that ????

5.2.11 (The proof is modeled on the proof of Theorem 2.17. and [Garcia, Perez, The Projective Theory of Ruled Surfaces])

(We will assume that k is infinite)

- (a) **First part of the problem:** we will show that if $\mathfrak{b}$, $\mathfrak{b} + \epsilon$ are effective divisors with no common base points and $\mathfrak{b}$ is nonspecial, then there exists a section $D \sim C_0 + \mathfrak{b}f$.

Solution: Let $\mathfrak{d} := \mathfrak{b} + \epsilon$. Consider the sequence

$$0 \rightarrow \mathcal{O} \rightarrow \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{O}(\epsilon) \rightarrow 0 \quad (\dagger)$$

and apply to it the functor $Hom_{\mathcal{O}_C}(-, \mathcal{O}(\mathfrak{d})) = \Gamma(C, (-)^* \otimes \mathcal{O}(\mathfrak{d}))$. Thus we obtain:

$$0 \rightarrow \Gamma(C, \mathcal{O}(\mathfrak{d} - \epsilon)) \rightarrow Hom_{\mathcal{O}_X}(\mathcal{E}, \mathcal{O}(\mathfrak{d})) \rightarrow \Gamma(C, \mathcal{O}(\mathfrak{d})) \rightarrow H^1(C, \mathcal{O}(\mathfrak{d} - \epsilon)) = 0 \quad (*)$$

(the last equality follows from the fact that $\mathfrak{b}$ is non-special).

We will show that to give a surjection $f : \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{d})$ it *basically* suffices to give:

- two divisors $\mathfrak{d}_1 \in |\mathfrak{d}|$, $\mathfrak{d}_2 \in |\mathfrak{d} - \epsilon|$ such that $Supp(\mathfrak{d}_1) \cap Supp(\mathfrak{d}_2) = \emptyset$,
(note that $|\mathfrak{d}|, |\mathfrak{d} - \epsilon|$ have no base points in common, so we can choose such $\mathfrak{d}_1, \mathfrak{d}_2$)
- an element $\lambda \in k^*$ (finitely many choices of λ will be wrong).

Indeed, choose $\mathfrak{d}_1, \mathfrak{d}_2$ and λ as above. Let $f_1 : \mathcal{O} \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{d})$ be given by $\mathcal{O} \subset \mathcal{O}(\mathfrak{d}_1) \cong \mathcal{O}(\mathfrak{d})$. Note that f_1 is an isomorphism outside of $\text{Supp}(\mathfrak{d}_1)$ and for $P \in \text{Supp}(\mathfrak{d}_1)$, $f_{1,P} : \mathcal{O}_P \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{d})_P$ is a multiplication by $t_P^{n_P}$ (where $\mathfrak{d}_1 = \sum_Q n_Q(Q)$ and t_Q is the uniformizer at Q). Analogously for $\mathfrak{d}_2$ we construct $f_2 : \mathcal{O}(\mathfrak{e}) \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{d})$ which is an isomorphism outside of $\text{Supp}(\mathfrak{d}_2)$.

Let now $\tilde{f}_1 : \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{d})$ be any lift of f_1 (which exists by (*)) and let $\tilde{f}_2 := f_2 \circ p : \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{d})$, where $p : \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{e})$. Finally, we put:

$$f := \tilde{f}_1 + \lambda \cdot \tilde{f}_2 : \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{d}).$$

Note that $f|_{\mathcal{O}} = \tilde{f}_1|_{\mathcal{O}} = f_1|_{\mathcal{O}}$ – thus f is a surjection outside of $\text{Supp}(\mathfrak{d}_1)$. Moreover, $\tilde{f}_2$ is a surjection outside of $\text{Supp}(\mathfrak{d}_2)$ (as a composition of two surjections). Thus, in order to show that for $P \in \text{Supp}(\mathfrak{d}_1)$ and suitable λ , $f_P : \mathcal{E}_P \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{d})_P$ is a surjection, it suffices to show the following lemma:

Lemma: Let A be a local ring which is a k -algebra with residue field k , and let M, N be free A -modules of finite ranks. Suppose that $f_i : M \rightarrow N$ ($i = 1, 2$) are A -linear and f_2 is surjective. Then $f_1 + \lambda \cdot f_2$ is surjective for all $\lambda \in k^*$, excluding finitely many values.

Proof: An A -linear map $f : M \rightarrow N$ is surjective iff:

- $\text{rank}_A(M) > \text{rank}_A(N)$,
- the matrix of f has an invertible minor of maximal dimension.

Thus the matrix of f_2 must have a submatrix A_2 of maximal dimension with invertible determinant. Let A_1 be the corresponding submatrix of matrix of f_1 . Then it suffices to exclude the solutions $\lambda \in k^*$ of the equation:

$$\det(A_2^{-1}A_1 + \lambda I) \equiv 0 \pmod{\mathfrak{m}_A}.$$

Second part of the problem: if $|\mathfrak{b}|, |\mathfrak{b} + \mathfrak{e}|$ are base point free then $|D|$ also:

Solution I: (we assume that k is infinite)

Let $P \in X$. If $P \notin C_0$ then we can choose $\mathfrak{b}_1 \in |\mathfrak{b}|$ such that $\pi(P) \notin \text{Supp}(\mathfrak{b}_1)$, since $|\mathfrak{b}|$ is base point free. Then $P \notin \text{Supp}(C_0 + \mathfrak{b}_1 f)$ and $C_0 + \mathfrak{b}_1 f \sim D$. Suppose now that $P \in C_0$, let $\pi(P) = Q \in C_0$. It suffices to construct a section $\sigma_1 : C \rightarrow X$ corresponding to $\mathcal{E} \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{d}) \rightarrow 0$ and such that $\sigma_0(Q) \neq \sigma_1(Q)$ (where σ_0 corresponds to C_0). By the solution of ex. 5.2.2, it suffices to construct $\alpha_2 : \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{d})$ such that

$$(\alpha_{1,Q}, \alpha_{2,Q}) : \mathcal{E}_Q \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{e})_Q \oplus \mathcal{O}(\mathfrak{d})_Q$$

is an isomorphism (where $\alpha_1 : \mathcal{E} \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{e})$ is "canonical").

Choose $\mathfrak{d}_1, \mathfrak{d}_2$ as above, such that $Q \notin \text{Supp}(\mathfrak{d}_1)$ (this is possible, since $|\mathfrak{d}|, |\mathfrak{d} - \mathfrak{e}|$ are base point free). Let

$$\alpha_2 := f = \tilde{f}_1 + \lambda \cdot \tilde{f}_2$$

be given as above for a suitable λ . Note that

$$(\alpha_{1,Q}, \alpha_{2,Q})(\mathcal{O}_Q) = (0, f_{1,Q})(\mathcal{O}_Q) = 0 \oplus \mathcal{O}(\mathfrak{d})_Q \subset \mathcal{O}(\mathfrak{e})_Q \oplus \mathcal{O}(\mathfrak{d})_Q$$

(since $Q \notin \text{Supp}(\mathfrak{d}_1)$, $f_{1,Q}$ is an isomorphism). Moreover:

$$(\alpha_{1,Q}, \tilde{f}_{2,Q}) : \mathcal{E}_Q \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{e})_Q \oplus \mathcal{O}(\mathfrak{d})_Q$$

factors as:

$$\mathcal{E}_Q \twoheadrightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{e})_Q \xrightarrow{(id, f_2)} \mathcal{O}(\mathfrak{e})_Q \oplus \mathcal{O}(\mathfrak{d})_Q$$

with the image $\{(a, f_2(a)) : a \in \mathcal{O}(\mathfrak{e})_Q\}$. This easily implies that $(\alpha_{1,Q}, \alpha_{2,Q})$ is a surjection.

Solution II:

Lemma A divisor $D = C_0 + \mathfrak{b}f$ on a ruled surface X is base point free iff for every $P \in C$:

$$\dim \Gamma(\mathcal{O}_X(D - Pf)) = \dim \Gamma(\mathcal{O}_X(D)) - 2.$$

Proof: we will prove only ($\Leftarrow$), as this is all we will need. Let $Q \in X$, $\pi(Q) = P$. Consider the exact sequence:

$$0 \rightarrow \mathcal{O}_X(D - Pf) \rightarrow \mathcal{O}_X(D) \rightarrow \mathcal{O}_{Pf}(D) \rightarrow 0$$

which induces:

$$0 \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_X(D - Pf)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_X(D)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_{Pf}(D)) \quad (\dagger)$$

Note that $D.Pf = C_0.Pf = 1$, which implies that $\mathcal{O}_{Pf}(D) \cong \mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(1)$. But $\Gamma(\mathbb{P}^1, \mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(1)) = 2$. Thus by the assumption on the dimensions, the last arrow in $(\dagger)$ is surjective. The linear system associated to $\mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(1)$ is base point free and thus we may find a divisor D' in this linear system that does not contain Q . By $(\dagger)$, there exists a divisor D'' in the linear system $|D|$ that is equal to D' after restricting to Pf . Thus $D'' \in |D|$ and $Q \notin \text{Supp}(D'')$ as desired.

We have:

$$0 \rightarrow \mathcal{O}_X(\mathfrak{b}f) \rightarrow \mathcal{O}_X(D) \rightarrow \mathcal{O}_{C_0}(D) \rightarrow 0. \quad (\dagger\dagger)$$

Note that $\mathcal{O}_{C_0}(D) = \mathcal{O}_{C_0}(\mathfrak{e} + \mathfrak{b})$ – indeed, by Proposition V.2.6.:

$$\mathcal{O}_{C_0}(C_0) \cong \mathcal{O}_X(C_0) \otimes \mathcal{O}_{C_0} \cong \sigma^*(\mathcal{O}(\mathfrak{e})).$$

Therefore by $(\dagger\dagger)$ we obtain:

$$0 \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_X(\mathfrak{b}f)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_X(D)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_{C_0}(D)) \rightarrow H^1(X, \mathcal{O}_X(\mathfrak{b}f))$$

Equivalently:

$$0 \rightarrow \Gamma(C, \mathcal{O}_C(\mathfrak{b})) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_X(D)) \rightarrow \Gamma(C, \mathcal{O}_C(\mathfrak{e} + \mathfrak{b})) \rightarrow H^1(C, \mathcal{O}_C(\mathfrak{b})) = 0 \quad (\star)$$

(the last equality follows since $\mathfrak{b}$ is non-special). In an analogous way, for any $P \in C$:

$$0 \rightarrow \Gamma(C, \mathcal{O}_C(\mathfrak{b} - P)) \rightarrow \Gamma(X, \mathcal{O}_X(D - Pf)) \rightarrow \Gamma(C, \mathcal{O}_C(\mathfrak{e} + \mathfrak{b} - P)) \rightarrow H^1(C, \mathcal{O}_C(\mathfrak{b} - P)) = 0 \quad (\star\star)$$

(note that $\mathfrak{b} - P$ is nonspecial – indeed, this follows from the exact sequence

$$0 \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{b} - P) \rightarrow \mathcal{O}(\mathfrak{b}) \rightarrow \mathcal{O}_P \rightarrow 0$$

and the equality $|\mathfrak{b} - P| = |\mathfrak{b}| - 1$, which is true since P is not a base point of C). Therefore:

$$\begin{aligned} h^0(\mathcal{O}_X(D)) - h^0(\mathcal{O}_X(D - Pf)) &= (h^0(\mathcal{O}_C(\mathfrak{b})) - h^0(\mathcal{O}_C(\mathfrak{b} - P))) + (h^0(\mathcal{O}_C(\mathfrak{b} + \mathfrak{e})) - h^0(\mathcal{O}_C(\mathfrak{b} + \mathfrak{e} - P))) \\ &= 1 + 1, \end{aligned}$$

where the last equality follows from the fact that $\mathfrak{b}$, $\mathfrak{b} + \mathfrak{e}$ are base point free and Proposition IV.3.1. This ends the proof.

(b)

Lemma $D = C_0 + \mathfrak{b}f$ is very ample iff for every $P, Q \in C$:

$$h^0(\mathcal{O}_X(D - (P + Q)f)) = h^0(\mathcal{O}_X(D)) - 4.$$

Proof: Again, we prove only $(\Leftarrow)$. First we want to separate different points. Let $x_1, x_2 \in X$, $x_1 \neq x_2$. Consider two cases:

i. Suppose that $\pi(x_1) \neq \pi(x_2)$. Let $P = \pi(x_1)$, $Q = \pi(x_2)$. We have an exact sequence:

$$0 \rightarrow \mathcal{O}_X(D - (P + Q)f) \rightarrow \mathcal{O}_X(D) \rightarrow \mathcal{O}_{Pf+Qf}(D) \rightarrow 0$$

and thus:

$$0 \rightarrow H^0(X, \mathcal{O}_X(D - (P + Q)f)) \rightarrow H^0(X, \mathcal{O}_X(D)) \rightarrow H^0(Pf, \mathcal{O}_{Pf}(D)) \oplus H^0(Qf, \mathcal{O}_{Qf}(D)). \quad (*)$$

But $H^0(Pf, \mathcal{O}_{Pf}(D)) = H^0(\mathbb{P}^1, \mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(1))$, and from the assumption, we easily see that the last map in $(*)$ is onto. Note that $\mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(1)$ is very ample. Thus we can choose $D_1 \in |D|_{Pf}$, $D_2 \in |D|_{Qf}$ such that $x_1 \in \text{Supp}(D_1)$, $x_2 \notin \text{Supp}(D_2)$, and then choose $D' \in |D| = \mathbb{P}(H^0(X, \mathcal{O}_X(D)))$ such that $D|_{Pf} = D_1$, $D|_{Qf} = D_2$. Then $x_1 \in \text{Supp}(D')$, $x_2 \notin \text{Supp}(D')$.

ii. Suppose that $\pi(x_1) = \pi(x_2) = P$. One easily sees that for any D, P :

$$h^0(\mathcal{O}_X(D - Pf)) \leq h^0(\mathcal{O}_X(D)) - 2.$$

Thus the condition from the assumption implies that $h^0(\mathcal{O}_X(D - Pf)) = h^0(\mathcal{O}_X(D)) - 2$, which in turn implies that:

$$0 \rightarrow H^0(\mathcal{O}_X(D - Pf)) \rightarrow H^0(\mathcal{O}_X(D)) \rightarrow H^0(\mathcal{O}_{Pf}(D|_{Pf})) \rightarrow 0 \quad (**)$$

is exact. But $D|_{Pf} \cong \mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(1)$ is very ample. Thus we may choose $D' \in |D|_{Pf}|$ such that $x_1 \in \text{Supp}(D')$, $x_2 \notin \text{Supp}(D')$ and then by $(**)$ a $D'' \in |D|$ such that $D''|_{Pf} = D'$.

Now we have to separate tangent directions. Suppose that $x \in X$, $t \in T_x X$. Let $x \in Pf$. Again, consider two cases:

- i. $t \in T_x(Pf)$. Again, as earlier, we find $D' \in |D|_{Pf}|$ such that $x \in \text{Supp}(D')$, but $t \notin T_x D'$, which is possible since $\mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(1)$ is very ample.
- ii. $t \notin T_x(Pf)$. Note that x is not a base point of $D - Pf$ (by Lemma in (a)), and thus there exists $D' \in |D - Pf|$ such that $x \notin \text{Supp}(D')$. Let $D'' := D' + Pf$. Then $x \in \text{Supp}(D'')$ and $T_x D'' = T_x(Pf)$ and thus $t \notin T_x D''$.

As in (a) we obtain:

$$\begin{aligned} h^0(\mathcal{O}_X(D)) - h^0(\mathcal{O}_X(D - (P + Q)f)) &= (h^0(\mathcal{O}_C(\mathfrak{b})) - h^0(\mathcal{O}_C(\mathfrak{b} - P - Q))) \\ &+ (h^0(\mathcal{O}_C(\mathfrak{b} + \mathfrak{e})) - h^0(\mathcal{O}_C(\mathfrak{b} + \mathfrak{e} - P - Q))) \end{aligned}$$

and the proof again follows from the Proposition IV.3.1 and the fact that $\mathfrak{b}$, $\mathfrak{b} + \mathfrak{e}$ are very ample.

- 5.2.15 (a) Analogously as in the proof of Proposition IV.4.21, we check that $H^1(\mathcal{O}_C) \cong H^2(\mathcal{O}_{\mathbb{P}^2}(-4))$ and that the basis of $H^2(\mathcal{O}_{\mathbb{P}^2}(-4))$ is

$$\{x^a \cdot y^b \cdot z^c : a, b, c < 0, a + b + c = -4\} = \{x^{-2} \cdot y^{-1} \cdot z^{-1}, x^{-1} \cdot y^{-2} \cdot z^{-1}, x^{-1} \cdot y^{-1} \cdot z^{-2}\}$$

(cf. also the proof of Theorem III.5.1). Also, analogously as in the proof of Proposition IV.4.21, $F^* : H^1(\mathcal{O}_C) \rightarrow H^1(\mathcal{O}_C)$ may be identified with the composition of

$$\begin{aligned} H^2(\mathcal{O}_{\mathbb{P}^2}(-4)) &\xrightarrow{F_{\mathbb{P}^2}} H^2(\mathcal{O}_{\mathbb{P}^2}(-4 \cdot 3)) \\ H^2(\mathcal{O}_{\mathbb{P}^2}(-4 \cdot 3)) &\xrightarrow{f^{p-1}} H^2(\mathcal{O}_{\mathbb{P}^2}(-4)), \end{aligned}$$

where $f = x^3 \cdot y + y^3 \cdot z + z^3 \cdot y$. To compute the image of the first element of basis via Frobenius:

$$\begin{aligned} F^*(x^{-2} \cdot y^{-1} \cdot z^{-1}) &= [f^2 \cdot x^{-2 \cdot 3} \cdot y^{-1 \cdot 3} \cdot z^{-1 \cdot 3}] \\ &= [y^{-1} - x^{-3} y^3 z^{-2} + y^3 z^{-1} - x^{-2} y^{-2} - x^{-5} z + x^{-4} z^3] \\ &= 0 \end{aligned}$$

(note that only the monomials $x^{-2} \cdot y^{-1} \cdot z^{-1}, x^{-1} \cdot y^{-2} \cdot z^{-1}, x^{-1} \cdot y^{-1} \cdot z^{-2}$ are non-zero in $H^2(\mathcal{O}_{\mathbb{P}^2}(-4))$). Analogously we show that F^* is zero on the remaining generators.

Remark: in general, for a plane curve f of degree d , in order to compute the matrix of Frobenius action in the base

$$B = \{x^a y^b z^c : a, b, c < 0, a + b + c = -d\}$$

one has to consider $F^*(x^a y^b z^c) = [f^{p-1} \cdot x^{pa} y^{pb} z^{pc}]$ and check the coefficients of the monomials from B in the last expression.

- (b) Consider the diagram:

$$\begin{array}{ccccccc} 0 & \longrightarrow & \mathcal{O}_C(-P) & \longrightarrow & \mathcal{O}_C & \longrightarrow & \mathcal{O}_P \longrightarrow 0 \\ & & \downarrow f_* & & \downarrow f_* & & \downarrow f_* \\ 0 & \longrightarrow & \mathcal{O}_C(-3P) & \longrightarrow & \mathcal{O}_C & \longrightarrow & \mathcal{O}_{3P} \longrightarrow 0 \end{array}$$

By Riemann-Roch: $h^1(\mathcal{O}_C(-P)) = 3$, $h^1(\mathcal{O}_C(-3P)) = 5$, $h^1(\mathcal{O}_C) = g_C = 3$. Moreover, since $\dim \text{Supp}(\mathcal{O}_P) = \dim \text{Supp}(\mathcal{O}_{3P}) = 0$, by Grothendieck vanishing theorem we obtain: $h^1(\mathcal{O}_P) = h^1(\mathcal{O}_{3P}) = 0$. Thus by taking the long exact sequence of cohomology we obtain the following diagram:

$$\begin{array}{ccc} H^1(\mathcal{O}(-P)) & \longrightarrow & H^1(\mathcal{O}) \\ \downarrow f^* & & \downarrow f^*=0 \\ H^1(\mathcal{O}(-3P)) & \longrightarrow & H^1(\mathcal{O}) \end{array}$$

where the arrow on the right is zero by (a) and the horizontal arrows are surjective. But since $h^1(\mathcal{O}_C(-P)) = h^1(\mathcal{O}_C) = 3$ and the upper arrow is surjective, it must be an isomorphism. Thus the composition:

$$H^1(\mathcal{O}) \cong H^1(\mathcal{O}(-P)) \xrightarrow{f^*} H^1(\mathcal{O}(-3P)) \rightarrow H^1(\mathcal{O})$$

is the zero map. As a consequence, the map $f_* : H^1(\mathcal{O}(-P)) \rightarrow H^1(\mathcal{O}(-3P))$ cannot be injective.

(c) Let $\mathcal{E}^{(p)} := F^* \mathcal{E}$. The canonical morphism of sheaves $\mathcal{E}^{(p)} \rightarrow \mathcal{E}$:

$$\mathcal{E}^{(p)} = \mathcal{E} \otimes_{\mathcal{O}_C} F_C^* \mathcal{O}_C \rightarrow \mathcal{E}, \quad e \otimes 1 \mapsto e$$

yields the commutative diagram:

$$\begin{array}{ccc} \mathbb{P}(\mathcal{E}) & \xrightarrow{\phi} & \mathbb{P}(\mathcal{E}^{(p)}) \\ & \searrow & \swarrow \\ & C & \end{array}$$

Note that

$$\mathbb{P}(\mathcal{E}^{(p)}) \cong \mathbb{P}(\mathcal{E} \otimes_{\mathcal{O}_C} F_C^* \mathcal{O}_C) \cong \mathbb{P}(\mathcal{E}) \times_C \mathbb{P}(F_C^* \mathcal{O}_C) \cong \mathbb{P}(\mathcal{E})^{(p)}.$$

and that the upper arrow is the relative Frobenius

$$F_{\mathbb{P}(\mathcal{E})/C} : \mathbb{P}(\mathcal{E}) \rightarrow \mathbb{P}(\mathcal{E})^{(p)}$$

in particular it is purely inseparable. Note however that since $f^* \mathcal{E} = 0$, the exact sequence:

$$0 \rightarrow \mathcal{O}_C \rightarrow \mathcal{E}^{(3)} \rightarrow \mathcal{O}(3P) \rightarrow 0$$

is split. In this way we obtain a section of $\mathbb{P}(\mathcal{E}^{(3)}) \rightarrow C$, denote its image by C_3 . This section is disjoint with $\varphi(C_0)$ (the image of the "canonical" section of $\mathbb{P}(\mathcal{E})$). Let $Y := \varphi^{-1}(C_3)$ be the scheme theoretical inverse image of C_0 . Then $\varphi|_Y$ is the relative Frobenius $F_{Y/k}$, since it is an inseparable cover of curves of degree p . Moreover, since $C_3 \cdot \varphi(C_0) = 0$, one easily checks that $Y \cdot C_0 = 0$. Also, $C_3 \cdot f = 1$ easily implies that $Y \cdot f = 3$ (the ramification degree of Frobenius at any point is 3). This easily implies that $Y \equiv 3C_0 - 3f$.

Let $D = 2C_0$. Then, one hand D satisfies the hypotheses of (2.21b), but on the other hand, it is not ample, since $D \cdot Y = -3 - 3 = -6 < 0$.

Subsection 5.3

5.3.1 We mimic the proof of Proposition V.3.4 and Corollary V.3.5. Let $\mathcal{I} \leq \mathcal{O}_X$ the the ideal sheaf of Y . Since the blow-up π is a isomorphism above $X \setminus Y$, the sheaves $\mathcal{F}^i := R^i \pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}}$ (where $i > 0$) are supported on Y . Let:

$$E_n := \tilde{X} \times_X \text{Spec}(\mathcal{O}_{X,y}/\mathcal{I}^n)$$

Then by formal functions theorem (as the version on wikipedia):

$$(\mathcal{F}^i)^\wedge \cong \varprojlim_n R^i \pi_* (\mathcal{O}_{E_n}) \quad (*),$$

Moreover:

- E_n is the closed subscheme of $\tilde{X}$ given by the ideal $\mathcal{J}^n$ (where $\mathcal{J} := \bigoplus_{k \geq 1} \mathcal{I}^k$ is the ideal sheaf of E , the exceptional set)

$$\text{Pf: } E_n = \text{Proj}((\bigoplus_{k \geq 0} \mathcal{I}^k) \otimes \mathcal{O}_X/\mathcal{I}^n) = \text{Proj}(\bigoplus_{k \geq n} \mathcal{I}^k/\mathcal{I}^{k+1}) = \text{Proj}((\bigoplus_{k \geq 0} \mathcal{I}^k)/\mathcal{J}^n).$$

- $R^i \pi_* (\mathcal{J}^n/\mathcal{J}^{n+1}) = 0$ for $i \geq 1$ and $n \geq 0$.

Pf: indeed, note that $\mathcal{I}/\mathcal{I}^2$ is a vector bundle of rank d , cf. [Thm II.8.17.] and thus $E = \mathbb{P}(\mathcal{I}/\mathcal{I}^2)$ is a projective bundle over Y (cf. Theorem II.8.24. (b)) and $\mathcal{J}^n/\mathcal{J}^{n+1} = S^n(\mathcal{J}/\mathcal{J}^2) = \mathcal{O}_E(n)$. Thus the proof follows by the below lemma:

Lemma If $\pi : \mathbb{P}(\mathcal{E}) \rightarrow Y$ is a projective bundle, then for every $n \geq 0$ and $i > 0$:

$$R^i \pi_* (\mathcal{O}_{\mathbb{P}(\mathcal{E})}(n)) = 0.$$

Proof: by Čech coverings, see [Stack 01XX].

- $R^i \pi_* (\mathcal{O}_{E_n}) = 0$ for $i \geq 1$, $n \geq 1$.

Pf: by noting that

$$0 \rightarrow \mathcal{J}^n / \mathcal{J}^{n+1} \rightarrow \mathcal{O}_{E_{n+1}} \rightarrow \mathcal{O}_{E_n} \rightarrow 0,$$

taking the long exact sequence for π_* and using $R^i \pi_* (\mathcal{J}^n / \mathcal{J}^{n+1}) = 0$, we see that

$$R^i \pi_* (\mathcal{O}_{E_{n+1}}) \cong R^i \pi_* (\mathcal{O}_{E_n}).$$

But $R^i \pi_* (\mathcal{O}_{E_1}) = R^i \pi_* (\mathcal{O}_E) = R^i \pi_* (\mathcal{O}_{\mathbb{P}(\mathcal{I}/\mathcal{I}^2)}) = 0$ for $i \geq 1$ (by the above Lemma).

- $\hat{\mathcal{F}}^i \cong \mathcal{F}^i$ – this follows, since $\mathcal{F}^i$ is supported on Y . Indeed, $\mathcal{I}\mathcal{F}^i = 0$ and thus $\hat{\mathcal{F}}^i = \lim_{\leftarrow, n} \mathcal{F}^i / \mathcal{I}^n \mathcal{F}^i = \lim_{\leftarrow} \mathcal{F}^i = \mathcal{F}^i$.

Thus by (*) $\mathcal{F}^i = 0$.

The fact that $\pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}} \cong \mathcal{O}_X$ follows again from the fact that X is normal and π is birational (Cf. proof of (III, 11.4)). Now from Ex. III.8.1 or Leray spectral sequence we conclude that $H^i(\tilde{X}, \mathcal{O}_{\tilde{X}}) \cong H^i(X, \mathcal{O}_X)$ for all $i \geq 0$. Thus:

$$p_a(\tilde{X}) = (-1)^{\dim \tilde{X}} (\chi(\mathcal{O}_{\tilde{X}}) - 1) = (-1)^{\dim X} (\chi(\mathcal{O}_X) - 1) = p_a(X).$$

Remark: it is also possible to prove this, using the usual version of Formal Functions Theorem, by taking an arbitrary $y \in Y$ and noting that the fiber $\tilde{X}_y \rightarrow \text{Spec}(k(y))$ is a projective space over $k(y)$, cf. Math StackExchange, q

5.3.2 Let r, s be the multiplicities of C and D at P , respectively. Recall that $\pi^* C = \tilde{C} + rE$, $\pi^* D = \tilde{D} + sE$. Thus:

$$\tilde{C} \cdot \tilde{D} = (\pi^* C - rE) \cdot (\pi^* D - sE) = \pi^* C \cdot \pi^* D - r\pi^* C \cdot E - sE \cdot \pi^* D + rsE \cdot E = C \cdot D - 0 - 0 + rs.$$

This proves the first part. As for the second part, keep blowing up the surface at all intersection points of C and D that do not meet transversally. Let $C_n := \tilde{C}_{n-1}$, $D_n := \tilde{D}_{n-1}$ be the images under those blow-ups. For $n \gg 0$, we will obtain that C_n and D_n will meet transversally and C_n, D_n do not possess any multiple points. Thus $C_n \cdot D_n = \sum_{P \in C_n \cap D_n} 1 = \sum_{P \in C_n \cap D_n} \mu_P(C_n) \cdot \mu_P(D_n)$ and

$$C \cdot D = \sum_i r_i s_i + C_n \cdot D_n = \sum_{P \in C \cap D} \mu_P(C) \cdot \mu_P(D)$$

(the last sum including infinitely near points).

5.3.3 Let $\mathcal{D} := 2\pi^* D - E$. We'll use the Nakai-Moishezon criterion.

Lemma Every irreducible curve on $\tilde{X}$ is of the form $\tilde{C}$ for some irreducible curve $C \subset X$ or E .

- $\mathcal{D}^2 > 0$:

Proof:

$$\mathcal{D}^2 = (2\pi^* D)^2 + E^2 + 4 \cdot \pi^* D \cdot E = 4D^2 - 1 + 0 > 0,$$

since D is very ample and thus $D^2 = \deg X > 1$.

- $\mathcal{D} \cdot E > 0$:

Proof:

$$\mathcal{D} \cdot E = (2\pi^* D - E) \cdot E = 0 - E^2 = 1.$$

- $D.\tilde{C} > 0$:

Proof: using Proposition V.3.6. (where $r = \mu_P(C)$) and Ex. V.1.2:

$$D.\tilde{C} = (2\pi^*D - E)(\pi^*C - rE) = 2\pi^*D.\pi^*C - E.\pi^*(C + D) + r \cdot E^2 = 2 \cdot \deg C - r$$

(here $\deg$ denotes the degree under the embedding $X \hookrightarrow \mathbb{P}^N$ given by D). To finish the proof we need the following Lemma:

Lemma Suppose that C is a curve on surface $X \subset \mathbb{P}^N$. Then for any $P \in C$:

$$\mu_P(C) \leq \deg C.$$

Proof: let D be any very ample divisor on X such that $P \in D$. Then by the previous problem:

$$\deg C = C.D = \sum_{Q \in C \cap D} \mu_Q(C) \cdot \mu_Q(D) \geq \mu_P(C).$$

(one has to assume that D is a curve for this proof to work – but maybe it can be done using Bertini?)

5.3.5 Let $r = 2g + 2 - \delta$, where $\delta \in \{0, 1\}$. The projective closure of this curve is:

$$Y^2 Z^{r-2} = \prod_{i=1}^r (X - a_i Z).$$

By substituting $Z = 0$, we see that the only point at infinity is $P = [0 : 1 : 0]$ and by computing partial derivatives, we see that P is singular. Take the affine subset $\{Y \neq 0\}$, given by the equation:

$$z_0^{r-2} = \prod_{i=1}^r (x_0 - a_i z_0)$$

(where $x_0 = X/Y$, $z_0 = Z/Y$).

First blow up:

Take the blow up C_1 – it is given by:

$$\begin{cases} z_0^{r-2} = \prod_{i=1}^r (x_0 - a_i z_0) \\ u_1 z_0 = z_1 x_0. \end{cases}$$

Take the affine part $z_1 \neq 0$ – we will show that it doesn't contain preimages of P :

$$x_0 = u_1 z_0 \quad \Rightarrow \quad z_0^{r-2} = \prod_{i=1}^r (u_1 z_0 - a_i z_0) = z_0^2 \cdot \prod_{i=1}^r (u_1 - a_i)$$

and by substituting $z_0 = 0$ we see that there are no solutions. On the affine part $u_1 \neq 0$ we have:

$$z_0 = z_1 x_0 \quad \Rightarrow \quad (z_1 x_0)^{r-2} = \prod_{i=1}^r (x_0 - a_i z_1 x_0) \quad \Rightarrow \quad z_1^{r-2} = x_0^2 \cdot \prod_{i=1}^r (1 - a_i z_1)$$

If $r > 2$, this is still singular at $P_1 = (0, 0)$.

The next blow up-s are similar:

n th blow up: (for $n = 2, 3, \dots, t$, where $t := g + 1 - \delta$)

in the previous step we obtained the curve:

$$C_{n-1} : z_1^{r-2n+2} = x_{n-2}^2 \cdot \prod_{i=1}^r (1 - a_i z_1)$$

with a singular point $P_{n-1} = (0, 0)$. We blow up by substituting $u_n x_{n-2} = z_1 x_{n-1}$ and on $u_n \neq 0$ we obtain:

$$z_1^{r-2n+2} = z_1^2 x_{n-1}^2 \cdot \prod_{i=1}^r (1 - a_i z_1)$$

$$z_1^{r-2n} = x_{n-1}^2 \cdot \prod_{i=1}^r (1 - a_i z_1)$$

with the preimage of P_{n-1} being $P_n = (0, 0)$. On $u_n = 0$ there are no preimages of P_{n-1} .

The last step: after the final blow up we obtain the curve:

$$z_1^\delta = x_{t-1}^2 \cdot \prod_{i=1}^r (1 - a_i z_1).$$

- if $\delta = 1$, there is only one point over P : $(0, 0)$,
- if $\delta = 0$, there are precisely 2 points over P : $(z_1, x_{t-1}) = (0, \pm 1)$.

To get the usual form of the normalization, multiply the last equation by $\frac{z_1^\delta}{x_{t-1}^2}$:

$$\left(\frac{z_1^\delta}{x_{t-1}} \right)^2 = z_1^\delta \cdot \prod_{i=1}^r (1 - a_i z_1)$$

and substitute $u = z_1$, $w = \frac{z_1^\delta}{x_{t-1}}$ to get:

$$w^2 = u^\delta \cdot \prod_{i=1}^r (1 - a_i u).$$

Now we want to figure out, how to glue $y^2 = f(x)$ and $w^2 = f^*(u)$. Note that

$$\begin{aligned} x_0 &= X/Y = x/y, & z_0 &= Z/Y = 1/y \\ z_1 &= z_0/x_0 = 1/x, \\ x_n &= \frac{x_{n-1}}{z_1} = \dots = \left(\frac{x_0}{z_0} \right)^n \cdot x_0 = \frac{x^{n+1}}{y} \\ w &= \frac{z_1^\delta}{x_{t-1}} = \frac{y}{x^{g+1}} \end{aligned}$$

i.e. finally $(u, w) = (1/x, y/x^{g+1})$.

Genus: ????

Subsection 5.4

5.4.5 Let l_{ij} ($i, j = 1, 2, 3, i \neq j$) be the 6 lines $AB', AC', \dots, CB'$, let Q be the quadrics through A, B, C, A', B', C' and let l be the line PQ . Consider the family of cubics:

$$Q_\lambda := l_{21}l_{13}l_{32} - \lambda l_{12}l_{23}l_{31}$$

(where $\lambda \in \mathbb{C}$ is a parameter) and note that for every λ , Q_λ contains the nine points $A, B, \dots, C', P, Q, R$.

By Corollary V.4.5., there exists a unique point R' such that every cubic containing eight points $A, B, \dots, C', P, Q$ contains R' . Note that $Q_\lambda \cap Q_{\lambda'}$ has nine points (Bezout theorem): $A, \dots, R$ and on the other hand $R' \in Q_\lambda \cap Q_{\lambda'}$, which easily implies that $R' = R$.

Consider now the cubic:

$$Q \cdot l$$

and note that the eight points $A, B, \dots, C', P, Q$ belong to it. Thus R also belongs to it, which is possible only if $R \in l$ (if we would have $R \in Q$ then the line l_{21} would have 3 intersection points with Q , contradicting Bezout theorem). This ends the proof.

5.4.12 Note that by Theorem V.4.11, D is very ample, thus there exists a smooth divisor in $|D|$ by Bertini theorem; WLOG D is smooth. Consider the short exact sequence:

$$0 \rightarrow \mathcal{O}_X(-D) \rightarrow \mathcal{O}_X \rightarrow \mathcal{O}_D \rightarrow 0,$$

giving rise to:

$$0 \rightarrow H^0(X, \mathcal{O}_X(-D)) \rightarrow H^0(X, \mathcal{O}_X) \rightarrow H^0(X, \mathcal{O}_D) \rightarrow H^1(X, \mathcal{O}_X(-D)) \rightarrow H^1(X, \mathcal{O}_X) = 0 \quad (*)$$

(the last equality follows by the fact that $H^1(\mathbb{P}^2, \mathcal{O}_{\mathbb{P}^2}) = 0$ and by Proposition V.3.4.). Moreover, $H^0(X, \mathcal{O}_X(-D)) = 0$ (the "obvious" case of Kodaira vanishing) and $h^0(X, \mathcal{O}_X) = h^0(X, \mathcal{O}_D) = 1$ (all regular functions on a projective variety are constant). Thus by (*) we easily obtain $H^1(X, \mathcal{O}_X(-D)) = 0$.

Subsection 5.5

5.5.2 We mimic the proof of Theorem V.5.7. Let $Y.Y = -s$ for $s > 0$ and choose a very ample divisor H such that:

- $H^1(X, H) = 0$,
- $Y.H = k \cdot s$ for some $k \in \mathbb{Z}_+$.

Let $\mathcal{M} := \mathcal{O}_X(H + kY)$.

- **Step I:** $\mathcal{M}$ is generated by global sections (and thus defines a map $f : X \rightarrow \mathbb{P}^N$).
- **Step IA:** $H^1(\mathcal{O}_X(H + iY)) = 0$ for $i = 0, \dots, k-1$.

Pf: we prove this by induction on i . For $i = 0$ this follows by the above assumption. Suppose it holds for $i-1$. Consider the exact sequence

$$0 \rightarrow \mathcal{O}_X(H + (i-1)Y) \rightarrow \mathcal{O}_X(H + iY) \rightarrow \mathcal{O}_Y \otimes \mathcal{O}_X(H + iY) \rightarrow 0$$

and note that $\mathcal{O}_Y \otimes \mathcal{O}_X(H + iY) \cong \mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(H.Y + iY.Y) = \mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(s \cdot (k+i))$. By taking the long exact sequence and observing that $H^1(\mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(s \cdot (k-i))) = 0$ (since $s > 0, k-i > 0$) we obtain the desired equality.

- **Step IB:** $H^0(X, \mathcal{M}) \rightarrow H^0(Y, \mathcal{M} \otimes \mathcal{O}_Y)$ is onto.

Pf: consider the exact sequence:

$$0 \rightarrow \mathcal{M} \otimes \mathcal{O}(-Y) \rightarrow \mathcal{M} \rightarrow \mathcal{M} \otimes \mathcal{O}_Y \rightarrow 0,$$

take long exact sequence and note that $H^1(\mathcal{O}(H + (k-1)Y)) = 0$ by a previous step.

- **Step IC:** Note that $\mathcal{M}$ is generated by global sections away from Y , since $|H + kY|$ has no base points away from Y .
- **Step ID:** $\mathcal{M}$ is generated by global sections also on Y .

Pf: note that $\mathcal{M} \otimes \mathcal{O}_Y \cong \mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(H.Y + kY.Y) = \mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}$ and $\mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}$ is generated by the global section 1. Lifting this global section to $\mathcal{M}$ by Step IB, and using Nakayama, we see that on Y , $\mathcal{M}$ is generated by this section.

- **Step II:** f is an isomorphism away from Y and $f(Y)$ is a point.

Pf: note that since H is very ample, the linear system $|H + kY|$ separates points and tangent vectors away from Y , and also separates points of Y from points not on Y . Moreover, $\mathcal{M} \otimes \mathcal{O}_Y \cong \mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}$. But the morphism $\mathbb{P}^1 \rightarrow \mathbb{P}^N$ given by the trivial sheaf on $\mathbb{P}^1$ is a constant morphism, hence the image of Y is a point.

This ends the proof.

5.5.3 Use the projection formula (Ex. III.8.3) with $\mathcal{F} = \mathcal{O}_{\tilde{X}}$ and $\mathcal{E} = \Omega_{X/k}$ (note that $\mathcal{E}$ is locally free, since ???), to obtain for $i > 0$:

$$R^i \pi_* (\pi^* \Omega_{X/k}) \cong R^i \pi_* (\mathcal{O}_{\tilde{X}}) \otimes \pi^* \Omega_{X/k} = 0$$

(the last equality – by Proposition V.3.4). Thus by Leray Spectral Sequence (cf. also ex. III.8.1) $H^i(\tilde{X}, \pi^* \Omega_{X/k}) \cong H^i(X, \pi_* \pi^* \Omega_{X/k}) \cong H^i(X, \Omega_{X/k})$ (by Projection Formula, $\pi_* \pi^* \Omega_{X/k} \cong \Omega_{X/k} \otimes \pi_* \mathcal{O}_{\tilde{X}} \cong \Omega_{X/k}$).

We'll show now that $\Omega_{\tilde{X}/X} = \Omega_E$. This is obvious out of E , since both sheaves vanish there. Let $U = \text{Spec}(A)$ be a neighbourhood of P with local coordinates x, y . Then $\pi^{-1}(U) = \text{Proj}(A[t, u]/(ty - xu))$. Consider the „affine” piece with $t = 1$: $W := \text{Spec}(A[t, u]/(ty - xu, t - 1)) = \text{Spec}(A[u]/(y - xu))$. Then $\Omega_{\tilde{X}/X}|_W$ is the coherent sheaf corresponding to:

$$\frac{A[u]/(y - xu) du}{\left(d(y - xu) \right)}$$

(note that d is A -linear)

$$= \frac{A[u]/(y - xu) du}{\left(x du \right)} = A[u]/(x, y) du =$$

(since $A/(x, y) = k$)

$$= k[u] du,$$

which is just $\Omega_{\mathbb{A}_k^1} = \widetilde{k[u] du}$.

Consider the „first exact sequence“:

$$0 \rightarrow \pi^* \Omega_X \rightarrow \Omega_{\tilde{X}} \rightarrow \Omega_{\tilde{X}/X} \rightarrow 0. \quad (*)$$

We start by proving that it is exact also on the left. Indeed, let $Q \in \tilde{X}$, we want to check that $\Omega_{X, \pi(Q)} \rightarrow \Omega_{\tilde{X}, Q}$ is injective. If $\pi(Q)$ is not center of π then this is an isomorphism. Suppose that $\pi(Q)$ is the center of π . Then π is locally of the form $\text{Proj}(A[s, t]/(ty - sx)) \rightarrow \text{Spec}(A)$ (for x, y - local coordinates around $\pi(Q)$) and $\Omega_{X, \pi(Q)} \rightarrow \Omega_{\tilde{X}, Q}$ is of the form:

$$A'dx + A'dy \rightarrow dB'$$

where $A' = \mathcal{O}_{X, \pi(Q)}$, $B' := A'[s]/(y - sx)$. It is easy to check that this is injective.

By taking the long exact sequence of $(*)$, and noting that $\Omega_{\tilde{X}/X} = \Omega_E = \mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(-2)$, we obtain:

$$\dots \rightarrow \Gamma(\Omega_{\tilde{X}/X}) = \Gamma(\mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(-2)) = 0 \rightarrow H^1(X, \Omega_X) = H^1(\tilde{X}, \pi^* \Omega_X) \rightarrow H^1(\tilde{X}, \Omega_{\tilde{X}}) \rightarrow H^1(X, \Omega_E) = H^1(\mathcal{O}_{\mathbb{P}^1}(-2)) \cong k.$$

We are left with showing that the map $H^1(\tilde{X}, \Omega_{\tilde{X}}) \rightarrow H^1(E, \Omega_E)$ is non-zero. But this map is by definitions the map $\langle \eta(E), - \rangle$ (in the notation of the exercises III.7.4 and V.1.8). Since $\langle \cdot, \cdot \rangle$ is non-degenerate, we have to show that $\eta(E) \neq 0$. But $\langle \eta(E), \eta(E) \rangle = E.E = -1$. This ends the proof.

5.5.4 By Corollary V.5.4., we may present $f : X \rightarrow X'$ as:

$$X = X_0 \xrightarrow{f_1} X_1 \xrightarrow{f_2} \dots \xrightarrow{f_n} X_n = X',$$

where f_i is the blow-up of X_i at some $P_i \in X_i$.

(a) We will prove the theorem by induction on n . If $n = 0$, this is obvious. Fix n . Consider the following three cases:

- $P_1 \notin f_1(Y)$.

In this case, since f_1 is an isomorphism over $X_1 \setminus \{P_1\}$. In particular, $Y = \pi^* Y_1 \cong Y_1$ and $Y.Y = \pi^* Y_1 . \pi^* Y_1 = Y_1 . Y_1$ and the proof follows by induction hypothesis.

- $f(Y) = P_1$.

In this case Y is the exceptional divisor and $Y \cong \mathbb{P}^1$, $Y.Y = -1$.

- $f(Y) = Y_1$ is an irreducible curve with $P_1 \in Y_1$.

In this case, $Y = \tilde{Y}_1$ is the strict transform of Y_1 . Thus $Y \equiv \pi^* Y_1 - rE$ (r - multiplicity of P_1 on Y_1 , E - exceptional divisor) and $Y^2 = (\pi^* Y_1 - rE)^2 = Y_1^2 - r^2$. By induction hypothesis, $Y_1 \cong \mathbb{P}^1$ and $Y_1 . Y_1 < 0$. Thus $Y^2 < 0$. Moreover, Y is the blow-up of $\mathbb{P}^1$ at one point - thus $Y \cong \mathbb{P}^1$.

(b) Let $W_{X,P} \subset NS(X) \otimes \mathbb{Q}$ be the subspace spanned by the curves Γ with $f(\Gamma) = P$. We have to show that for any $D \in W_X$, $D \neq 0$, we have $D^2 < 0$. Again, we will prove the theorem by induction on n . If $n = 0$, this is obvious. Fix n . Consider two cases:

1° $P_1 \neq P$.

Let $Y_1, \dots, Y_s, Z_1, \dots, Z_t$ be the irreducible curves that form the basis of $W_{X_1, P}$, where $P_1 \in Y_1, \dots, Y_s$ and $P_1 \notin Z_1, \dots, Z_t$. Then $W_{X,P}$ is spanned by $\tilde{Y}_1, \dots, \tilde{Y}_t$ and $\pi^* Z_1, \dots, \pi^* Z_t$. Thus, if $D \in W_{X,P}$ then:

$$D = \sum_i a_i \tilde{Y}_i + \sum_i b_i \pi^* Z_i \equiv \sum_i a_i (\pi^* Y_i - r_i E) + \sum_i b_i \pi^* Z_i$$

(where r_i is the multiplicity of P_1 on Y_i) and thus:

$$\begin{aligned} D^2 &= \left(\sum_i a_i (\pi^* Y_i - r_i E) + \sum_i b_i \pi^* Z_i \right)^2 \\ &= (\pi^* D' - rE)^2 = (\pi^* D')^2 + r^2 E^2 - 2rE . \pi^* D' \\ &= (D')^2 - r^2 - 0 < 0, \end{aligned}$$

since $(D')^2 < 0$ by induction hypothesis.

2° $P_1 = P$.

In the notation of 1°, $W_{X,P}$ is now spanned by $\widetilde{Y}_1, \dots, \widetilde{Y}_t, \pi^*Z_1, \dots, \pi^*Z_t$ **and** the exceptional divisor E . Thus if $D \in W_{X,P}$ then:

$$D = \sum_i a_i \widetilde{Y}_i + \sum_i b_i \pi^* Z_i + cE \equiv \sum_i a_i (\pi^* Y_i - r_i E) + \sum_i b_i \pi^* Z_i + cE$$

and analogously:

$$\begin{aligned} D^2 &= (\pi^* D' - rE)^2 = (\pi^* D')^2 + r^2 E^2 - 2rE \cdot \pi^* D' \\ &= (D')^2 - r^2 - 0 < 0, \end{aligned}$$

since $(D')^2 < 0$ by induction hypothesis.

5.5.7 Let $|H|$ be a very ample divisor on X_0 . Let $H_0, H_1 \in |H|$, $P \in H_0$, $P \notin H_1$ (we can choose H_0, H_1 , since H is very ample). Note that $P \notin H_1$ implies $Y.f^*H_1 = 0$, since $f(Y) = P$. On the other hand, $H_1 \sim H_0$ and thus $f^*H_1 \sim f^*H_0$ and $Y.f^*H_0 = 0$.

We'll prove that $f^*H_0 = \widetilde{H}_0 + rY$ for some $r \in \mathbb{Z}_{>0}$. Indeed:

- $(f^*H_0)|_{X \setminus Y} = \widetilde{H}_0|_{X \setminus Y}$ (as divisors),
- $f^*H_0 = \widetilde{H}_0 \cup Y$ (as sets),
- $f^*H_0 \neq \widetilde{H}_0$ – indeed, otherwise $Y \subset \widetilde{H}_0$. But ...????

Thus:

$$0 = Y.f^*H_0 = Y.(\widetilde{H}_0 + rY) = Y.\widetilde{H}_0 + rY^2 \quad Y^2 = -\frac{1}{r}Y.\widetilde{H}_0$$

and the last expression is negative (since $\widetilde{H}_0$ is a curve that must meet Y).

5.5.8 *Remark: "Show that z is irreducible in $A\dots$ " should be replaced by "Show that z is prime in $A\dots$ "*

(a) • z is **prime** in A :

note that $A/(z) = k[x, y]/(x^2 + y^3)$ and this ring is an integral domain. Thus z is prime.

• $t \in k[u, v]$:

$$0 = x^2 + y^3 + z^5 = x^2 + y^3 + t^{-5} \Rightarrow t = -(t^6 \cdot x^2 + t^6 \cdot y^3) = -(u^2 + v^3).$$

• $A[z^{-1}] = k[u, v, t^{-1}]$: note that $u, v, t^{-1} \in A[z^{-1}]$. Moreover, $z^{-1} = t \in k[u, v]$. Obviously, $x = t^{-3} \cdot u \in k[u, v, t]$, $y = t^{-2} \cdot v \in k[u, v, t]$.

• A is UFD:

Note that $A[z^{-1}] = k[u, v, z] = k[U, V, Z]/(Z \cdot (U^2 + V^3) + 1) = k[U, V, \frac{1}{U^2+V^3}]$. But a localization of a UFD is UFD and thus $A[z^{-1}]$ is a UFD.

But if a localization of a ring on a prime element is a UFD, then the original ring must also be UFD.

This ends the proof.

(b) We will use the following simple principles:

- if C_1 is a curve on X , $P \notin C_1$, $\pi: \widetilde{X} \rightarrow X$ is a blow-up on P , and $E = \pi^{-1}(P)$ is an exceptional divisor, then $\pi^{-1}(C_1) \cap E = \emptyset$,
- if C is a curve on X , E – exceptional divisor of the blow up $\widetilde{X} \rightarrow X$ with respect to P and $P \in C$, then $\widetilde{C} \cap E \neq \emptyset$.

By abuse of notation, we will denote any curve in the same way as its strict transform.

First blow-up: Let us perform blow-up at $P_1 = (0, 0, 0)$:

$$\begin{cases} xy_1 = yx_1 \\ yz_1 = zy_1 \\ zx_1 = xz_1 \end{cases}$$

- on the patch $x_1 \neq 0$ we obtain a smooth surface $1 + y_1^3x + z_1^5x^3 = 0$,
- on the patch $y_1 \neq 0$ we obtain a smooth surface $x_1^2 + y + z_1y^3 = 0$,

- on the patch $z_1 \neq 0$ we obtain a surface $x_1^2 + y_1^3 z + z^3 = 0$ with a singularity at $(x_1, y_1, z) = (0, 0, 0)$. Note that the exceptional divisor is $z = x_1 = 0$ (actually it is a double line with the equation $z = x_1 = 0$), which we denote by ℓ_1 . Note that it passes through the singular point.

2nd blow-up: Now we blow-up $x^2 + y^3 z + z^3 = 0$ at $P_2 = (0, 0, 0)$. The only non-smooth patch is $y_1 \neq 0$ with the equation $x_1^2 + y_1^2 z_1 + y_1 z_1^3 = 0$. The strict transform of ℓ_1 (denoted again by ℓ_1) is $z_1 = x_1 = 0$. The exceptional divisor is $\ell_2 : y = x_1 = 0$. Note that both lines pass through the singular point.

3rd blow-up: Now we blow-up $x^2 + y^2 z + y z^3 = 0$ at $P_3 = (0, 0, 0)$. Now there are two non-smooth patches:

- $y_1 \neq 0$ with the equation: $x_1^2 + y_1 z_1 + y_1^2 z_1^3 = 0$. It has a singularity in $P_4 = (0, 0, 0)$. We compute now the strict transform of $\ell_1 : z = x = 0$:

$$x_1^2 + y_1 z_1 + y_1^2 z_1^3 = 0, \quad z_1 y = x_1 y = 0 \text{ and } y \neq 0 \Rightarrow z_1 = x_1 = 0,$$

i.e. its given by $z_1 = x_1 = 0$ (we denote it again by ℓ_1). Again, ℓ_1 passes through this singular point.

For ℓ_2 :

$$x_1^2 + y_1 z_1 + y_1^2 z_1^3 = 0, \quad y = x_1 y = 0, \quad y \neq 0$$

gives a contradiction, i.e. the strict transform of ℓ_2 does not pass through this patch. The exceptional divisor is $x_1^2 + y_1 z_1 + y_1^2 z_1^3 = 0, y = 0$, i.e. $\ell_3 : x_1 = y = 0$.

- $z_1 \neq 0$ with the equation: $x_1^2 + y_1^2 z + y_1 z^2 = 0$. It has a singularity in $P_5 = (0, 0, 0)$. The strict transform of ℓ_1 does not pass through this patch. The strict transform of ℓ_2 is given by $\ell_2 : y_1 = x_1 = 0$. The exceptional divisor is $x_1^2 + y_1^2 z + y_1 z^2 = 0, z = 0$, i.e. $\ell_3 : x_1 = z = 0$.

Note in particular that ℓ_1, ℓ_2 are now disjoint, and thus will be disjoint after next blow-ups.

4th blow-up: we blow up with respect to P_4 , i.e. $x^2 + yz + y^2 z^3 = 0$ at $(0, 0, 0)$. One easily checks that it will be smooth on every patch. We denote the exceptional divisor by ℓ_4 (one easily checks that it is a line). Note that (the strict transform of) ℓ_1 will intersect ℓ_4 , since $P_1 \in \ell_1$ in the previous blow up. Analogously, $\ell_3 \cap \ell_4 \neq \emptyset$.

Obviously, $\ell_2 \cap \ell_3 = \emptyset$, since $P_4 \notin \ell_2$ in the previous blow up.

One easily checks that $\ell_1 \cap \ell_3 = \emptyset$, since ℓ_1 passes only through third patch and ℓ_3 through second patch.

5th blow-up: we blow up with respect to P_5 , i.e. $x^2 + y^2 z + y z^2 = 0$ at $(0, 0, 0)$. Again there are two non-smooth patches:

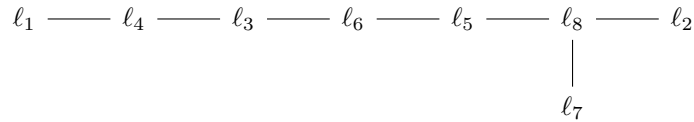
- $y_1 \neq 0$ with the equation: $x_1^2 + y_1 z_1 + y_1 z_1^2 = 0$ with two singularities at $P_6 = (0, 0, 0)$ and $P_7 = (0, 0, -1)$ (in the full set of coordinates: $(x, y, z, x_1, y_1, z_1) = (0, 0, 0, 0, 1, -1)$). The strict transform of ℓ_2 does not pass through this patch, while the strict transform of ℓ_3 is $\ell_3 : x_1 = z_1 = 0$. The exceptional divisor is $\ell_5 : y = x_1 = 0$.
- $z_1 \neq 0$ with the equation: $x_1^2 + y_1^2 z + y_1 z = 0$ with two singularities at $P_8 = (0, 0, 0)$ and $P_7 = (0, 1, 0)$ (in the full set of coordinates: $(x, y, z, x_1, y_1, z_1) = (0, 0, 0, 0, 1, -1)$ – thus it coincides with the point $(0, 0, -1)$ from the previous patch). The strict transform of ℓ_2 is $\ell_2 : y_1 = x_1 = 0$. The strict transform of ℓ_3 does not pass through this patch. The exceptional divisor is $\ell_5 : x_1 = z = 0$.

6th blow-up: we blow up with respect to P_6 , obtaining exceptional divisor ℓ_6 . One checks that there are no singular points of the surface on ℓ_6 . Moreover, since $P_6 \in \ell_5, \ell_6 \cap \ell_5 \neq \emptyset$. Also, $\ell_3 \cap \ell_6 \neq \emptyset$, since $P_6 \in \ell_3$. Also, $\ell_2 \cap \ell_6 = \emptyset$, since $P_6 \notin \ell_2$. One checks that ℓ_3 and ℓ_5 become disjoint here.

7th blow-up: we blow up with respect to P_7 , obtaining exceptional divisor ℓ_7 . One checks that there are no singular points of the surface on ℓ_7 . Moreover, since $P_7 \in \ell_5, \ell_7 \cap \ell_5 \neq \emptyset$. Also, $\ell_2 \cap \ell_7 = \emptyset$, since $P_7 \notin \ell_2$, and $\ell_7 \cap \ell_6 = \emptyset, \ell_3 \cap \ell_6 = \emptyset$.

8th blow-up: we blow up with respect to P_8 , obtaining exceptional divisor ℓ_8 . One checks that the obtained surface is smooth. Also, by direct computation one checks that ℓ_2 and ℓ_5 become disjoint. Moreover, $\ell_8 \cap \ell_5 \neq \emptyset, \ell_7 \cap \ell_3 = \emptyset, \ell_8 \cap \ell_2 \neq \emptyset$ (since $P_8 \in \ell_2$).

Finally, we obtain the following graph:

Subsection 5.6

5.6.1 Note that $\omega_X = \mathcal{O}_X(\sum_{i=1}^{n-2} d_i - n - 1)$ (cf. Problem II.8.4 (e)). Thus ω_X is ample iff $\sum_{i=1}^{n-2} d_i - n - 1 > 0$. Note that for $n > 5$:

$$\sum_{i=1}^{n-2} d_i - n - 1 \geq 2(n-2) - n - 1 = n - 5 > 0.$$

For $n = 3$ we obtain the inequality: $d_1 > 4$, which holds unless $d_1 \in \{2, 3, 4\}$. For $n = 4$ we obtain the inequality $d_1 + d_2 > 5$, which holds unless $(d_1, d_2) \in \{(2, 2), (2, 3)\}$. For $n = 5$ we obtain the inequality $d_1 + d_2 + d_3 > 6$, which holds unless $(d_1, d_2, d_3) = (2, 2, 2)$. We analyse the remaining cases:

- hypersurface of degree $d_1 = 2$ in $\mathbb{P}^3$:

Recall that $\omega_X = \mathcal{O}_X(2 - 4) = \mathcal{O}_X(-2)$. Thus the canonical divisor is anti-ample and therefore $|nK| = \emptyset$ for every n (since $H^0(\mathcal{L}^{-1}) = 0$ for any ample sheaf $\mathcal{L}$, one easily sees that $R = 0$). Therefore, X is rational.

- hypersurface of degree $d_1 = 3$ in $\mathbb{P}^3$:

analogously, $\omega_X = \mathcal{O}_X(3 - 4) = \mathcal{O}_X(-1)$, the canonical divisor is anti-ample and therefore $|nK| = \emptyset$ for every n . Therefore, X is rational.

- intersection of hypersurfaces of degrees $(d_1, d_2) = (2, 2)$ in $\mathbb{P}^4$:

again, $\omega_X = \mathcal{O}_X(-1)$ and thus X is rational.

- intersection of hypersurfaces of degrees:

- $(d_1, d_2) = (2, 3)$ in $\mathbb{P}^4$,
- $(d_1, d_2, d_3) = (2, 2, 2)$ in $\mathbb{P}^5$,
- $d_1 = 4$ in $\mathbb{P}^3$.

in this case, analogously, the canonical divisor is trivial. Moreover, Exercise III.5.5 implies that $q = H^1(\mathcal{O}_X) = 0$ and thus this is a K3 surface.

A. Intersection theory

A.6.6

B. Transcendental Methods

1. Suppose that $X_h \cong \mathbb{D}$ for a $\mathbb{C}$ -scheme of finite type X . Note that $\mathbb{D}$ is a connected complex manifold and thus X must be smooth (in particular, irreducible). Moreover, $\mathbb{C}(X) \cong \mathbb{C}(\mathbb{D})$. But note that $\mathbb{C}(X)$ is a field of finite transcendence degree over $\mathbb{C}$ (equal to $\dim X$). However, $\mathbb{C}(\mathbb{D})$ has infinite transcendence degree. Consider for example the functions defined by $f_0(x) = x$, $f_{n+1}(x) = \exp(f_n(x))$. Suppose to the contrary that $P(f_0(x), \dots, f_n(x)) = 0$ for some $P \in \mathbb{C}[x_0, \dots, x_n]$ and all $x \in \mathbb{D}$. Then $P(f_0(x), \dots, f_n(x)) = 0$ would hold also for all $x \in \mathbb{C}$ by uniqueness of analytic functions. This is however clearly impossible – for example one can restrict to $\mathbb{R}$, take the limit $x \rightarrow \infty$ and compare the growth of the functions.